LEONIDA NEAMȚU

CUTEZĂTORII

AVENTURĂ ȘI CONTRAAVENTURĂ

EDITURA TINERETULUI

EDITORIAL

LEONIDA NEAMȚU

AVENTURĂ ȘI CONTRAAVENTURĂ

ROMAN

EDITURA
TINERETULUI

Coperta de KALAB FRANCISO

Plutește singură.

Valurile se izbesc de etrava navei și se sting unduind de-a lungul bordurilor. Și fiindcă, în beznă, cîrmaciul ațipit se clatină, se clatină în ritmul ruliului, cu mîna încleștată pe cavila timonei, fiindcă e ora pierdută cînd meridianele se încurcă între ele și se confundă, ora neagră, ora apăsătoare a cartului mijlociu, iar pe punte nu se vede nicăieri umbra vreunui om, ai zice că numai spiritul lui Enric Navigatorul mai veghează asupra acestui catarg, care nici nu stă pe loc, dar parcă nici nu înaintează.

Oceanul e același.

Nesfîrșit. Negru. Străin. Închis cu milioane de lacăte.

Și întunericul este același. Ca la începutul lumii, înainte ca Dumnezeu să fi promulgat legea cu privire la lumină.

Poate că și nava este aceeași. Nava care a trecut pe aici în urmă cu o mie de ani, cu două mii. Deosebirile nu sînt esențiale. Se spune că momentul cel mai cumplit este cel al desprinderii de țărm ; în el se întîlnește amintirea tuturor dezastrelor, de mii de ani încoace, cu presimțirea celor viitoare...

De la un timp la teugă a apărut o siluetă ; înseamnă că, totuși, cineva nu doarme pe nava aceasta. Se reazemă de bastingaj, privește înainte și cine știe ce gînduri îi trec prin cap ! Așa a fost totdeauna : un om la prova, încercînd să ghicească ce este în față. Ispitindu-și destinul. Și așa va fi întotdeauna.

1

Întîi s-au aprins reflectoarele galbene, inundînd manejul. O clipă intermediară. Pe care o cunosc numai acrobații, înainte de salturile cu adevărat mortale... Toba începu să

dănțuie, ritmînd un marș dinspre sud-vest. Alte patru reflectoare își întoarseră privirile în sus, aprinzînd fascicule multicolore sub cupola unde se legănau trapezele singure. Directorul, în smoching, binevoi să-și arate cinstita față, șchiopătînd cu demnitate în fața publicului înfierbîntat; își drese vocea, încercă să pară emoționat clipind des și frămîntîndu-și mîinile, în timp ce anunța numărul de mare atracție :

— *Señoras y señores, señoritas y señoritos !* Și voi ceilalți ! Cum știți fiecare, de la mic la mare, astăzi, în onoarea încheierii păcii pe planeta noastră afurisită, circul „Bix" vă oferă un program cu totul deosebit, internațional ! Internațional am zis, și sper că înțelegeți ce înseamnă asta ! Am plăcerea de a vă prezenta una din vedetele mondiale ale trapezului ! Pierre Vinoha ! Supranumit „Tigrul" ! Supranumit „Pantera" ! Supranumit „Le Diable" ! Neîntrecutul acrobat zburător ! Gloria tuturor timpurilor ! Căscați-vă ochii și priviți, păcătoșilor, profitați de prezența marelui Vinoha printre noi ! Allez ! Allez, Vinoha !

Publicul răspunse cum trebuie, adică urlînd. Trompetele începură să țipe, toate privirile apăsară draperia ce masca intrarea artiștilor, de unde însă nu apăru nimeni.

— Allez ! strigă iar directorul. Vinoha ! De ce întîrzii ? Populația Managuei te așteaptă ! Cu nerăbdare, cu dragoste, cu...

Cineva șopti în spatele său ; de după culise un om îi făcu semne, directorul fugi într-acolo. I se spuse că marele Vinoha, acrobatul, nu e nicăieri. Alergă atunci spre cabina lui Lardea, scamatorul, vechiul prieten al „Tigrului". Cabina era părăsită. Dispăruse și întreaga avuție a scamatorului, adică Felicia, cobra dresată, cu colivie cu tot.

— *Herr Direktor,* își întinse gîtul dresorul de urangutani, un neamț deșirat, i-am văzut azi după-amiază pe Lardea și Vinoha urcîndu-se pe bordul lui „Europe".

Directorul îl fulgeră din priviri :

— „Europe" ? Ce mai e și asta ?

— O copaie nenorocită, *Herr Direktor...* Dracul știe de unde a venit acum vreo trei zile... Spunea un bețivan că ridică ancora chiar în noaptea asta, dacă am înțeles bine... O navă bună pentru transportat hoituri, *Herr...*

Directorul căzu pe scaun, făcîndu-și vînt cu batista, în timp ce vîna din mijlocul frunții i se umflase de furie.

— *Los dioses de sus madres!* Au fugit... Vinoha mă avertizase că vor să plece, iar eu i-am amenințat cu închisoarea dacă nu respectă contractul... Au fugit!

Se auzeau tot mai tare vociferările publicului:

— Il vrem pe Vinohaaa!

— Li se făcuse dor de casă! mormăi directorul. Casa unui circar e circul! Așa e de cînd există lumea, și de cînd există circ!

În acest moment o bătrînă creolă își făcu loc printre cei care-l înconjurau pe director.

— *Señor mio*, în seara aceasta e cald! Ca în nouă sute treizeci și unu, înainte de cutremur...

— Cum?

— Și n-aș vrea să vă supăr, dar Manuel nu e nicăieri.

— Fiul meu?

— A dispărut, șopti bătrîna, la fel de neclintită. Îl caut de cum s-a înserat.

— Toată lumea după mine! Vinoha mi l-a răpit pe Manuel! Toți dresorii, echilibriștii, călăreții, toți saltimbancii! Ticăloșii mi-au furat copilul! Dați afară spectatorii... Toată lumea după mine!

În port, pe vasele ancorate, pe cheiuri, peste tot, marinarii petreceau cu foc, avînd drept pretext sfîrșitul războiului. Părea că întreg orașul se revărsase într-acolo. Printre împușcături, focuri de artificii și strigăte, era greu să te înțelegi cu cineva.

— Dar unde-i „Europe"?

— „Europe"? Vechitura aceea? A ridicat ancora acum vreo cîteva ceasuri... fu răspunsul. Prima încruntătură a oceanului o va spulbera!

— Dar în ce direcție a plecat? Auziți? Voi, marinarilor, voi, care le știți pe toate!... Încotro a luat-o „Europe"?

— Asta nu știm, señor! și chiar dacă am ști...

Directorul circului „Bix" scoase din adîncul buzunarului, ca dintr-un puț fără fund, un pumn de monede clinchenitoare.

— A întins-o spre Melbourne, pe cinstea mea, se jură un vlăjgan înhățînd moneda.

— Minți! „Europe" a ridicat ancora pentru Mar del Plata, afirmă altul.

— La Londra!...

— La Valdivia!...

— La Cape Town!...

— Hîc! sughiță, mort de beat, un bătrînel într-o uniformă ciudată, soioasă, nu se știe dacă de căpitan de navă sau de portar la un bordel de mîna a treia. Domnilor, este imposibil! „Europe" n-a ridicat încă ancora. Cum putea să plece fără căpitan? Eu sînt căpitanul vajnicei „Europe"...

Dar nimeni nu-l lua în seamă. Marinarii chefuiau în seara aceea...

— Lardeaaa!!! Vinohaa!!! zbieră directorul circului „Bix", amenințînd cu pumnii orizontul vînăt deasupra căruia se stingeau stelele. O să-mi plătiți pentru asta!!!

2

Se trezi în întuneric și simți că i se face frică; nu se auzea nimic, nici măcar sforăitul liniștitor al celui de alături. Vinoacă își încordă auzul, dar nu înregistră decît urletul interior al sîngelui. Ceva care crește și descrește...

— Lardea! Dormi?

Și cum răspunsul oricum n-ar fi venit, întinse cu precauțiune mîna. Drace, așternutul scamatorului era gol. În schimb dădu de colivie. Cobra, trezită, se mișcă și lui Vinoacă i se păru că o aude suspinînd. Își retrase repede mîna, înfiorat de senzația eventualei mușcături otrăvite. În lipsa scamatorului, cobra ar fi putut să-l atace. Colivia nu era decît o poveste. Bestia se putea strecura oricînd, mlădiindu-se printre gratii. De ani de zile Vinoacă purta un război mut cu bătrîna cobră, care totuși nu dovedise prin nimic, pînă atunci, că l-ar dușmăni.

— Dormi, dormi, Felicia ! încercă el s-o convingă.

Cobra parcă suspină, iar apoi se liniști ; Vinoacă sări din pat și căută orbecăind ieșirea. Cu toate că era scund, se pocni zdravăn în frunte, uitînd să se aplece. Printre înjurături și stele verzi, tremurînd, se repezi în sus. Se clătină ameţit pe punte, văzu că e singur, singur de tot, văzu cerul întunecat, oceanul întunecat, arborele maestru uriaș în stînga sa, gata-gata să se repeadă la el să-l sugrume și simți în gîtlej dorința aproape irezistibilă de a slobozi un strigăt, după ajutor. N-o făcu, tot de frică. Înaintă cîțiva pași, încordat, și deodată zări silueta lui Lardea, la bastingaj.

— Mă lași singur cu Felicia ! Ar fi putut să... Ce se întîmplă ? Unde sîntem ?

Punea întrebări în virtutea unui vechi și inutil obicei, și nu în speranța că ar fi putut scoate dintre fălcile încleștate ale scamatorului măcar o singură silabă. După cîtva timp, Lardea îi puse mîna pe umăr, gest neașteptat, trădînd poate o frămîntare lăuntrică cu totul deosebită. Vinoacă fu gata să se răstoarne de emoție. Scamatorul îl mai mîngîiase așa o dată, în urmă cu vreo trei ani... Asta se întîmplase în seara cînd Vinoacă lunecase de pe trapez și zăcuse cu febră mare, gata să-și țină ultimul discurs. Fără să spună un cuvînt, Lardea porni spre ghereta timonierului. Ocolea cu siguranță obstacolele, și Vinoacă se gîndi încă o dată că prietenul său vede prin întuneric. În lumina slabă ce se reflecta de pe suprafața compasului, văzu omul de la cîrmă, care dormea de-a-n-picioarelea. Lardea privi acul busolei și poziția timonei și Vinoacă deodată înțelese că probabil „Europe“ se abătuse din drum...

— Ciudat vas am nimerit pentru călătoria noastră !

Lardea părea că ascultă. De la un timp liniștea deveni nefirească. Vuietul surd care răzbătea uneori din sala mașinilor încetase și el. Numai oceanul gemea în adîncuri, chinuit în beznă de stranii vise neliniștite.

— Au oprit și motoarele ! exclamă acrobatul.

Lardea clătină ușor din cap, apoi se întoarse și se îndreptă cu aceeași siguranță spre teugă. Își regăsi poziția dinainte.

— Dar trebuie să facem ceva ! se tîngui Vinoacă. Să trezim căpitanul. Să-l trezim pe bătrînul ticălos. Vino cu mine...

Scamatorul nu se clinti ; și Vinoacă pricepu că nu va părăsi bastingajul ceasuri întregi, poate chiar pînă la ziuă...

Și Vinoacă rămase lîngă el, fiindcă-i era frică să se întoarcă în cabina întunecoasă, unde-l aștepta cobra Felicia cu suspinele ei sinistre. Și fiindcă lîngă Lardea se simțea totdeauna, nu se știe de ce, în siguranță. Și fiindcă, oricum, tot n-ar mai fi putut să adoarmă... Și fiindcă în noaptea aceea ei doi începeau un drum al speranței, pe care fuseseră nevoiți să-l amîne atîția ani, atîția ani !...

3

Ziua începu destul de rău : pe orizontul vînăt norii izbucniseră ca niște explozii ; în adîncimi, Preasfîntul Șarpe de Mare se urni de pe lespezile unde dormea și se încăieră în **glumă** (sau poate că în serios ?!) cu sine însuși. Șeful de echipaj, aiurit, se duse să-l trezească pe căpitan.

— *I Caramba ?* Ce naiba facem, căpitane ?

Chipul bolit al căpitanului se strîmbă de plictiseală ; căscă încă o dată prelung, se trezi de-a binelea, privi împrejur, și în primul minut pe fața lui de maimuță păru că se zugrăvește o anumită mirare. Apoi rînji, își scărpină bărbia și căscă iarăși cu poftă.

— În primul rînd, băiete, spune-i bucătarului să-mi aducă o porție bună de *ham and eggs*. Șuncă și ouă. Și să nu lipsească un gît de whisky. Pe urmă, vedem noi...

— Ce ordine îmi dați cu privire la furtuna care se apropie ? insistă șeful de echipaj, neînțelegînd prea bine englezește.

— Dar secundul meu ce face ? se irită căpitanul, rostogolindu-se greu din așternut, unde dormise îmbrăcat.

— Bine, dar ați uitat că n-avem secund pe bord ?

— Așa e, făcu maimuțoiul, cu un zîmbet care-l nedumeri complet pe bietul om. Și în acest caz, nos... nostromul ?

— Care nostrom ?

— Hm ! rînji iar căpitanul. Am uitat că n-avem nici nostrom. Dar — și ridică vocea — avem în schimb un vrednic șef de echipaj ! Dumneata adică ! Ce aștepți ? La măsurile cuvenite, nu mai veni pe capul meu pentru orice nimic...

— Păi nu v-am spus ieri la amiază, cînd m-ați angajat, că toată viața n-am făcut decît cabotaj între Managua și San José ?...

— Mi-ai spus așa ceva ? *No, boy,* nu-mi amintesc ! Halal șef de echipaj !

— Și atunci...

— Ascultă măi, *beachoomber !* Vîntură-cheiuri nenorocit ce ești ! Nu mă mai plictisi așa de dimineață ! Spune-i mecanicului să mărească presiunea. Cu toată viteza...

— Încotro ?

— Înainte !

— Ce direcție ?

— Ieși afară !

— Nu s-ar putea să-mi dați ordine în limba spaniolă ?

— Afară ! Ieși ! Trimite-mi bucătarul !

Cîteva minute mai tîrziu cel care îndeplinea această funcție pe „Europe", un mulatru bătrîn, cu cercel de argint la urechea stîngă, intră umil în cabina căpitanului, cu o tavă.

— Ție cum îți zice, ureche găurită ? îl întrebă căpitanul.

— Nenorocitul de mine, se văită bătrînul. Stăpîne, ați uitat cum mă cheamă ?

— Am uitat, n-am uitat, ce te interesează ? Eu n-am uitat, dar vreau să mă asigur că tu îți mai cunoști numele !

— Acestea-s cuvinte aducătoare de nenoroc, stăpîne... Cum să-mi uit numele ? Nici pasărea cerului nu-și uită numele, dar eu, un om bătrîn... Sînt tot vechiul vostru slujitor Riam d'Almez y Sequera Major, d'Al...

— Destul ! M-am convins. Nu te holba la mine. Ieși !

Cu o grijă semnificativă pentru importanța ce-o acorda propriei persoane, căpitanul se pregăti pentru micul dejun. Întîi de toate examină cu un ochi critic încăperea în care se afla, ca și cînd s-ar fi găsit acolo pentru întîia dată, amănunt care l-ar fi nedumerit pe oricare dintre marinarii îmbarcați pe „Europe", găsi cu greu un șervet, apoi paharul, le așeză pe masă, își clăti gura cu un gît bun de whisky, din sticla adusă de Riam d'Almez y Sequera Major, d'Al..., apoi luă farfuria cu *ham and eggs* și împinse către margine tava, un argint vechi, înnegrit, cu niște încrustații aproape șterse, înfățișînd probabil momentul cînd Alfons cel Înțelept dădea pe gît prima cupă cu Porto, în cinstea inaugurării tabelelor alfonsiene... În fine, vru să se apuce de înfulecat, cînd o tuse cu expectorații bogate îl deranjă pentru moment și, după ce căută zadarnic cu privirea o scuipătoare, se duse să stropească oceanul de la înălțimea covertei, iar cînd se întoarse, bine dispus ca omul scăpat de un necaz, constată că farfuria cu mîncare dispăruse...

Cineva își bătea joc ! Căpitanul trase cîteva înjurături, stîrnind pe puntea lui „Europe" o adevărată furtună, care-i mătură pe toți, cu excepția lui Lardea ; acesta ieșise la plimbare cu cobra Felicia, încolăcită pe brațu-i stîng... Zbieră și la el, însă Lardea trecu fără să-și schimbe pasul ca pe lîngă nimic, fără să-l observe ; furiosul căpitan se înfipse în fața scamatorului, el mărunt și gras, Lardea înalt și osos, și abia atunci observă cobra.

— Ce jivină-mi văd ochii !? Cum ai îndrăznit să aduci pe vaporul *meu* un șarpe blestemat ca ăsta ? Imediat să-l arunci peste bord !

Aici interveni Vinoacă.

— Ba cum să nu, căpitane Rips ! Ieri, după cîte-mi amintesc, te-am avertizat de cobră... Și n-ai avut nimic împotrivă.

Lupul de mare fu parcă ușor surprins de acel „căpitane Rips", pe care i-l azvîrlise acrobatul, ochii lui clipiră repede ca și cum vîntul sărat l-ar fi lovit pe neașteptate în față, apoi privi în sus, la scamator.

— Și tu de ce taci ?

Din nou Lardea nu-l văzu ; se uita peste el, spre orizont, cu genele ușor lăsate, cu fața lui prelungă și frumoasă, deschisă toată unui gînd parcă, unui singur gînd. Auzise oare toată zarva ce-o făcea căpitanul ? Vinoacă se amestecă iar.

— Prietenul meu, marele scamator Lardea, tace fiindcă așa-i este felul...

În acest timp, Lardea pornise iar, ocolindu-l pe căpitan, și în ritmul mersului larg se legăna și cobra, ca un semn de întrebare deasupra umărului său.

4

Căpitanul Rips se plimba pe punte cu un pas mai puțin sigur decît ar fi voit și fără a reuși să ascundă un anumit aer de nedumerire, ce-i încrețea mai ales obrazul dinspre babord, ridicîndu-i colțul gurii și, puțin, partea stîngă a buzei superioare, care se mula defectuos pe dantura-i falsă ; din cauza aceasta figura lui era asimetrică, aducînd puțin cu acele măști de teatru, vesele pe o parte, triste pe cealaltă.

Cu o mutră aproape la fel de nedumerită își urmărea căpitanul, printr-un luminator oblic, dintr-o încăpere de sub punte, bucătarul Riam d'Almez etc...

Într-acestea, Vinoacă se apropie de scamator, și cum stăteau rezemați de bară, aplecați deasupra oceanului, și muți, un albatros pluti pe aproape, și în aceeași clipă amîndoi trecură prin tresărirea aceea neașteptată a călătorilor care-și dau seama deodată, mai profund, mai deplin, că au pornit într-adevăr. Uneori tresărirea aceasta, izbitura aceasta, care zguduie întreg corpul din creștet pînă-n tălpi, vine tîrziu, zile întregi după începutul drumului, uneori nu vine de loc. Și atunci omul călătorește fără să-și dea seama... Oricum, poți considera că ai început drumul numai după ce treci prin această bruscă luminare...

Albatrosul, cel aducător de revelații, se roti, filfiind rar pe deasupra punților murdare și se îndepărtă, întinzînd după sine privirea lui Vinoacă, și privirea acestuia se tot întinse, rupîndu-se deodată. Bătu clopotul de cart, probabil anapoda, fiindcă pe vaporașul ăsta, pe „Europe", parcă se dereglase ceva, și cînd, după al șaptelea, sau poate al zecelea pahar cu whisky, căpitanul Rips apăru pe punte zbierînd : *„Boys, get all canvas set !* Băieți, ridicați toate pînzele !", unul dintre fochiști, care făcea parte din oamenii recent angajați, căzu pe punte hohotind, și era cît pe-aci să-și dea duhul de rîs, iar cînd își reveni zise în gura mare că acest vaporaș e un coșmar, o glumă, un butoi condus de căruțași, și rîse iar.

Nu se știe de ce, rîsul *fireman*-ului, un rîs destul de neplăcut, îi enervă grozav pe toți.

— Plutim în necunoscut, îi zise Vinoacă lui Lardea, și dacă vrei să mă crezi, abia adineauri, cînd pasărea aceea mare ne-a șters cu umbra, m-am trezit cu adevărat cu picioarele pe puntea asta păcătoasă, pînă acum parcă nici nu eram sigur că aș fi fugit de la „Bix" ; și uite ce-am să-ți mai spun : am stat de vorbă cu timonierul, un negru de treabă care mi-a arătat busola și apoi mi-a arătat ciocul navei : pe scurt, ce vreau să zic, nu mergem încotro era vorba. Șmecherul ăsta de Rips s-a îmbătat ca un porc, iar vaporul lui plutește, înțelegi tu, în altă direcție. Asta mi-a arătat negrul, și mi-a zîmbit, și a lătrat ceva de neînțeles, făcînd semn către căpitanul Rips... Dar despre ce este vorba n-am înțeles...

Lardea dusese arătătorul la obraz, în colțul din dreapta al gurii, și-l privea pe căpitan ; acesta înțepenise la pasarelă și se chiora de acolo în zare, iar nasul îi strălucea ca un far de poziție.

— Să mă ia dracu dacă înțeleg ce vrei să spui ! se supără Vinoacă, după ce-și răsuci de cîteva ori gîtul de la căpitan la scamator și de la scamator la căpitan. Dar ce este mai grav e că încă de ieri seară parcă mi s-ar fi dus mintea la plimbare, nimic nu pricep din toate cîte se-nvîrtesc primprejur. Și ce-mi tot arăți tu pe obraz ?

Pe fața lui Lardea trecu un tremur ușor de încordare.

— Oooo ! tresări Vinoacă, luminat, acum te înțeleg. Vrei să spui că Rips, căpitanul, cel cu care am tratat noi la în-

ceput, are o mică pată rotundă aici pe obraz, o pată din care răsar trei fire albe, și că arătarea aceasta care se clatină acum pe punte, care se dă drept căpitan... Ai dreptate, Lardea ! Pata lipsește ! Asta nu e căpitanul Rips, ci doar unul care-i seamănă !

„Dar cum dracu, cugetă Vinoacă după ce-l observă cu atenție pe falsul căpitan, așa ceva este imposibil. Ar fi observat ceilalți." Lardea își aprinse încet o țigară și trase adînc primul fum. Rotocoalele cenușii se întoarseră spre acrobat, care le risipi repede, cu palma.

— Ce-i de făcut ? întrebă.

Cobra, care pînă atunci rămăsese nemișcată, poate adîncită în vreun straniu vis șerpesc, se înălță spre fum.

5

Oceanul se ridicase vertical. Nu toți își dăduseră seama că e vertical, ci pe rînd, și primul fu probabil negrul de la timonă, cel care sforăia noaptea fără grijă ; el simți cîrma lăsîndu-se mai greu, și oceanul, rezemat cu o margine de cer, simțea cum „Europe" se cațără pe el, ca un păduche pe muchia unui zgîrie-nor.

În căldura aceea ecuatorul se îndoi, răsucindu-se, ieși în afară făcînd ochiuri, zvîrcolindu-se, și una din zvîrcoliri ajunse chiar pînă la ei, plesnind cu furie coasta navei care făcu un salt, și puțin lipsi să nu se desprindă de pe peretele vertical pe care suia, și să cadă...

Apoi oceanul deveni oblic, întorcîndu-se încet la vechea-i poziție, și din nou apăru albatrosul cenușiu, țipîndu-le ceva ; oamenii simțiră cum genunchii le slăbesc ; rotindu-se tot mai sus, pasărea dispăru, ridicînd spre cer o spirală roșie, în mijlocul căreia plutea jalea aceea de vapor ; oceanul ezită puțin, parcă ar fi vrut să se ridice iar, niște osii, niște angrenaje gemură, și apa se întinse

în cele din urmă, curbată totuși, și rea. Acesta fu primul semn că „Europe“ o să se scufunde.

Tot atunci Vinoacă văzu umbra panterei. La drept vorbind, nu-și aminti precis dacă nu cumva în ceasul acela, înainte de a o vedea, o simțise ; așa cum se întîmplase cînd avea paisprezece ani, în seara cînd urcîndu-se pe trapez, pe atunci era la circul „Arthur“, o ghicise acolo jos, în manej, chiar sub el, și rotindu-se o văzuse ; se rotise de zece ori peste cap și de zece ori o văzuse, iar spectatorii n-o observaseră, nici unul, ei îl urmăreau pe copilul subțire care se arcuia sus la trapez.

— Slim, îl strigase Vinoacă pe dresor, ia pantera de acolo !

— Nu e nici o panteră aici, Vinoha, rîsese dresorul. Ai amețit tu...

Probabil că și acum era la fel. Cînd începu a-și întoarce capul, știa că umbra panterei trece prin spatele său. Poate că și ceilalți o observaseră, urmărindu-i privirile — pantera se mlădia încet, iar pe puntea uscată sunau cînd și cînd ghearele ei, și așa lunecă foarte aproape, continuîndu-și drumul spre prova, unde poposi cu labele dinainte pe un balot, și rămase așa, cu mușchii încordați, cu privirea în față, rămase așa nemișcată, cercetînd cu interes orizontul.

Și Vinoacă fu sigur că toți o observaseră, altfel de ce ar fi ieșit pe punte ? De aceea nici nu mai zise nimic. Pe urmă o văzu, și desigur ceilalți la fel, făcînd un salt, distinse clar stropii de apă, auzi plescăitura. Pantera înota înaintea vasului, către larg. Către un loc unde îl va aștepta. Vinoacă oftă.

— Ascultă ! Nu-mi place mutra ta ! Și nici mutra celui cu cobra ! zise Rips, oprindu-se în fața lui Vinoacă. Unde ți-ai pierdut urechea stîngă ? În care război ?

Falsul căpitan rînjea urît, arătîndu-și dantura contorsionată ; fața lui Vinoacă deveni stacojie, mai ales rămășița urechii stîngi care lumina ca o flacără.

— Cine dracu îi mai fi fiind și tu ? se răsti acrobatul. Oare ce nume de broască îi fi purtînd, măi negustor de carne stricată, care te legi de urechea mea care lipsește, și de Lardea ?... Doar n-ai să pretinzi că vei fi fiind căpitanul Rips cel adevărat ? !

— Ce tot mormăi acolo, Saltimbanc de mîna a treia? Nu sînt căpitanul Rips! Sînt fratele lui geamăn, am tras o beție amîndoi și m-am îmbarcat în locul lui... Dar echipajul nu știe, fiindcă e nou, și dacă încerci ceva, am să te spînzur de catarg...

— Ha! rîse Vinoacă.

— ...Cum erau spînzurați piraţii, măi ureche!

Vinoacă îl privi cu sinceră ură.

— Dar știi să conduci o navă?

— Habar n-am! Și ce?

— Ai mai umblat vreodată pe puntea vreunui vapor?

— Nu, omule, nu! zise falsul căpitan. Nu sînt marinar... Eu îmi fac meseria la „Cocotierul dulce", un pensiun de fecioare, înțelegi? Sînt portar acolo, și crezi că nu e bine? Un pensiun de mîna a treia, dar curat. Dacă scapi cu viață din călătoria asta, ceea ce n-aș crede, și dacă mai treci prin Managua, du-te neapărat la „Cocotierul dulce"! Dacă mă găsești acolo, și dacă voi fi bine dispus, îți fac cinste... Cu o fecioară, pricepi? Dar deocamdată sînt căpitan! Pe copaia asta nenorocită cu care se grozăvește bunul meu frate... Am să i-o scufund, să fiu al dracului dacă nu i-o scufund. Să vină și el pe uscat, îi dau un post de spălătoreasă la noi, la pensiun... Fratele meu e un ticălos! De cînd pîndeam ocazia, și acum iat-o!

— Nu mă interesează răfuielile voastre de familie, zise Vinoacă. Și n-ai decît să scufunzi mizeria asta pe care plutim, dar după ce ne debarci undeva... Oriunde!

Falsul căpitan Rips se îmblînzi:

— Știi că pe bord nu se află măcar un singur marinar adevărat, mister Vinoha? Fratele meu a angajat niște pîrliți de salahori de pe șlepurile din port... Făcea totdeauna economie... Grozav ce-i plăcea să strîngă bani la ciorap!... Ce frate! O bomboană de frate! Mă... pe așa frate! Cînd mă vedea, întorcea capul... Înțelegi? Nu-l recunoștea pe fratele său geamăn!!! Un monstru... Unde s-a mai întîmplat una ca asta? Dar eu îl iubesc... Și totuși am să-i plătesc figurile... Am să-i plătesc totul. Am să-i scufund vaporașul, să nu mai facă pe căpitanul... Pe lupul de mare care nu discută cu viermii de pe uscat!... Am să-i arăt eu lui!

— Că doar n-ai de gînd să plîngi ?

— Plîng... Nu plîng, pîrlitule !

— Nu plîngi... Ești beat ! Ascultă, ești chiar sigur că nu există nici un om destoinic pe coverta asta putredă ?

— Nici unul, hi, hi, hi ! „Europe“ se îndreaptă spre iad... Cu toată viteza ! Hi, hi !

Vinoacă aplecă urechea, ascultînd vuietul ritmic ce răzbătea din sala mașinilor. Lardea îl privi pe Vinoacă.

— Prietenul meu vrea să vă întrebe pentru cît timp are nava provizii, spuse acrobatul.

— Cum ? Ce provizii ? Nu pricepeți că habar n-am de nimic ?

Bondocul stătea cu mîinile în șolduri și în timp ce vorbea, de sub sprîncenele stufoase, unite la rădăcina nasului — de fapt o singură sprînceană — ochii lui scormoneau prin vizuina artiștilor de circ și, ca omul care văzuse nu puțin la viața lui, nu se mira observînd cele cîteva ciudate obiecte care trăiau acolo, împreună cu cobra, cu Lardea și Vinoacă. Scamatorul se ridică și-l privi cu înțeles pe Vinoacă.

— Nu înțeleg, zise acesta, ce tot spui, Lardea ?... Serios ? Aha !... Ascultă, căpitan de trei parale, se întoarse Vinoacă spre Rips, care urmărise nemișcat, cu ochii îngustați, discuția aceasta fără cuvinte și fără semne, prietenul meu pretinde că totuși, undeva pe navă, există un marinar adevărat. Am înțeles bine. Lardea ? Ochii scamatorului confirmară.

6

Oceanul îngenunchease și se ruga cine știe cărei divinități necunoscută nouă, lupilor, panterelor. Treceau pe deasupra catargelor unde fierbinți de un miros verde și pătrunzător, mirosea a sare fierbinte dizolvată, și încă a

ceva, probabil, a naufragiu. Puțini dintre oameni observaseră că începuse ora de rugăciune a oceanului, fiindcă nu prea erau printre ei marinari de sînge pur, iar cel care avea un astfel de sînge era beat. Era beat de o zi, sau de două, era beat de cînd „Europe" naviga în batjocură pe un drum puțin bătut, era beat mai de mult, de o lună, sau de un an, sau poate că fusese beat toată viața.

Marinarul acela azvîrli cu o sticlă în capul primului ivit în cabina dintre punți, unde nimănui nu-i trecuse prin cap să intre de la începutul călătoriei.

Sticla trimisă cu putere, dar de o mînă nesigură, se sparse ocolind puțin capul șefului de echipaj — cel lipsit de umor, care avu noroc.

Făptura bărboasă care stăpînea încăperea aceea expedie la repezeală alte două sticle în mutrele celorlalți, dar șeful de echipaj și în stînga sa falsul căpitan Rips avură timp să se ferească.

— Beebs ! Tu ești ? N-ai să-mi scapi, Beebs ! strigă bețivul, căutînd o nouă sticlă.

— Cine, *măhorca de la Calabria*, o fi și ăsta, întrebă falsul căpitan pe șeful de echipaj. Cînd s-a urcat pe bord ?

— Pe legea mea, *boss !* Nu cred să-l mai fi văzut vreodată !

— Haaa ! Nu e Beebs ! constată marinarul, cumpănind nehotărît o nouă sticlă-proiectil. Dar tot nu-mi scapă el ! Măi, moarte ambulantă, strigă spre Rips, cine te-a trimis aici ? Beebs te-a trimis ? Spune-i lui Beebs că-l aștept aici ; să vină ! Spune-i că-l așteaptă amiralul Salamanca ! Eu sînt acela ! Auzi ? Așa să-i spui lui Beebs, că-l așteaptă amiralul Salamanca ! Știe el cine-i Salamanca !

— Gura, animalule ! Nu-l cunosc pe Beebs. Eu sînt căpitanul ! Dumneata cine ești ? îl întrebă Rips pe englezește. Bărbosul încercă să se ridice, dar se prăbuși greu printre sticle. Avea acolo maldăre de sticle, risipite peste tot.

— Sînt un cîine ! Un cîine care l-a lătrat pe Cristos acum una mie nouă sute patruzeci și cinci de ani și drept ispășire Dumnezeu l-a pedepsit să fie om...

— Îți interzic să mai bei ! Pe vasul meu, bețivii... și Rips sughiță de poftă.

— Ieși afară, moarte ambulantă, și spune-i lui Beebs că-l aștept !...

— Luați-l de aici și spînzurați-l de cel mai înalt catarg ! porunci Rips în gol, fiindcă în spatele său nu se afla nimeni.

— Ssst ! Să nu te audă nimeni. Azi nu e voie ! Azi bate vînt de contraaventură ! ! ! Ssst ! mormăi amiralul, ducînd degetul la buze, dar cu atîta forță de convingere, că Rips tăcu. Obosit de efortul făcut, omul se culcă pe spate și începu să sforăie, fericit. Ceva mai tîrziu, bucătarul Riam d'Almez y Sequera Major d'Al... (probabil că numele întreg nu-l vom afla niciodată) se strecură în vizuina aceea și ridică cele cîteva sticle ce conțineau încă băutură. Falsul căpitan se apropie de Vinoacă, în timp ce acrobatul exersa niște salturi pe coverță.

— Nimeni nu bănuiește nimic ! șopti el. Toată lumea crede că sînt adevăratul căpitan. Am să-ți spun un secret, domnule : am impresia că „Europe" a luat singură direcția spre Hawai. Cîndva, fratele meu făcea deseori drumul ăsta. La Hawai — cele mai frumoase femei. Dar nu sînt sigur. S-ar putea să ajungem și-n Alaska. Vinoacă făcu un pas înapoi. Rips era numai cu o idee mai puțin beat decît marinarul care se războia cu Beebs. Vinoacă se gîndi că gluma se îngroașă. Dacă mă gîndesc la mutra ce-a făcut-o fratele meu, continuă Rips, cînd s-a trezit pe uscat... Sper că se simte bine la „Cocotierul dulce". N-are nici un rost să ne dușmănim, Vinoha... Eu sînt un om cu toane... Meseria... Dacă mai ajungeți vreodată la Managua, señor, te sfătuiesc din suflet să nu ocolești acest plăcut cămin...

A doua zi veni ceața. „Europe" trecea chiar prin inima ei și nu se știe cum, unde, se născu ideea că navigau prin niște locuri îngrozitoare, unde submarinele germane așezaseră cordoane de mine. Era o șoaptă ce trecuse de la om la om. Un salahor se îmbătase și plîngea icnind de tristețe că nu poate zbura.

Prin ceață, Vinoacă văzu o arătare cu barbă neagră, care trecu pe lîngă el, bălăbănindu-și labele imense. Era însuși amiralul Salamanca ; se trezise și acum urca năuc pe coverță. Apoi îl uitară, înconjurați din toate părțile de praful mărunt al apei, și acrobatul, luminat în bezna aceea de un gînd amăgitor, simți că-i vine să cînte. Deodată auziră :

— Dumnezeii și mărirea anafurei lui Paramon! Papucii cuviosului Alipie, stîlpnicul! Grijania și parastasul lui Inochentie cel isteț! Sfîntă scară a Ierusalimului!...

Prin valurile de ceață, Vinoacă îl căută uimit pe Lardea. Dacă scamatorul înjurase, și numai el ar fi putut, fiindcă acele sfinte grijanii fuseseră azvîrlite pe românește, însemna că se produsese a opta minune a lumii! Însă Vinoacă îl găsi pe Lardea calm, netulburat, deși atent la ceva.

— Lardea! Tu înjuri? Nu? Atunci, cine?

— Of! Afurisitul de Beebs e de vină! oftă, în ceață, amiralul Salamanca, rezemat de parapet, numai la doi-trei pași de el. Lardea zîmbi.

Vinoacă simți cum se topește și așa, prefăcut în valuri de miere, se rostogoli pînă la celălalt.

— Eh, frățioare, zise. Tu ești cel care înjură așa de frumos pe românește? Vino în brațele mele!...

— Altul la rînd! mormăi celălalt. Să vină Beebs!... Lasă-mă în pace, simpaticule...

7

— Măturați puntea! fu primul ordin pe care-l șopti Salamanca falsului căpitan Rips. Ce e porcăria asta? Dacă tot e scris ca această tinichea afurisită să se scufunde, atunci ducă-se în fundul oceanului curată și dichisită, așa cum cere buna lege marinărească! Ține bărbătește în mîini timona, băiete! Pe barba lui Pafnutie cel Înțelept! Apele se cutremură și pămîntul înfulecă brînză! Păstrează direcția, băiete, direcția pe care ți-a dat-o căpitanul, chiar dacă te trimite fix în gura iadului! Ține timona bărbătește, dar nu-ți înțepeni mîinile pe cavilă, mîinile tale asudate și boante, ai un pic de sfială! Gîndește-te că strîngi între labe mijlocul unei

femei, și mai gîndește-te că de trei sute treizeci și trei de milioane de ani, pe oceanele blestemate, oamenii trec agățați cu dinții de o cîrmă împuțită ca asta, tot sperînd că or să ajungă în altă parte decît la mama dracului, care-i așteaptă cu multă poftă ! Oh, Beebs ! Din cauza ta am ajuns pe cratița asta... Mi-o plătești tu ! Ne întîlnim noi !...

Astfel amiralul, trezindu-se din lunga beție, deveni adevăratul căpitan al lui „Europe". Nu pentru mult timp. Vai, *señor* Riam d'Almez y Sequera Major d'Al..., degeaba, degeaba te agiți în fruntea echipei de salahori care freacă punțile, cu mult entuziasm. La noapte pe bord se va sui caracatița. Iat-o ! Omul de la cîrmă n-a observat-o. Singură, sub cerul tropical, fremătînd de lumini, caracatița începe un dans macabru pe coverta lui „Europe". Ce vrea să prezică ? Tentaculele uriașe flutură prin întuneric. Tentaculele zgîlțîie arborele, albicioase și umede : „Europe" își continuă drumul. Valurile se sparg de etravă, unduie de-a lungul bordurilor, nu se știe dacă nava înaintează sau oceanul se retrage, timpul moare, caracatița se scaldă în întuneric, undeva sub punte cobra Felicia se trezește, simte că în apropiere flutură ceva șerpesc ; se agită cobra, dresorul îi aude oftatul și iese pe punte. Singur urmărește zbaterea caracatiței, fără să-i fie frică...

8

— Privește, domnule Zainer Poppi, ce apariție ciudată ! O caraghioasă de navă, care înaintează mai mult cu babordul decît cu prova... Acum încep să-i disting și numele. „Euro..."

— Cum ?

— Da... „Europe"... Abia se tîrăște, am impresia că a apucat-o pe un drum neverosimil. Pe aici nu circulă nici o

navă... în afară de noi. Da, nu m-am înșelat. „Europe" se numește. Nu m-aș mira să fie un vas-nălucă. Unul dintr-acelea despre care Schiller spunea că trec pe mări plutind pe deasupra lor.

Zainer Poppi privi și el îndelung cu binoclul.

— Aveți dreptate, domnule August Blin, zise, merge cu babordul puțin aplecată... Asta îmi amintește de seria celor trei vapoare construite de sărmanul meu bunic, la Hamburg. A rămas pînă azi un mister de ce toate trei, cînd au fost lansate, au rămas cu fundul în aer, și prova adînc scufundată. Și au fost zadarnice toate încercările de a contrabalansa greutatea... Bunicul meu le-a remorcat în larg și acolo le-a dat foc. Apoi și-a tras un glonte în tîmplă.

— Interesantă poveste, domnule Zainer Poppi...

— Interesantă și nespus de caraghioasă... O ! Am impresia că „Europe" își schimbă direcția. Poate vrea să fugă de noi. Dă, te rog, ordinele necesare, domnule Zainer Poppi.

— Da, domnule August Blin.

9

— Cască ochii într-acolo, măi Vinoacă ! Uite, să-mi crească barbă pe nas — zise amiralul Salamanca — și să nu-mi fie dat să mai pun mîna vreodată pe ticălosul de Beebs, dacă jucăria care se vede în zare nu-i cea mai strașnică navă de linie din cîte mi-a fost dat să văd ! Ia dă-ncoace binoclul ! Să fie al dracului ! N-are nici pavilion și nici nume ! Marea e plină de ființe necunoscute, bagă la scăfîrlie ! Marea e un butoi plin de taine și dacă vîri mîna prea adînc, mușcă ! Dar uite acolo ! Aia vin spre noi, parcă ar zbura, așa vin, parcă ar fi hămesiți, să ne înghită. Ce turele !... Și ce tunuri ! Și fără pavilion. Hei, timonier ! Banda cîrma ! Nu dormi, că altfel namila ne taie în două.

Căpitane Rips, cred că te-ai lins pe bot de tigaia asta a dumitale, ăştia care vin peste noi sînt, desigur, piraţi. Că prea vin! Ăştia i-au pus gînd rău nenorocitei „Europe". Dar să vedem care-i situaţia! Salamanca muie degetul în gură şi-l ridică deasupra capului. Azi bate vînt de aventură! Scuipaţi în apă şi faceţi-vă cruce. Nu-l huliţi pe Bătrînul Şef, că vă pedepseşte... Ca pe mine, cînd dintr-un ciine fericit, care trăia în nepăsare şi huzurea, m-a prefăcut într-un biet om, numai pentru că l-am lătrat pe Cristos, într-o seară cînd se plimba în partea de sud-vest a grădinii Gheţimanilor. Nu ştiu pe cine aştepta acolo, nici nu vreau să presupun, am păcate destule... Eu însă nu l-am lătrat cu intenţie, ci numai aşa, să-mi fac şi eu cinstit meseria de ciine, nu ştiu ce i s-o fi năzărit Bătrînului Şef acolo sus, în cer, că m-a pedepsit să fiu om. Dar uite-i pe ăia cum vin! Direct spre noi! Vinoacă, asta nu mai e aventură, ci contraaventură. Dacă mor cumva şi tu scapi, deşi aş prefera să fie invers, nu-l uita pe Beebs...

Pe neaşteptate, uriaşa navă de linie, zveltă şi cenuşie, făcu o manevră şi în mijlocul unei nesfîrşite bolboroseli se înţepeni la mică distanţă de „Europe". Atît de aproape, încît pe puntea de comandă a namilei se vedeau flori, garoafe roşii şi albe, şi tot acolo, pe bordul de oţel, se zărea o siluetă singuratică, o femeie, fără îndoială.

— Ai văzut, amirale? şopti acrobatul. Acolo! Necunoscuta Misterioasă de pe dunetă...

— Ce tot cînţi despre dunetă? E singurul cuvînt marinăresc pe care-l cunoşti?

— N-are importanţă. O vezi cum stă acolo, singură?

— Nu e nimeni acolo... Nici o femeie... E un vis al tău, zise Salamanca.

— Dar priveşte! E acolo, o văd bine! Şi ea se uită spre noi, protestă Vinoacă.

Şalupa se apropia repede. Subţire şi iute, despicînd valurile şi lăsînd în urmă o dîră de fum albăstrui.

— *Monsieurs!* strigă prin portavoce Zainer Poppi. Înţelege oare cineva dintre domniile voastre franţuzeşte? Peste cinci minute, puntea de care vă sprijiniţi cu atîta optimism va sări în aer! Dacă vă convine, treceţi pe nava noastră, unde veţi scăpa de toate necazurile... Dacă nu, Dumnezeu să vă aibă în pază!

— Papagalii se cred și ei deștepți, fiindcă știu să vorbească, zise Salamanca.

— Ce-ai lătrat, măi barbă ? întrebă Zainer Poppi.

— Cu ce drept îmi scufundați vasul ?... Cine sînteți ? zbieră falsul căpitan Rips.

— Reprezentăm destinul, rînji Zainer Poppi. Sîntem trimișii lui ! Coborîți, domnilor. Mai sînt cîteva minute. Noi nu vă rugăm, faceți cum doriți.

În afară de Zainer Poppi, în șalupă se mai aflau trei oameni. Cu armele automate la gît. Purtau uniforme de culoare închisă, fără grade ; o uniformă ce nu aparținea vreunei armate sau vreunui stat. Nici unul nu scosese măcar o vorbă, nici unul nu-i privi direct, în față, pe cei de pe „Europe". Lardea fu ultimul care coborî, ducînd colivia cobrei, pe care o așeză în dreapta sa, și tăcu. Șalupa navei fără nume și fără pavilion se desprinsese deja, cînd pe puntea lui „Europe" se deschise cu zgomot un chepeng și în lumina zilei se ivi Manuel, fiul directorului. El începu să urle ca din gură de șarpe.

— *Brutos ! Bestias !* Mă lăsați aici ?

— Sfîntă Fecioară, tresări portarul bordelului „Cocotierul Dulce". Uite cine-mi fura mîncarea !

— Veniți înapoi, mutre împuțite ! striga băiatul. Ce, eu rămîn singur aici ?

— Are temperament, îmi place ! gîndi amiralul.

Ajungînd pe șalupă, Manuel scuipă cu ciudă puntea albă ca fildeșul, ceea ce aduse pe mutra lui Zainer Poppi o încruntătură zîmbită ; fața lui cu fălcile vinete se lăți, deveni plată, printr-o inexplicabilă retragere a nasului și bărbiei. Manuel, mai puțin negricios decît ar fi trebuit să fie dacă ar fi semănat cu taică-său, mai puțin blond decît maică-sa, o englezoaică, era foarte urîțel, la duzina de ani pe care o adunase. Scuipă încă o dată pe punte și se pregăti să zbiere niște înjurături, cînd îl văzu pe Zainer Poppi.

— *Alaba !* Linge ! porunci acesta. Și repetă încă o dată : *Alaba !* Altfel te împușc. Era cît se poate de liniștit cînd își scoase pistolul. Stătea exact cu spatele către Lardea.

— Pentru ultima oară, copile. Linge !

Ridică brațul și apăsă pe trăgaci. Și abia în clipa aceea constată că nu mai avea arma în mînă. Nimeni nu observase dispariția revolverului. Zainer Poppi, cu fața subțiată

de mirare, neînțelegînd ce se întîmplase, urcă pe puntea navei de oțel.

— Linge tu ! zbieră Manuel, revenindu-și dintr-o dată.

Cîteva clipe, un minut, privirea galbenă a lui Zainer Poppi îl împietrise.

— Ține-ți gura, Manuel ! îl ghionti Vinoacă.

— Bine, șopti băiatul, îmblînzit. Știați că sînt pe bord ? Nu știați ? Ce bine-mi pare ! Eu *pentru voi* am fugit de-acasă !

— Dobitoc mic ce ești ! îi spuse Vinoacă, zîmbind însă.

În acest timp, un om simțea că i se face frică. Un om care murise de nenumărate ori pînă atunci, căruia nu-i păsa de nimic și care nu se temuse niciodată. Întîlnise privirea lui Zainer Poppi.

— E diavolul ! șopti Salamanca. Și are niște urechi clăpăuge, întocmai ca Beebs.

10

Oameni tăcuți, în uniforme negre îi îngrămădiră pe noii-veniți într-un loc strîmt, sub țevile lungi și lucioase ale tunurilor de mare distanță. În acest timp, o torpilă se pregătea să plece.

— Îmi place, domnule Zainer Poppi. Îmi place să scufund nave ; chiar și cînd e vorba de o coajă, ca această „Europe". Totdeauna am impresia că fac un pas spre adevăr.

— Și eu am aceeași senzație, domnule August Blin. O senzație de răcoare caldă...

— Astăzi nu mă simt prea bine, domnule Zainer Poppi.

— Să-l chem pe medicul elvețian, domnule August Blin ?

— Încă nu, domnule Zainer Poppi. Abia după...

Între marginea zării și nava fără pavilion și nume, „Europe" plutea singură și împrejurul ei oceanul scînteia; deasupra pasarelei, se rotea într-una, ca și cînd ar fi vrut să vadă pe cineva, se rotea cu încăpățînare o fregată, o pasăre pe mari aripi întunecate, cu coada ei despicată, ca de rîndunică.

— Da, confirmă amiralul, o văd. Văd pasărea. O să piară și ea.

Tot echipajul de pe „Europe" urmărea zborul larg al păsării deasupra catargului. Falsul căpitan Rips, gîndindu-se că-și ruinase fratele, se pregăti să-și șteargă o lacrimă, dar lacrima nu veni. În acel moment, fregata aterizează pe catargul sărmanei „Europe", punct întunecat, legănîndu-se deasupra orizontului.

— Ce se întîmplă ? Ce se întîmplă ? țipă careva.

— Doamne ! Ia șarpele afurisit de lîngă mine ! gemu falsul căpitan Rips, văzîndu-l pe Lardea, cu bătrîna cobră deasupra umărului.

Nava fără nume începu să lunece lin cînd torpila porni ; „Europe", în mijlocul ferestrei de lumină, o fereastră de lumină în zidul întunecos al mării, aștepta și curentul o întoarse cu spatele, și acum, dintr-o depărtare care devenise ceață, profilul nesigur parcă tremura. Torpila trecu pe alături.

— E prima torpilă care-și greșește ținta, domnule Zainer Poppi.

— Într-adevăr, e prima, domnule August Blin.

— Mai bine cu tunurile, domnule Zainer Poppi.

— Voi da ordinul, domnule August Blin.

Primul proiectil nimeri în plin : cabina căpitanului. Cabina unde Rips, adevăratul căpitan, petrecuse cel puțin douăzeci de ani de viață. Rips, portarul de bordel, oftă. Fregata, în momentul exploziei aflîndu-se pe catarg, păru lovită. Dusă de suflu, fu aruncată ca un ghemotoc negru într-o parte, apoi căzu, căzu, și toți o crezură moartă ; dar cînd să atingă apa, aripile înviară, un fîlfîit, două, și pasărea se înălță. Încăpățînată, începu să se rotească deasupra oropsitei „Europe", care începea să moară. Alt proiectil sfărîma pupa, smulse timona și o aruncă... Oceanul bolborosi, vru să se ridice vertical, fregata continua să zboare deasupra navei ce se scufunda, oceanul nu se mai

ridică vertical, renunță, un alt proiectil porni, fregata încă se rotea în locul acela, cu ciudata-i încăpățînare, proiectilul venea ; oceanul începu ca de obicei Cîntecul Frumoaselor Dezastre... „Europe“ se scufundă în pace, resemnată, și în amurg valurile risipiră ultimele resturi ce mai pluteau la suprafață...

— Pasărea a scăpat, domnule Zainer Poppi.

— Păcat, domnule August Blin.

Niște oameni tăcuți îi mînară pe naufragiații de pe „Europe“ în fața unei comisii. Zainer Poppi era acolo.

— Afurisit să fiu dacă ăsta nu i-a furat lui Beebs urechile, mîrîi Salamanca.

Comisia îi împărți pe oameni în : blonzi, pleșuvi și bruni. Fură găsiți trei blonzi și nouă bruni. Cazul lui Lardea, care avea deasupra tîmplelor, în colțurile frunții, două chelii mici, rotunde, stîrni dezbateri. În cele din urmă, totuși, îl trecură la bruni. Pe puntea vasului fără pavilion și nume domnea o mare liniște. Singurii oameni care-și adresau cuvinte erau Zainer Poppi și August Blin. Ceilalți erau niște indivizi tăcuți, în uniforme negre. În acest moment, epava lui „Europe“ atinse fundul oceanului, trezind din somn caracatița.

— Ce bine-mi pare că fregata a scăpat, îi zise Vinoacă lui Lardea.

— Plutim pe propriile noastre burți, zise Salamanca. Mai bine aș fi rămas cîine !

Pe drumuri nestrăbătute, departe de orice țărm, nesupusă legilor obișnuite, plutea undeva pe Pacific, de cîtva timp, nu se știa de cît timp, o navă fără nume, fără pavilion, o navă de oțel, vibrînd suplă cu motoarele ei extra-

ordinare, o navă înarmată pînă-n dinți și dornică să-și păstreze taina pînă la capăt.

Oceanele își au fantomele lor... Pe orizont, cînd se vestește uraganul, gonesc cohorte înșelătoare de nave, cu velele în flăcări, cu bompresul aplecat ca o lance, scînteind diavolește, iar lîngă timonieri, cu brațele încrucișate, stau bătrînii căpitani, tăcuți, bătrînii căpitani cu fețele împietrite.

— Blestemat vis! gemu amiralul. Blestemată zi! Am ajuns pe puntea unui vapor scufundat, mort! Fiindcă blestematul cuirasat „Bremen" a murit... toată lumea știe... Priviți, zise tot Salamanca, holbîndu-și ochii de spaimă, trece Gabrielle d'Estrées! Amanta lui Henric al IV-lea!... E ora de plimbare a babelor.

Bătrîna iubită a sîngerosului suveran, în vîrstă de vreo două mii șapte sute șaizeci și doi de ani, se tîra pe punte, cocîrjată și oarbă, trăgînd după ea un cățel în frac negru, cu plastron alb, un cățel foarte simpatic, cu un fel de moț alb în vîrful cozii întunecate, un cățel care i se împotrivea tot timpul, voind s-o apuce în direcția contrară celei pe care înainta bătrîna.

— E singura supraviețuitoare a unui cargou olandez, zise medicul elvețian Haag. Echipajul a sărit în aer împreună cu nava. Erau toți foarte tineri, niște băiețandri; i-au legat de punte și așa au pierit... Se împotriviseră.

Se deschise ușa, apăru un om din echipaj.

— Ora de plimbare a blonzilor, anunță acesta, inexpresiv.

Blonzii ieșiră, erau în total șapte.

— Șapte bolnzi, șapte blonzi, șapte șoareci vagabonzi! cîntă Vinoacă.

Cei șapte blonzi, defilînd pe punte, treceau prin fața ferestruicii o dată la trei minute și cincisprezece secunde. Doctorul Haag avea un ceasornic foarte precis.

— De fapt, oftă Salamanca, și eu sînt un... un... Ascultă! Cum îi zice pe românește?

— Despre ce tot vorbești? întrebă Vinoacă.

— Aia care vine și ne ia, aia cu coasa! Care rînjește frumos și ne cheamă tot timpul.

— Moarte.

— Da, moarte. Eu sînt un mort. Deasupra sprîncenelor, cutele frunții păreau niște tăieturi proaspete. Amiralul se ridică brusc și se izbi cu creștetul de tavanul scund. Blestemații ! Anume ne-au băgat aici, pentru ca oamenii înalți să umble aplecați !

— Ce vrei să spui ? De ce ești mort ?

— Oamenii ca mine sînt morți, rînji Salamanca.

Pentru o clipă aerul său veșnic persiflator îl părăsise. Blonzii trecură prin fața ferestruicii, în pas cadențat.

— Avea dreptate Lardea, scrîșni Vinoacă.

— Ce fel de dreptate ?

Vinoacă îi aruncă o privire înghețată.

— Cei care părăsesc pămîntul care i-a născut mor. Dacă nu ne întoarcem acasă, și noi vom muri. Am și început să murim...

— Astea sînt cuvintele lui Lardea ?

— Lardea nu vorbește niciodată. Dar eu îi înțeleg gîndurile. De cînd am plecat din România în marele turneu al circului „Escamillo", Lardea n-a mai scos nici un singur cuvînt... Războiul ne-a prins pe drumuri, n-am reușit să ne întoarcem acasă. Dar acum trebuie... trebuie... trebuie ! Dacă mai trece un an și nu ajungem acasă...

De data aceasta, Vinoacă auzi venind de departe, din larg acea răsuflare adîncă, acea respirație fierbinte ce deveni încet melodie tînguitoare de dor... Și fața trasă și întunecată a acrobatului se deschise, se făcu aproape frumoasă. El privea cu ochii lăcrimînd de lumină, încercînd să distingă clar viziunea ce-l tulburase. Abia mai auzea cuvintele amiralului.

— Sînt plecat de-acasă de atîta timp, zicea acesta, nu mai sînt viu pentru nimeni de acolo, și... *good bye and g'd luck !* Nu-mi amintesc de nimic în afară de o... cum se spune ?

— Ce, măi omule ?

— *Girl !*

— Fată ! Tocmai cuvîntul ăsta să-l uiți ?

Amiralul își scărpină nasul.

— Mi se pare că am uitat tot cuvinte principale : moarte, fată...

Blonzii trecură iar prin fața ferestruicii ; cei doi din față vorbeau. Ultimul venea șchiopătînd. Maistrul lemnar al lui „Europe“ șchiopăta de piciorul stîng, în care avea un glonte nescos din timpul primului război mondial. De atunci șchiopăta. Ceilalți blonzi mergeau bine, deși probabil nici picioarele lor nu erau lipsite de gloanțe. Probabil că fiecare om tîrăște după sine măcar un glonte care nu poate fi extras.

— Fata asta avea trei nume, trei nume și o... zise Salamanca.

— O bunică ?

— O bunică, pe dracu. Trei nume și o liniuță, între ultimele două. Și cu fata asta s-a întîmplat odată nu știu ce, cu ea și cu mine, dar ce, numai cuviosul Agopie dacă o mai fi știind... Eu, de felul meu, sînt tăcut, dar cînd îl văd pe Lardea cum tace, îmi tot vine să vorbesc, pricepi ?

— Pricep, aprobă Vinoacă, aplecînd capul. Pricep foarte bine. Uite aici, Salamanca, zise, întinzîndu-și mîinile cu degetele rășchirate.

— Ce e ? întrebă marinarul, mirat. Ce e cu mîinile tale ?

— Mîinile mele au început să se usuce, șopti Vinoacă. Au început să se usuce ca niște rădăcini smulse din pămînt... Eu tot am început să mă usuc. Pricepi ?

— Nu, de loc.

— Of, of, amirale, gemu Vinoacă. Sînt atîția ani de cînd am plecat de acasă, împreună cu Lardea ! Eram tînăr, credeam că omul poate trăi oriunde... Dar nu poate. Dacă e smuls din pămîntul său, începe să moară încet. Noi spre casă o pornisem, pricepi Salamanca ?

Marinarul se întunecă la față și închise ochii.

— Nu pricep... Adică vă întoarceți în țară ?

— Da... Asta vrem. Și cît mai repede, altfel vom muri... Dacă într-un an de zile nu vom vedea farul de la Mangalia, vom muri... Ne întoarcem acasă.

— Rămîne să vedem cum veți scăpa de aici, rînji Salamanca, arătînd peretele metalic al navei fără nume...

— Cine știe ! Poate vom scăpa și de aici !...

La asta se gîndi — ciudat lucru — în acel moment Vinoacă, dar cum gîndurile nu corespund întotdeauna expresiei obrazului, îi zîmbi și el, și dori din toată inima să facă un dublu salt mortal, un dublu salt mortal în cinstea Necunoscutei Misterioase de pe dunetă, și, dacă nu-l făcu, n-a fost din cauză că s-ar fi temut să nu strice simetria plimbării brunilor pe puntea navei fără pavilion, ci fiindcă nu voia, în nici un caz, să fie ridicol.

Vinoacă admiră părul ei negru și lung și se gîndi că iubita din tinerețe a lui Salamanca, iubita cu trei nume și o liniuță, o fi semănat la înfățișare cu această Necunoscută Misterioasă, a cărei singurătate părea că-l cheamă neîncetat.

Necunoscuta Misterioasă era totdeauna acolo, străjuită de tevile verzui ale tunurilor, deasupra, și de flori, și nici unul dintre prizonieri, în timpul nesfîrșitelor marșuri cadențate împrejurul punților, nu observase ca vreun om al echipajului să se fi apropiat de ea, să-i fi vorbit. Prizonierii, mărșăluind, treceau aproape de Necunoscuta Misterioasă și de fiecare dată Salamanca, marinarul acesta fără de țară, care cunoștea toate graiurile globului nostru, încerca să-i vorbească și ea îi răspundea într-o ciudată limbă pe care n-o înțelegea nimeni, cu un glas moale și melodios; Vinoacă nu mai văzuse o fată atît de frumoasă și cu glas atît de ciudat, era desigur fata din vis, a fiecăruia, prizonieră însă a frumuseții ei, a limbii necunoscute pe care o vorbea, a nepăsării echipajului vasului fără pavilion. Echipajul o ignora, parcă n-ar fi existat; serios, nici unul dintre bărbații aceștia tăcuți și în uniforme fără culoare nu privise niciodată în direcția Necunoscutei Misterioase de pe dunetă, deși era de presupus că, bărbați fiind, și de atîta vreme pe mare, profilul unei femei ar fi trebuit să-i ardă; numai prizonierii o admirau, prizonierii blonzi, și cei bruni, și cei șateni, și cei plești, care erau în număr de unul: doctorul Haag. Acesta însă, prin excepție, își făcea plimbarea alături de bruni, și maiestuoasa lui che-

lie era ca un felinar, ca un steag al acestui detaşament de indivizi ce mărşăluiau împrejurul punţilor.

La amiază, marşul era suspendat pentru o vreme, echipajul, în tăcere, trecea la tunuri şi mînuia mecanismele, în acest timp un fel de cort cădea peste Necunoscuta Misterioasă de pe dunetă, care se vede că n-avea dreptul să urmărească aceste manevre.

Către ora şase, sau să fi fost chiar şase şi jumătate seara, în timp ce bucătarul Riam d'Almez y Sequera Major d'Al... (care făcea parte din detaşamentul brunilor) începuse un cîntec îngrozitor de lugubru — şi care nu se potrivea cîtuşi de puţin cu înfăţişarea sa paşnică şi totdeauna speriată — un vechi cîntec de piraţi, pe care probabil îl intonase la vremea lui şi Kidd, cînd îl apucau melancolia şi remuşcările, în timp ce portarul bordelului „Cocotierul dulce" îşi descleşta fălcile, spre a-l acompania, în timp ce Salamanca şi cu Vinoacă discutau şi Lardea tăcea şi ceilalţi prizonieri bruni se adunaseră la ferestruică, iar blonzii mărşăluiau de zor, în timp ce Gabrielle d'Estrées aştepta să vină rîndul de plimbare al babelor, şi aşteptînd îşi privea căţelul ei în frac negru cu plastron alb — în acest timp oceanul începuse pe neaşteptate Cîntecul Frumoaselor Dezastre — şi fii atentă, navă de oţel, navă fără nume şi pavilion, nu cumva ţie ţi se adresează ? !

Tocmai atunci veni un om din echipaj care-i făcu semn lui Lardea să-l urmeze. Vinoacă îi atrase atenţia că scamatorul nu e dispus să vorbească şi, dacă vor să discute cu el, e necesară prezenţa unui intermediar. Omul îi aruncă o privire inexpresivă, păru că meditează, dar de fapt nu medită nici o clipă, şi rosti :

— *Allez !*

La auzul vechiului îndemn circăresc, cobra Felicia tresări în colivia ei, se ridică şi, clătinîndu-se, scoase oftatul acela care-i umplea de groază pe toţi.

— Ia şi cobra, porunci solul.

Îl urmară Lardea, Vinoacă şi cobra, printr-un labirint de coridoare ce nu se mai sfîrşeau. Pe alocuri, la răspîntii sau la cotituri, oameni în uniforme negre strînse pe corp se îndeletniceau cu o operaţie misterioasă, aprindeau şi stingeau lumini, părînd a semnaliza, dar cui ? În diferite

puncte, ochi sclipitori, verzi, galbeni, violeți clipeau la intervale regulate, în timp ce un duduit greu, surd creștea și descreștea din adîncul navei și coridoarele păreau să nu aibă sfîrșit și Lardea tăcut mergea în urma solului, iar Vinoacă îi pîndea gîndurile ; cînd ajunseră în încăperea rotundă, în fața comisiei ce se instituise acolo pentru a hotărî cazul cobrei Felicia, Lardea rămase senin și nu răspunse la nici o întrebare. Răspunse Vinoacă :

— Dumnealui, Lardea, este scamatorul cel mai vestit. În timpul reprezentațiilor are nevoie de cobră...

Aici, acrobatul se simți străpuns de privirea lui Zainer Poppi și tăcu, fistîcit. Fața lui Zainer Poppi se lățise brusc.

— Regulamentul de bord nu permite prezența altor viețuitoare în afară de om, zise August Blin.

— Totuși, pînă acum am făcut două excepții, domnule August Blin, zise Zainer Poppi.

— Da, domnule Zainer Poppi, florile și cățelul Gabriellei d'Estrées.

Doi oameni tăcuți notau în niște registre mari desfășurarea dezbaterilor.

— Apărarea are cuvîntul, zise Zainer Poppi.

Un individ tuciuriu, cu fața mușcată de vărsat, se ridică. Vinoacă înghiți în sec, sprîncenele întunecate i se ciocniră deasupra nasului, simți undeva în interiorul ființei sale, poate în inimă, sau în preajma ei, cum se dă lupta între teamă, teama de întuneric, de necunoscut, teama de om, și încăpățînare, frumoasa și vesela sa încăpățînare...

— Paragraful douăzeci și șapte, cu privire la existența pe bord a altor viețuitoare în afară de om, nu admite, ce-i drept, excepții.

— În ce calitate vorbești ? Apărător sau acuzator ? întrebă Zainer Poppi.

— Acum sînt apărător, răspunse fața găurită de vărsat.

— Continuă ! făcu August Blin.

— Dacă însuși apărătorul recunoaște că paragraful citat nu admite excepții ! interveni Zainer Poppi.

— Dar cățelul Gabriellei d'Estrées ?

— Domnule August Blin, sînteți cumva apărătorul cobrei ?

— Eu veghez aplicarea legii, domnule Zainer Poppi.

— Ați uitat pe ce bază s-a făcut excepție cu privire la cățel și flori ?

— Eu nu uit nimic, făcu August Blin, și fața lui rotundă și galbenă ca un dovleac se întunecă, maxilarele tresăriră. Întrebarea e dacă amendamentul special numărul doi poate fi aplicat la cobră ?

— Tocmai acest amendament special voiam să-l citez în pledoaria mea, zise tuciuriul.

— Nu mai e nevoie de pledoarie, zise Zainer Poppi. Se consideră că ai și rostit-o.

— Acum, zise tuciuriul, voi fi acuzator, și-mi voi rosti rechizitoriul pe baza dispoziției finale, care nu admite aplicarea amendamentului special numărul doi decît în cazurile nevalabilității paragrafelor opt și șaptezeci și unu.

— Renunță la rechizitoriu, să considerăm că s-a și spus.

— De acord, zise August Blin. Cobra va fi ucisă.

— Mă împotrivesc ! se ridică Zainer Poppi. Violența în acest caz e inutilă. Cobra să fie azvîrlită peste bord.

— Susțin ideea, reveni August Blin, ridicîndu-se și el. Ai auzit hotărîrea ? îl întrebă pe Lardea.

— Dumnealui, care e cel mai mare scamator, nu vorbește niciodată, interveni iar Vinoacă, și în ochi i se aprinse o sclipire.

De cîtva timp, cobra Felicia înconjura gîtul lui Zainer Poppi ca un colan de jad, umed și sclipitor ; în mijlocul tăcerii înghețate gestul și țipătul de groază al lui August Blin, care se afla alături, și observase primul, fură ciudat de inexpresive. Zainer Poppi, timp de două sau trei secunde încă, nu bănui nimic. Abia cînd cobra oftă, așa cum ofta ea cîteodată, Zainer Poppi știu ce podoabă grea poartă. Ca de obicei, el fu la înălțimea situației, nu strigă, nu arătă frică, iar cobra fu luată de Lardea, adică ea veni singură, la un semn al acestuia.

Cobra fu aruncată în mare, la tribord.

Cîtva timp o văzură înotînd.

Și aici Vinoacă izbucni în lacrimi. El, care ani de zile tremurase de frica bătrînei cobre Felicia. Așa a fost în ziua aceea. Așa a murit în ziua aceea bătrîna cobră Felicia, vedeta grațioasă a manejului.

Într-una din nopțile următoare cobra Felicia reveni pe neașteptate pe bordul acela care o expulzase. Ațipind, Zainer Poppi o văzu atîrnînd deasupra capului și șoptindu-i niște cuvinte care-l înnebuniră. Ars de groază, buimac, Zainer Poppi sări spre Felicia s-o prindă înainte ca ea să-l fi mușcat, și apucă astfel maneta de alarmare a postului numărul unu, de pe puntea vasului. La postul numărul unu era de veghe un marinar cu urechi lungi, niște urechi care puteau fi mișcate, răsucite, întoarse la voința posesorului lor, și marinarul acesta văzînd că la postul său se aprinde lumina roșie, de alarmă, își pierdu cumpătul și fugi la cabina comandantului torpilelor (greșeală de neiertat, care ar fi trebuit să fie pedepsită cu împușcarea, întrucît regulamentul de bord prevedea că în cazurile de alarmare a posturilor izolate, plantonul e obligat să tragă o rachetă roșie și să aștepte).

Comandantul torpilelor se ameți̦se în seara aceea, lichidînd singur o sticlă cu lichid verde și amar, și din cuvintele pe care le urlă plantonul, „Alarmă la postul numărul unu!", nu recepționă decît „numărul unu!", ceea ce în cartea de consemn a navei fără nume însemna cu totul altceva. Fără a se deranja prea mult, fără a-și pune întrebări, el execută întocmai ordinul și apăsă pe butonul cu indicele „1", din stînga sa, și adormi imediat.

Soneria de alarmă îl trezi astfel pe șeful echipei numărul unu al torpilelor de la babord, care văzu aprinzîndu-se deasupra patului său un mare panou pe care clipea un „1" mare cît un cap de gorilă. Ordinul era clar. Ordinul era clar, și la rîndul său șeful echipei numărul unu apăsă pe butonul numărul unu — ceea ce duse la trezirea celor trei torpilori de serviciu, de la babord. Aceștia, fără să ezite, apăsară și ei pe butoanele respective, cu numărul unu, și în clipa următoare trei torpile țîșniră de sub coastele fiarei de oțel. Nu vom ști niciodată ce soartă au avut torpilele numărul doi și numărul trei, dar e cazul să notăm că torpila numărul unu, avînd o infimă dereglare la sistemul direcțional, o porni puțin pieziș, și după ce făcu un mare ocol, se apropie iar de nava care o lansase. Aici intrară în lucru magneții. Încet-încet, îndemnată de o diabo-

lică forță, torpila luă urma navei fără nume, ca un cîine, și se tot apropie, fără grabă, de bordul cenușiu și blindat.

Perversă întîmplare, ce punea capăt unui grandios plan, întocmit cu migală de August Blin și Zainer Poppi ! Vasul fără nume pieri ca scorpionul, de otrava propriei sale mușcături.

În adîncul oceanului cobra Felicia rîdea.

13

Gabrielle d'Estrées murise de cîtva timp. Pe sfărîmăturile de lemn care încă mai pluteau în virtutea unei zadarnice încăpățînări, corpul ei cocîrjat se îndoise și mai mult și — vai ! — ce jalnic arăta fosta amantă a lui Henric al IV-lea !

Cățelușul Gabriellei d'Estrées însă trăia și, alergînd de la un capăt la celălalt al minusculei insule plutitoare, își arunca plînsetul subțire spre nemărginitul orizontului — caraghios sărmanul cățel !

Oceanul încă mai intona Cîntecul Frumoaselor Dezastre, mulțumit. Spre țărmul insulei, printre stîncile negre, valurile se precipitau, urlînd vechea melodie „Mai trage-mi un glonte în tîmplă, Mary".

Cine supraviețuise dezastrului ? Pe țărmul stîncos Salamanca încerca să-și facă nițel curaj, zicîndu-și că supraviețuise unor naufragii și mai cumplite. Manuel îi punea întrebări, marinarul însă nu-l lua în seamă și urechile clăpăuge ale copilului se înroșiseră de ciudă. Vinoacă nu zicea nimic. Privea cu ochii mijiți oceanul blestemat care-l înghițise pe marele său prieten. Pe Lardea.

— Ham-ham ! strigă subțire cățelul Gabriellei d'Estrées către oamenii de pe insulă.

— Și de ce nu te-aș salva, spuse amiralul. De ce nu te-aș salva, măi javră, că focul tot nu se aprinde. Vechile tangouri ! zise, înaintînd cu nădragii suflecați printre stîncile care rînjeau din apă.

El ajunse pînă la sfărîmătura ce abia mai plutea și cățelul se repezi scheunînd. Amiralul îl lipi de umăr, murmurînd niște blînde înjurături. Apoi dădu brînci acelei plute mizerabile care se îndepărtă ușor, și intrînd într-un fel de curent, dincolo de primul brîu al stîncilor, începu să plutească încet, ducînd în larg mult ostenitele rămășițe pămîntești ale amantei lui Henric al IV-lea.

Vinoacă își întinsese pe nisip cămașa zdrențuită.

— Ciudată catastrofă ! Sîntem singurii supraviețuitori ? Oh, Lardea, bătrîne ! Cum să mă întorc singur acasă, fără tine ?

— Dar privește odată ! Privește ce-am găsit ! Zbieră Manuel.

Vinoacă duse la piept, suspinînd, aschia aceea neînsemnată.

— O, tu, baghetă atotputernică, vraja ta a făcut să apară și să dispară nenumărați iepuri, șerpi, oameni. Aschie neprețuită din baghetă marelui Lardea, scoate-l din adîncul blestematului ocean pe prietenul meu, viu și tăcut. Unde ai găsit, Manuel, bucățica asta de lemn ? La țărm, desigur, au adus-o valurile.

— Dimpotrivă, domnule Vinoha ! Această fărîmitură de lemn sfînt se afla acolo, la rădăcina Arborelui Lunii...

„Nu valurile au purtat-o peste nisip, gîndi Vinoacă. Atunci, cine ?"

Cîțiva pași mai încolo, într-un loc unde vîntul lipise un strat subțire de pămînt moale, roșiatic, urmele vorbiră prin gura lui Salamanca. Marinarul își vîrîse nasul printre ele ca un copoi bătrîn. Pașii lui Lardea se îndreptau rari și apăsați spre nordul insulei, înconjurați de pașii unor făpturi desculțe, de jur împrejur.

— L-au luat prizonier ! îl prohodi Salamanca. Prin locurile acestea, se spune că prețul cărnii proaspete de european se menține...

Vinoacă își pipăi maxilarul, îngrozit.

— Canibali ? Ești nebun ? Ia fugi de-aici !

— Asta și vreau ! aprobă Salamanca. Să-i dăm zor cu plecatul din afurisita asta de insulă.

— Fără Lardea ?

— Am să dobor cîțiva copaci, zise amiralul. Trebuie s-o uşchim de-aici. Aştia or să ne ronțăiască pînă la ultimul zgîrci.

— În secolul douăzeci ? Dar unde ne aflăm ? Eu, oricum, fără Lardea nu plec.

— Nătărăilor ! urlă Manuel. Dar eu ? Eu nu contez ? Vorbiți de parcă eu n-aș exista ! Întrebați-mă pe mine, cereți-mi părerea !

Din locul acela, către centrul insulei, se vedeau două ridicături — nu semețe, dar abrupte — și nesfîrșite păduri, înalte și nemișcate, înaintînd pînă aproape de țărm pe alocuri, sau retrăgîndu-se cu perfidie în fiorduri ciudate în alte părți, acopereau pămîntul acela pierdut. Într-acolo se îndreptă Vinoacă, urmărind pașii scamatorului. Singur.

— Și noi ? strigă Manuel.

Salamanca părea că nu observase plecarea lui Vinoacă. Stînd cu spatele spre insula care nu-l interesa de loc, marinarul privea șirurile albe ale valurilor ce se repezeau în brîul de stîncă.

— Și noi ? zbieră Manuel.

Salamanca se întoarse încet. Muie degetul în gură și-l ridică apoi atent.

— Bate un vînt de contraaventură, copile. Stai liniștit.

— Îl lăsăm singur ? Îl lăsăm singur pe Vinoha ?

Salamanca zîmbi. Gura i se lărgi, ochii parcă se apropiară, nasul se lungi, mîndru.

— Fie ! Șarpele cu clopoței își poate pierde cel mult clopoțeii.

Cățelul Gabriellei d'Estrées se luă, fără să șovăie, pe urmele salvatorului său. Din cîțiva pași ajunseră pe acrobat care mergea încet, cu ochii în pămînt.

Colțul pădurii venea spre ei, și văzură trunchiurile cocotierilor și ale Arborelui Lunii, razant pe lumină, și de departe îi mai ajunse o dată oftatul oceanului.

Brusc, ca din pămînt, apărură cei doi lăncieri războinici, purtînd deasupra capului înalte și ascuțite suliți. Pielea lor cafenie-roșiatică scînteia toată, cu excepția brațului drept, presărată cu un praf argintiu. Goale cu desăvîrșire,

trupurile lor vorbeau singure despre forță! Erau mărunți, cam cît Vinoacă. Unul înaintă și se opri la cinci pași de musafiri, așezînd lancea în diagonală, așa cum mînuiau halebarda vechii oșteni din Europa, cînd voiau să oprească intrarea sub zidurile păzite de ei. În poziția luată, ca și în vocea băștinașului se puteau bănui mîndrie și vanitate chiar.

— *Taki buri!*

— Ce vorbești? făcu Salamanca.

— *Taki-taki!* strigă lăncierul.

— Aha! Asta schimbă cu totul situația, răspunse marinarul.

— *Taki buri, ooo!*

— Formidabil! Și de ce?

Veni și celălalt războinic.

— *Riko lam! Riko paava ájub! Ooo!*

— Ești șmecher? Crezi că mă las tras pe sfoară?

— *Bakari! Ooo! Lukey bha-bha!*

— Nu sînt de acord. Peștoaica galbenă era mai frumoasă.

— *Fukbom urtse taki-taki!*

— În nici un caz. Așa nu facem tîrgul.

— *Taki buri, ooo!* strigară amîndoi băștinașii și după ce executară în același ritm cîteva rapide mișcări cu lăncile, o luară la goană. Dar nu că s-ar fi speriat.

— Ia ascultă, ce... *taki-taki* ați tot parlamentat? întrebă Vinoacă.

— Vechile tangouri.

— Cum?

— Am înțeles un singur cuvînt: „*ooo*", lămuri Salamanca.

— Și înseamnă?

— Moarte.

Vinoacă ridică din umeri:

— Eu merg mai departe. Veniți și voi?

— Desigur. „Ce plăcere să murim cu toții împreună!" E un vechi tango. Diavolii ăștia negri au fugit să întețească focul sub cazane.

— Manuel, cară-te înapoi pe țărm, poate trece vreun vapor și te vede. Că noi, nu cred să ne mai întoarcem, mormăi Vinoacă.

Manuel însă nu-l luă în seamă.

Abia făcură cîțiva pași prin pădurea fără poteci și în fața lor răsări ceva ca o funie groasă, împletită din subțiri și elastice fibre ; părea un șarpe nesfîrșit întins pe pămînt de-a curmezișul drumului lor.

— Să așteptăm, parcă a mișcat !

— Nu. Nimic. Nimic. Dar...

— Înțeleg, suspină Salamanca. Funia aceea e tropicul. N-aș fi bănuit că trece pe aici !

— Cum ? Crezi că e chiar tropicul ? întrebă Manuel.

— Mai mult ca sigur. Uneori se rupe, alteori îl deplasează furtunile. Îți dai seama în aceste cazuri ce încurcături au căpitanii cu stabilirea poziției vasului ?

— Și Ecuatorul e tot așa ?

— Ecuatorul e o funie ceva mai groasă. Și cu clopoței, să sune cînd trec vapoarele ca să poată nota căpitanul în jurnalul de bord că a trecut în cealaltă emisferă.

— Tropicul de ce n-are clopoței ?

— Au vrut să-i pună, dar n-au reușit să strîngă destui clopoței. Din cauza asta a ieșit o mare dandana internațională : niște prăpădiți de marinari s-au apucat să fure clopoței unul de la celălalt. Atît așteptau prim-miniștrii și împărații belicoși... Și i-au ars un război pe cinste !

— Eu merg mai departe, stărui Vinoacă mohorît.

Salamanca se întoarse spre Manuel :

— În zilele de contraaventură nu ai voie să treci tropicul decît dacă ți-ai dat pe frunte cu sînge de papagal bătrîn. Da, așa glăsuiește învățătura...

În momentul acela funia prinse viață, se răsuci fulgerător, făcînd ochiuri.

— Ce v-am spus, urlă Salamanca. În zilele de contraaventură nu e... Tropicul se răzbună !...

Ceva îl doborî pe marinar, dar el se ridică, îl văzu pe Manuel căzut la pămînt, îl văzu pe Vinoacă luptîndu-se furios cu funia, care, ca vie, mînuită de forțe nevăzute, se răsucea împrejurul său, șerpește, apoi funia se abătu și asupra amiralului, grea, rece, vîscoasă, el căzu, se ridică iar, reuși să iasă din capcană, sări într-o parte, în bălării, se rostogoli, se pomeni în picioare și începu să alerge...

„La urma urmei... e mai bine să rămîn liber, ca să-i pot... să-i pot ajuta... Vechile tan..."

Dar cățelul ? Ce s-o fi întîmplat cu odorul Gabrîellei d'Estrées ? Cine știe ! ? Un posomorît de om trece pe țărm. Aici primejdia pare să fie mai mică... Ce vină are că a scăpat ? În plină zi, oceanul e negru, pustiu, închis. Adică același. Și același om îl privește chiorîș, același om obosit, de acum o mie, de acum două mii de...

Ooo ! De jur-împrejur pîndește *ooo !* Salamanca nu va merge să vadă ce s-a întîmplat cu nefericiții aceia de naufragiați. Nu ! E prea înțelept pentru ca să facă așa ceva. Și el e un naufragiat, numai că tropicul n-a reușit să-l prindă în lațul.

Se făcu întuneric și amiralul porni înjurînd spre interiorul insulei. Cînd intră în pădure, ceva rece îi lovi obrazul. Era fructul rotund al unei plante cățărătoare. Salamanca, înfometat, prinse în mînă fructul necunoscut, rece și parfumat. Hrană divină ? Otravă ? Mușcă lacom, pătruns de miresmele tari care-l îmbătau. Bîjbîi împrejur și mai găsi alte fructe pe care le devoră. Merse mai departe prin bezna aceea blestemată, împiedicîndu-se la tot pasul. Simțea o euforie dulce cuprinzîndu-i ființa, și nu-i fu teamă să meargă mai departe, tot mai departe.

I se păru că vede o lumină ; înaintă precaut, dar fără urmă de frică, conștient că bețiia aceea ciudată o provocaseră fructele necunoscute. O mică flacără galbenă pîlpîia în fața intrării în bordeiul semisubteran. Ascuns, marinarul rămase în așteptare, pîndind. Nimic nu mișca, în afară de mica flacără. Undeva, în pădure, răsună deodată hohotul unei păsări,

Salamanca ridică lampa aceea primitivă și lumină interiorul bordeiului. Fluieră de uimire. Fără să mai aștepte vreo invitație intră, se așeză în fața mesei bătute în pămînt și începu să înfulece gustoasele feluri de mîncare ce păreau că-l așteaptă chiar pe el. Găsi acolo bucăți de carne bine rumenite, cartofi fierți cu un gust dulceag, specific, niște legume cu gust indoielnic, pe care le ocoli, și chiar pîine de mălai, coaptă bine. Mîncînd, constată că locuința

aparţine unui om civilizat. Văzu, atîrnînd pe perete, busolă, sextant, cronometru, cîteva scule, fotografia unei tinere şi frumoase femei... Se ghiftui bine, tolănindu-se apoi pe culcuşul comod şi moale şi se decise să-l aştepte, calm, pe stăpînul colibei. Cine ştie ce sentimente de vinovăţie încerca ! Stătea lungit, cercetînd acoperişul de deasupra sa, împletit cu îndemînare din ramuri elastice, întărit cu funii solide ca şi aceea din care era confecţionat tropicul, dar curiozitatea în legătură cu stăpînul acestui sălaş însingurat nu prea-l chinuia. Totuşi Salamanca îşi propusese să nu adoarmă. Grozav de încet se scurgeau minutele şi din cînd în cînd în pădure hohotea pasărea necunoscută.

Salamanca nu mai dormea de cîtva timp : cu ochii mijiţi, urmărea mişcările bărbatului, fără îndoială stăpînul vizuinii. Acesta potrivea deasupra focului frigarea în care se rumeneau încet două păsări. Era tînăr, roşcovan, cu barbă rară, pe faţa slabă şi prelungă. Purta o îmbrăcăminte uşoară, de culoare deschisă, cîrpită şi reparată cam prin toate părţile, dar curată. Marinarul văzu arma de vînătoare, carabina şi un revolver de calibru mic, aranjate sub acoperişul colibei. Nu observase încă acest arsenal. Mirosul plăcut de friptură îl făcu să înghită în sec şi, prefăcîndu-se că s-a trezit chiar atunci, se întinse din toate puterile. Roşcovanul vîrî capul în colibă şi rosti prietenos cîteva cuvinte într-o limbă dulce, cîntătoare, pe care Salamanca n-o înţelegea. Atunci stăpînul bungalow-ului se exprimă pe englezeşte :

— Bună dimineaţa ! Iartă-mă că te-am trezit... Dacă faci zece paşi într-acolo, dai de un pîrîu în care te poţi spăla de minune.

Buimac, amiralul se răcori în apa limpede, şi cînd porni înapoi fu aproape sigur că nu va mai găsi nimic, nici colibă nici roşcovan, şi nici cele două păsări, frigîndu-se deasupra focului...

Îngîndurat, tresări cînd auzi vocea roşcovanului :

— Imediat dejunăm ! Nu vrei să iei înainte de masă o înghiţitură de *licwa* ? Face poftă de mîncare şi favorizează digestia...

Salamanca luă precaut vasul de lut ce i se întindea, umplut pe jumătate cu un lichid lăptos cenușiu. Își turnă într-o cană și bău, convins că băutura aceea, o otravă puternică fără îndoială, îl va azvîrli în aer, spre marele haz al politicosului roșcovan. Dar nu se întîmplă nimic, dimpotrivă, *licwa*, care conținea și o cantitate de alcool fermentat, îi spori cu adevărat pofta de mîncare, excelentă și pînă atunci, de aceea, cînd masa fu servită, apucă fără nici un moft talgerul primitiv de lemn, pe care aburea pasărea friptă. Roșcovanul aduse și pesmeți marinărești.

— Eu sînt Rucano Bartolomeu, zise el, în sfîrșit. Poate ai auzit de mine. Poftă bună!

— Mulțumesc. Eu sînt Salamanca, vărul lui Neptun.

— A!

— Și ce faci aici? îl ispiti după un timp marinarul pe omul care-l găzduise o noapte și acum îl și ospăta, fără să-i fi pus vreo întrebare.

— *Configurez*, răspunse Rucano.

— Aha, făcu Salamanca, fără a înțelege despre ce este vorba, firește. Și e greu?

— Nu. Înțelegi, lucrurile se prezintă totdeauna altfel decît ai fi crezut...

— Înțeleg. E simplu.

— Nu e chiar simplu, dar nu trebuie să ne așteptăm la prea multe, acolo unde nici pămîntul nu e copt.

— Desigur.

— Găsești că e friptă bine? întrebă roșcovanul, arătînd pasărea din care Salamanca mușca vîrtos.

— Minunat. E mîncarea mea preferată.

— La amiază sper să avem grătar de ton auriu.

— Ce pămînt e ăsta?

— Insula Configurației, răspunse roșcovanul turnînd *licwa* în căni.

— Pe insula asta, o dată cu mine au mai naufragiat vreo doi-trei. Ar trebui să vedem ce se poate face...

— O, nu! Am o convenție cu ambele triburi. Mă crezi?

— De ce nu te-aș crede?

— Ați naufragiat? întrebă Rucano nepăsător.

— Oh, da... Nițel.

— Și cîți ați scăpat?

— Nu știu precis... Eu, cu încă doi, și cu un copil eram împreună, și ne-am pomenit agățați de epava unei bărci... Nu am idee cum am ajuns pe insula asta...

— Ce importanță are, zîmbi gazda. Se întîmplă atîtea lucruri... Poți rămîne cît vrei aici, dar în legătură cu băștinașii descurcă-te singur... Am un pact... o convenție cu ei...

Rucano aduse din colibă o bîtă groasă, acoperită de crestături adînci.

— Aceasta e convenția, explică. Uite ce scrie aici : *Ritu mar tropi van-van rati igwa sit ooo.* Adică : „Înțelegerea de la muntele vînăt, pe viață și moarte". E un fel de tratat de neamestec și într-ajutorare. Tribul Bakuti îmi pregătește *licwa,* iar tribul Abul pescuiește pentru mine.

— Și tu ? Tu ce faci pentru ei ?

— Ți-am spus : eu *configurez.* Nu e ușor...

— Desigur, desigur... Uitasem...

— Amîndouă triburile se dușmănesc prin tradiție, și din doi în doi ani, la dată fixă, fac război. Acum sîntem tocmai în preajma măcelului.

— Am nimerit bine ! murmură Salamanca. Totdeauna am norocul să nimeresc acolo unde se petrec naufragii, explozii, bătălii, erupții și tot felul de chestii de-astea...

— Bătălia începe la răsăritul soarelui și încetează la prînz, pentru cinci *măsuri.* O *măsură* durează cam douăzeci de minute de-ale noastre. În acest timp, căpeteniile ambelor triburi fac masă comună și în timp ce înfulecă de zor comentează desfășurarea ostilităților. După prînz, lupta se reia, pînă ce apune soarele.

— Pe europeni îi mănîncă fierți sau copți ? Sau preferă grătarul în sînge ?

— Tribul Bakuti se închină Vîntului de Nord, iar tribul Abul are ca zeitate *Tăcerea.*

— Ar trebui să văd totuși ce e cu ceilalți !... Cu tovarășii mei de naufragiu... Mai trăiesc oare, ce spui, Rucano ?

— Mare lucru n-o să pățească. Dă-le pace ; dacă rămîi aici, am putea *configura* împreună...

— Ar fi vesel, rînji Salamanca, dar muncile de birou nu mă atrag. Serios. Sînt marinar...

— Nu te reții în acest caz...

— Îți mulțumesc pentru toate, *sir* Rucano ! Încotro zici s-o pornesc ca să dau de triburile alea ?

— Ferește-te de sucul Arborelui Lunii, e otrăvitor... Dulce și parfumat, te ispitește la tot pasul, dar e destul să...

— Asta o știu și eu. La revedere, *sir* ! Și *configurează* în pace !

— Drum bun, amirale ! Inima lui Rucano Bartolomeu îți aparține !

Salamanca sui creasta din stînga muntelui, ceea ce nu fu ușor, și cînd ajunse sus, se opri să răsufle și să se orienteze. Începu să coboare pe o potecă subțire și peste puțin timp întîlni doi băștinași care duceau un pește enorm atîrnat de o creangă ce se sprijinea pe umerii lor.

— Hei ! *Taki-taki* ! Opriți-vă !

Trecură tăcuți și nepăsători. „Blestemații, sînt din tribul Abul și-i duc pește nebunului de Rucano... Zeul lor e *Tăcerea*", gîndi Salamanca, pășind luminat mai departe. Întîlni și alți băștinași, toți tăcuți ca niște umbre, și puțin înainte de amiază ajunse în ceea ce părea a fi satul lor. Colibele, aranjate într-o ordine geometrică destul de riguroasă, erau înalte, încăpătoare. Cîteva fumuri își ridicau spre cer brațele cenușii. Nimeni nu-l luă în seamă pe marinar. Asta pînă ce apăru un băștinaș care-i puse mîna pe cap, în tăcere.

— Ascultă, binevoitorule, ia-ți laba de pe creștetul meu !

Salamanca îi zvîrli palma la o parte, dar tăcutul său adversar se încăpățînă și i-o așeză iar pe creștet. Două femei, cu perdeluțe pudice împrejurul șoldurilor, îi zîmbiră marinarului, trecînd cu poveri pe cap. Vase de lut, smălțuite, cu desene și flori. Marinarul o luă din loc, urmat de băștinașul care se încăpățîna să-i țină mîna pe cap. În întîmpinarea lor venea o arătare stranie, cu cercei în urechi și vaste tatuaje pe tot corpul. Salamanca descoperi surprins pe pîntecele bătrînului un desen ce reprezenta nici mai mult, nici mai puțin decît Turnul Eiffel, călărit indecent de o amazoană cu pulpe cărnoase... Asemenea tatuaje subtile realiza un singur om : bătrînul bețiv Jacques, din Marsilia, contra unui preț de trei franci, achitați pe loc.

— *Warr-tungd-sinee* ! Oprește-te, necunoscutule ! *Je suis le Grand Polyglotte* ! Sînt *Marele poliglot* al tribului Abul ! zbieră cu voce subțire ființa descărnată din fața lui Salamanca, în dulcea limbă a urmașilor lui Villon, cu un accent înfiorător. Uimit și fericit că întîlnise un om *vor-*

bitor, și încă într-un grai cunoscut, Salamanca îi puse o întrebare cu totul fără rost, înțepînd cu arătătorul pieptul îngust :

— L-ai cunoscut pe bătrînul Jacques ? Ai fost la Marsilia ?

— *À Marseille !* Oho-ho-ho ! orăcăiră moaștele ambulante. *Moi, le Grand Polyglotte... Moi, le grand voyageur...* Eu, marele călător ! *Vieux Jacques, mon frère !*

(Din momentul acesta în vorbirea lui interveniră cuvinte englezești, germane, italienești — și altele, aparținînd Dumnezeu știe cărei limbi... era cu adevărat un mare poliglot !) Salamanca, prea puțin curios din fire și prea filozof ca să pună preț pe niște amintiri confuze, se mulțumi să înregistreze amănuntul că într-adevăr scheletul răgușit din fața lui încăpuse cîndva pe mîinile lui Jacques din Marsilia. El privi împrejur, cu acea vagă plictiseală a bătrînilor călători, pentru care nici un peisaj nu mai e suficient de... de... În acest timp *Marele Poliglot* al tribului Abul își lăuda curajul, iscusința, memoria...

Cu o tresărire, totuși, Salamanca reținu următoarele cuvinte : ...

— Și ieri a venit la noi *Omul Marii Tăceri... Omul Marii Tăceri* stă cu *Bătrînii*. Tac împreună, explică *Marele Poliglot*. Peste cîteva zeci de *măsuri* izbucnește crîncena încleștare cu războinicii tribului Bakuti. *Omul Marii Tăceri* tace acum despre jertfa ce va fi adusă pentru acest război...

— Este chiar dorința *Omului Marii Tăceri* ca eu să ajung imediat la el ! explică Salamanca.

— *Omul Marii Tăceri* este un mare conducător ! se supără *Marele Poliglot*.

— Bineînțeles ; iar eu sînt mîna lui dreaptă !

— *Omul Marii Tăceri* vrea să fie lăsat în pace cu *Marele Bătrîn*, și cu ceilalți *Bătrîni*.

— Cuvintele tale put a erezie, o, tu, *Mare Poliglot !* se pomeni Salamanca declamînd. Dacă nu voi fi dus imediat la *Omul Marii Tăceri*, insula voastră caraghioasă se va întoarce cu fundul în sus. O ! Aceasta este însăși voința *Tăcerii !*

— Tu, nelegiuit animal cu pielea albă și barba neagră. Te voi duce în fața *Omului Marii Tăceri* și a *Bătrînilor*. Dar să știi că viața ta depinde de coada peștelui ! Nimeni

n-are voie să tulbure liniştea *Bătrînilor*. Coada peştelui va vorbi. Vino !

Marele Poliglot îl duse pe Salamanca la sălaşul *Marelui Bătrîn*, păzit cu străşnicie de un cordon de trupuri viguroase.

— *Igwa sit ooo !* Viaţă şi moarte, şopti *Marele Poliglot*, şi fură lăsaţi să treacă.

Înconjurat de cercul *Bătrînilor*, Lardea stătea comod pe un aşternut de ramuri tinere, flori şi ierburi frumos mirositoare, iar la picioarele sale dormea încolăcit căţeluşul Gabriellei d'Estrées. Dracu ştie cum ajunsese acolo. El împreună cu javra care dormea şi cu *Bătrînii* care nu dormeau continuau să tacă, şi cu atîta convingere, că lui Salamanca îi pieri orice poftă de viaţă. Intrînd în acel sanctuar, chiar şi *Marele Poliglot* uită dintr-o dată să vorbească.

— Vinoacă şi cu Manuel... începu în cele din urmă Salamanca, dar se întrerupse ; cuvintele sale, care profanaseră acea linişte sfîntă, îl făcură pe *Marele Bătrîn* să se ridice în picioare ca ars. Abia atunci amiralul observă în dreapta lui Lardea o strachină de lut în care se aflau mai multe cozi de peşte. *Marele Bătrîn* luă cu mîna tremurîndă una din aceste cozi şi i-o întinse *Omului Marii Tăceri*, care o prinse şi el. Traseră amîndoi şi coada se despică de la mijloc. *Marele Bătrîn* luă ambele bucăţi şi le încredinţă spre cercetare *Marelui Vraci*.

— Vechile tangouri, mormăi Salamanca.

— *Omul Marii Tăceri* ocrotească gîndurile noastre ! predică el. Şi apoi, către *Marele Poliglot :* Tradu !

— *Faki talhti luuu-uu ub-ub tidi !* oficie *Marele Poliglot*.

— Coada de peşte a hotărît, continuă Salamanca. Eu sînt vocea şi braţul *Omului Marii Tăceri !* Şi în timp ce *Marele Poliglot* traducea cu atîta patos că Turnul Eiffel cu călăreaţă cu tot îi juca pe buric, Salamanca asculta şuierul subţire al vîntului de afară.

— Oh, tu, vînt de aventură !... suspină el.

Într-acestea, *Marele Bătrîn*, fiind la vîrsta înţelepciunii, îşi părăsi locul statornicit prin datină şi din umbra lui Lardea adresă cuvinte adunării, în timp ce *Marele Poliglot* traducea la urechea lui Salamanca :

— Timpul trecînd, ulciorul apelor limpezi s-a spart — cam aşa spunea *Marele Bătrîn*. De-acuma se apropie ora

cîntarului! Războinicii tribului Bakuti şi-au ascuţit sulițele şi au picurat otravă de moarte pe săgeţile arcurilor. Oare războinicii tribului Abul rămîne-vor nepăsători? Chiar astăzi solia morţii va părăsi tribul Abul, îndreptîndu-se către mlaştinile puturoase în mijlocul cărora sălăşluieşte tribul inamic Bakuti, spre a-i trezi din dulcele somn al iluziilor. Mai puţin o sută de *măsuri* mai sînt pînă la ora sîngelui spălat.

Salamanca socoti că venise clipa şi se ridică în picioare:

— Voinţa *Omului Marii Tăceri* este ca eu să fiu cel care duce solia morţii! zise, avînd un plan în minte.

— Aceasta este şi voinţa noastră, deci, aprobă *Marele Bătrîn*. Te vor însoţi atîţia războinici cîte petale are floarea de *synthia*. („Cît o fi asta?" se întrebă marinarul.) Iată solia morţii, care, chiar astăzi, înainte ca soarele să fi intrat în ocean, va ajunge în mîna uscată a *Marelui Bătrîn* al tribului Bakuti.

Salamanca luă în mînă obiectul. Îl privi mai atent abia cînd simţi cît e de greu: era un bulgăre de aur, masiv şi strălucitor.

În faţa bordeiului se rînduiseră doisprezece războinici înarmaţi pînă-n dinţi! „Probabil atîtea petale are floarea de *synthia*", îşi zise marinarul, săltînd în palmă solia morţii, adică bulgărele de aur.

— Dar cum mă voi înţelege cu oamenii? îl întrebă Salamanca pe *Marele Poliglot*. Cu prietenii şi cu duşmanii?

— Nu te teme, răspunse *Marele Poliglot*, nu te voi părăsi. Eu mă aflu *întotdeauna* acolo unde e şi solia morţii!...

Lardea rămase în sălaşul tăcerii, înconjurat de *Bătrîni*, în timp ce Salamanca, în fruntea războinicilor, se îndrepta în jos, spre ţinuturile mlăştinoase ale celuilalt trib. După ce ieşiră din sat, după ce trecură printr-o sumbră şi tenebroasă pădure, urcară o mică înălţime, de unde *Marele Poliglot* îi arătă undeva jos, în vale, un mic grup de oameni ce suia spre ei.

— Este *boara-ooo*... solia morţii pe care ne-o trimite tribul Bakuti. Ne vom întîlni pe drum.

— Şi aveţi de gînd să vă ciopîrţiţi imediat? întrebă marinarul, neplăcut surprins.

— Nicidecum. Ne vom opri numai ca să bem împreună *licwa*. Tribul Bakuti face cea mai bună *licwa* de pe acest pămînt.

— Știu, zise Salamanca, gîndindu-se la roșcovanul care *configura* undeva pe partea cealaltă a insulei.

— *Licwa* este băutura divină a oamenilor, explică *Marele Poliglot*.

— Lasă-te de glume, bătrîne, mormăi Salamanca. Pun pariu că pe cînd te aflai la Marsilia — cum naiba vei fi ajuns acolo ? — nici nu te gîndeai la *licwa*, ci tot cu Pernaud și calvados te țineai...

— Calvados !... înghiți în sec *Marele Poliglot*.

— Să nu-l mai întîlnesc pe Beebs, și să nu-mi ajute cerul să-i pocesc mutra afurisită, dacă nu ți-ai vinde familia, sufletul, și tribul, pentru o înghițitură de calvados ! Ce-ți mai lucesc ochii, bătrîne ! Ți-ai amintit de speluncile unde cădeai sub masă, beat turtă... Și-mi ții parabole despre *licwa*, băutura sfîntă a oamenilor !

Peste puțin timp, cele două solii ale morții se întîlniră în preajma unui vechi crater, în fundul căruia scînteia lacul rotund, întunecat și adînc. Pe marginea lui întinseră masa — se apucară să bea și să înfulece din proviziile comune. Sporovăiau veseli și agitați !

— Despre ce vorbesc ? întrebă Salamanca pe *Marele Poliglot*. Acesta, pocind cuvintele multor limbi, îi lămuri că războinicii tribului Bakuti povesteau despre o recentă întîmplare : tribul lor a achiziționat două „fețe palide". Unul din ei nu pare să fie decît copil, dar celălalt e mare conducător de oști în țara lui, și el, împreună cu *Marele Bătrîn* al tribului Bakuti, va conduce războinicii în ziua sacrificiului. Și fiindcă veni vorba de sacrificiu, adică de războiul dintre triburi, unul dintre purtătorii soliei morții își umflă pieptul și, acompaniat de ceilalți, intonă o veche și sinistră melopee :

Cînd apare pantera,
Humlo, humla, ooo !
Lianele junglei tremură ușor.
Humlo, humla, ooo !

Războinicul viteaz își retează singur capul
Humlo, humla, ooo !
Și merge, legănîndu-l în palma mîinii
stîngi,

Humlo, humla, ooo !

Pantera are mușchi tari,
Humlo, humla, ooo !

Și pe toți ea îi mănîncă,
Humlo, humla, ooo !

Curînd ajunseră în ciudatele și posomoritele ținuturi locuite de războinicii tribului Bakuti, cu femeile și copiii lor. Aici, la tot pasul, întîlneai pîraie ce-și duceau apele greoaie și negre, apărînd și dispărînd printre încurcatele hățișuri ale junglei. Mlaștini adînci, greu mirositoare, ascunse sub perdele de ceață te pîndeau la tot pasul și voci stranii răzbăteau uneori din mijlocul apelor. Satul propriu-zis al tribului se afla în mijlocul unui mare lac, mocirlos și cu unda verzuie otrăvită ; șirurile locuințelor lacustre erau dispuse ca razele unui cerc. Mai multe poduri duceau spre mijlocul satului, fiecare pod păzit cu strășnicie de cîte o strajă înarmată. Bărci și cîteva plute se mișcau într-una, încet, pe apa lacului.

— Tribul Bakuti viețuiește aici de pe timpul marelui înțelept Oka, regele Oka, cel care a predicat retragerea pe ape, explică *Marele Poliglot*.

Solia morții fu primită cu un anumit ceremonial. Pe unul din poduri, pe cel principal mai precis, apăru *Marele Bătrîn* al tribului. El luă din mîna lui Salamanca bulgărele de aur pe care-l lipi de ochiul drept și apoi îl duse în dreptul inimii. Cîțiva războinici tineri intonară un cîntec de luptă, și cu acest alai Salamanca și *Marele Poliglot* fură conduși spre mijlocul satului. Războinicii tribului Abul rămaseseră în urmă, întîmpinați pașnic de războinicii tribului lacustru, care le întinseseră mari căni cu *licua* proaspătă ! Salamanca îl găsi pe Vinoacă într-una din

acele colibe fantomatice, înconjurat de nu mai puțin de cinci femei, cinci tinere frumoase, despuiate, care se întreceau să-l servească. Tot acolo era și Manuel, cu ochii legați însă.

— Șezi! îl pofti Vinoacă. Am aflat că Lardea trăiește. El e *Omul Marii Tăceri*, nu? Acrobatul părea calm, la înălțimea situației.

— Bine îți merge! zise Salamanca, încercînd să mîngîie pe fese una din zeitățile brune care cărau mîncare și băutură. Îl uimea aerul absent, absorbit al lui Vinoacă.

— Am văzut iarăși pantera, vorbi pe neașteptate acrobatul.

— Măgari nesuferiți! zbieră Manuel. Dezlegați-mi ochii!

Pe Manuel îl duseră într-o colibă alăturată, unde fu hrănit. *Marele Poliglot* al tribului Abul, Salamanca și Vinoacă mîncară în liniște, serviți de fecioarele tribului Bakuti.

— Și mai departe ce se va întîmpla? întrebă marinarul, mușcînd dintr-o bucată de pește.

— Nu știu... Mîine începe războiul. Dar, pantera...

— Ce?

— Nimic...

Marele Bătrîn al tribului Bakuti intră, interesîndu-se dacă oaspeții au tot ce le trebuie.

— Ești prizonier? întrebă Salamanca.

— Nu, răspunse Vinoacă. Dar dacă aș vrea să plec, nu m-ar lăsa. Ei îmi cer să le conduc războinicii la luptă... Își închipuie că aș fi un mare șef...

— E timpul cînd umbrele ne sărută pe ceafă! zise *Marele Poliglot*.

— Ce vrei să spui?

— Că trebuie să plecăm. Mîine — ziua sacrificiului.

— Pantera, murmură Vinoacă, în timp ce Salamanca ieșea.

Pe drumul de înapoiere se întîlniră cu solia morții a tribului Bakuti, care revenea acasă. Făcură din nou popas comun și băură *licwa*, schimbînd prețioase idei.

Începea să se întunece și atmosfera deveni iar sinistră.

Cu o sprînceană neagră. Așa răsări soarele. În larg, valurile se izbeau, schimbîndu-și culorile, povestind niște lucruri înspăimîntătoare. Și creșteau tot mai mari. Un murmur trecu pe deasupra pădurii, și trunchiurile Arborelui Lunii se aplecară pînă la pămînt.

În preajma colinelor care purtau numele înțeleptului rege Oka, cele două oștiri stăteau față în față și se priveau. Un murmur nedeslușit venea cînd și cînd din direcția craterului, ca și cum lacul ar fi început să fiarbă.

— Ce mai așteptăm ? îl întrebă *Marele Bătrîn* pe *Marele Poliglot*.

— Ce așteptăm ? îl întrebă *Marele Poliglot*. Pe Salamanca.

— Ei, ce naiba așteptăm ? îl întrebă marinarul pe *Omul Marii Tăceri*.

Lardea își ațintea privirile spre colina din față, unde Vinoacă, înconjurat de *Bătrînii* tribului Bakuti, privea cu un ochi circumspect viitorul cîmp de luptă. Fusese călcată tradiția ! Soarele răsărise cu strania lui sprînceană neagră, fără ca măcelul să fi început. Abia acum măscăricii celor două triburi păși spre pîrîul din vale și acolo, întîlnindu-se, începură să se strîmbe unul la celălalt, zăngănind din niște clopoței pe care războinicii îi fabricau din coaja uscată a unui fruct.

— *Akuva !* strigă *Marele Bătrîn* al tribului Abul.

Era un străvechi strigăt de luptă, și însemna aproximativ „Dă-i dracului", referindu-se la inamici.

— *Akuva !* urlă oastea tribului.

— *Maraeti !* răspunse *Marele Bătrîn* al tribului Bakuti. Asta înseamnă : „O să vedeți voi !"

— *Maraeti !* zbierară războinicii.

Împrejurul pîrîului, în vale, măscăricii continuau să se strîmbe.

— O, timp glorios al izbăvirii ! grăi *Marele Poliglot* către Salamanca. Astăzi tribul Abul va fulgera pînă la cer !

— Ține-ți gura, bătrîne demagog ! mîrîi Salamanca.
— Să bem o înghițitură de *licwa* pentru căderea capetelor dușmane ! strigă *Marele Bătrîn.*

Cînd apare pantera,
Humlo, humla, ooo !

cîntau în vale măscăricii. Și ambele tabere intonară, săltînd armele :

Lianele junglei tremură ușor,
Humlo, humla, ooo !

— Lasă-i să se ciopîrțească, Lardea ! Nu-i poți opri... Ei abia așteaptă ! croncăni Salamanca. Tu ai vrea poate să le aduci pacea, caraghiosule ? De zece milioane de ani s-au obișnuit să-și reteze capetele în ziua asta pe care o așteaptă cu nerăbdare, și vrei să le strici bucuria ?

Războinicul viteaz își retează singur capul,
Humlo, humla, ooo !

cîntară măscăricii și triburile răspunseră :

Și merge legănîndu-l în palma mîinii stîngi,
Humlo, humla, ooo !

— O, vînt de contraaventură ! șopti cu nostalgie Salamanca. Oprește-te !... Vreau să mă trezesc din visul acesta..."

Cele două oști, înfierbîntate tot mai mult, porniră una în întîmpinarea celeilalte, săltînd în dansuri drăcești, făcînd grimase și zăngănind lăncile, scuturile și ceea ce numeau ei *ranti-ooo,* adică *mîngîiere aducătoare de moarte,* niște buzdugane cu măciulii presărate de colți ascuțiți. Oștile porniseră una în întîmpinarea celeilalte, fără ca *Bătrînii,* fără ca *Omul Marii Tăceri* să fi dat semnalul. Pantera pusese stăpînire pe inimile lor, și acum se apropiau unii de ceilalți cu pumnii strînși pe *ranti-ooo.* Cei din ultimele rînduri mai apucară să bea cîteva înghițituri bune de

licwa și o luară la goană, urlînd și ei, ca să-i ajungă pe ceilalți. Într-acestea, măscăricii, terminîndu-și treaba, se retraseră spre dreapta, către crater, de unde creștea o bolboroseală surdă ; pe partea cealaltă, pe colinele abrupte, se adunaseră femeile celor două triburi. Copiii n-aveau voie să asiste la bătălie, ei rămăseseră acasă, cu ochii legați, așa cum cerea tradiția.

Un vînt fierbinte, ca aburul unui cazan încins, mătură pe neașteptate spațiul dintre coline, și deodată cîntecul războinicilor însetați de sînge se transformă într-un prelung urlet de groază. Deasupra craterului se ridicase o limbă orbitoare de foc și pămîntul se mișca în așa fel că trupurile războinicilor fură culcate la pămînt în aceeași clipită, în aceeași direcție. Bubuituri adînci cutremurară firea, și din cer se abătu o ploaie de gheață și cenușă.

Vinoacă îl prinse de mînă pe Manuel și goni spre colina vecină, Lardea venea din urmă.

— La țărm ! La țărm ! strigă Vinoacă, și toți trei începură să alerge în mijlocul acelei sumbre învălmășeli. Lacul din crater se ridică spre cer, și după bucățile de gheață căzu o ploaie fierbinte. O rafală de vînt înăbușitor culcă iar la pămînt oamenii și smulse arborii. Războinicii celor două triburi, femeile și *Bătrînii* alergaseră dincolo de coline, către stîncile singuratice. Dimpotrivă, Vinoacă, Lardea și cu Manuel intrară în pădure și goneau în jos printre copaci, urmăriți de șuierul sinistru al vîntului fierbinte. Ei ajunseră la coliba lui Rucano Bartolomeu, care, singur în fața locuinței sale, aștepta calm să vadă ce se mai întîmplă.

— Vino, domnule, cine-ai fi, insula se scufundă ! strigă Vinoacă.

— Aș, zise Rucano.

— Dar ce faci aici ?

— *Configurez,* răspunse calm roșcovanul.

— Atunci, succes ! strigă din depărtare Vinoacă.

Mînați de vijelie, ajunseră pe plajă, unde nisipul se ridica în trombe uriașe. Orbiți, se tîrîră pe țărm în clipa în care vulcanul din insulă explodă. Pămîntul scîrțîi din toate încheieturile, valurile inundară insula, în timp ce, la orizont, deasupra pădurii, o strălucire de jar vestea că lava se revărsase.

— Aici ! strigă Vinoacă. Priviţi acolo !... un trunchi care pluteşte...

— La naiba ! strigă Manuel.

— Taci ! Nu înjura ! Şi Vinoacă îl tîrî spre trunchiul uriaş al Arborelui Lunii, care, luat de valuri, se îndrepta spre larg. Lardea, *Omul Marii Tăceri*, îşi croia şi el drum într-acolo. Se căţărară toţi trei, şi, nesimţindu-le greutatea, Arborele Lunii, luat de curent, începu să se depărteze de insulă. O nouă explozie se produse, şi curentul de aer, extraordinar de puternic, abătu asupra oceanului copaci, pietre, tone de nisip...

— Priviţi, priviţi ! exclamă Manuel, arătînd un obiect zburător, care se apropia cu mare iuţeală de ei. Obiectul zburător era un om. El pluti deasupra ţărmului decimat de uragan, deasupra barierei stîncilor negre, şi se prăbuşi ca un proiectil, într-un spectaculos plonjon, în ocean. Aproape după un minut reveni la suprafaţă.

— Domnul Salamanca ! exclamă Manuel.

— Totdeauna acelaşi ! răspunse marinarul, prinzîndu-se de mîna pe care i-o întindea Lardea, tăcut.

16

Arborele Lunii pluti repede, dus de curent. Cînd soarele apuse, cei trei călători văzură la orizont în spatele lor o vîlvătaie uriaşă. Oare insula căzuse în întregime pradă flăcărilor subterane care o legănau de sute de ani ? Ce se întîmplase cu Rucano Bartolomeu, cu *Marele Poliglot*, *Bătrînii*, bărbaţii şi femeile celor două triburi ? Fuseseră nimiciţi de dezastru, sau avuseseră timp să se adăpostească ? Să se adăpostească, unde ? Ce mai rămăsese din insulă ?

— Tu, Beebs, ciine blestemat, mormăi Salamanca. Dacă mă gîndesc bine, tu eşti vinovatul !...

Numai Lardea stătea nemișcat, cu fața împietrită, ținînd pe genunchi cățelul amantei lui Henric al IV-lea. Vinoacă, în ciuda tragicei situații, avu curajul să decreteze :

— Felician fie numele cățelului ! În amintirea cobrei Felicia. Aceasta este dorința lui Lardea...

În zorii zilei următoare avură o clipă de speranță văzînd la mică distanță de ei ceva ce semăna cu o navă ; vîsliră din răsputeri, cu brațele, cu crengile Arborelui Lunii ; cînd se lumină bine și cînd se apropiară de obiectul plutitor, brațele le căzură neputincioase ; era o epavă, una din cele mai sinistre arătări purtată cîndva de valurile mării ; pe rămășițele unei plute se vedeau risipite în poziții înfricoșătoare cadavrele a vreo zece soldați ; soarele topise trupurile lor, în schimb uniformele, decolorate, rezistaseră ; mînecile și pulpanele fluturau la cea mai mică adiere ; pe un fel de catarg se zbătea o velă improvizată, pe care se vedeau scrise cuvinte în mai multe limbi. Salamanca citi : „Murim fără nici o speranță, blestemat să fie războiul". Pe catarg se lăsase o pasăre cu cioc ascuțit, părînd a examina cu mare atenție craniile soldaților morți.

— Fantomele războiului cutreieră mările, șopti Vinoacă. Pentru ăștia nici măcar nu poți să spui „să le fie țărîna ușoară !"...

Trei zile mai tîrziu, pasagerii Arborelui Lunii. înfometați, începură să arunce priviri suspecte în direcția cățelușului Felician. Oceanul era pustiu și de cîtva timp încetase orice adiere. Probabil intraseră într-un calm plat. La amiază, soarele ardea crunt și disperarea îi cuprinse. Se părea că și Arborele Lunii, plictisit de a rătăci fără rost în voia valurilor, luase hotărîrea să se sinucidă, căci începuse să ia apă și se scufunda tot mai mult. În ziua a patra, pradă unui ciudat delir, Vinoacă își mușcă mîna stîngă. Atunci Lardea întinse mîna și-l trase lîngă el. Vinoacă începu să plîngă. Bărbos, încruntat, Salamanca îl blestema pe Beebs. Manuel era mai tot timpul leșinat, și ca să nu cadă în apă, îl legaseră de trunchi cu fîșii din cămașa lui Lardea. În ziua a cincea, *Omul Marii Tăceri* întinse brațul, arătînd ceva la orizont. Se apropia un vapor. Salamanca își dădu jos nădragii zdrențuiți, îi agăță într-o ramură și făcu semne. Două ore mai tîrziu se aflau pe puntea lui „Ambroise Paré", un vas de pasageri belgian.

Aşternîndu-le masa în propria sa cabină, ceea ce era o cinste cu totul ieşită din comun, căpitanul, care, nu se ştie de ce, purta halat alb, voi să cunoască împrejurările în care ajunseseră cei patru călători pe trunchiul Arborelui Lunii. Vinoacă îi explică, dar povestea lui nu avu darul de a-l convinge pe căpitan, care tot timpul dădea din cap şi făcea o anumită grimasă care-i desfigura partea stîngă a feţei : „Rictus nervos, îşi ziseră naufragiaţii, ceea ce nu e de mirare la un căpitan ; dar de ce naiba poartă halat alb ?“

Salamanca înfulecă fără să bage în seamă ce se discută ; Vinoacă însă observă o expresie ciudată întipărită pe faţa lui Lardea. Şi cum el îl cunoştea bine pe *Omul Marii Tăceri*, înţelese că e ceva care şchioaptă. Politeţea şi bunăvoinţa căpitanului păreau fără cusur, dar la un moment, înainte de a ieşi, el zise :

— Să nu vă miraţi de... hm ! unele lucruri pe care le veţi observa pe bord. Acesta e un vas de lux pe care se îmbarcă oameni care vor să se odihnească, oameni cu nervii slăbiţi... Iar căpitanul sînt eu, nu altcineva, să nu uitaţi.

— *Yes, capt'n !* făcu Salamanca, nepăsător.

Puţin mai tîrziu, în cabină intră un bărbat scund şi bondoc, cu mustăţi stufoase. Fuma dintr-o havană.

— Fiţi bine veniţi pe bordul vaporului meu, sărmanilor ! zise încheindu-şi nasturii de la uniforma de veritabil căpitan. A fost greu ? Ce mai... a trecut ! Mîncaţi, beţi, odihniţi-vă, continuă, pe tonul cel mai firesc. Eu sînt căpitanul, şi o să am grijă să vă simţiţi bine.

Lui Manuel, care se lăcomise peste măsură, i se făcu rău, şi-l duseră pe punte. Acolo, un individ lung ca o prăjină îi salută prietenos pe bieţii naufragiaţi, informîndu-i că el e căpitanul acelei nave. Oamenii noştri văzuseră prea multe pentru ca să se mire doar pentru măruntul fapt că acea copaie avea trei căpitani. E drept că Salamanca înregistră dorinţa secretă de a nu mai da şi peste al patrulea căpitan, fiindcă ar fi început să-i încurce. Cu trei încă mai mergea... Totuşi nu rezistă ispitei şi opri un vlăjgan care trecea cu o găleată pe acolo şi care, în afară de găleată, avea şi o mutră de marinar adevărat.

— Fiule ! i se adresă Salamanca. Ia spune-mi încotro pluteşte rugina asta de vapor ?

— Într-acolo, răspunse evaziv matelotul, împungînd zarea cu degetul.

Fiind frînți de oboseală, fură conduși într-o cabină cu patru paturi minunate. Un singur incident le tulbură somnul. La un moment dat, cineva îl zgîlțîi pe Vinoacă. Acesta se trezi greu și văzu un omuleț plesuv, care-l privea cu niște ochi plini de candoare copilărească.

— Îmi face cu ochiul ! murmură ciudatul musafir, cu un zîmbet blînd.

— Cine ? întrebă Vinoacă buimac, sărind din pat, gata de fugă, de bătaie, de orice.

— Fereastra... Fereastra îmi face cu ochiul...

— Fă-i și tu cu ochiul, se liniști acrobatul, bănuind că are de-a face cu un fel de somnambul.

Naufragiații dormiră ceasuri în șir... Trecu ziua, trecu noaptea. Salamanca se trezi, oftă adînc și sări dintr-o dată din pat, cu o mare dorință de a se dezmorți cu o înghițitură de alcool. Ușa cabinei era însă încuiată pe dinafară. Marinarul se repezi la hublou și văzu ceva ce-i atrase atenția. În dreapta vaporului pe care se găseau evoluau la mică distanță trei nave de coastă ale marinei militare peruviene, judecînd după fanion. Cea mai apropiată dintre ele semnaliza, și marinarul parcă înțelese următoarele cuvinte : „E ultimul avertisment". Salamanca îi trezi pe ceilalți. În acest timp, una din navele peruviene trecu în față, și probabil se interpuse în calea lui „Ambroise Paré", ale cărui motoare se opriră. Navele de coastă înconjurară din trei părți vasul belgian.

Un ceas mai tîrziu, ușa cabinei fu dezăvorîtă și un ofițer al poliției peruviene intră și-i privi chiorîș pe naufragiați. În cele din urmă, aceștia fură scoși afară. Pe punte, întregul echipaj, în frunte cu cei trei căpitani, zăcea în lanțuri. Liber era doar micul nebun candid, căruia îi făcea fereastra cu ochiul. Doi detectivi își frecau palmele mulțumiți. Unul din ei le puse cîteva întrebări.

În seara aceleiași zile, Lardea, Salamanca, Vinoacă și Manuel erau debarcați în portul Altto, unde li se puse în vedere că pot rămîne numai patruzeci și opt de ore.

— Mi-e foame ! zbieră Manuel.

Un joc al neliniștei. Fibre subțiri, ușoare, întinse prin aer, de la un ochi la altul. Lumini rătăcitoare, departe, deasupra Cordilierilor. Altto, oraș năpădit de vapoare...

— Manuel! Poliția! Ajutor! Mi-au răpit co...

— Drace, e tata! șopti băiețelul cu urechile clăpăuge. Să fugim!

Directorul circului „Bix" se apropia zbierînd:

— Mi-au răpit singurul fiu! Bandiții!

— Oprește-te, Manuel, zise Vinoacă și-l prinse de braț. E mai bine să te întorci acasă. Potolește-l pe domnul director...

— Nu vreau acasă! Nu vreau!...

Vinoacă îl împinse pe băiat în brațele părintelui său.

— Ticăloși! Răpitori! Poliția... Să vă... se înneca directorul, strîngîndu-l la piept pe feciorul său, care părea cu totul nefericit.

Mulțimea începea să se adune, așa că Salamanca o șterse.

— Nu l-am răpit, a venit singur, să vă spună și el! încercă Vinoacă să-l îmbuneze pe director, înainte de a se face nevăzut.

La ieșirea din port începea bulevardul Sfîntului Apluch — piratul; casele aveau ferestre rotunde, întunecoase, și aproape-n fiecare fereastră stătea așezată cîte o păpușă cu fața enormă, urîtă, cu limba scoasă. Asta însemna: „Nu primim musafiri". La capătul străzii se zăreau vechile ziduri albe ale lăcașului de închinăciune pe care-l ridicase spre sfîrșitul zilelor sale piratul Apluch, care, după ce trăise în belșug și petreceri o viață întreagă, stăpînind mările viforoase, avusese perversitatea de a se pocăi în cele din urmă, petrecîndu-și ultimele săptămîni în mărețul templu zidit de el, în tovărășia cîtorva tinere madone, a căror prezență era extrem de necesară acolo, în scopul de a facilita trecerea în rai a nefericitului păcătos pocăit.

În preajma templului, cineva îl strigă pe Salamanca, și amiralul, întorcîndu-se, recunoscu un vechi prieten, un

bătrîn vîntură-lume cu obrazul boţit. Două minute mai tîrziu Salamanca îi ajunse din urmă pe Lardea şi Vinoacă.

— Ce planuri aveţi ? Aruncaţi oraşul în aer ? Îl jefuiţi ?

— Vom căuta un căpitan care are nevoie de oameni, răspunse Vinoacă a lehamite, fiindcă Salamanca vorbise cu o jignitoare detaşare despre planurile lor...

— Bine, bine, şi în ce direcţie ?

— Noi ne întoarcem acasă, făcu Vinoacă grav. Ţi-am mai spus-o.

— Acasă ? Ce înseamnă acasă ? întrebă Salamanca de sus.

— Ştii tu ce ! Avem puţin timp. Dacă pînă într-un an nu vom vedea în zare farul din Mangalia, vom pieri...

— Glumeşti !

— Asta *nu e o glumă*, omule !

— Dar de ce să pieriţi ?

— Atunci se încheie *termenul*, şopti Vinoacă privind grav în ochii marinarului.

Faţa lui urîtă, cu urechea stîngă tăiată, cu sprîncenele prea mari şi ochii prea mici, se închisese deodată ca o poartă metalică. Salamanca se cutremură.

— *Termenul ?* întrebă el.

Vinoacă îşi ridică încet mîinile, sub ochii marinarului.

— Se usucă, vezi ?... şopti. Ţi-am mai spus... Ca nişte rădăcini smulse din pămînt. Cînd am să ajung acasă, cînd o să debarc, o să-mi vîr mîinile adînc în pămîntul ţării... Fără asta nu se mai poate trăi.

— Pămîntul ţării... oftă Salamanca. Atît de departe !... L-am uitat... Eu... îngînă amiralul, şi deodată se scutură ca şi cum ar fi vrut să azvîrle de pe umeri o greutate ce-l apasă. Eu mă îmbarc peste cîteva ceasuri, împreună cu bătrînul Duke, pe un scrînciob care o ia de-a latul oceanului. Mergem să punem mîna pe Beebs, despre care umblă zvonul că s-ar fi aciuat la Dydney.

Vru să le întindă mîna, dar ezită, se opri o clipă, ca şi cum ar mai fi avut ceva de adăugat.

— Eu, hm !... Eu n-am casă... N-am ţară... Am uitat de aşa ceva... Sînt marinar. Marea e casa mea, cum s-ar zice ! Eh, nu trebuie să fim trişti, nu ! Mult noroc, băieţi ! Şi dacă ajungeţi într-adevăr acasă, în România... şi dacă în-

tîlniți iubita mea cu trei nume și o liniuță, spuneți-i din partea mea că macul înflorește...

Amiralul se îndepărtă mergînd puțin crăcănat pe pămîntul prea puțin elastic pentru picioarele unui bătrîn marinar.

— Auzi ? îl întrebă deodată Vinoacă pe Lardea. Auzi, auzi ?

De data aceasta acea răsuflare adîncă, respirație fierbinte părea că vine din toate părțile, devenind ca întotdeauna melodie tînguitoare de dor...

— Dacă am fi acasă, șopti Vinoacă, aș ieși acum sub dealuri, pe sub vii, la marginea drumului și aș respira adînc... adînc ! Vom ajunge vreodată acasă ?

Văzu obrazul contractat al scamatorului și-i urmări privirea ; văzu — crezu întîi că visează ! — doi bărbați puternici care o tîrau cu forța pe Misterioasa Necunoscută de pe vasul fără nume și pavilion. Ea era ! Cine știe cum supraviețuise dezastrului, cum ajunsese acolo ! Fără să schimbe măcar o privire, cei doi prieteni porniră pe urmele ticăloșilor care o maltratau pe Misterioasa Necunoscută.

Cei doi bărbați, împreună cu victima lor, dispărură în taverna „Gheara de pisică". Lardea și Vinoacă, după ei. Îi despărțeau vreo patru mese.

Lîngă tejghea, pe un scaun înalt, se ținea în echilibru, Dumnezeu știe cum, un marinar jegos, beat turtă, care încerca să-și reteze degetul arătător al mîinii stîngi cu un cuțit al cărui tăiș știrb nu prea-și făcea datoria. Cei vreo douăzeci de clienți din local îl urmăreau cu oarecare interes.

Vinoacă o chemă pe *señorita* creolă care umbla printre mese și o întrebă dacă-i poate servi cu *licwa*. Fata își arătă dinții albi într-un rîs provocator.

— Domniță ! o apostrofă Vinoacă. Nu rîde ! Du-te la cei doi ticăloși de colo, cei care o păzesc pe frumoasa doamnă, și spunele că *Pierre Vinoha* îi disprețuiește !

— Ce dulce e ! zise fata mîngîindu-l pe cățelușul Felician.

— Fă ce ți-am spus ! o împinse Vinoacă.

— N-ar fi mai nimerit să mergeți chiar dumneavoastră ? întrebă fata, zîmbind la fel de încîntător și plecă la altă masă.

— Cred că de astă dată s-a zis cu noi, mormăi Vinoacă. Ei și ! ?

Se ridică, dar în momentul acela se apropie un tînăr pierde-vară înalt, firav, cu niște ochi mari, melancolici și părul castaniu acoperindu-i fruntea.

— Pe mine mă cheamă Nicollo, zise.

— Ce mai faci, Nicollo ? îl întrebă Vinoacă.

— Am auzit ce-ați spus despre don Pedro și despre fratele lui, don Samuel. Eu am curaj. Plătiți un daiquiri, și mă duc să le transmit disprețul vostru.

— Ești un băiat bun, Nicollo ! Dar cu ce dracu să-ți plătim băutura ? Vinoacă se bătu peste buzunare, dînd din cap întristat.

Cîteva exclamații salutară chiar atunci izbînda marinarului, care reușise în sfîrșit să-și reteze degetul.

Nicollo rămase în picioare, lîngă ei ; privirea îi luneca pe deasupra buzunarelor goale ale acrobatului.

— Ești din cale-afară de serviabil, îl gratifică Vinoacă, îți mulțumesc.

— Dacă mă asigurați că vă fac un serviciu, renunț bucuros la daiquiri !

— Un mare serviciu, tinere domn...

Nicollo se strecură printre mese, și-n acest timp Vinoacă își mîngîie ușor brațul stîng. O privea pe Necunoscuta Misterioasă ai cărei ochi ardeau de febră. În clipa următoare, frații Pedro și Samuel răsturnară masa. Se apropiară, măturînd totul din cale, urmați de încă vreo patru. Tînărul Nicollo se așeză în dreapta lui Lardea. *Omul Marii Tăceri* părea cu totul absent, și gestul lui fu atît de fulgerător, că nimeni nu înțelese. Atîta doar că-l văzură pe don Samuel zburînd cu picioarele-n sus. Pedro se repezi la Vinoacă. Acrobatul sări într-o parte, punîndu-i piedică, și-n același timp aplicînd o bună directă în nasul borcănat al unui mardeiaș murdar. Alți doi însă-l doborîră. Se rostogoleau pe sub mese, pînă ce Nicollo, care, nefiind prea puternic din fire, în loc de pumni prefera să folosească un taburet, îl otînji pe bondocul mustăcios care își făcuse loc

cu mîinile spre gîtul lui Vinoacă. Celălalt, un lungan ştirb, primi nu se ştie din partea cui o lovitură într-un loc foarte sensibil, şi se încovrigă de durere. Don Pedro sări în spatele lui Lardea, dar scamatorul se scutură numai şi celălalt zbură, spărgînd un geam. Lardea îl culese de pe jos pe Felician, pe căţeluş deci, şi-şi făcu loc spre Misterioasa Necunoscută. Părul negru şi lung al fetei se risipise pe masă. Cînd Lardea îi puse mîna pe frunte, Misterioasa Necunoscută gemu de durere. Lardea se întoarse şi-l văzu pe Vinoacă făcînd salturi care-i înnebuneau pe adversari. Nu reuşeau să pună mîna pe el. Totuşi ei înaintară. Cei doi fraţi aveau pumnale. Atunci Lardea se strecură între ei, şi nu se ştie cum pumnalele ajunseră în mîinile sale. Don Samuel azvîrli o sticlă care se sparse la cîţiva centimetri de fruntea Misterioasei Necunoscute. Brusc, se încăierară toţi, dintr-o dată. Bietul Nicollo căzu. Lardea se lupta cu cei doi fraţi care-l încolţiseră. Vinoacă îl răsturnase iar pe mustăciosul îndesat, dar lunganul fără dinţi şi mardeiaşul murdar îl asaltau. Deodată don Pedro zbură, descriind o traiectorie ciudată şi răsturnîndu-l pe lunganul ştirb. Vinoacă îl lovi cu sticla în cap pe mardeiaş şi-l ajută pe Nicollo să se ridice. Lardea făcu o ultimă mişcare şi don Samuel se izbi cu fruntea de tejghea.

— În port, în port ! strigă Vinoacă. Vino, îi şopti Misterioasei Necunoscute.

Aceasta îl privi. Îi spuse două sau trei cuvinte, într-o limbă melodioasă, cu totul necunoscută, şi încercă să se ridice. Vinoacă o ajută ; fata tremura toată. Ieşiră repede din taverna „Gheara de pisică".

Nicollo îi conduse înapoi spre port, şi aici, la doi paşi de cheiuri, îi pofti într-o căsuţă de lemn care aparţinea fratelui său. Acesta era pescar şi ieşise în larg cu propriul său cuter. Nicollo privea îngrijorat pe fereastră. Un *desperado* zdrenţăros examina din stradă casa, dar cînd ieşi să-l întrebe ce doreşte, omul dispăru. O culcară pe Misterioasa Necunoscută pe o laviţă. Fata părea să fie grav bolnavă. Situaţia lor era cu desăvîrşire mizerabilă ; ar fi trebuit să aducă imediat un medic.

— Nici eu n-am para chioară, se scuză Nicollo. Fratele meu este un diavol zgîrcit. Nu-mi dă nimic, niciodată.

Vinoacă îl privea îngîndurat pe Lardea. Şi Lardea, neclintit, cu braţele încrucişate, ştia la ce se gîndeşte prietenul.

N-avură parte însă de un răgaz îndelungat. Apăru iar acel *desperado,* care probabil îi urmărise. El făcea semne unor oameni care veneau în urmă. Îl recunoscură pe Samuel, cu faţa cruntă, bandajată, venind în fruntea unei mici oştiri. Celălalt frate nu se vedea nicăieri, probabil nu-şi revenise încă.

— Ieşiţi afară ! strigă Samuel. Ieşiţi afară ! Altfel dăm foc casei.

— Căraţi-vă sau chem poliţia ! răspunse Nicollo, conştient şi el de ridicolul acestei ameninţări.

— Poliţia, ha, ha ! zise Samuel.

— Ha, ha ! rîse mica oştire.

— Ha ! se strîmbă cu întîrziere lunganul ştirb, cu mintea lui posomorîtă.

— Daţi-ne fata ! Fata, şi vă lăsăm dracului, explică Samuel. Avem nevoie de fată !

Vinoacă şi Lardea ieşiră, postîndu-se de o parte şi de alta a intrării. Privindu-l pe *Omul Marii Tăceri,* semeţ ca un turn, Samuel avu o ciudată ezitare. Dar prinse iarăşi curaj văzînd în spatele său gloata de chipuri strîmbe.

— Să-i jupuim, propuse o voce.

Cel care vorbise, un individ negricios, scund, bine înfipt pe picioare şi aproape elegant faţă de ceilalţi, avînd pe mutră nu una, ci trei cicatrice, ieşi lîngă don Samuel. Avea o voce plăcută, cu accente yankee.

— Aţi auzit, măi flămînzilor ! Mister Samuel vă iartă. Înapoiaţi-i fata, şi bună ziua !

— Ham, ham, ham ! lătră din casă căţelul Felician.

— Ai înţeles, măi ureche ? i se adresă el lui Vinoacă. Vrei să ţi-o pierzi şi pe cealaltă ?

Vinoacă se roşi de ciudă. Grozav ce nu-i plăcea să i se pomenească de urechea lipsă.

— Ai priceput, Nicollo ? Tînărul tresări. Vrei ca, întorcîndu-se, fratele tău să găsească numai fum în loc de casă ? De ce te-ai înhăitat cu naufragiaţii ăştia ?

— Numai o vorbă să-ţi spun, inteligentule, făcu Vinoacă. Dacă nu-ţi iei tălpăşiţa, uite : chiar acum, dacă

nu-ți iei tălpășița, mă jur pe colții Sfintei Vipere de Bavaria că astă-seară n-ai să te poți culca pe urechea stîngă ; *am să ți-o retez !*

— *All right. Keep on, boys !* Perfect. Începeți ! porunci inteligentul.

Oastea lui don Samuel năvăli spre căsuța de bîrne condusă de negriciosul cu trei cicatrice, care avu ghinionul să întîlnească primul pumnul lui Lardea. Don Samuel, de data aceasta, se mulțumi să observe ostilitățile, fără a interveni. De altfel, era și rănit. „Degeaba, Lardea, degeaba ești puternic și iscusit. Degeaba te lupți ca un leu, Vinoacă ! Degeaba, sărmanule Nicollo, învîrtești măciuca... Ei sînt prea mulți ! O idee ! O idee a lui Vinoacă.“ Profitînd de o clipă cînd împrejurul său se risipiseră toți, acrobatul zbieră în direcția cîrciumilor de pe chei :

— Salamancaaaaa !!!!!... Amiraleeee !!!

În dreptul unei uși deschise, fu văzută o siluetă grea.

— Aici sînt ! Cine mă cheamăăăă ?

— Ajutooor ! reuși Vinoacă să mai strige pe românește.

Cîntec despre pumnul necruțător al amiralului Salamanca

O, muze ! Mai lăsați bîrfeala-n pace !
Priviți-l pe matrozul Salamanca
Oprit în dreptul celor
Ce-și cară pumni, cu mult entuziasm.
Padam, padam ! Padam, padam !

Oho ! șopti el în barbă. Bate-un
Vînt de contraaventură !
Asta-nseamnă că acum
Oceanele se-nvinețesc de ciudă !
Padam, padam ! Padam, padam !

De ani de zile cîinele de Beebs
De spaimă noaptea nu mai atipește
Pe Salamanca-l vede crescînd din întuneric
Și simte pumnul său cum șuieră pe-aproape,
Padam, padam ! Padam, padam !

Şi suflecîndu-şi mîneca, matrozul Salamanca
Şi cu bătrînul Duke în miezul luptei se vîrîră
Şi oastea ticăloasă a lui don Samuel
Pe dată se retrase cu fălcile sfărîmate,
Padam, padam ! Padam, padam !

— Stai ! zbieră Vinoacă. Opreşte-te, inteligentule ! Unde fugi ? Am jurat să-ţi tai urechea şi-am să ţi-o tai, chiar dacă bătrînul pirat Apluch va învia în templul său, ca să-ţi sară într-ajutor... Încă nu-l cunoşti pe Pierre Vinoha ! El cînd spune ceva se ţine de cuvînt ! El, adică eu...

Inteligentul o apucase spre labirintul străduţelor pustii ale vechiului port. Oceanul invadase această parte a oraşului, lingînd cu perversă încăpăţînare tencuiala clădirilor mizere. În timpul fluxului apa se urca pînă la ferestrele goale. Omul cu trei cicatrice se opri gîfîind şi privi înapoi. Vinoacă venea ca o fantomă. Urmăritul sări o fereastră, ieşi prin dosul casei, dar acrobatul îl văzu. Inteligentul se opri, rezemîndu-se de trunchiul putred al unui copac. Scoase un cuţit. Vinoacă rîse.

— Ce vrei ?

— Am spus că-ţi tai urechea, zise Vinoacă.

— Am să te omor !

Una din cicatricile negriciosului, şi anume cea care îi brăzda de-a curmezişul obrazul stîng, se făcu roşie ca sîngele. Omul se azvîrli într-o parte, sări gardul şi o tuli pe strada care ducea direct în ocean. Dar o coti brusc la stînga. Cînd Vinoacă se apropie, peretele mucezit al unei case în ruină se prăbuşi. Acrobatul scăpă ca prin minune. Blestemîndu-şi neîndemînarea (se grăbise, dacă ar mai fi aşteptat numai două clipe, peretele l-ar fi zdrobit pe duşmanul său). Inteligentul sări iarăşi nişte ziduri şi ajunse în altă stradă. Aici apa îi ajungea pînă la genunchi. Vinoacă apăru la doi paşi de el. Inteligentul lovi cu pumnalul. Vinoacă îi prinse încheietura mîinii.

— Chiar îmi trebuia ceva ascuţit, ca să-ţi tai urechea ! Inteligentul gemu. Nu-ţi fac nimic altceva, îţi tai numai urechea, îl consolă Vinoacă, frămîntîndu-i încheietura. Dă drumul cuţitului, nu-ţi tai decît urechea stîngă, una singură, cealaltă ţi-o las... Dă drumul şişului, să termin

odată... Nu trebuie să te legi de om, Inteligentule ! Nu trebuie să-i spui omului că e urît... Mai bine omoară-l, dar nu-i spune omului că e urît, așa să știi, Inteligentule ! N-ar fi trebuit să observi că-mi lipsește urechea stîngă...

Acum îi răsucea mîna, încet. Inteligentul începuse să îngenuncheze ușor, pierzîndu-și puterile.

— Nimic nu-l supără mai mult pe om decît dacă-i spui că e urît... Auzi, Inteligentule ? N-ar fi trebuit să te legi de urechea mea, una că nu tu mi-ai tăiat-o, a doua, că nu știi cu ce ocazie mi-am pierdut-o... Acum o să fii la fel cu mine, fără urechea stîngă, Inteligentule, și toți se vor mira și te vor întreba...

Acum Inteligentul îngenunchease, cu încheietura întoarsă, și pumnalul său se afla în mîna lui Vinoacă. O tăietură... O simplă tăietură... Dar Vinoacă nu reuși să facă mișcarea. Un val de greață îi înroși ochii. Se depărtă, și abia cînd ieși din apă privi înapoi. Zdrobit, cu mîinile răsucite, Inteligentul încă mai stătea în genunchi, cu apa pînă-n brîu, și nici el nu știa dacă îi fusese retezată urechea sau nu...

18

Cînd se înapoie, Vinoacă îl găsi pe Lardea îngrijind brațul sfîrtecat al lui Nicollo.

— Și Salamanca ?

— Vorbești de marinar ? întrebă Nicollo. A plecat. Zicea că se îmbarcă în seara asta...

— Vai de noi ! făcu Vinoacă descurajat. Necunoscuta Misterioasă respira greu. Îi privea, zîmbind vag uneori, dar nimeni nu știa dacă-i vede într-adevăr sau visează.

— Fără un doctor... zise Vinoacă. Fără un doctor, fata va muri. Îi era teamă să se apropie de laviță mizerabilă unde stătea culcată.

— Misterioasă Necunoscută, șopti Vinoacă, cine ești tu ?

Îl auzi oare fata ? Pleoapele tresăriră, ridicîndu-se puțin, și buzele se mișcară, rostind iar cîteva cuvinte.

— Ce limbă ciudată ! se miră Vinoacă. Și doar am cutreierat toate pămînturile, dar n-aș putea spune că am auzit-o pînă acum. Ar fi trebuit să-l rugăm pe Salamanca... Nu există grai pe care să nu-l înțeleagă...

— Marinarul ? Nici el nu s-a descurcat...

— Vorbești serios ?

— Da... Nicollo îl privi cumva speriat pe Vinoacă. Știi ce a spus marinarul ? Că o asemenea limbă, cum e cea vorbită de *señora*, nu există pe pămînt...

— Salamanca e un palavragiu, medită Vinoacă.

— Palavragiu... Dar cu pumnii știe să dea ! Fără el... Chiar așa a spus : Că o asemenea limbă nu există nicăieri pe pămînt. Și s-a întîmplat o nenorocire, știi, domnule Vinoha ? A dispărut cățelul.

— Cățelul Felician ?

— După ce ăia au șters-o, am constatat că și cățelul lipsește...

Lardea se ridică. Se opri în fața lui Vinoacă și plecă.

— Ce se întîmplă ? întrebă Nicollo.

Vinoacă oftă.

— *Señor* Lardea a plecat ?

Vinoacă oftă și mai adînc.

— Lardea e cel mai mare scamator al lumii, zise, după un timp. El poate să facă tot ce vrea. Absolut tot ce vrea. Dacă ar fi hoț, nu l-ar prinde nimeni, niciodată. Dar Lardea n-a furat pînă acum, înțelegi ? Și n-ar fura pentru el, chiar dacă s-ar stinge de foame !... Astăzi, dragă Nicollo, astăzi Lardea va fura pentru prima dată. Pentru ea, pentru ca să aducem un doctor...

— Ce s-o fi întîmplat cu bietul cățel ? întrebă Nicollo.

— De cînd visez să fiu acasă și să ridic oameni de zăpadă... Să fie o iarnă adîncă, și zăpezile mari, și eu în fața casei să fac oameni de zăpadă... Cu nasurile roșii...

— Zăpadă... oameni de zăpadă... Ce lucruri ciudate, domnule Vinoha !

— Zăpada e albă, Nicollo ! Foarte albă.

— Cățelul era foarte simpatic, făcu Nicollo, descumpănit. E adevărat că plecați în State, să puneți la cale o afacere cu blănuri ? Nu mă luați și pe mine ?

— Ce blănuri, băiatule ?

— Atunci precis că plecați în Australia să faceți prospecțiuni. Mulți pleacă în Australia... V-aș putea fi de ajutor...

— Dă-o-ncolo de Australia ! N-am chef de loc să ajung pe-acolo.

— Atunci am ghicit ! Ați descoperit o mină de argint în Samoa. M-ați putea angaja ca paznic.

— Domnule, abuzezi de răbdarea mea ! se auzi o voce groasă, venind din stradă. Eu sînt doctorul Zimmberger. Profesorul Zimmberger, cunoscut de toți. Nu mai fac un pas, pînă nu-mi explici ! Dumneata ești mut ?

— Domnule doctor, domnule profesor ! se repezi Vinoacă. Mii de scuze ! Poftiți, poftiți !

— Totuși, totuși ! protestă bătrînul evreu, indignat. Acest om (îl arătă pe Lardea) pătrunde neanunțat în cabinetul meu și pur și simplu mă aduce cu forța pînă aici, fără să spună o vorbă. Dar fără o vorbă ! Fără să explice, fără să...

— Iertați-l, *señor* doctor, *señor* profesor ! Prietenul meu are ciudățenii... și dacă a procedat așa... Iată, avem o bolnavă... Noi, știți...

Vinoacă îi aruncă o privire plină de îngrijorare lui Lardea. Făcuse rost de bani ? Și deodată simți ceva în buzunarul din dreapta al pantalonului. Zîmbi.

— Încă nu mi s-a întîmplat una ca asta !... protestă doctorul.

— E grav bolnavă, zise Vinoacă, arătînd-o pe Necunoscuta Misterioasă.

— O prea frumoasă *señora,* murmură Zimmberger. În acest coteț murdar... Dar e bolnavă... Și cît e de frumoasă !... Părul lung și negru ca smoala. Obrazul... și buzele... Dar — și medicul se îndreaptă din spate — vă atrag atenția că onorariul meu minim este de...

— Oh, domnule profesor, n-aveți grijă !

Și oprindu-și răsuflarea, Vinoacă scoase din buzunar ceea ce îi strecurase Lardea.

— O grămadă de bani, mormăi evreul. Și această prea frumoasă *señora*, cu o paloare atît de stranie... În acest coteț. Se petrec lucruri de neînțeles... În fine! Eu sînt medic, toate acestea nu mă privesc. Se întoarse o clipă spre Lardea: Și acest om mut, acest hipnotizator! Da, hipnotizator!

— Grăbiți-vă, domnule profesor! Această fată e foarte bolnavă! îl imploră Vinoacă.

— Băiețaș, nu mă zori! spuse Zimmberger. Fii fericit dacă nu te voi întreba ce caută aici această femeie tînără și cine e și cine sînteți voi, și de unde ai teancul de bani... Bătrînul Zimmberger știe că viața e complexă. Dar de aia tot nu-i place să fie enervat!

Își desfăcu fermecatul cufăr, plin cu tuburi și fleacuri strălucitoare, și începu consultația. Vinoacă urmărea de la distanță, cu o anumită gelozie, cum mîinile strîmbe ale lui Zimmberger se plimbă pe trupul Necunoscutei Misterioase.

— Febră de origine necunoscută, zise el în cele din urmă, ridicîndu-se.

— Explicați-ne și nouă, domnule doctor!

— N-am ce să explic. Nu-mi dau seama care este cauza răului, băiete. Aș putea să te mint, să te păpăcesc cu vreo denumire latinească... dar... ciudat, foarte ciudat! În fine, nu vreau să vă mint. Cine este fata și *de unde* vine?

— Noi îi spunem Necunoscuta Misterioasă, domnule doctor, domnule profesor.

— Din ce țară e, ce limbă vorbește?

— Parcă ați fi de la poliție, *señor* doctor, *señor* profesor... Iertați-mă, iertați-mă! Nu-i știm țara, nici limba. Un marinar care cunoaște toate graiurile din lume a ascultat-o cum vorbește și n-a priceput nimic. Ba încă a spus că o asemenea limbă nu există pe pămînt.

Medicul tresări.

— Serios? Așa a spus?

— A vrut să glumească, desigur!

— Hm, hm!

Chiar atunci Necunoscuta Misterioasă păru că se trezește din somnolența febrilă în care o azvîrlise boala. Ea se întoarse spre bărbații din odaie și murmură cîteva cu-

vinte. Zimmberger aplecă urechea, dar era clar că nici el nu pricepu nimic.

— Cum te simți ? o întrebă în spaniolă. Apoi englezește, franțuzește, evreiește...

Fata răspunse prin cuvinte care cu greu s-ar putea transcrie. Medicul scoase niște prafuri.

— Contra febrei, zise. Din oră în oră cu *aqua*. Dar știu eu dacă o să-i ajute ? adăugă pe un ton straniu.

Și-i părăsi, refuzînd să primească vreun onorariu. Părea abătut.

Nicollo se duse în oraș și aduse mîncare, însă Necunoscuta Misterioasă luă doar o portocală pe care o lipi de obrazul înfierbîntat.

Vinoacă veni cu medicamentul lăsat de Zimmberger și cu un pahar cu apă. Necunoscuta Misterioasă refuză să-l ia.

— Trebuie, zise acrobatul, și făcu gestul înghițirii acelui praf, care era fără îndoială foarte amar. Fata clătină din cap. De data asta, ochii ei atît de strălucitori păreau încețoșați.

Pe neașteptate, în camera aceea scundă, Vinoacă începu să umble în mîini.

— Trebuie s-o distrăm, zise. Trebuie s-o facem să rîdă, altfel moare !

Lardea își desfăcu palma și din vîrfurile degetelor lui subțiri țîșniră cinci scîntei albastre. Ele se fugăriră sub tavan, sprintene, părînd că aleargă pe niște picioare minuscule, apoi scamatorul întinse mîna și scînteile se aliniară pe palma sa. Lardea strînse pumnul și suflă peste ele. Cînd își desfăcu degetele, văzură în palma lui un barbă-cot de-o șchioapă care-i salută, aplecîndu-se adînc.

Uluit, tînărul Nicollo începu să aplaude. Necunoscuta Misterioară surîse ; Vinoacă profită de acest moment și-i întinse doctoria, ca unui copil neascultător, însă fata refuză iar. Atunci Lardea așeză pe capul lui Vinoacă o vază cu flori, care se afla acolo, și la un semn al său, din vază începură să iasă limbi subțiri de flăcări. Vinoacă făcu un salt și se pomeni în picioare, cu vaza tot pe cap. Flăcările sufereau o ciudată prefacere. Încremeneau pe rînd, luînd forma unor flori albe, strălucitoare.

Nicollo își făcu repede cruce. Lardea făcu să dispară vaza de pe capul lui Vinoacă și o regăsi în nădragii lui Nicollo. Necunoscuta Misterioasă rîse de data asta, și Vinoacă se repezi la ea cu doctoria. Dar fata refuză.

Praful lăsat de doctor se afla dozat într-un pachețel de hîrtie subțire, albă, și pachețelul acesta îl lăsase Vinoacă descurajat pe scaunul din fața bolnavei. Atunci, Lardea făcu mai multe gesturi iuți, abia vizibile, parcă ar fi înfășurat un fir nevăzut pe un mare mosor, și deodată, hîrtia ce ascundea praful amar foșni, desfăcîndu-se singură. Dar nu numai atît. Medicamentul pluti dus de o mînă invizibilă spre gura Necunoscutei Misterioase, care de astă dată n-avu altceva de făcut decît să înghită hapul, ajutată de apa pe care se repezise Vinoacă să i-o ofere.

Trecu încă ca un ceas, două, și starea bolnavei nu păru să se îmbunătățească. Căzu o noapte înăbușitoare.

19

Puțin după miezul nopții, cînd era rîndul lui Lardea să vegheze, se petrecu următoarea întîmplare. Orașul Altto se liniștise ; numai la cheiuri continua în lumina reflectoarelor acea misterioasă agitație a marilor porturi. Mai ales noaptea, cursele fantomatice ale măruntelor nave de coastă, ale remorcherelor, strigătele și, din cînd în cînd, puternicele lovituri metalice păreau cu totul fără rost, rezultatul unei forțe ironice care se amestecă în toate, și al cărui singur scop ar fi să tulbure pacea.

Drept în fața portului clipea marele far, în dreapta se vedea strigînd către depărtări farul de la Apricanto, iar și mai departe farul Milton. Tocmai ieșise în larg un transatlantic, un vas de lux pentru călătorii tuturor continentelor, și de pe bordul lui răzbătea muzică, vocea stridentă a unei cîntărețe care preaslăvea dulcea lene și amorul. Un

cargou ancorase undeva în larg și la intervale absolut exacte sirena lui exclama într-un urlet dureros, cerșind probabil dreptul de a intra în port.

Spre răsărit orașul se întunecase. Constelațiile joase se pierduseră în acea parte, acoperite de lanțul clădirilor.

Lardea auzi pași. Dinspre oraș se apropia șovăind umbra unui om bătrîn, și acesta nu era altul decît doctorul Zimmberger. Cînd îl văzu pe Lardea, dădu din mînă dezamăgit.

— Iar dumneata ! zise. Știu că n-o să ne putem înțelege niciodată ! Cum se simte bolnava ? Trebuie s-o văd. Trezește-l pe mister Vinoha...

Tot vorbind așa, Zimmberger intră în camera unde zăcea Necunoscuta Misterioasă. Un felinar ardea slab în colț, și Lardea ridică puțin fitilul. Din cealaltă odaie, ieși Vinoacă, tras la față, bărbos, cu fața nițel fioroasă. Doctorul luă pulsul bolnavei și clătină din cap. Se vede că nu-i plăcea. Necunoscuta Misterioasă, pierdută în istovitoarea-i inconștiență, nu făcu nici o mișcare. Totuși, la un moment dat ea șopti iar cîteva cuvinte... Fața încordată a lui Zimmberger era numai crețuri. Cînd Necunoscuta Misterioasă tăcu, doctorul deschise cufărașul cu minuni și scoase de acolo o cutiuță de argint. Lardea și cu Vinoacă îl urmăreau. Din cealaltă cameră se auzeau sforăiturile slabe ale lui Nicollo, care nu se trezise, fiind pesemne peste măsură de obosit.

— He, he ! mormăi Zimmberger, deschizînd cutiuța de argint. E tot așa... De o culoare nehotărîtă, uneori cu un sclipăt ciudat...

Văzură o piatră, sau o bucată de rocă, de mărimea unei cutii de chibrituri, cu dungi întunecate, și părînd a fi fost supusă unei neglijente șlefuiri.

— Să încercăm, să încercăm, să încercăm !... repetă în șoaptă Zimmberger. Cu vîrful unei lanțete el desprinse din rocă o fărîmitură neînsemnată, pe care o pisă apoi în linguriță. Apoi se apropie de bolnavă și presără pe buzele ei praful acela fin, aproape invizibil.

— Iată, vorbea cu sine Zimmberger, iată, poate că aceasta e marea ocazie !... Să vedem, să vedem, să vedem...

Și, trăgînd un scaun lîngă patul bolnavei, se așeză. Luă mîna Necunoscutei Misterioase și o menținu într-a sa, pipăind pulsul. Încremeni în așteptare și pe fața lui de

maimuțoi apăru expresia unei inexplicabile curiozități. Cît timp trecu ? Din larg, nenorocitul acela de cargou continua să urle în întuneric, jelind parcă toate naufragiile ultimelor cinci veacuri. Vinoacă, pe chipul căruia se conturau tot mai clar vînătăile cîștigate în ziua ce trecuse, ridică felinarul, agățîndu-l într-un cui. Acum chipul Necunoscutei Misterioase, luminat dintr-o parte, străluci în toată strania-i frumusețe nocturnă. Suferința și febra nu adînciseră umbrele, nu întunecaseră obrazul. Buzele, ușor răsfrînte, aveau o expresie mîndră, puțin ironică, însă severitatea vagă a gurii era ștearsă de liniile ochilor și a sprîncenelor, care evocau nostalgia amurgurilor tropicale. Dar în ansamblu, figura Necunoscutei Misterioase, luminată dintr-o parte de felinar, aducea alte gînduri, venind de la depărtări mult mai mari, gînduri atît de neclare, încît...

Pe neașteptate, în acea tăcere, medicul se întoarse spre Vinoacă.

— Miracol ! exclamă el. Miracol. Pulsul se face mai bun...

— Ce vreți să spuneți, domnule ? șopti Vinoacă. Pulsul, deci ?...

— Liniște ! Liniște ! îi făcu semn Zimmberger, și din nou tăcură un timp.

Un suspin al fetei îi alarmă deodată. Dar era un suspin liniștit ; Necunoscuta Misterioasă deschise ochii.

— Ți-e mai bine, știu că ți-e mai bine, făcu doctorul, inutil, fiindcă fata oricum nu-l înțelegea. Necunoscuta Misterioasă își pipăi buzele și respiră adînc. Părea mirată. Privirea ei căzu însă pe cutiuța de argint, deschisă, pe bucata aceea de rocă. Întinse mîna, ceru prin gesturi cutiuța, mirosi medicamentul și spuse repede cîteva cuvinte. Nimeni nu pricepu nimic, dar sensul lor era destul de limpede. Părea că aprobă tratamentul ce i se făcuse. Apoi le făcu un semn ca și cum și-ar fi luat rămas bun, și se întinse iar, adormind ca prin farmec într-o clipă.

Bătrînul doctor urmări cu imens interes întreaga demonstrație a fetei.

— Mîine va fi complet sănătoasă. I-am dat medicamentul cel mai potrivit...

El își puse pe umeri mantaua și după o ezitare destul de îndelungată îi întinse lui Vinoacă acea cutiuță de argint.

— Au trecut peste patruzeci de ani — zise — și n-am avut ocazia să folosesc acest medicament. Și cred că nici n-o să mai am. Dați-i cutiuța fetei, mîine, cînd se va trezi. Văd că știe cum să-l folosească...

Vinoacă luă obiectul cu veneraţie.

— Acum, ne veți îngădui să vă plătim pentru...

Medicul îi puse mîna pe umeri.

— Să știi, băiete, că bătrînul Zimmberger știe să prețuiască banul. Dar banii tăi... hm ! hm ! ce să fac cu ei ? Astăzi am făcut o descoperire, față de care banii tăi nu valorează nimic !... Aveți grijă de cutiuță ! Numai doctoria asta — ați văzut cum i-am presărat-o pe buze — îi poate ajuta Necunoscutei voastre în caz de boală... Da, da !

Și, rîzînd satisfăcut, Zimmberger ieși. Rămase în fața ușii, zăbovi un timp, privind spre luminile îndepărtate de la marginea nopții. El reveni și se vedea că ezită.

— Ar trebui să vă spun cîteva lucruri, zise. Da, da, n-ar trebui să plec așa... La urma urmelor, voi ați fost singurii martori, și faptul ăsta n-ar trebui să se uite... Hm ! Fata doarme acum. Ascultați ce frumos respiră. E aproape sănătoasă și asta datorită pietrei *abraw* pe care mi-a dat-o acum patruzeci de ani înțeleptul Ekaba, al tribului Rugumi...

— Așezați-vă, îl îndemnă Vinoacă, puțin uimit de începutul sentimental al acestei povești. Sînteți și așa obosit... Așa, dați-mi mantaua...

— Noi, doctorii, nu știm mare lucru, zise, regretînd parcă, Zimmberger. Vedeți, i-am administrat fetei praful ăsta, pe buze, dar n-aș putea să vă spun ce e, ce substanțe conține, deși am încercat să-l analizez în laborator. Dar nici bătrînul înțelept Ekaba nu știa decît că acesta e un medicament deosebit pentru... pentru... sună atît de ciudat ! Pentru *alți* oameni...

— Cum vine asta : „alți oameni" ? interveni Vinoacă.

— Asta s-a întîmplat cu mult timp în urmă, continuă Zimmberger visător, atît cît poate fi visător un maimuțoi bătrîn. Eram tînăr... Un tînăr medic, naiv, idealist... M-am înrolat în expediția unui zăpăcit care și-a dus oamenii direct la moarte, dar direct, fără ocoluri... Numai eu am scăpat, eu și încă unul din Corsica, o insulă de care poate ați auzit ; ăsta zicea că ar muri și el, dar nu e voie, fiindcă

mai are de împușcat trei dușmani. Am ajuns la tribul Rugumi, undeva pe Amazon ; se zicea că Rugumi sînt canibali, dar de noi nu s-au atins, poate fiindcă eram din calea-afară de jigăriți. Bătrînul înțelept Ekaba, aflînd că sînt medic, adică *urah-urah-ban,* vindecător de boli pe limba lui, a prins dragoste de mine și m-a luat în coliba lui, unde trăia singur, fără femei. Ce fel de înțelept ar fi fost dacă sub acoperișul său ar fi mișunat femeile ? Limba lor am învățat-o destul de repede. Ekaba asculta cu un zîmbet condescendent și înțelept relatările mele despre felul cum medicii albi vindecă diferite răni și boli. Da, zîmbea superior bătrînul, totuși îl interesau grozav de mult metodele mele medicale și mereu mă punea să i le repet. Cred că era și nițel excroc ! După plecarea mea pun pariu că a pus în practică unele din învățăturile mele și-ți dai seama în ce măsură și-a consolidat reputația !

„Ascultă, *urah-urah-ban,* îmi spuse într-o seară înțeleptul Ekaba, știința ta este lată cît Fluviul Visurilor (așa numesc ei Amazonul) și înaltă cît arborele *Byrr,* în timpul ploii cînd se ridică în sus cît poate, ca să înghită cît mai multă apă. Ți-am ascultat cuvintele și n-am să le uit, cu toate că multe din leacurile pe care le descrii cred că ar aduce moartea războinicilor din tribul meu, și nu vindecarea. Dar pentru asta nu ești de vină tu, tînăr și cu înțelepciunea încă *nedată* în floare, ci greșitele voastre învățături, ale albilor, care nu vă încăpeți în piele și nu vă vedeți de treabă. Sînt sigur însă că tu nu știi ce leacuri ar folosi, în caz de boală, *ceilalți oameni...*"

„Care *ceilalți,* o, prea înțeleptule Ekaba, cel cu gîndul luminos ?"

„Oamenii stelelor, de pildă, rosti misterios Ekaba."

„Oamenii stelelor, înțeleptule ? N-am văzut nici unul pînă acum !"

„*Rah-bu-bin !* făcu Ekaba. Asta înseamnă : Prostuțule !"

„Dar tu, o, slăvitule fiu al tribului Ragumi, cel mai viteaz dintre toate, ai întîlnit pînă acum vreodată pe oamenii stelelor ?"

„Poate că da, zise Ekaba. Și adăugă cu ochii strălucitori : Ei au venit către mine !"

„Cînd, o, nepătrunsule Ekaba ?"

„Demult ! De douăzeci și două de ori de atunci Fluviul Visurilor și-a *intonat cîntecul de putere.*"

Asta înseamnă douăzeci și doi de ani.

„Oamenii stelelor au venit la mine și m-au întrebat..."

„Ce anume, tainicule Ekaba ?"

„Multe... Multe ! M-au întrebat cum e pămîntul acesta al nostru..."

„Și ce le-ai răspuns, neîntrecutule Ekaba ?"

„Ce să le răspund ? Că pămîntul este exact ca o *lapya.*" (Un fel de plăcintă cu fructe crude pregătită de femeile Ragumi. Dacă cele povestite erau adevărate, în ce încurcătură trebuie să-i fi pus înțeleptul Ekaba pe *oamenii stelelor ! ! !*)

„Și cum arătau acești călători, nesfîrșitule Ekaba ?" (Dacă mă adresam fără a folosi cel puțin un epitet, se considera că-i aduc cu bună știință o jignire de moarte).

„Cine ? *Oamenii stelelor ?* Exact ca mine și ca tine. Numai că boala lor era ciudată."

„Cum ? S-au îmbolnăvit ?"

„Da. Toți. Și atunci m-au trimis în munții îndepărtați într-o peșteră despre care ei *știau că există* și mi-au cerut să culeg bucăți de piatră, de sus, bucăți de piatră colorată care atîrnă în peșteră... Cînd am adus ce mi-au cerut, erau aproape morți. Dar și-au presărat pe buze praf din piatra aceea și s-au vindecat pe loc. Și cuvintele mele sînt tot atît de adevărate, precum adevărată e șoapta vîntului de noapte care zice că tu nu crezi în cuvintele mele, tinere *rah-bu-bin !*"

„Arată-mi și mie, o frumosule Ekaba, leacul acela miraculos."

Și într-adevăr, înțeleptul ivi cîteva bucăți, cîteva sfărîmituri de rocă așa cum este și aceea din cutiuța de argint, continuă medicul. Însă oricît de mult m-am rugat de el, n-a vrut să-mi dea nici o fărîmitură. Mărturisesc că, în cele din urmă, puțin înainte de a părăsi tribul Ragumi, i-am șterpelit eu o bucată, lucru pentru care am avut remușcări pînă acum, pînă în noaptea asta...

— Dar cum de v-ați gîndit... începu Vinoacă.

— Nu știu, chiar că nu știu ! N-aveam somn. Tristețea că o fată atît de frumoasă se stinge de o boală căreia nu i-am dat de capăt mă tortura... Și atunci mi-am adus

aminte de înțeleptul Ekaba, de cuvintele lui despre boala ciudată pe care o aveau *oamenii stelelor*...

— Doctore! Vorbiți despre *oamenii stelelor!* Ciudat! Nu cumva vreți să spuneți că ea?...

— Nu, băiete. Nu, tinere *rah-bu-bin!* Fata aceasta e o pământeană... Are gura, ochii, picioarele, mîinile la fel ca toate femeile de pe pămînt. Și buric are. Da. Dar e prea frumoasă. Și vorbește o limbă prea ciudată, prea de neînțeles. Și de aceea, gîndindu-mă la ea, mi-am amintit de *oamenii stelelor* ai înțeleptului Ekaba.

Lardea făcu un pas înainte și arătă cutiuța de argint și pe urmă făcu un gest spre Necunoscuta Misterioasă. Vinoacă tresări și rămase mut cîteva clipe.

— Prietenul meu, zise el, care este cel mai mare scamator de pe pămînt, se întreabă cum de cunoștea Necunoscuta Misterioasă această piatră, această doctorie? Fiindcă o cunoștea, a arătat-o limpede!

— Întrebarea ta mă sperie puțin, băiete, repetă doctorul.

— E întrebarea lui Lardea, nu a mea.

— Și crezi că eu nu mi-am pus-o?

20

— Inimă.

— ?

— Da, da; aici, în piept... bate... I-ni-mă.

O clătinare din cap. Ochi subțiați, o rafală a vîntului și părul pierdut în cer. Ce straniu simțămînt al pierderilor ireparabile, al infinitului, strîns aici, în această privire.

— Inimă. I-ni-mă! E primul cuvînt pe care trebuie să-l cunoști. Am s-o învăț să vorbească românește încă înainte ca noi să fi ajuns acasă. Nu mă crezi, Lardea? Sau poate nu ești de acord că am început cu acest cuvînt. Ești de acord? Înseamnă că am binecuvîntarea ta. Repetă după

mine, Misterioasa mea Necunoscută ! La ce te-ai gîndit, Lardea ? La spusele bătrînului fanfaron, doctorul Zimmberger ? La povestea lui ? Nu te încrunta, i-am spus fanfaron ca un compliment. Un bătrîn de treabă. Cu adevărat de treabă. Dar povestea lui... Şi n-a vrut să ia un ban ! Cum de mai zburdă prin spaţii pămîntul, cum de nu s-a prăbuşit în hău ? O minune ca asta ! Un medic care să refuze plata ! Şi să-ţi servească şi o poveste pe gratis. Straşnică poveste, ce-i drept... Deci, aşa... Deci : I-ni-mă !

— I...

— Bine, bine, bine ! Uite că-l poate pronunţa pe „i". E de pe planeta noastră ; te asigur, Lardea. Dacă-l poate pronunţa pe „i". Deci, încă o dată : Inimă.

— I-ni... I-ni...

Buzele ei făcură mari eforturi. Necunoscuta Misterioasă îl privea cu ochii mari pe Vinoacă, atentă, şi vîntul largului îi zbura părul negru. Fiindcă erau în larg, departe de Altto.

— Bine, foarte bine. I-ni-mă !

— I-ni-mă !

— Minunat ! Inimă !

— Inimă... Inimă...Inimă.

— Sigur ! Inimă ! Este cea care bate mereu ! exclamă Vinoacă, bucuros, sărind pe puntea lui „Kroko". Inima asta afurisită, datorită căreia trăim, iubim... şi murim !

Necunoscuta Misterioasă rîdea. O amuza izbucnirea lui Vinoacă, dansul lui pe punte şi-i plăcea vîntul cald care-i purta pletele, înfăşurîndu-le împrejurul gîtului.

— Şi acum cuvîntul următor, zise Vinoacă, grav dintr-o dată. Cuvîntul cel mai drag ! Urmăreşte-mi buzele, Necunoscuto ! Fii atentă ! Voi pronunţa un cuvînt care valorează cît toate celelalte la un loc... Drăcie ! Îmi dau lacrimile ! Ascultă, Necunoscuto, fii atentă, repetă după mine : România ! Ro-mâ-nia.

— Ro... încercă fata.

— Bine, bine ! se bucură Vinoacă. Încă o dată : *România !*

— Ro-mâ-nia, şoptiră cu timiditate buzele Necunoscutei Misterioase.

— Aşa, aşa ! sări Vinoacă în sus de bucurie. România ! Pămîntul către care ne îndreptăm, patria noastră, Necu-

noscuto ! Cea pe care o vedem în vis de atîţia ani... După care tînjesc inimile noastre. Acum ştii două cuvinte esenţiale, cele mai importante : Inimă, România...

— Inimă... România, şopti fata, bucuroasă de bucuria lui Vinoacă.

„Kroko" înainta fără multă plăcere pe un ocean destul de calm. Era un cargou mărunt şi bătrînel, care poate că şi-ar fi meritat de mult pensionarea, dacă lupul de mare care-i era căpitan n-ar fi fost scoţian de origine. Erau de cîteva zile în larg. Părăsiseră Altto într-o seară după ce Vinoacă se tîrguise jumătate de zi cu încăpăţînatul căpitan O'Bee. „Kroko" transporta lemnărie, butoiaşe cu peşte sărat şi cîţiva pasageri cam pîrliţi, care-şi duceau zilele la tribord, într-un şir de cabine primitive pe care O'Bee le amenajase special ca să facă un ban şi cu transportul mărfii umane.

De sub punte apăru Nicollo, murdar şi asudat. El reuşise să se angajeze ca salahor pe „Kroko", şi îndeplinea cele mai blestemate munci din cîte există pe puntea unei cratiţe plutitoare, dar nu se plîngea. Adusese pe punte cu el singura sa avere, un papagal obraznic, într-o colivie albastră. Făcuse cadou papagalul lui Lardea, zicînd că vrea să-l despăgubească de pierderea căţelului. Era foarte naiv şi bun la suflet acest Nicollo .

— Cum îl cheamă pe papagal ? întrebase Vinoacă.

— Cum să-l cheme ? se miră Nicollo.

— Ce, n-are nume ?

— Uite că n-are !

— Atunci numele său să fie „papagalul Felician", zise Vinoacă. În amintirea cobrei Felicia şi a căţelului Felician. Este dorinţa lui Landea. Eşti obosit, Nicollo ?

— De loc. Dar mi se pare că... Voiam să vă spun... Am văzut...

Ce-o fi văzut ? Nu se ştie. Poate că privirea adîncă şi senină a Necunoscutei Misterioase să-l fi zăpăcit în aşa hal. Nicollo făcu un gest de renunţare şi fugi mai departe să frece punea la babord, după care trebuia să scoată cîţiva saci din cală, apoi să ajute la bucătărie, apoi...

Ciudăţenia purtării sale se lămuri în aceeaşi zi, spre seară. Văzură apărînd de sub punte o arătare neagră şi

masivă. Omul veni greu la parapet şi-şi şterse sudoarea. Scuipă. Deodată se întoarse, simţind privirea lui Vinoacă aţintită asupra sa. Lardea, cu braţele încrucişate, îşi permise un zîmbet. Ce gînd i-o fi trecut prin cap scamatorului ?

— Voi aici ? Pe puntea lui „Kroko" ?

— Tu aici, Salamanca ! se miră Vinoacă.

— Aici, oftă Salamanca.

— Te credeam împreună cu bătrînul Duke, pe un transatlantic alb, strălucitor, în urmărirea lui Beebs !...

Vinoacă era ironic şi Salamanca simţi.

— Cînd leul urlă, pustiul asudă, mormăi el.

— Cum ?

— Duke s-a îmbătat ca un porc şi n-a putut aranja afacerea... Şi transatlanticul a plecat fără noi. Şi atunci mă îmbarcai şi eu pe covata asta afurisită.

— Fochist ?

— Nici măcar atît. Ajutor de fochist, fir-ar al dracului ! Ticălosul de O'Bee, căpitanul ăsta de carton...

— Şi n-ai ştiut că sîntem şi noi aici ?

— De unde să fi ştiut ? făcu Salamanca, jenat parcă. Ce face Necunoscuta voastră Misterioasă ? E bine ?

— Astăzi a învăţat primele cuvinte româneşti.

— Aşa ? mormăi marinarul. Şi care or fi aceste două cuvinte ?

Vinoacă îl privi în ochi :

— Inimă şi România.

Salamanca nu zise nimic, oftă doar.

— Nu vii cu noi acasă ? Nu ţi-e dor ?... Nu simţi o chemare, o tristeţe ?...

— Eu ? se indignă Salamanca. Vulturii nu pleacă în excursii cu hrană rece.

— Asta ce înseamnă ?

— Nimic. Nimic... Să lăsăm astea... Dar Lardea ce face ? N-a scos nici un cuvînt ? Păcat. Oricum, el are dreptate nu noi cei care vorbim. În ce hal am ajuns ! oftă Salamanca, scuturînd de pe salopeta jegoasă praful negru de cărbuni. Dacă nu crăp acolo jos, în flăcările iadului, următoarea călătorie o fac la clasa întîi. După ce-l lichidez pe ticălosul de Beebs !

Privirea lui Salamanca se aţinti spre pupa. De după nişte baloturi se ivise o fiinţă în trei picioare, două originale, plus un baston. Ce-i drept, nu era aproape nici o diferenţă între ele.

— Drace ! zise Salamanca. Personajul în trei picioare se apropia de ei. Drace ! repetă marinarul şi falca de jos i se mişcă în stînga şi-n dreapta, spasmodic. Mă urmăresc fantomele !... Priviţi-o ! Priviţi-o ! E bătrîna amantă a lui Ludovic al XIV-lea, Madame de Maintenon ! Are între nouă sute cincizeci şi o mie de ani. La mine vine ! Într-adevăr, sinistra bătrînă continua să se apropie. Babele astea n-au pace în mormînt, mormăi înfricoşat Salamanca. Astea care au avut o viaţă tra-la-la... nu se astîmpără ! La mine vine ! Ce naiba vrea ?

Bătrîna se apropia încet, în straiele-i negre. La gît purta un fel de guleraş alb, cu franjuri, ca de paiaţă. La piept îi atîrna o salbă imensă, cu nişte mici obiecte albe — Salamanca pretindea că erau oscioare de copil.

Apropiindu-se, Madame de Maintenon făcu să-i cadă pe faţă un voal întunecat prin care totuşi i se vedeau ochii. Evident că-l privea ţintă pe Salamanca. Capul îi tremura şi voalul tresărea uşor. Sprijinindu-se în bastonul ei negru, cu măciulia de argint, fără nici o introducere, bătrîna începu să cînte cu glasul piţigăiat :

Cans le grebmont en bardin
Meuls fes batoses pont grubller
Maistas fidelte bronc louin
Semplafles su boin catte flurcher !...

La întoarse spatele şi plecă, la fel de încet.

— Aţi auzit ? întrebă Salamanca.

— A cîntat pe franţuzeşte, dar n-am priceput nimic !

— Nici eu ! Ce fel de franţuzească e asta ?... Du-te, du-te, Madame de Maintenon ! Culcă-te, dormi !

Salamanca se scuturâ ca de o povară nevăzută.

— Ai văzut-o cînd s-a îmbarcat ? întrebă Vinoacă.

— Pe dracu ! Eram jos, la cărbuni.

— Ar trebui să-l întrebi pe căpitanul O'Bee, cine e *franțuzoaica* asta.

— Pe nebunul ăla ? De altfel v-am spus : e amanta lui Ludovic al paișpelea... Madame de Maintenon. A fost frumoasă ca un crin. Ca doi crini ! Regele Soare era om fin. Nu se încălzea în pat cu oricine.

— Inimă, rosti Necunoscuta Misterioasă.

— Foarte bine, o felicită Vinoacă. Astăzi vom învăța un nou cuvînt.

— Pe mine mă iertați ! Salamanca își privi mîinile mari și negre. Mă duc să mă spăl și să dorm...

Lardea porni să facă ocolul punții. Auzea tot mai încet glasul lui Vinoacă. Acrobatul silabisea un nou cuvînt pe care Necunoscuta misterioasă se silea să-l repete.

Ce zi albastră crescuse din ocean ! Și umbra cobrei se legăna peste umărul lui Lardea, ca un etern și viu semn de întrebare. Și Lardea mergea încet, înconjurat de prietenoasă escortă a animalelor sălbatice.

În noaptea următoare Vinoacă se trezi în întuneric, pradă unui vis sumbru. Părea că de multe ceasuri un om stă lîngă el și-l privește stăruitor. Vinoacă se mișcă, deschise ochii, dar o mînă îl mîngîie pe obraz, și auzi vocea cuiva.

— Îmi face cu ochiul !...

Era o voce timidă, subțirică, dar insinuantă.

— Săriți ! Bandiții ! răcni acrobatul, care nu pricepea nimic, buimac, și nici nu știa pe ce lume se află.

Lardea scăpără o brichetă și-n pîlpîirea ei îl recunoscură pe micul imbecil care-i mai tulburase și altă dată.

— Îmi face cu ochiul, rosti el, naiv și pierdut.

— Cine ? repeta Vinoacă inutila întrebare.

— Tavanul, domnule...

— Dar ăsta cînd s-a îmbarcat pe „Kroko" ? Tu l-ai văzut, Lardea ?

Micul imbecil ieși la fel de liniștit, în timp ce Vinoacă își mai pipăia, cutremurîndu-se, obrajii. Mult timp nu putu să-și vină în fire.

— Lardea, dormi ?

— Nu doarme. Și nici eu nu dorm, vorbi Nicollo, care își avea și el culcușul în cabina aceea mizerabilă. Cred că nici Necunoscuta Misterioasă nu doarme.

Cabina alăturată era a ei. După discuții violente cu înrăitul căpitan O'Bee, reușiseră să obțină cîteva obiecte pentru fată, printre care și o mare oglindă. Cum își închipuia obtuzul acela de căpitan că o femeie poate supraviețui fără oglindă ? Cît privește cabina lor, era mai jalnică decît o chilie. Din dormitorul echipajului, unde ocupa un culcuș mai puțin mizerabil, Salamanca le adusese o bancă strîmbă care nu stătea însă decît răsturnată.

— Oare ce se aude ? întrebă după un timp Nicollo. Șuieră vîntul izbind scripeții ?

Nu, răspunse Vinoacă.

— Atunci poate umblă căpitanul pe punte fluierînd ?

— N-aș zice, făcu Vinoacă.

— Atunci crezi că s-au desfăcut otgoanele bărcilor de salvare și de acolo vin bufniturile... și scîrțîitul ?

— Aș !... Bufnituri ! se strîmbă în întuneric Vinoacă.

— Atunci ce e ?

— Măi Nicollo ! Marinarii bătrîni spun cînd aud vaietele astea nelămurite că oceanul se pregătește să-și înceapă cîntecul... Cîntecul Frumoaselor Dezastre.

— Ce tot vorbești ?

— Și Lardea gîndește la fel. Ce auzim acum e începutul Cîntecului Frumoaselor Dezastre.

— Vrei să spui că o să naufragiem ?

— E foarte posibil.

— Cred că n-ar trebui să glumești așa, noaptea...

Superstițios, Nicollo își făcu niște cruci mari, de-ajuns de mari ca să-l ocrotească măcar pînă dimineața.

În zori, pe puntea măturată de un vînt năprasnic, căpitanul O'Bee, îmbărbătat de cîteva înghițituri de gin, dădea ordine strașnice echipajului, pregătindu-se să înfrunte furtuna.

— Ce ți-am spus ? strigă Vinoacă tare, ca să-l audă Nicollo. Ce ți-am spus azi-noapte ? Acum poți să auzi și tu, cu propriile tale urechi, Cîntecul Frumoaselor Dezastre. Căpitane O'Bee ! Pot să-ți fiu într-ajutor ?

— Ba te rog să stai deoparte ! îl bruscă O'Bee și luați femeia de pe punte, dacă mai aveți nevoie de ea !

Cu mîinile încleștate pe bară, Necunoscuta Misterioasă privea orizontul întunecat. Norii galopau pe acean, schimbîndu-și forma, zbătîndu-se și îngroșîndu-se în fiecare clipă.

— Furtună ! Fur-tu-nă ! zise Vinoacă, arătînd zarea.

— Fur-tu-nă ! repetă Necunoscuta Misterioasă.

— Mare de tot, murmură Vinoacă, așezîndu-se în așa fel ca ea să nu poată vedea trista rămășiță care-i ținea loc de ureche stîngă. Cochetăria aceasta îl costa multe manevre !

— Inimă, om, bărbat, femeie, pămînt, cer, pasăre, Lardea, Salamanca, Vinoacă, Nicollo, tu, eu, furtună, furtună, furtună ! își repeta Necunoscuta Misterioasă lecția.

Spre seară oceanul se mai potoli. O ceață adîncă, lăptoasă, greu de respirat învălui trista navă „Kroko". Luminile de poziție abia se distingeau. Oceanul se legăna cu încă destulă furie, dar mai lent, mai larg. Un marinar adevărat nu se putea înșela : nu era sfîrșitul furtunii, ci doar un răgaz. Pe la miezul nopții Vinoacă auzi zgomot în cabină și fu sigur că venise iar micul imbecil.

— Îl omor, mormăi, ridicîndu-se.

— Haide, fii bun și nu mă omorî ! auzi răspunsul. Era glasul lui Salamanca.

— Ce s-a întîmplat ?

— Am halucinații, zise marinarul. Vinoacă aprinse lumina. Nu vrei să urci pe coverță ?

— Te deranjează cumva Madame de Maintenon ?

— Vino repede ! îl zori Salamanca. Poate că... Cineva, nu știu unde, cîntă pe românește...

— Pe românește ?

— Da. O romanță... Vino odată !

Ceața nu se ridicase. Valurile urlau, spărgîndu-se, sau trecînd mai departe. Deodată Vinoacă auzi clar între două bufnituri ale oceanului o voce plină, puțin metalică :

Pe lîngă plopii fără soț
Adesea am tre...

Alături de ei răsări umbra înaltă a lui Lardea.

— Ai auzit și tu ? îl întrebă Salamanca.

Lardea făcu semn că da. Melodia răsună iar, o frîntură, dar din altă direcție. Oceanul se năpusti asupra lui „Kroko" și minute întregi nu distinseră altceva decît vuietul prelung al valurilor ce se prăbușeau. Pe neașteptate, și cu totul din altă direcție, melodia răsună din nou, ca și cum cineva ar fi pus de la început placa unui patefon.

— Deci nu e halucianție ! șopti Salamanca. Cîntă ! Dar unde ! ?

— Căpitane O'Bee ! îl acostă Vinoacă pe scoțian. Acesta se plimba neliniștit încoace și-ncolo. Hei, căpitane ! Vreau să-ți spun ceva important. O navă se află prin apropiere.

Abia atunci O'Bee se opri

— De unde știi ?

— Cîntă ! Cineva cîntă, cam acolo, arătă Vinoacă.

Chiar atunci melodia răsună clar.

— Ați auzit ?

— Nimic, răspunse O'Bee. Ce-s glumele astea ?

— Nu e nici o glumă, căpitane !

— Hei, Miki, vino aici ! îl chemă căpitanul pe omul de cart. Ai auzit ceva ?

— În afară de vocea ta, căpitane, nimic !

— Ai auzit vreun cîntec venind dintr-acolo ?

— De unde, sir ?

— Mergeți și culcați-vă, domnilor ! făcu aspru O'Bee.

Și chiar atunci romanța se auzi mai clar ca oricînd, însă, ca de obicei, cu totul din altă direcție.

— Nici acum n-ați auzit ? întrebă Salamanca.

— Ce să auzim, *hombre ?*

— Cîntecul !

— Ce mă tot bateți la cap cu cîntecul, cîntecul, cîntecul ?!

— Eu n-am auzit nimic, zise și Miki.

Căpitanul le întoarse spatele. Melodia răsună iar și iar, și mereu din altă direcție... Asta mai mult timp. În cele din urmă n-o mai auziră. Și totuși rămaseseră, acolo, la pîndă, așteptînd.

21

Furtuna se odihnise bine, iar în zori ce și-o fi spus : Ia să mai trag un danț ! Toată ziua următoare oceanul clocoti ca turbat, veni cea mai cruntă noapte și „Kroko" simțindu-se la capătul puterilor începuse să geamă și să trosnească din toate încheieturile. Chinuit de răul de mare, Nicollo alerga tot timpul la parapet să se ușureze, deși de la un timp era doar o iluzie că s-ar putea ușura. De zece ori era să fie aruncat peste bord, dar a unsprezecea oară dispăru într-adevăr și nimeni n-a știut niciodată momentul exact cînd a pierit Nicollo.

Mulțumită de ofranda adusă, furtuna se potoli chiar în noaptea aceea. Dimineața oceanul cu valurile retrase intonă pentru ultima oară Cîntecul Frumoaselor Dezastre și apoi ațipi. O balenă se arătă în dreapta lui „Kroko", o balenă solitară ca un simbol...

— Adîncuri blestemate, odihniți trupul sărmanului Nicollo ! psalmodie Salamanca.

Vinoacă se aplecă peste bastingaj, întinzînd mîna.

— Dacă ar fi să despărțim binele de rău și răul de bine într-o lume în care binele și răul sînt atît de amestecate că nu le poți deosebi, ar fi să facem un lucru nefiresc și cu neputință. Dar băiatul ăsta care s-a prăpădit era făcut numai din bine — zise el — ceea ce se întîmplă atît de rar, încît pare de neînțeles.

— Nicollo ! zise Necunoscuta Misterioasă. Inimă !

Acestea fură discursurile funebre rostite în amintirea băiatului cu ochi visători.

Trei zile mai tîrziu se apropiară de arhipelagul Puamonto. Ocoliră un șir de insulițe și atoluri pentru a ajunge pe insula principală, cu portul Adrum, care de departe le apăru ca un oraș al visurilor, scăldat în lumina soarelui meridional, încadrat de vegetația uriașă și năvalnică, cu țărmurile lui argintii, suprapuse parcă în trepte ; Adrum, marele port, strălucea ca o chemare de îndrăgostit. Pilotul se urcă pe bord și avu o lungă și secretă convorbire cu căpitanul O'Bee.

„Kroko" trase la un chei mărginaș. Călătorii debarcară, în frunte cu Salamanca, fericit că terminase cu existența de ajutor de fochist. Debarcară, fără să observe că doi pași mai încolo îi aștepta poliția.

— Ce-i cu voi ? îi întrebă cel care părea să fie mai mare în grad, un ins cu mustăți mari pe o față roșie, dar mai mult vînătă decît roșie.

— Asta de aici — se strecură un individ mărunțel, rahitic de tot, și cu ochiul drept clipind spasmodic — ăsta de aici...

— Taci ! Taci dracului, Healey ! Tu, tu întîi, îl arătă șeful pe Salamanca.

— Eu îl caut pe Beebs, pentru că...

— Nu mă interesează de ce-l cauți pe Beebs. Șterge-o !

— Ceilalți, se vîrî individul rahitic, sînt cei care vor să ajungă acasă ! Pretind că au casă...

— Acasă ! Ha, ha ! Acasă ! Ha ! se prăpădi de rîs șeful. Duceți-i „acasă", băieți !

Agenții îi împinseră pe Lardea și Vinoacă într-o dubă.

— Și, *my lady ?* se apropie șeful cu obrajii vineți de Necunoscuta Misterioasă.

— Degeaba încercați să vorbiți cu ea ! răcni Vinoacă. Numai eu mă pot înțelege cu ea !

Dar duba porni.

— Și tu ? se întoarse rahiticul către Salamanca. Ce naiba aștepți ? Ești liber !

Salamanca se îndepărtă abătut.

— Vînt de contraaventură, făcu, ridicînd degetul în aer.

— Afurisit ghinion, zise Vinoacă. Măcar de ni l-ar fi lăsat pe Felician. Bietul papagal, arestat de poliție ! Lardea însă înțelegea că Vinoacă vorbește de papagal, dar se gîndește la Necunoscuta Misterioasă... Erau zăvorîți în turnul cu ziduri de doi metri grosime, ai unei cetăți pe care o duraseră primii colonizatori ai arhipelagului Puamonto, ca să se apere de piratii sîngeroși cărora le plăcea să-i viziteze uneori.

Trecură două zile. De cîteva ori intrase la ei un temnicer cu o barbă de o jumătate de metru care le lăsase pesmeți și apă. Nu răspunsese la nici o întrebare, nici nu-i privise. Dacă n-ar fi fost prinși de zid cu niște lanțuri grele,

care le încleștau glezna piciorului stîng, probabil că prizonierii ar fi încercat să-l doboare pe paznic, și apoi... Apa adusă de el era puțină, iar pesmeții păreau a fi din primul stoc fabricat, puțin după ce Dumnezeu a inventat grîul, într-o după-amiază fierbinte cînd îl supărau mușteleLanțurile le permiteau să ajungă la un metru de ferestruica prevăzută, ca de obicei, cu gratii solide, de neclintit. Cetatea era așezată deasupra orașului, dominîndu-l. În cea de-a patra noapte o șoaptă îi trezi pe prizonieri.

În dreptul ferestrei văzură un cap mic și două urechi mari, profilate pe Calea Laptelui.

— Manuel ! tresări Vinoacă.

— Liniște, domnilor... Fiți...

— Cum ai ajuns aici ?

— L-am păcălit pe tata, am șters-o ! L-am întîlnit pe domnul Salamanca... Fiți atenți ! Vă arunc pe fereastră pachetul ăsta în care sînt pile. Tăiați-vă lanțurile și pregătiți-vă pentru mîine seară... E preferabil să înghițiți pilele după ce terminați treaba, după cum cer vechile și bunele reguli... Adio !...

În seara următoare, în locul gealatului care le aducea apă și pesmeți, intră Salamanca, în uniforma aceluiași temnicer, dar cu o imensă barbă falsă ; Vinoacă dădu la o parte lanțul și sări de gîtul marinarului, făcînd să cadă pe jos pesmeții, care, de uscați ce erau, zăngăniră ca niște monede.

— Veniți ! zise Salamanca, ștergîndu-și sudoarea.

— Și paza de jos ?

— Să fim serioși ! făcu falsul temnicer potrivindu-și barba.

Coborîră treptele, erau peste două sute ; jos, la intrarea principală, în fața porții de bronz, sub tavanul ogival, patru paznici jucau cărți. Vinoacă se opri.

— Înainte, fără grijă ! îl îndemnă Salamanca.

Trecură la doi pași de paznici și aceștia părură și mai absorbiți de jocul lor.

— Nu pricep, zise Vinoacă.

— Totul se cumpără pe bani, aici ca și oriunde ! făcu Salamanca, destul de amărît. A trebuit să vînd medalionul Gabriellei d'Estrées ca să vă scot de-aici, lua-v-ar dracul ! Și-acum căutați pensionul „Fecioarele Fidele", acolo-l

veți găsi pe Manuel; patroana e verișoara lui taică-su. *Adios!*

— Și Necunoscuta Misterioasă?

— Manuel știe unde-i necunoscuta Misterioasă. Ocupați-vă voi de ea, eu mă grăbesc. *Adios*, deci!

— Pleci, Salamanca?

— Mă îmbarc pe „Dragonul Vînăt", împreună cu bătrînul Sam. Se spune că Beebs s-a aciuat undeva prin Noua Guinee, și „Dragonul Vînăt", chiar într-acolo se îndreaptă...

Pensionul „Fecioarele Fidele" se afla pe una din acele străzi ce urcă pieziș dealul, adevărate uliță ale paradisului invadate de arbori și flori. Îl găsiră pe Manuel înfulecînd prăjituri dintr-o tavă de cristal. Imediat apăru și mătușă-sa, patroana pensionului, o femeie voinică, cu ochii puțin roșii și cu un zîmbet plăcut. Ea îi primi cu bunăvoință pe oaspeți.

— Știu totul, zise Manuel. Necunoscuta Misterioasă se află sechestrată în palatul lui Milk.

— Cine dracu mai e și Milk?

— Acuma e la vînătoare, se întoarce mîine sau poimîine. Spuneți-i să nu mă mai lege la ochi, răcni Manuel, arătînd-o pe mătușă-sa și urechile i se transformară în două flăcări. Mereu mă leagă la ochi, altfel n-am voie să umblu prin casa asta!...

Patroana zîmbi.

— E un copil neastîmpărat... Știți ce-a făcut? A fugit de acasă... Peste cîteva zile îl trimit la Managua, cu un căpitan pe care-l cunosc...

— S-o crezi tu! zbieră Manuel. Nu vreau acasă, nu vreau!

— Trebuie s-o scoatem pe Necunoscuta Misterioasă din palatul lui Milk.

— Despre ce este vorba? se interesă cu amabilitate patroana.

— Căutăm o fată... răspunse Vinoacă.

— Ah, o fată!

Femeia rîse cu politețe, apoi se duse la Manuel și-i legă ochii cu o basma albastră, în ciuda protestelor. Apăsă pe sonerie și apăru o fetișcană într-un halat alb, imaculat.

— Micuțo, zise dulce patroana, trimite aici o duzină de fete.

— *Yes, lady !...* Ce categorie ?

— Întîia, bineînțeles, susură patroana.

— Dar noi... încercă Vinoacă, întorcîndu-se spre Lardea.

Scamatorul netulburat se servea din tava cu dulciuri exotice și bea din cafelele aduse mai înainte. Minunate erau cafelele !

— Ce se întîmplă ? se miră patroana. Ați spus că sînteți în căutarea unei fete, nu ? Ar fi trebuit să știți că la mine găsiți fecioarele cele mai încîntătoare de pe pămînt...

Ușa se deschise fără zgomot — ușa aceea era o capodoperă a unui meșter dement, fără îndoială, căci îi dăduse forma unui ochi omenesc, și era astfel alcătuită dintr-un lemn puțin transparent, cu incrustații de fildeș și de argint, încît părea că te privește țintă și de privirea asta nu puteai scăpa ! — și intrară douăsprezece fete, de fapt niște zîne, cu sînii dezgoliți, cu un fel de cingătoare fină împrejurul șoldurilor de care atîrnau în jos sute de firișoare colorate, nici de o jumătate de metru lungime, și atît de subțiri încît nu ascundeau mai nimic din ce ar fi trebuit să ascundă. Picioarele lungi ale acelor zeițe desculțe se înfipseră ca niște lumînări vii în covorul purpuriu, care părea că dogorește la atingerea lor.

— Vreau să văd ! Vreau să văd ! zbieră Manuel.

— Cele mai frumoase fete ale mele, le arătă cu mîndrie patroana. În casa mea vin și capete încoronate, domnule Vinoha, și domnule Lardea, dar numai atunci cînd accept eu... Puteți pleca, fetițele mele ! Să mergem, Manuel !

Și patroana îl luă de braț pe băiat și-l împinse înainte pe ușă, după ce-i zîmbi nedumeritului Vinoacă. Rămaseră în micul salon sub privirea apăsătoare a ochiului.

— Nu înțeleg ce se întîmplă, spuse Vinoacă. Unde-i Manuel ? Așteaptă-mă, merg să-l caut...

Cum ieși, apucînd-o la întîmplare pe unul din multele coridoare care se întretăiau într-un adevărat labirint (ciudat lucru, din stradă clădirea pensionului părea neînsemnată), Vinoacă auzi o melodie obsedantă, întreruptă mereu de voci suave ce șopteau : „Vino !... Te iubesc. Voi fi numai a ta... Sărută-mă !... Strînge-mă în brațe !...“ Vinoacă scutură din cap, ca pentru a refuza toate acele chemări, dar o ușă a îngustului coridor se deschise și o mînă albă îl apucă cu blîndețe, dar ferm, și-l trase înăuntru.

— Eu sînt o călătoare a îndepărtatului nord ! îi spuse femeia, desfășurîndu-și pletele blonde pe blana de urs polar întinsă jos, sub fasciculul luminii violete. Eu știu să spun povești înspăimîntătoare... Stai o clipă cu mine, să-mi spui cine ești...

— Sînt un bătrîn pirat obosit, spuse Vinoacă îngenunchind lîngă ea, în timp ce mîna lui oferea o mîngîiere păcătoasă șoldului rotund al acelei fecioare. Dar sînt foarte grăbit !

Și se ridică iute și o zbughi afară. Nu făcu nici patru pași, că o altă ușă se deschise fără zgomot, tot o ușă în formă de ochi, și cea mai frumoasă, mai zveltă și mai fierbinte mulatră a arhipelagurilor de foc sări de gîtul acrobatului, tîrîndu-l în odaia luminată galben. Un baldachin imens vegheat de două cobre împăiate îl atrase nu se știe cum, și se prăbușiră înlănțuiți în sărutul ucigător. Vinoacă se desprinse greu simțind cum în cap îi urlă trei oceane și cîteva mări.

— Eu sînt tigroaica junglelor, șopti fecioara. Rămîi cu mine, vom face împreună un salt deasupra vulcanilor măcinați de cutremure. Te așteptam de atîta timp !...

— Eu sînt regele neîncoronat al Myasului — ăsta e un regat care se află la nordul sudului, pe partea dreaptă a stîngii — și mă grăbesc într-acolo ca să fac ordine în dinastia mea nenorocită, zise Vinoacă.

Ajuns afară, grăbi pașii, dar tot nu scăpă ; altă pereche de brațe îl duse în camera unde i se părea că plutește pe mare...

— Eu sînt fiica lui Neptun, zise femeia cu ochii albaștri și părul negru-vinețiu.

— Am bănuit din prima clipă, răspunse Vinoacă, mîngîindu-i sînii. Dar nu pot să rămîn, crede-mă ! Și ce rost are să se încurce fiica lui Neptun cu un om căruia-i lipsește urechea stîngă ?

— Crezi că n-am aflat ? Ești regele Myasului, și umbli incongnito, îl alintă zeița.

— În sfîrșit, dacă știi n-are rost să neg, acceptă Vinoacă, făcînd ochii mari.

— Rămîi cu fiica lui Neptun, o, suveran reîncoronat.

— Iubirea ta prețuiește pentru mine mai mult decît două coroane. Cu toate acestea nu mai pot sta.

— Fiindcă alergi după alte femei ! șopti amenințătoare zeița, și în mîna ei apăru un revolver.

— Drace ! Fii atentă ! Jucăria asta nu se ține de țeavă, cînd vrei să tragi, ci de *pat*, mormăi acrobatul, țîșnind ca glonțul prin ușa-ochi.

22

Palatul lui Milk era cufundat în tăcere la ora aceea. La una din ferestre, într-un colț al clădirii, se aprinse o lumînare și în lumina ei li se păru că disting o siluetă subțire.

— Știe că o căutăm, zise Vinoacă. Ea trebuie să fie !

Lardea și cu Manuel rămaseră ascunși într-un gang, iar Vinoacă traversă bulevardul și sări destul de ușor peste gard. Se strecura printre pomii bătrîni, cînd fu oprit.

— Dacă te mai prind vreodată pe aici, voi fi nevoit să chem poliția, zise individul cu un fel de plictiseală, îndreptînd țevile a două pistoale spre el. Marș înapoi pe unde ai venit !

Puțin dezorientat, dar și foarte uimit de purtarea ciudată a paznicului, Vinoacă trecu înapoi gardul, făcu un ocol și se pomeni în cele din urmă în spatele palatului. Gardul era și aici la fel de înalt, însă nu constituia un obstacol serios pentru un acrobat. Vinoacă văzu printre copaci o ladă uriașă, răsturnată cu fundul în sus și făcu un plan. Dar mai întîi pîndi cîteva minute, să se asigure că nici un paznic nu-și pierde timpul pe acolo. Apoi escaladă gardul, alergă iute spre ladă să se vîre sub ea. În același moment, țevile a două pistoale i se înfipseră în coaste.

— Iarăși dumneata ! zise paznicul de adineauri.

— Ce naiba faci în ladă ? îl întrebă Vinoacă.

Paznicul își retrase pistoalele și oftă adînc.

— Concurența, concurența mă ruinează ! oftă el.

Razele lunii pătrundeau printre scîndurile rare și Vinoacă îi distinse vag chipul posomorît.

— Ești din banda lui Ruiz ? Spune drept ! Șeful tău știe că operezi singur în seara asta ?

— Deci nu ești paznic ? întrebă Vinoacă.

— Numele meu e Lucien Dwang, hoț independent ! se prezentă individul cu pistoalele. Și tu ?

— Pierre Vinoha... Destul de cunoscut în lung și-n lat...

— Francez ? Am auzit eu că în banda lui Ruiz e un francez...

— Da, suspină Vinoacă, Ruiz încă mă consideră de-al lui, însă vreau s-o rup cu el.

— Și bine ai să faci ! îl aprobă Lucien Dwang. Șefii ăștia sug și sîngele din noi ! Nu numai că tragem unde e mai greu și pe urmă tot pe noi ne înhață poliția, dar și cîștigul e mizerabil ! Sistemul ăsta de împărțeală nu mai corespunde, asta e părerea mea ! Nu gîndești la fel ?

— Exact asta voiam să spun și eu !

— După părerea mea, zise Lucien Dwang, viitorul e al bandelor mici — doi oameni, trei, cel mult. Ce-ai zice de o asociație cu mine, în caz că o rupi într-adevăr cu Ruiz ?

— Să știi că mi-ar surîde !

— Bate palma, Pierre ! cred că încă nimeni n-a pus bazele unei asociații într-o ladă, ca noi ! E semn că o să ne meargă bine. E semn de succes, poate dă norocul peste noi, poate ne îmbogățim !

— Optimismul tău e de bun augur, Lucien !

— Ce-ar fi să lăsăm baltă afacerile în seara asta ? Mergem să bem ceva ?

— A, nu ! protestă Vinoacă. O treabă începută trebuie dusă la bun sfîrșit. Am oarecari interese superioare aici, în palatul lui Milk.

— Ești un tip tare, Pierre ! Mă bucur că te-am întîlnit. Eu sînt cam ușuratic din fire, prea mă dau în vînt după băutură și fuste... Te rog să mă strunești...

— Nici eu n-oi fi sfînt, dar distracția e distracție și munca, muncă !

— Atunci, cu Dumnezeu înainte, Pierre !

— Înainte, Lucien !

Împinseră încet lada, mergînd pe sub ea, apropiindu-se din ce în ce de palat. Pe lîngă intrarea de serviciu dormita un vlăjgan care așezase alături carabina, convins și el că frica păzește pepenii.

Lucien Dwang, versat, pregăti în întuneric seringa. Ieși tîrîș de sub ladă, nu înainte de a-i fi șoptit lui Vinoacă :

— Acoperă-mi înaintarea cu revolverul.

— N-am, răspunse calm, Vinoacă.

— Înțeleg, zîmbi inteligent Lucien. Lucrezi cu mîinile curate, ca marele Gustav Scheller, întemeietorul banditismului modern.

— Întocmai. Bătrînul Scheller a fost întotdeauna veritabila mea slăbiciune !

Lucien se tîrî de-a lungul peretelui și, cînd fu la un pas, înfipse seringa în pulpa blegului. Paznicul tresări, vru să mormăie un „ajutor", însă Dwang îi astupase de mult gura. În clipa următoare omul deschidea cu mult entuziasm porțile unui somn de douăzeci și patru de ore, netulburat de vise.

Repunînd grijuliu seringa în trusă, Lucien Dwang deschise cu finețe, fără nici un zgomot, una din ușile de serviciu ale palatului Milk.

— Părerea mea — șopti el — e să lăsăm la urmă colecția de argintării a bancherului, care e oricum incomodă la dus și nici nu valorează cine știe cît, și să ne ocupăm de marele *safé* zidit în peretele din salonașul intim, despre care cred că ai auzit... Acolo vom găsi și numerar, și...

— Pe legea mea, nu, răspunse Vinoacă. Cel mai important e să punem mîna pe bijuteria vie...

— Ce tot vorbești, Pierre ? Bijuterie vie ?

— Ai să vezi, Lucien. Cred că trebuie s-o apucăm pe scara aceasta...

— Dumnezeule, Pierre, tot timpul de cînd ne-am întîlnit, mă aflu într-o teribilă stare de inferioritate față de tine. Văd că tu ești perfect la curent cu avuțiile și mișcările bătrînului Milk.

O ușă se deschise. Apăru capul ciufulit al unui servitor.

— Hei ! E cineva pe-aici ? Nu e nici dracul ! Haide, fă cărțile, Dag ! Și ușa se închise.

Lucien ascunse revolverele și răsuflă ușurat. Urcară scara pînă la etaj. Deodată se pomeniră în holul luminat

față-n față cu o negresă bătrînă, cu ochelari pe nas, care frunzărea Biblia. Inspirat, Vinoacă o salută, zîmbind, și ea răspunse la fel, arătîndu-și dantura de un alb rece.

— Ce face ? o întrebă el în șoaptă, cumva conspirativ.

— Tînăra *lady* ? Încă nu s-a culcat... A aprins o lumînare și stă în fața ferestrei, săraca.

— Am venit s-o luăm ! pronunță Vinoacă, decis.

— A poruncit stăpînul ?

— Altfel cum ? Așa, de capul nostru ?

— Dumneata ești omul de ieri ?

— Vezi că m-ai recunoscut !? aprobă Vinoacă. Deci, care-i ușa ei ?

— Ultima pe stînga... Chiar acum ?

— Desigur. Ar trebui să stingi toate luminile și să pleci de aici. Ea n-are voie să vadă pe unde iese, și nimeni n-are voie s-o vadă pe ea.

— Pricep, pricep, șopti bătrîna. Sper că stăpînul va fi mulțumit. Poftim cheia. N-ai decît s-o lași în ușă...

Vinoacă deschise încet, ca să n-o sperie. Dar Necunoscuta Misterioasă auzi imediat, ridică lumînarea și ridicînd-o văzu fața de diavol a lui Vinoacă. Alergă în întîmpinarea lui.

— Inimă ! șopti ea.

— Inimă ! răspunse Vinoacă — parcă ar fi fost o parolă. Mergem ! Încet !

— Departe ! Departe ! zise Necunoscuta Misterioasă.

— Lucien ! făcu Vinoacă prezentările, arătîndu-l pe hoțul independent.

— Lucien ! repetă fata, lungind un pic numele acestuia.

Palatul se scufundase în beznă.

— Pierre, să nu încerc totuși ?... vorbi Lucien Dwang.

— Ce anume ?

— *Safé-ul* din salonașul intim... Plin cu bijuterii, teancuri de...

— Potolește-te, Lucien ! Avem cu noi bijuteria vie. Celelalte nu valorează nimic pe lîngă ea !...

— Ai dreptate, Pierre ! Lăcomia strică totul !

Un minut mai tîrziu alergau prin grădină. La gard se opriră o clipă, sfătuindu-se cum s-o treacă de partea cealaltă pe Necunoscuta Misterioasă. Era simplu, Vinoacă sări dincolo, apoi Necunoscuta Misterioasă se urcă pe spatele

hoțului, escaladă fără frică gardul și-și dete drumul ; acrobatul o prinse și o păstră o jumătate de secundă în plus în brațele sale. Rușinat, îi dădu drumul, parcă ar fi comis un furt. Veni și Lucien.

— Te admir, dragă Pierre, și mă simt ca un începător în fața ta ! Deși încă n-am înțeles totul, presimt că am dat o lovitură strașnică, șopti el. Prețul de răscumpărare, he, he, bătrînul Milk va trebui să dezlege punga, nu glumă. Ce lovitură !

— Da, da, și încă nici nu bănuiești cît de mare e ! răspunse Vinoacă.

Uimirea lui Lucien, cînd ajunseră în gangul unde-i aștepta Lardea și Manuel, nu fu mică însă. Dacă acțiunile de pînă atunci ale lui Vinoacă îi tăiaseră piuitul, tăcerea și mișcările suverane ale lui Lardea îl complexară cu totul.

— Domnul Lucien Dwang e prietenul nostru ! explică Vinoacă. Cu ajutorul său am capturat bijuteria vie.

Puțin înainte de miezul nopții, îmbarcați pe „Frumoasa Matilda", lăsau în urmă orașul, îndreptîndu-se către insula învecinată.

La început, Lucien Dwang se arătase surprins.

— Cum ? Părăsim orașul ?

— Bineînțeles...

— Pricep... Face parte din plan. Bătrînul Milk s-a ars urît de tot... Hoțul independent studia în lumina lunii trăsăturile Necunoscutei Misterioase. N-am mai văzut o femeie atît de frumoasă ! îi șopti el lui Vinoacă. Aș putea să știu și eu cine e ?

Acrobatul duse degetul la buze.

— Ssst !

— Pricep, pricep... Principiul de bază tot al bătrînului Gustav Scheller : să nu știe urechea stîngă ce a aflat dreapta.

„Frumoasa Matilda" era o jucărie elegantă, cu un motoraș de vreo cincisprezece cai putere. Cînd avea migrene patroana „Fecioarelor Fidele", pleca în larg îmbarcîndu-se pe propria ei șalupă, cu un servitor și un maseur. Unul stătea la cîrmă, iar celălalt îi fricționa pulpele, pieptul, spatele și brațele cu o loțiune parfumată... Manuel furase cheile șalupei. De altfel, după ce vor fi ajuns în insula

vecină, în orașul Agramento, Vinoacă avea de gînd să-l trimită înapoi pe Manuel, cu șalupă cu tot.

Se lumina de ziuă cînd „Frumoasa Matilda" pătrunse în golful Saint-Hum, în fundul căruia se vedeau portul și orașul. În spatele orașului creștea lanțul de munți, dominați de piscul Kwike, cu vîrful strălucitor de zăpadă. Cum soarele tocmai răsărea, lumina cobora încet pe Kwike, creînd o sugestie violentă de ireal. Insensibil în fața priveliștilor frumoase, Lucien căsca, întrebîndu-se cam nedumerit ce căuta el în Agramento.

Băură cafea, înghițind și cîteva cornuri proaspete în dugheana unui chinez, primul care deschidea în partea aceea a orașului. El îi întrebă dacă au de gînd să rămînă pe insulă, și fără să aștepte răspunsul, care oricum nu veni, clătină din cap. Deși abia răsărise soarele, nu era greu să observi o anumită agitație. Și, cu cît înaintai prin oraș, agitația creștea, culminînd cu neliniștea, strigătele, cîntecele din piața centrală, unde se înălța o statuie ecvestră, reprezentîndu-l pe olandezul Van Hymen, descoperitorul acelui pămînt. De ce ecvestră, nu se știe, fiindcă e puțin probabil că marele navigator va fi debarcat călare... Un cordon de polițiști împărțea piața în două. În cealaltă parte nu se vedea nici un om, nici o ființă vie, și nimeni n-avea voie să treacă dincolo. De altfel linia acestei interdicții se prelungea de-a curmezișul întregului oraș, a cărui jumătate sud-vestică, golită de oameni, părea a fi locul de desfășurare al unor drame obscure și murdare. Deodată mulțimea se agită mai tare. Un cîine apăruse în partea *interzisă* a pieții. Animalul se opri, nedumerit, privind mulțimea de oameni care nu depășea cu nici un milimetru linia de demarcație. Cîinele porni încet, cu coada legănîndu-se într-o parte și-ntr-alta. Era un biet animal jigărit, de culoare gălbuie. Cîteva voci îl chemară, dar el nu se apropie de oameni, neavînd pesemne încredere în făgăduielile lor. Pe neașteptate, în partea pustie a orașului răsună... un strigăt oare ? Scrîșnetul unor metale care se sfărîmau ? Era un vaiet cînd prelung, cînd sacadat, lugubru de tot. Înnebunit brusc de groază, cîinele începu să alerge în cerc, fără a se apropia totuși de oamenii care-l

chemau. După ce se învîrti așa cîteva minute dispăru pe o străduță ! Scrîșnetul acela răsună iar, mai puternic, apoi se auzi schelălăitul jalnic, înfiorător al cîinelui, pe urmă amîndouă se contopiră într-o explozie prelungită, un fel de mormăit adînc și greu, și iar se auzi schelălăitul tot mai stins al animalului. Pe urmă tăcere.

Atunci începură oamenii să se agite ; unul se înălță pe soclul lui Van Hymen și începu un discurs, dar nimeni nu auzea ce spune din cauza gălăgiei.

Din direcția golfului apăru un stol de egrete, care pluti în direcția părții pustii a orașului, și acolo se roti multă vreme, ca prins într-un vîrtej aerian.

— Se întîmplă ceva, fu concluzia lui Vinoacă. Ar trebui s-o ștergem.

Porniră înapoi, dar pe altă stradă decît cea pe care veniseră, urmați de Lucien care pica de oboseală. Găsiră un hotel, dar înainte de a le da camere, hotelierul șovăi inexplicabil.

— Știți, s-ar putea *să înainteze*, zise el.

— Cine ? întrebă Lucien.

— Nu știu, domnule. Nu știe nimeni...

Impresionat de înfățișarea Necunoscutei Misterioase, hotelierul îi oferi ceea ce numea el „dormitorul reginei", o cameră poleită în aur, pe covoarele căreia se plimba cu pași elastici o grațioasă pisică tigrată. Bărbații primiră salonul alăturat, în colțurile căruia vegheau patru pisici negre, împăiate, destul de fioroase.

După un somn care dura de cîtva timp, primul se trezi Lucien, mort de foame. Se învîrti cîtva timp prin cameră, adunînd și destrămînd niște gînduri destul de încurcate. În cele din urmă se apropie de Vinoacă.

— Pierre, îl zgîlții el de umăr, ar trebui să te trezești... E ceva care mă deranjează...

— Oh ! Zdravăn somn am tras, oftă de plăcere Vinoacă, întinzîndu-se. Cît o fi ceasul ?

— E ceva care mă deranjează, dar nu știu ce...

— Ți-o fi foame ?...

— Nu e asta...

— Sete ?

— Nu, nu...

Puțin mai tîrziu, cînd coborîră toți în restaurantul hotelului, îi izbi atmosfera dezolantă ce domnea acolo. Un uriaș ventilator vijîia prins în tavan. Lucien îl opri, ridică cele două mese răsturnate și dădu la o parte cioburile unui ghiveci cu flori. În același moment în sală apăru pisica din „dormitorul reginei", se apropie, blîndă, de Necunoscuta Misterioasă. Fata o ridică, îi privi pe bărbați și deodată pronunță cuvîntul care explica totul :

— *Liniște...*

Asta era ! Cumplita nemișcare, adînca încremenire dimprejur. Nimeni nu veni să-i servească. Înlăturînd un anumit sentiment de nesiguranță, Lucien, expert, descoperi cămările restaurantului și aduse sticle, fructe, conserve...

Hotelul era părăsit. Cînd ieșiră în stradă, o văzură pustie. Imitîndu-l pe Salamanca, Vinoacă ridică degetul în aer.

— Nici un vînt... Nici de aventură, nici de contraaventură.

Tăcerea apăsătoare părea să aibă dimensiuni. Da, tăcerea părea mai adîncă în direcția unde presupuneau că se află partea *vie* a orașului, și oarecum șovăitoare în direcția contrară.

În asemenea condiții Lucien se aștepta ca șeful să ia o hotărîre, ori acesta, după părerea sa, nu putea fi decît Lardea. Scamatorul însă se îndepărtase puțin în direcția unui stîlp de telegraf care — abia acum observară — fusese retezat mai jos de mijloc. *Retezat,* nu este exact spus. Dar nici *rupt* n-ar exprima adevărul. După cum observă Vinoacă, se părea că stîlpul fusese *mușcat...*

Firele de telegraf zăceau la pămînt, moarte.

Mergînd mai departe observară că pisica tigrată din „dormitorul reginei" se luase după ei, ca și cum i-ar fi fost frică să rămînă singură — ceea ce se întîmplă foarte rar, știut fiind că pisicile nu-și părăsesc locul unde au trăit, chiar dacă stăpînii se mută.

Vinoacă o ridică, și mîngîind-o spuse :

— Dacă vii cu noi, trebuie să te botezăm, pisică dragă, nu poți rămîne păgînă ! Fie numele tău Felicia, în amintirea cățelului Felician și a cobrei Felicia, a papagalului Felician... Aceasta este voința lui Lardea !

Şi puse mîţa jos, rîzînd singur. Mîţa Felicia, însă, păşi pe urmele lor, elastică.

Strada se strîmtase, iar clădirile vechi, cu două etaje, cu ferestre întunecate, păreau a fi în aşteptarea unui eveniment. Văzură o singură fereastră deschisă : perdeaua flutura în afară, împinsă de un curent inexplicabil, dat fiind că vîntul încetase.

Deodată, de undeva din spatele lor, răsună ţipătul acela profund, metalic, care acum aducea puţin şi a hohot. Zbîrlită de groază, pisica Felicia o rupse la fugă şi se urcă într-un copac. Un şuierat păru că se apropie, priviră în sus, aşteptînd să vadă un avion, o pasăre... Trecu foarte aproape, poate chiar deasupra, dar nu văzură nimic.

Îşi continuară drumul pe străzile moarte, căutînd să ţină direcţia spre jumătatea oraşului care ieri încă fusese populată de oameni. După unele calcule ar fi trebuit să depăşească de mult cordonul de poliţişti care împărţeau oraşul în două. Totuşi trebuiră să meargă încă multe ceasuri — între timp se înserase — ca să ajungă în piaţa centrală. Acum piaţa era complet pustie, iar statuia lui Van Hymen fusese pur şi simplu măturată de la locul ei. În afară de aceasta mai dădură de un stîlp *muşcat*... Clădirile însă şi restul instalaţiilor păreau neatinse. În momentul acela îi ajunse din urmă pisica Felicia, miorlăind jalnic.

Coborîră spre port, trecînd pe lîngă dugheana chinezului unde băuseră cafele cu ocazia sosirii în oraş. Era părăsită, ca toate celelalte prăvălii sau case. Portul era pustiu. Nu se vedea nici un vapor, nici o barcă, nimic. În schimb, pe plajă, o găsiră pe „Frumoasa Matilda", sfărîmată, alături de alte cîteva şalupe şi bărci care toate erau rupte în două, părînd a fi *muşcate*...

Deasupra oraşului fremăta culoarea vineţie a amurgului şi deodată se auzi un strigăt. După cîteva clipe strigătul se repetă şi atunci auziră clar :

— Lardea ! Vinoacă !... Lardeaaa ! Vinoacăăă !

— E Salamanca, pe toţi dracii ! şopti Vinoacă.

— ...eaaa !... ăăă ! repetă ecoul, în spatele lor, izbindu-se de stîncile ce păzeau intrarea în golf.

— Să ne grăbim ! Salamanca ne cheamă într-ajutor.

Alergară. Se întuneca repede. Nici o lumină nu se aprinsese în tot orașul, care, povîrnit pe coasta muntelui, părea din port o imensă aglomerare de cavouri.

— Venim, Salamanca ! zbieră Vinoacă. Unde ești, răspundeee !

Dar vocea nu se mai auzi decît după multă vreme. Cînd ajunseră în centru, lîngă locul unde cu o zi în urmă încă tronase statuia mîndrului Van Hymen, strigătul veni din direcția portului, însă părea gîtuit, neclar, în orice caz nu părea să fi fost rostit numele lor, ca înainte.

Pe urmă, undeva foarte aproape răsună hohotul metalic, urmat de vuietul unei prăbușiri. Încercară să înainteze în interiorul insulei. Manuel care plîngea de spaimă începu să spună rugăciuni. Îl asigura pe Dumnezeu că-și va asculta cu sfințenie părinții... Asta în caz că va mai rămîne în viață, că pămîntul nu se va prăbuși în abisul negru, nemaiputînd menține pe suprafața sa un copil atît de rău. Cea mai puțin speriată părea a fi Necunoscuta Misterioasă. Toate cîte se întîmplau îi trezeau o uimire candidă...

Orașul se termină brusc și drumul pe care o apucaseră își desfășură serpentinele. Tot urcînd, priveau în urmă. Tăcut, mort, negru, orașul se îndepărta, parcă ar fi intrat în ocean încetul cu încetul.

— Da... mormăi Vinoacă.

— M-da, răspunse Lucien. Nu m-aș fi așteptat... Nu că aș vrea să-ți spun întrebări, dar mă simt atît de naiv în jocul ăsta complicat.

— Ce joc ?

— Răpirea ei — o arătă pe Necunoscuta Misterioasă — din palatul lui Milk, asta urmează să...

— Desigur, desigur... se grăbi Vinoacă.

— Oceanul plîn-ge, vorbi silabisind, dar nespus de melodios Necunoscuta Misterioasă. A-u-ziți ?

Un vaiet lung, voalat, urca povîrnișurile muntelui. Ecoul valurilor ajungea amplificat parcă, într-o muzică a spațiilor, a nopții. Și deodată, undeva în larg, foarte departe, ca un prim semn de viață, clipi o lumină. Era poate barca rătăcită a unui pescar, sau un foc amăgitor, ireal, iar el fu ca un certificat al vieții, și nu se știe de ce oamenii răsuflară ușurați. Continuau să urce cu ultimele puteri, lăsînd în urmă orașul mort.

23

Puțin înainte de venirea zorilor îi trezi amiralul Salamanca. Ochii lui injectați, bîntuiți parcă de vedenii, se întorceau mereu în urmă, ca și cum ar fi așteptat ca dintre bolovani să apară un animal monstruos.

— Trebuie să ajungem cît mai repede la Cutawa ! zise. O mică localitate de pescari... Acolo ne așteaptă bătrînul Pylle.

— Dar ce se întîmplă ? Vinoacă se frecă la ochi, nu prea convins că Salamanca se află aievea în fața lui. Ar fi trebuit să fii acum pe „Dragonul Vînăt", împreună cu bătrînul Sam, gonind în urmărirea lui Beebs... Nu ?

— Habar n-am cum s-au petrecut lucrurile. Mă aflam într-adevăr pe „Dragonul Vînăt", dar m-am pomenit în puterea nopții pe o barcă, plutind pe lîngă coastă. Am ajuns cu chiu cu vai la mal, pe urmă am ocolit pe jos orașul care era atît de negru și de tăcut, că mi s-a făcut frică și am luat-o direct spre Cutawa. Și aici am dat de voi, dormind în cocioaba asta părăsită... Trebuie s-o luăm din loc, bate un vînt *teribil* de contraaventură !...

— Ascultă ! Vrei să spui că n-ai intrat în oraș ? Că *nu tu* ne chemai ieri, cu un glas disperat ?

— Nici vorbă ! Nici nu știam că mai sînteți pe insulă !

— Hm, mormăi Vinoacă, neîncrezător.

Soarele, cînd răsări, îi surprinse înaintînd printre stîncile sinistre ale povîrnișului. Și, în urma lor, răbdătoare, cuminte, venea pisica Felicia. Pătrunseră tăcuți în trecătoarea îngustă, prin care trecea un curent de aer înghețat. Deasupra se clătinau arbuști cu flori străvezii ca fumul. O limbă de zăpadă cobora pînă aproape de cărare și Vinoacă se opri și începu să clădească un om. Zăpada însă nu se lipea, vîntul o spulbera pe dată ! Necunoscuta Misterioasă o luă în brațe pe Felicia. Era un drum cumplit. Șuvoaie reci se zbăteau pe pereții de stîncă, avertizîndu-i cu vocea lor șuierătoare că oamenii n-ar trebui să umble pe aici. Salamanca arăta slăbit, cu fața stoarsă și vorbea rar. Era greu să bănuiești ce se petrece cu el și ce se pe-

trecuse în zilele din urmă. Tot mai derutat, Lucien venea ultimul pe cărare, întrebîndu-se în ce clipă anume intrase el în această aventură și care era rolul pe care i-l hărăziseră tovarășii săi, din ce în ce mai întunecați și mai misterioși.

Trebuiră să treacă locuri înguste și să se tîrască pe poteci subțiri ca firul, sub care rînjeau prăpăstiile fără fund. În astfel de locuri îndemînarea lui Vinoacă, forța amiralului și curajul calm al scamatorului creau adevărate punți acolo unde ai fi zis că nu poate trece nici o pasăre. Încrezătoare în prietenii ei, Necunoscuta Misterioasă arăta o mare nepăsare în fața primejdiilor, ceea ce-i părea foarte suspect lui Lucien. Din cînd în cînd fata rostea cîte un cuvînt sau două, pe românește, limbă enigmatică pentru hoțul independent.

Puțin înaintea amurgului coborîră ultimele povîrnișuri ale muntelui și făcură popas sub un arbore adînc înfipt în cer. Vinoacă înteți focul. Lucien împărți ultimele provizii din ce apucase să ia din cămările hotelului părăsit.

— De-am ajunge odată la Cutawa ! oftă Salamanca.

— Parcă ne-ar aștepta fericirea acolo, bombăni Vinoacă.

— Fericirea, nu. Dar ne așteaptă bătrînul Pylle, care-și repară vaporul...

— Crezi că o să ne ia și pe noi ?

— Negreșit. Mi-a dat acum cinci zile o telegramă la Agramento ; vrea să mă vadă neapărat...

— Atunci de ce te-ai îmbarcat pe „Dragon“ și nu te-ai dus direct la Cutawa ?

— Păi nu înțelegi ?...

— Nu...

— Cu „Dragonul“ speram să-l prind mai repede pe Beebs...

— Aha...

Lucien îi șopti lui Vinoacă :

— Crezi că din Cutawa îi vom putea scrie ?

— Cui ? întrebă acesta absent.

— Lui Milk, pentru răscumpărare !

— Fără îndoială ! Cum ajungem, i-am și scris.

— Dar de ce acest ocol ?

— O ! protestă Vinoacă, în fața naivității lui Lucien.

— Și el cine-i de fapt ? Lucien îl arătase pe amiralul Salamanca.

— Nu e cine ai crede ! răspunse Vinoacă.

— Așa am bănuit și eu... Vîntul de contraaventură e cifrul ?

— Ești inteligent, îl complimentă Vinoacă.

— Marile lovituri își au legile lor, zise hoțul independent, dar nu mi-am închipuit niciodată că ar fi atît de complicat. De fapt încă n-am întîlnit șefi de talia lui — îl arătă pe Lardea. La voi totul se desfășoară altfel decît la noi, ăștia, găinarii de rînd... Trebuie să iau aminte.

— Trebuie să înveți, da...

— Multe sînt de învățat, vai !

A doua zi, înainte ca soarele să fi ajuns la mijlocul cerului, marele ocean își trimise din depărtări lumina albastră plumburie. Cîteva cutere pescărești închideau zarea, tîrînd pe valuri hotare invizibile. Păsările mării își filfîiau aripile răcoroase pe deasupra călătorilor care terminau istoviți drumul acela ce traversa insula.

Cutawa, ghemuită într-o vale ce se vărsa în ocean, își instalase cîteva posturi de veghe de jur împrejur și, la primul post, bătrînul pescar care mîna timpul din urmă acolo, învîrtindu-se pe lîngă maldărul de vreascuri uscate, gata să-i dea foc în caz de primejdie, precum santinelele cazace, la hotarele cu poleacii, îi întrebă ceva. Limba cutawenilor, care trăiau izolați, se simplificase, multe cuvinte se schimbaseră sau căpătaseră alt înțeles. Salamanca totuși, care cunoștea toate dialectele și graiurile lumii — cu excepția limbii vorbite de Necunoscuta Misterioasă — se descurcă și de data asta.

— E adevărat că orașul s-a... ?

Și bătrînul paznic făcu un gest obscur care ar fi putut să semnifice prăbușire, inundație, moarte.

— Da, da, orașul s-a... răspunse amiralul, repetînd gestul.

— Totdeauna am fost sigur că așa se va întîmpla, vocaliză bătrînul. Ați venit la noi ?

— Bătrînul Pylle ce face ? îl întrebă Salamanca. E gata vaporul lui ?

— Oh, bătrînul Pylle, oh !... răspunse paznicul după o clipă de nedumerire.

— Așa, făcu Salamanca. Îți mulțumesc de informație.

Își continuară drumul pînă la următorul post de veghe. Aici, aceeași întrebare.

— E adevărat ce se zice că orașul s-a...

— Îhî, orașul s-a... Pe bătrînul Pylle, unde-l pot găsi ? La vaporul lui ?

— Bătrînul Pylle ? Oh, bătrînul Pylle, oh !...

— Ce vorbești ? La revedere...

Cînd ajunseră în sat, femeile, pescarii bătrîni și toți cei care nu ieșiseră în ziua aceea în larg, îi înconjurară.

— E adevărat, e adevărat, orașul s-a !... preveni Salamanca întrebările.

— Și chiar s-a ?...

— S-a !...

— De tot ?

— De tot ! întări amiralul. Dar bătrînul Pylle unde-i ? La țărm, pe vaporul lui ?

— Bătrînul Pylle ? Oooh ! Vaporul bătrînului Pylle ? Oooh !

— Extraordinar ce explicații precise poți primi aici ! se înfurie Salamanca și o luă pe străduțele satului, spre micul debarcader al pescarilor. Nu departe de țărm era cimitirul Cutawei, și privirea amiralului, rătăcind visătoare deasupra vechilor morminte, se opri pe unul recent.

— Cine-i îngropat aici ? întrebă el droaia de flăcăiași oacheși care se luase după el.

— Oh ! Oh !... fu răspunsul.

— Nu, serios ? Chiar Pylle zace aici ?

— Oooh !...

— Și cînd a murit ?

— Ieri, mister...

— De ce ? A băut prea mult ?

— A murit de fericire, mister, oh, oh ! Zicea că așteaptă un prieten...

— Și vaporul său ?

— Vaporul lui Pylle ? Oooh ! Iată-l acolo !...

La o sută de metri de țărm, din pămînt ieșea prova unei corăbii putrezite bine, roasă de ploi și vînturi. Restul zăcea adînc îngropat în nisip.

— Și cu asta voia să pornească pe mare Pylle ?

— În fiecare zi venea cu lopata, să dezgroape corabia... Dar ce lucra el într-un ceas, vîntul spulbera într-o clipă...

Bătrînul Pylle era nebun de zece ani, domnule ! Dumneata eşti prietenul lui ?...

— Eu... Eu... suspină amiralul, trist, cu umerii căzuţi... Bietul Pylle !... Cum a naufragiat el aici, în ungherul ăsta de lume ! Pylle, sărmanule !... Oh, oh !... Şi ce chefuri am tras noi împreună !... În cîte oraşe nu ne-am întîlnit ! Cînd în pînzele mele bătea vînt de aventură, în cămaşa lui urla vîntul de contraaventură, sau invers. Totdeauna în contratimp... Erai un mare naufragiat, dragă Pylle. Totdeauna ai fost un naufragiat ! Poate ar fi trebuit să te întorci acasă... Dar tu n-aveai casă, n-aveai patrie, la fel... la fel... la fel ca şi mine. Fie-ţi nisipul uşor...

— Dacă ai fost prietenul lui Pylle, trebuie să te duci la bătrîna Molly. Bătrîna vrăjitoare Molly trebuie să-ţi spună ceva, din partea lui Pylle.

— Ah, e vrăjitoare bătrîna Molly ?

— Da, mister. În fiecare noapte cînd luna se ascunde după Marele Dinte Alb (băiatul vorbea probabil despre piscul care domina insula), bătrîna vrăjitoare Molly o porneşte pe ocean... Merge pe apă şi nu se scufundă. Toată lumea o ştie.

Salamanca o luă înapoi spre sat. Femeile se grăbiseră între timp să ofere găzduire călătorilor. Amiralul află că bătrîna Molly locuieşte într-o căsuţă singuratică, pe partea cealaltă a cimitirului. Ciudat cimitirul acela ! Sub iarba lui dormeau cîţiva căpitani care se împotmoliseră definitiv în golful acela pierdut. Un guvernator care venise special acolo ca să-şi zboare creierii. O mare curtezană care se ascunsese de lume la Cutawa, imediat ce observase că tinereţea cîntă romanţa de adio. Apoi vagabonzii, trişorii, hoţii, nebunii... şi foarte puţini pescari localnici, care prefereau să moară în larg. Obicei vechi...

Salamanca intră, abia salutînd, şi nu-i spuse nimic bătrînei Molly, care, dacă era vrăjitoare, trebuia să ghicească singură cine este el. Ea stătea cu spatele, aranjînd ceva în ungherul întunecos al odăii, dar, cînd se întoarse, amiralul tresări.

„Dumnezeule, gîndi, asta o fi vrăjitoarea Molly ? Dar asta e contesa Walewska, amanta lui Napoleon ! Trebuie

să aibă cam o mie două sute de ani ! Ce viaţă lungă au aceste femei desfrînate ! Contesa Walewska aici, trăind sub numele de Molly... Destin ciudat !...

— Alteţă, mă închin în faţa gloriei Voastre !

— Ia loc, cavalere ! Nu te sfii, ci vorbeşte, ce te-a adus la mine ?

— O, contesă ! Dacă n-ar fi bătut atît de cumplit în ultimul timp vîntul de contraaventură, e puţin probabil că m-aş fi înfăţişat în faţa ochilor Voştri slăviţi !... Dar cum ştiu că trebuie să-mi transmiteţi ultima dorinţă a bietului Pylle, am venit.

Contesa Walewska, ţeapănă, cu faţa ca pergamentul, se tîrî spre el şi-l privi lung. Sub apăsarea acestei priviri multiseculare, Salamanca simţi cum îl acopere pămîntul.

— Nu m-am înşelat, eşti omul pe care de zece ani îl aştepta sărmanul Pylle. Tu eşti amiralul Salamanca, acesta e numele tău, un nume de prieten care a fost rostit de mii de ori aici, pe acest ţărm...

— Nenorocitul meu amic !... oftă amiralul.

— Scrisoarea lui este aici, zise contesa Walewska, întinzîndu-i un petic de hîrtie, şi tot aici e şi harta comorii ; ia-le !

Salamanca primi din mîna ei un sul subţire de piele înnegrită, legat strîns, o dată cu răvaşul ultim al lui Pylle.

ULTIMA SCRISOARE A BIETULUI PYLLE, ADRESATĂ LUI SALAMANCA

„M-am săturat să te aştept, prietene, şi chiar astăzi cred că mă îmbarc pe submarinul argintiu. Asta încă nu înseamnă nimic. De zece ani îţi trimit chemări şi tu zăboveşti nepermis de mult, ceea ce nu înseamnă că trebuie să mă supăr. Planul comorii e destul de limpede, credeam că vom merge împreună s-o scoatem în sfînta lumină a soarelui. Frumoşii ani sînt abia în faţă. Luciditatea mea a fost totdeauna mai presus de inima ta sentimentală. De zece ani lumea zice că-s nebun. N-am reuşit să verific dacă e adevărat sau nu. Căpitanul submarinului argintiu a şi intrat şi mă cheamă ; îmi pare rău că nu vom pleca amîndoi să-l

căutăm pe ticălosul de Beebs! Ai înțeles cine e căpitanul submarinului argintiu? Moartea.

Uite, asta fu!
al tău Pylle.

P. S. Submarinul argintiu se desprinde de țărm. Timonier, ține direcția, drept în inima iadului să ajungem,... papucii și copitele lui Belzebut!"

Contesa Walewska îl conduse pe Salamanca pînă la intrarea în cimitir. Singur, printre mormintele străine, amiralul mergea încet, strîngînd în mînă scrisoarea lui Pylle. Ajunse la mormîntul acestuia și săpă o groapă alături și puse acolo sulul de piele, așa-zisul plan al ascunzătorii tezaurului. Îl acoperi cu pămînt proaspăt.

— Ca să ai comoara lîngă tine, bătrîne amic, zise Salamanca. Lîngă tine, în submarinul argintiu. Să ai cu ce-ți plăti călătoria... Dus și-ntors...

24

Liniștită era viața în satul acela pescăresc, Cutawa. Acolo timpul nu trecea, acolo timpul făcea doar cercuri. Întîi un cerc mare pe țărm, luînd drept centru epava corabiei lui Pylle. După ce era gata, timpul se ducea să înscrie un cerc în marginea dinspre nord-vest a satului, acolo unde erau posturile de veghe. Alte cercuri puteau fi trasate în cimitir sau pe ambele părți ale golfului sau în nenumărate alte locuri... Timpului îi plăcea acolo, fiindcă nimeni nu-l zorea. Dimineața bărbații își puneau bonetele și ieșeau în larg. În zilele cît rămase acolo, Lardea plecă și el la pescuit, împreună cu bărbații satului și nu se știe de ce barca lui aducea pește de două ori mai mult decît celelalte bărci.

Seara, Lardea, tăcut, le arătă cum poate să dispară chiar în faţa ochilor lor pisica Felicia, şi întîmplarea asta clătină, întrucîtva prestigiul contesei Walewska. Cîteva femei, mai bătrîne, mai superstiţioase, mai slabe de inimă, veniră la scamator să-l consulte în oarecari chestiuni vrăjitoreşti.

De pildă, cum e mai nimerit să procedeze pentru a preveni şi alunga junghiul la inimă : să rosteşti de şapte ori descîntecul „Mărire ţie, sfinte vreasc al nisipului", sau să înghiţi la miezul nopţii ochiul stîng al unei dorade prinsă neapărat cu trei zile înainte ?

Lardea însă le zîmbi şi le trimise acasă, fără să spună o vorbă.

Pe ţărm, Vinoacă o învăţa pe Necunoscuta Misterioasă să vorbească. Ajunseseră la cuvîntul unde...

Într-o seară acrobatul o întrebă :

— De unde ai venit, Necunoscuto ?

Deşi întrebarea era simplă, foarte simplă, Necunoscuta Misterioasă păru mirată. Nu înţelegea pur şi simplu despre ce este vorba. Cînd, după o îndelungată stăruinţă, Vinoacă o făcu să intuiască oarecum conţinutul întrebării, Necunoscuta Misterioasă privi în sus şi păru să caute minute în şir un anumit punct, poate o anumită stea.

— De acolo, răspunse într-un tîrziu, arătînd parcă în direcţia ultimelor două roţi ale Carului Mic...

— Acolo sînt numai stelele !

— Da, da... ste-le-le, şopti Necunoscuta Misterioasă. De acolo...

Vinoacă rîse, dar, deodată, îşi aminti de ciudata poveste a bătrînului medic. Firește că Necunoscuta Misterioasă glumea. Cutiuţa de argint cu medicamentul care o salvase atunci se afla printre puţinele lucruri ale fetei, trecută ca prin minune prin toate încercările, şi păstrată. Da, firește că glumea. Şi Vinoacă rîse iar, şi rîse şi Necunoscuta Misterioasă, numai că amîndoi rîdeau din motive diferite.

— Deci, eşti de pe steaua aceea ? o întrebă Vinoacă.

— Nu, nu... Steaua mea nu se ve-de... Dar este acolo.

— Eşti misterioasă şi vrei să rămîi misterioasă... Deci nu vrei să-mi spui ţara de unde ai venit ?

— Ţara ? întrebă fata.

Cuvîntul acesta nu-l pricepuse ea, cu toate că Vinoacă cheltuise multe ceasuri, explicîndu-i...

— Şi limba pe care o vorbeşti, zise Vinoacă, da, limba ta cu vorbe cîntate n-o pricepe nimeni, nici chiar amiralul Salamanca...

— Salamanca n-a fost acolo — Necunoscuta Misterioasă arătă în sus, acelaşi loc — de unde să ştie limba mea ?

— Nu te mai întreb nimic, zise Vinoacă, puţin întristat, cuprins de un sentiment de singurătate.

— Tu să nu te su... su... peri ! îl rugă ea.

În acest timp, Lucien Dwang, care considera că ieşirile lui Lardea la pescuit, ciudatele lecţii pe care le dădea Vinoacă fetei, şi plimbările zilnice ale lui Salamanca, însoţit de Manuel pînă la epava lui Pylle, fac parte dintr-un plan complex şi obscur, în vremea asta Lucien Dwang, terminînd de explorat satul, în care nu descoperi nimic deosebit, începuse să se plictisească şi aştepta cu o răbdare plină de nelinişte sosirea corăbiei „Vulpea Mărilor" care venea o dată sau de două ori pe an pînă la Cutawa, aducînd unele mărfuri, pe care le lăsa în schimbul butoaielor cu peşte. După spusele pescarilor, „Vulpea" urma să apară la orizont în mai puţin de două săptămîni. „Oare banda aceasta ciudată, în frunte cu tăcutul ei conducător, urma să se îmbarce pe navă ?" se întreba Lucien.

Sărmanul hoţ independent era cît p-aci să se aleagă şi cu o nevastă în Cutawa. Într-una din nehotărîrile lui rătăciri, ajunse destul de departe de sat, pe ţărm, şi văzu zbenguindu-se în apă o mică zînă brună, fericită şi singură sub soarele fierbinte. O anumită curiozitate îl făcu să se ascundă în dosul unor scaieţi. Fata ieşi din apă, complet goală, cu frumoasele ei şolduri rotunde şi strălucitoare şi alergă puţin, plonjînd în nisip, unde începu să aleagă scoici şi corali. Dwang înghiţi în sec şi, ridicîndu-se, păşi împleticit spre mica zeitate care nu se sperie, nu ţipă, văzîndu-l. Fericit de aventura sentimentală care avea să-i scoată din anonimat ziua aceea şi poate chiar pe cele următoare, Lucien se aşeză lîngă fată şi palma i se lipi puţin deasupra şoldului ei, într-o mîngîiere care se dorea candidă, deocamdată.

— Tu eşti, Lucien ! zise ea, vorbindu-i repede în limba cutawenilor pe care el abia o înţelegea. Eu sînt May. Poţi să-mi spui *Mey*, nu mă supăr.

— Ce bine că nu eşti supărăcioasă, May ! Şi ce bine că eşti atît de frumoasă !

— Eu frumoasă ? Vrei să spui că ai de gînd *să-mi răpeşti umbra ?*

Cine ştie ce-o fi înţeles Lucien ! În orice caz, răspunse cu hotărîre :

— Desigur, desigur !... Umbra !

— Ha, ha ! se înveseli subţire fata. Lucien vrea să-mi răpească umbra ! Auziţi, Lucien vrea să-mi răpească umbra ! Vino, vino, vino repede ! Învăluindu-se repede în veşmintele ei subţiri, May o luă la fugă spre sat, tot făcîndu-i semne s-o urmeze. Cam decepţionat, hoţul independent încercă s-o prindă, fata era sprintenă însă ca o căprioară, şi intră în Cutawa tot strigînd :

— Auziţi, auziţi ! Lucien *vrea să-mi răpească umbra !*

Cu acelaşi strigăt pătrunse şi-n ograda părintească, stîrnind o mare frămîntare. Oprit la poartă, Dwang începea să bănuiască vag că la Cutawa, probabil, a-i spune unei fete că vrei să-i răpeşti umbra înseamnă s-o ceri de nevastă ! Nu avu cînd să se dezmeticească, bietul ; rudele, vecinii lui May îl împinseră în curte unde-l luă în primire bunicul acesteia, voinic şi drept ca un stejar. Bătrînul pescar, surîzînd, îi arse o labă prietenească în umăr şi Lucien se rostogoli cîţiva metri. Totul se petrecea cu o iuţeală de nedescris, aşa era obiceiul în Cutawa, o cerere de răpire a umbrei era urmată imediat de ospăţul nupţial, cu toate rigorile şi datinele sale, pentru a nu pune la încercare, prin tergiversări şi îndelungate pregătiri, aşa cum ne învaţă civilizaţia, temperamentul răscolit al tinerilor îndrăgostiţi...

O nuntă la Cutawa ? Ce păcat că totuşi nu vom avea ocazia să povestim nimic despre cortegiul bătrînilor pescari îmbrăcaţi în alb, a cărui sosire însemna deschiderea oficială a petrecerii ; despre cuvîntarea prevăzută cu vechi formule, uneori enigmatice, iar alteori destul de ambigui, rostită de cel mai scund dintre bătrînii trecuţi de şaptezeci de ani, care, aşa cum cere datina din strămoşi, înde-

plinea rolul ofițerului stării civile în acel sat de pescari; despre dansul miresii și despre obligația mirelui de a scoate din jar un fier înroșit în foc (bietul Lucien!). De sute de ani în Cutawa, tinerii pescari căsătoriți își începeau viața de familie *cu degetele pîrlite!*

Nu vom aminti despre toate acestea, fiindcă totuși nunta n-a avut loc. Să tragem cortina peste acest episod penibil chiar și pentru un hoț independent, și peste lacrimile frumoasei May...

Într-o dimineață, amiralul Salamanca străbătu ulițele satului dansînd de bucurie.

— Pregătiți-vă bagajele! Plecăm!

— Ce s-a întîmplat? A sosit „Vulpea Mărilor"?

— Ce vulpe, care vulpe? Ia cască ochii în direcția portului!

— Nu văd decît un nor de fum negru...

— E „Vijelia", Vinoacă! Fantoma mărilor, spaima căpitanilor! Și știi cine se află pe bord?

— Presimt! Poliția! Și, probabil, tatăl lui Manuel...

— Pe bord e bătrînul Duke! Împreună cu bătrînul Sam! Amîndoi morți de beți. Au venit să ne ia, plecăm la Orengo. Poate ne îmbogățim, Vinoacă!

— La Orengo? De ce nu la Calcutta?

— În apropiere de Orengo a fost descoperit cel mai fantastic zăcămînt de cristale de cuarț... Aur curat!

— Nu știam că vrei să te îmbogățești, amirale!

— Dacă stau să mă gîndesc bine, nu vreau. Dar omul trebuie să facă ceva... Oricum, de la Orengo, veți avea poate ocazii pentru Europa...

— Bineînțeles... Dar cum se face că bătrînul Sam nu se află pe „Dragonul Vînăt"?

— Știu eu, Vinoacă? L-o fi părăsit. S-a întîlnit cu Duke și au trecut amîndoi pe „Vijelia". Cîte nu se întîmplă!...

— Pe Beebs nu-l mai cauți?

Fața amiralului se întunecă.

— Îmi strici și tu cheful, cînd sînt mai vesel! Pe Beebs nu-l scap eu! Pe Beebs am să-l caut mereu, pînă-l găsesc și-i frîng gîtul...

„Vijelia" ridică ancora două zile mai tîrziu, după ce se aprovizionă cu pește sărat, fructe și apă. Cei vreo paisprezece oameni din echipaj, niște vîntură-cheiuri de tot soiul, și mai ales de soi rău, adunați pe o punte care le ardea sub picioare, nutreau speranța că la Orengo, în sfîrșit, se vor căpătui. Toți, probabil, în frunte cu căpitanul Ready, aveau de gînd să lase baltă vaporul de cum vor intra în portul al cărui nume sintetiza pentru ei viața, fericirea, dragostea și speranța. Singura grijă care-i chinuia era să nu se termine prețioasele cristale pînă ce vor ajunge acolo. Căpitanul Ready avea pe bord și cîțiva pasageri, care de asemenea sperau că la Orengo vor începe o viață nouă.

În prima noapte a călătoriei către acel oraș al visurilor, Vinoacă fu smuls dintr-un dulce somn de o mînă care-l apucă de umăr și-l zgîlțîi ușor.

— Domnule ! Domnule ! Îmi face cu ochiul !

— Cine dracu îți face cu ochiul ? zbieră Vinoacă.

Lumina se aprinse și-l văzură pe micul și blîndul imbecil.

— Oceanul, domnule. Oceanul îmi face cu ochiul.

— Atunci aruncă-te în el, și nu mai trezi oamenii degeaba, îl sfătui Vinoacă.

Micul imbecil ieși din cabină liniștit și Vinoacă se temu că-i va urma povața, dar a doua zi avu ocazia să-l vadă iarăși.

— Cine naiba mai e și tipul de colo ? îl întrebă pe căpitanul Ready.

Acesta ridică din umeri, cu dispreț.

— Un nenorocit... Nu știu ce vrea să facă și el la Orengo !...

Bețiile se țineau lanț pe bordul „Vijeliei". Cel puțin Duke și Sam nu s-au trezit o clipă. Amiralul Salamanca umbla pe punte bătîndu-se în piept și povestind tuturor celor care aveau chef să-l asculte că e de fapt cîine, pe-depsit să fie om fiindcă-l lătrase pe Cristos... Căpitanul Ready se cam ținea deoparte : Sam, și mai ales Duke, exercitau o puternică influență asupra echipajului. Se vorbea mereu despre multiplele lor expediții în Transvaal, Alaska, Mesopotamia și-n alte țări și continente ; peste tot descoperiseră cantități fabuloase de diamante,

aur și, în mod firesc, debarcînd la Orengo, ei aveau să devină șefii bandei de căutători de pe „Vijelia". Căpitanul Ready nu era optimist cu privire la propriul său viitor. Oamenii nu-l azvîrliseră încă în ocean, calculînd pesemne că mai aveau nevoie de el să le ducă vaporul pînă la Orengo. Ce avea să se întîmple acolo însă ?

Cît îl privește pe Lucien Dwang — hoțul independent — el se simțea deprimat. Planurile bandei conduse de Lardea erau complexe și de durată, și cînd încerca să vorbească despre ele cu Vinoacă, acrobatul, mai mult prin semne enigmatice decît prin cuvinte, îl îndemna să aibă răbdare. În satul Cutawa, ca un suvenir al trecerii lor pe acolo, rămăsese pisica Felicia. Căpitanul Ready, superstițios, refuzase s-o ia pe bord.

„Vijelia" intră în portul Orengo într-o după-amiază înfiorător de fierbinte. Aventurierii, care speraseră că în aceeași zi, îndată ce vor debarca, își vor umple buzunarele cu prețiosul cristal de cuarț, fură dezamăgiți aflînd că zăcămintele fuseseră descoperite pe coastă, spre nord, la vreo șaizeci de kilometri. Asta le influență în rău starea nervilor.

Orengo e un orășel mizerabil, iar traficul în port e ca și inexistent. În schimb, se zvonea că pe coastă, în dreptul zăcămintelor, ancorau zeci de vapoare, deci Vinoacă pricepu din tăcerea lui Lardea că-și vor continua drumul cu „Vijelia". Totuși cînd acest vapor părăsi hilarul port Orengo, un pasager lipsea de pe bord. Vinoacă descoperi în cabină o scrisoare țintuită în perete cu ajutorul unui minunat pumnal aurit.

„Frate Pierre !

Eu sînt un hoț mic și umil, iar voi, în comparație cu mine, niște coloși ! Eu mă mulțumesc cu puțin, iar voi dați lovituri gigantice. Mărturisesc că nu pricep planurile voastre ; tot timpul mi se pare că vorbim limbi diferite și, ca să fiu sincer, nu mai pot suporta tensiunea în care trăiți voi, marii rechini. Perspectiva de a mă amesteca printre vestiții pungași și escroci care mișună, desigur, în preajma zăcămintelor, mă înspăimîntă, îți spun sincer. Voi veți triumfa și acolo, cred că veți da o lovitură extraordinară, dar, eu, micul peștișor, mă voi sufoca. Mă întorc

la mărunțele mele găinării. Orășelul ăsta, Orengo, e meschin și liniștit și vreau să-mi refac aici sănătatea, trăind cîtva timp ca un rentier pașnic... Cred că mă înțelegi, dragul meu Pierre !... Pentru mine va rămîne de neuitat noaptea cînd ne-am întîlnit în acea ladă, din grădina lui Milk, și disprețul tău suveran față de bijuteriile și banii bancherului !... Ce să-i faci, sîntem croiți din stofe diferite !

Păstrează pumnalul pe care ți-l las drept amintire și nu-mi purta gînd rău !

Lucien Dwang, hoț independent."

25

O aţîţare nebună, ca o febră, puse stăpînire pe oameni ; pe măsură ce se apropiau de locul debarcării, chipurile se înăspreau, ochii căutau pieziș, nimeni nu mai dormea și, culmea, nimeni nu mai punea în gură pic de alcool. Pistoalele și pumnalele, unse, ascuțite, zvîcneau în buzunare, gata-gata să zboare singure afară.

Treziți dintr-o beție îndelungată, Duke și Sam priveau în zare, rezemați de bastingaj, unul lîngă celălalt, cot lîngă cot, dar deja simțindu-se inamici. O parte din echipaj se strînsese în spatele lui Duke, altă parte în spatele lui Sam. Echipa acestuia părea să fie ceva mai restrînsă. Cei cîțiva călători, printre care micul imbecil, formau un grup separat, iar căpitanul Ready stătea singur pe puntea de comandă ! Cine ar fi putut să prevadă ce întorsătură vor lua lucrurile ? Duke și Sam dușmani ? Ar fi părut imposibil !

„Vijelia" înainta încet prin apele fierbinți. Prova plină de alge despica fără convingere valurile verzui. În portul acela improvizat se intra fără pilot. Rîndunelele de mare fulgerau pe deasupra catargelor, iuți, grațioase, complet

nepăsătoare. Zeci de nave, cele mai multe dintre ele niște vaporașe pîrlite care tînjeau de dorul repausului meritat în fundul oceanului, ancoraseră într-un haos de nedescris. Se legănau părăsite, așteptînd. Așteptînd ce ? Noua localitate, orășelul care se născuse peste noapte, începea la cîțiva metri de țărm. Corturi, colibe, bivuacuri înjghebate la repezeală, și-n fața lor, în spatele lor, în toate părțile, peste tot, gropi și șanțuri, și-n ele, oameni aproape goi săpînd fără încetare, ziua la lumina soarelui, noaptea, în lumina felinarelor, a luminărilor, sau chiar în beznă. O parte din furnicarul acesta se putea observa încă din larg, de la distanță. Se zăreau șiruri de barăci ceva mai mari ; acolo oameni întreprinzători organizau jocuri de noroc, vindeau băuturi și arme... Pe puntea unui șlep-dormitor, un vlăjgan urmărea leneș apropierea „Vijeliei". Luă un portavoce :

— Măi abandonaților ! Vouă ce vă mai trebuie ?

— Ascunde-te în gaură, șobolan de Vilaverde ! răspunse unul din oamenii lui Duke.

— Să nu luați apă la subsol ! Feriți-vă scăfîrliile cînd bate vîntul de nord ! îi batjocori cel de pe șlep.

Marinarul de pe „Vijelia" ridică revolverul și trase. Omul de pe șlep se aplecă ușor înainte și întinse mîna într-un gest ironic ; abia cînd se mai apropiară înțeleseseră că omul rînjește obraznic, cu toată fața. Cînd fură și mai aproape, băgară de seamă, puțin uimiți, că e mort. Era un flăcău blond, tînăr, frumos. Părul îi alunecase în față ; valurile pe care le iscase „Vijelia" clătinară puțin șlepul. Mortul alunecă încet și se rostogoli cu fața în jos, iar mîna dreaptă îi căzu afară, atîrnînd, ca și cînd ar fi vrut să încerce temperatura apei. Glontele îl nimerise în piept, în apropierea inimii, sau poate chiar în inimă.

— Există unii cărora le place să facă pe vitejii cu oamenii neînarmați ! observă unul din ceata lui Sam.

Cel care trăsese îl auzi. Păși înainte cu mîinile în șold. Avea mare chef de harță.

— Ce vrei să spui, Dick Herbil ? Oare am auzit bine ?

— Ai auzit excelent, Rod Flave ! Știi tu ce vreau să spun.

Rod Flave, ucigașul celui de pe șlep, se pomeni cu pistolul în mînă, însă Dick Herbil trase primul. Și trase bine. Flave cel arțăgos scăpă revolverul, genunchii i se muiară, dar încă nu căzu. Se agăță de niște baloturi și, așa cum stătea oscilînd între viață și moarte, părea un bursuc uriaș, cu o expresie de tristețe pe față și cu un anumit zîmbet care poate se voia mucalit. Mîna care ținuse revolverul apăsa pîntecul pe locul unde intrase mica jucărie strălucitoare.

— Ce naiba, Dick! mai spuse, horcăind. Noi am fost totdeauna cei mai buni prieteni! Ar fi fost politicos să mă fi lăsat să trag eu primul... Un adevărat prieten așa ar fi făcut...

— Nu te supăra numai pentru atîta, Rod! zise Dick. Am să adun cuarț cît pentru amîndoi. Și-am să mă îmbăt în amintirea ta cu băieții...

— Asta mă mai consolează întrucîtva... *Good bye*, Dick!

După ce Flave își dădu sufletul, îl traseră deoparte, lungindu-l frumos la umbră. În acest timp, jos în cabină Salamanca îi învăța pe ceilalți să joace *biki-boka*. Auzind parcă împușcături, Vinoacă voi să se urce pe punte, dar marinarul îl opri.

— Ne apropiem de țintă, băieții trag în aer de bucurie... În curînd vor fi bogați.

Pe covertă, unul din ceata lui Duke, metisul Clock Rindwy, își permise o mică observație la adresa lui Dick Herbil. Urechea acestuia prinse din zbor șoapta.

— Tu să-ți ții gura, jigodie!

— Uite ce e, Dick, înaintă canadianul Wreling, să nu-l insulți pe prietenul meu! Eu atîta-ți cer.

— O.K.! Am să-i spun altfel! Am să-i spun cîine rîios! Așa-ți convine?

— Cere-ți scuze, Dick Herbil! Altfel...

— Altfel?...

Canadianul nu mai așteptă. Lovit mortal, Dick se prăbuși imediat, nemaiavînd timp nici măcar să aibă umor, ca Flave. Fără altă introducere, Buck Hering, din ceata lui Sam, trimise două gloanțe în direcția capului mare al canadianului, și unul plesni exact în mijlocul frunții.

— Staţi ! strigă Duke, înaintînd cu braţele ridicate. Înainte de a continua, să-i punem pe ăştia doi la umbră !

Dick şi cu Wreling fură întinşi frumos, alături de Flave.

— Acum, zise Sam, fiindcă tot am început-o, nu s-ar cuveni să ne oprim aici !

— N-ar fi frumos, zise Duke. Numai patru morţi ! Mi-e şi scîrbă...

— Crezi că e cazul să ne declarăm război ? întrebă Sam.

— Să procedăm cu metodă, propuse Dick. Întîi ne declarăm război reciproc. Apoi declarăm reciproc că am acceptat războiul. Orice gentleman civilizat e obligat să procedeze astfel.

— Ai toată dreptatea, îl aprobă Sam. Şi bătrînul Tommy Yorck ar fi procedat la fel.

În acest timp băieţii îşi verificau revolverele. Un lungan din banda lui Sam tocmai ajuta unui neozeelandez bărbos din echipa lui Duke să-şi remedieze incidentul la mecanismul de percuţie.

— După aceea ne retragem unii la pupă, ceilalţi la prova, şi cîntăm toţi împreună lied-ul „Mai trage-mi un glonte în tîmplă, Mary..." Cînd se termină cîntecul, voi avea plăcerea să te trimit pe lumea cealaltă, dragă Sam.

— Voi fi încîntat să mor ucis de mîna unui gentleman ca tine, Duke ! Numai că...

— Mai terminaţi cu politeţurile, şefilor ! strigară marinarii nerăbdători. Cît să mai aşteptăm ?

Prin urmare, grăbindu-se, cei doi şefi traseră la sorţi. Sam, cu oamenii lui, se duse la prova, iar Duke, în fruntea cetei sale, plecă în direcţia opusă. Intonară emoţionaţi bătrînul cîntec şi o dată cu ultima notă, începu tirul. Bătălia dură cam trei sferturi de ceas, cu pauzele necesare pentru ducerea cadavrelor la umbră. Duke pieri vitejeşte. Grav rănit, el se tîrî cu ultimele puteri şi se azvîrli în mare...

În cele din urmă, de o parte rămase jigăritul metis Cloock Rindwy, iar de cealaltă parte Sam, sîngerînd, cu vreo trei răni, dar ţinîndu-se bine. Făcînd o manevră abilă, el îi zbură creierii metisului şi ridică triumfător braţele în sus. Prea devreme ! Unul din oamenii lui Duke, înainte de a-şi da duhul, îşi reveni o clipă. Avea pistolul în mînă. Trebuia doar să apese pe trăgaci. Perversul glonte îl plesni

pe Sam în ceafă, trimiţîndu-l imediat într-un loc unde Duke, amicul său vechi, îl aştepta nerăbdător de un sfert de oră...

Cînd Salamanca sui pe punte să facă puţină liniște, deoarece Necunoscutei Misterioase nu-i plăceau împuşcăturile, nu-i rămase decît să fredoneze :

Amiralul Roberto
Ieşi pe ponte-n izmene
Şi zise comprins de dorere
Iete băi, bamporiul com pere ! !...

— Ce naiba s-a petrecut aici ? îl întrebă pe căpitanul Ready, care se adăpostise în cabina de cart, cică să verifice niște calcule.

— Nimica toată !... Băieţii au vrut să se destindă după o călătorie obositoare.

Morţii, frumos aliniaţi în umbră, îi zîmbiră lui Salamanca. Şi el le zîmbi. Şi, melancolic, trase pleoapele pe ochii fostului său prieten. Privirea lui Sam era visătoare, ochii lui cenuşii nu se voalaseră, moartea nu-i înceţoşase. Pe faţa dură, tăiată în linii adînci care se întîlneau în unghiuri răutăcioase, ochii bătrînului Sam străluceau candizi, miraţi parcă puţin de ceea ce văd... Pe Duke îl căută zadarnic.

Mai greu fu cu pasagerii pe care duelul îi surprinsese pe punte. Bătrînul profesor arab, care umbla tot timpul cu o servietă după el, se refugiase pe catarg şi privea de-acolo cu o expresie îndobitocită, nelăsîndu-se convins să coboare. Avea cu el şi servieta. Un alt călător, japonezul care în fiecare dimineaţă executa pe puntea superioară o gimnastică foarte complicată şi apoi se îmbăta imediat, se ascunsese în cală. În fine, micul imbecil îşi vîrîse capul într-o crăpătură, ca struţul, şi aţipise aşa...

Într-acestea Salamanca se duse să-şi ia rămas bun.

— De data asta mă tem că ne despărţim definitiv... Voi, încotro ?

— Nu vii cu noi ? îl întrebă încă o dată Vinoacă. N-ai un termen pînă la care, dacă nu vezi lumina farului de la Mangalia, mori ?

— Ha ! rîse uscat amiralul.

— S-ar putea să ai şi tu un termen şi să nu ştii... Şi numai te pomeneşti că mori !

— Mă duc să adun cristale de cuarţ, zise marinarul. Hiena rîcîie pămîntul chiar şi-n somn, căutînd cadavre...

— Asta ce înseamnă ?

— Că n-am nevoie, de fapt, de cristalele astea afurisite ! Ştiu că lui Salamanca nu-i este dat să se îmbogăţească... Dar omul trebuie să-şi piardă timpul cu ceva !

Îşi aranjă la centură cele două pistoale pe care le luase din mîinile lui Sam şi se privi în oglinda mare a cabinei.

— Eşti frumos şi puternic, îi zîmbi Necunoscuta Misterioasă.

— Îţi mulţumesc, zise Salamanca înduioşat, cuvintele tale fac ca bătrînele mele urechi să înflorească.

— Eu nu înţeleg bine ce spui, amirale, zise Necunoscuta Misterioasă.

Stătea în faţa lui mlădioasă şi înaltă, cu părul negru şi moale revărsat pe umeri.

— Dumnezeule, eşti frumoasă ca o leoaică tînără ! Eşti frumoasă ca fata din ţara pe care am uitat-o, fata cu trei nume şi o liniuţă...

— Petre, ce înseamnă leoaică ? îl întrebă Necunoscuta Misterioasă pe Vinoacă.

— Salamanca a vrut să-ţi facă un compliment... nu prea grozav, de altfel.

— Şi compliment ce este ?

— Am venit să vă spun adio, repetă Salamanca. Da, chiar de asta am venit.

— Ar trebui să vii cu noi, domnule Salamanca !

Urechile lui Manuel fîlfîiră cu simpatie spre amiral.

— Oriunde te duci, e la fel, băiete ! Nicăieri nu poţi scăpa de gînduri, de păduchi şi de teama morţii.

Vinoacă luă mîna lui Salamanca.

— Vezi, te chinuieşte frica morţii ! Asta înseamnă că lumina farului de la Mangalia te cheamă şi pe tine...

Salamanca se smulse din vraja stranie a cuvintelor şi fugi repede ; se urcă în barcă împreună cu profesorul arab şi cu japonezul beţiv. Din motive necunoscute micul imbecil refuză să părăsească puntea „Vijeliei".

— La revedere ! strigă amiralul pe românește.

— La revedere, Salamanca ! răspunse Necunoscuta Misterioasă.

— Poate că totuși ne mai întîlnim ! strigă Vinoacă.

Lardea îi făcu semn cu mîna și marinarul ajunse pe țărm ducînd încă în ochi fața gravă, tristă, gînditoare a scamatorului. „La ce s-o fi gîndit cînd m-a salutat ?"

Imediat ce debarcă, fu dus aproape cu forța de niște indivizi extrem de amabili, dar obraznic de insistenți, la un fel de tarabă, unde fu anunțat confidențial :

— Vă putem face o mare favoare, sir ! Vindem acte și titluri. Doriți să fiți conte ? Baron ? Sau poate lord ? Sau poate doriți să fiți nepotul președintelui ?

— Să știi că mi-ar surîde, bătrîne, să fiu conte sau nepot al președintelui, sau și mai bine amîndouă, dar n-am un sfanț ! Cred că nu pe gratis îți împarți hîrtiile ticăloase !

— Cît de mult se înșală domnul conte ! Noi oferim titluri pe gratis. Sau aproape pe gratis : în schimbul unei biete semnături. Pe ce nume să vă întocmim documentul ?

— Pe numele meu, firește.

— Și acesta e ?

— Amiralul conte de Salamanca !

— Rita ! strigă escrocul spre femeia care stătea cu spatele către ei, în fundul tarabei. Domnul amiral conte de Salamanca așteaptă !

— Nu văd ce cîștig îți iese de-aici, bătrîne ! zise amiralul.

— Ah ! Noi sîntem idealiști. Iscăliți aici.

Înainte de a-și scrie numele, marinarul parcurse fițuica. Se specifica pe acel petic de hîrtie că semnatarul ei se obligă a ceda domnului Bedell Ernest, notar public la Orengo, cinci la sută din veniturile primelor șase luni.

— Și dacă n-o să am nici un venit în primele șase luni ?

— V-am spus, noi sîntem idealiști !

— Și dacă o șterg ? Dacă nu-mi mai vedeți mutra niciodată ?

— Un conte nu face una ca asta ! zîmbi „notarul public", tratînd deja cu alt client, viitor marchiz.

Femeia din fundul barăcii se apropie, și Salamanca, văzîndu-i fața, tresări. „Mii și milioane de scrumbii ! Dar aceasta trebuie să fie Aspasia, amanta lui Pericle ! Are pe puțin șapte mii, opt sute, optzeci de ani !"...

— Domnul conte e servit, grăi cu voce subțire Aspasia, întinzîndu-i cu o mînă osoasă tremurătoare diploma de amiral conte de Salamanca.

— Mult succes ! îi ură domnul Bedell Ernest, întorcîndu-și o clipă capul mefistofelic.

Luîndu-și bocceaua mizerabilă, contele păși ușor mai departe, dar abia ajunse în dreptul următoarei tarăbi și se pregătea să-i observe pe cei doi bărbați care rîcîiau într-o groapă, că fu prins de mînă.

— *Señor ! Sir ! Mister !*

— Conte de Salamanca ! îl corectă grav marinarul pe zdrențărosul care se agățase de el.

— Domnule conte ! Aici nu veți putea face față cu asemenea armament învechit ! zise, arătînd cu dispreț cele două pistoale.

— Învechit ? Ia șterge-o pînă ce nu-ți demonstrez că funcționează perfect !

— Învechit, învechit, de o mie de ori învechit. Aveți nevoie de două carabine, de un revolver cu repetiție, de...

— Tunuri nu vinzi ?

— Unchiul meu vă poate vinde și un tun, dacă aveți neapărată nevoie !

Salamanca se apropie de taraba armurierului.

— Bani n-am, zise.

Negustorul făcu o față jignită.

— Bani ? Cine are nevoie de bani, domnule ?

— Contele de Salamanca !

— Ce să facem cu banii, domnule conte ! Noi sîntem...

— Idealiști, știu. Care e prețul ?

— O mică iscălitură, iubite dom'le conte !

— Ascultă ! îi șopti Salamanca, aplecîndu-se mult spre el, *bătrînul Kraig îți trimite prin mine primul avertisment !*

— Bătrînul Kraig ?

— Îţi dai seama că viaţa dumitale nu mai plăteşte nici cît o ceapă degerată, de vreme ce *eu* ţi-am adus avertismentul !

— N-am auzit niciodată de... bătrînul Kraig, murmură palid negustorul, dar Salamanca se şi-ndepărtase.

Trecea printre gropile în care bărbaţi goi mînuiau cazmale şi tîrnăcoape. Alături de gropi, bordeiele, colibele, bivuacurile ridicate haotic păreau vizuinile unor animale nocturne. Pe măsură ce se apropia de locul unde părea să fie centrul înfiorătorului oraşel, haosul şi aglomeraţia creşteau. Constată că numărul celor ce scormoneau pămîntul era relativ mic, faţă de numărul celor care căscau gura, sau a indivizilor suspecţi care mişunau peste tot.

— Şmechere, nu ţi se pare că m-ai călcat pe gambetă ?

Ştiind ce va urma, amiralul nu aşteptă să fie atacat. Îl azvîrli dintr-un ghiont în groapa cea mai apropiată.

— Salutări din partea bătrînului Kraig ! le şopti celorlalţi doi, care încremeniră.

Fu oprit în faţa dughenii unui negustor de haine ; acesta înlemni de groază cînd auzi avertismentul bătrînului Kraig, iar ceva mai departe contele de Salamanca transmise acelaşi sever avertisment proprietarului unui bazar, unde putea să-şi procure un cort în schimbul iscăliturii ce valora tot cinci la sută din cîştigul pe şase luni.

Salamanca intră cu pas de învingător în hanul „Foca", unde, la bar, se înghesuiau toţi cei care *dăduseră lovitura*, cei care erau pe cale s-o dea şi cei care se convinseseră deja că n-o vor da niciodată. Un musafir nou la „Foca" e un prilej de distracţie. Chefliii tăcură, examinîndu-l. Nu prea avea marinarul ăsta înfăţişarea omului pe care să-l iei peste picior. Umerii ăia, prea, prea... Şi sprîncenele, cam... Şi pumnii, niţel exagerat de... Totuşi ! Un individ roşcovan, nu prea plăpînd nici el, şi fără nas, se apropie de masa bătută în pămînt la care se aşezase în colţ noul venit. Şi scaunele erau bătute în pămînt. Altfel...

— E voie ? întrebă nasul lipsă.

Salamanca încuviinţă blînd.

— Lordul de East-Walthorne ! Adică, ăsta sînt eu ! se prezentă nasul lipsă.

— Amiralul conte de Salamanca, răspunse blînd românul, privindu-se într-un ciob de oglindă.

— Aș zice că nu mă crezi ! Tu n-ai zice tot așa ? Că te îndoiești de mine ! Că n-aș fi eu lordul de East-Walthorne !

— Dimpotrivă ! Din prima secundă am știut că ești chiar el.

— Aș zice că-ți bați joc de mine ! Tu n-ai zice că-ți bați joc de mine ?

„Merge ! gîndi Salamanca, ascunzînd oglinda. La urma urmei, Necunoscuta Misterioasă n-a mințit zicînd că sînt frumos !"

— Aș zice că taci numai ca să mă scoți din sărite. Tu n-ai zice că taci numai ca să mă scoți din sărite ?

Chiar atunci apăru un băiețandru vîrît în niște cizme roșii. Avea pe umăr o carabină nouă, marca Wlatson, ultimul model, și purta pe deasupra și o centură splendidă, cu tot felul de buzunărașe și brizbizuri, pe lîngă tocul în care era pus un revolver cu repetiție. Îl văzu dintr-o privire pe Salamanca și veni spre el. Făcu o plecăciune.

— Domnule amiral, domnule conte, stăpînul meu, stimatul Johan Barbel vă roagă să primiți aceste arme, o dată cu asigurările respectului său definitiv !

Se vedea că repetase tot timpul fraza neroadă și că e fericit că scăpase de ea.

— Transmite-i domnului Johan Barbel că voi face tot ce se va putea ! îl concedie Salamanca pe țîncul cu cizme roșii.

— Aș zice că ai primit un întreg arsenal, pe gratis, observă cu vocea puțin schimbată omul fără nas. Tu n-ai zice că ai primit un întreg arsenal pe gratis ?

— Ți se întîmplă uneori să lași jumătate din mîncare în farfurie ? îl întrebă Salamanca.

— Asta ce vrea să însemne ?

— Cunosc un om care a mîncat numai jumătate din mîncarea de pe farfurie. Cînd să înfulece jumătatea a doua, pac, a murit.

— Bătrîne, cu mine nimeni nu glumește așa ! Aș zice că nimeni nu îndrăznește ! Tu n-ai zice că...

Apăru însă un nou mesager.

Trimisul negustorului de haine era un bătrînel cu barbă ca neaua, altfel verde bătrînelul şi cu pasul sigur.

— Fratele meu vă trimite acest minunat costum din stofă englezească, zise el. Fratele meu speră că-l veţi ocroti şi vă roagă să-i transmiteţi lui Kraig toate asigurările că...

— Vom încerca, vom încerca, zîmbi cu stăpînită bunăvoinţă Salamanca.

— Aş zice că ai mai primit un plocon. Tu n-ai zice că ai mai primit un plocon ? întrebă nasul lipsă, renunţînd la discuţia tăioasă de adineauri.

Proprietarul bazarului veni personal să-i aducă lui Salamanca un cort şi alte cîteva mărunţişuri. Clienţii care-şi petreceau clipele libere la „Foca" îl auziră rugîndu-l să pună o vorbă bună. Salamanca făgădui, rezervat. După ce negustorul ieşi, marinarul se întoarse încet spre nasul lipsă.

— Aş zice să te cari de la masa mea. Tu n-ai zice că trebuie să te cari de la masa mea ?

Nasul lipsă şoväi. Pesemne că nu i se întîmplase prea des una ca asta.

— Aş zice că eşti cineva, zise el. Tu n-ai zice că eşti cineva ? Şi se ridică. Dacă ai nevoie de mine, întreabă de Ben Năsosu.

Salamanca îl lăsă să plece, dar deodată îl chemă înapoi.

— Ben, fă-te-ncoace ! strigă, dar cu blîndeţe, binevoitor.

Nasul lipsă pluti înapoi.

— Trimite-mi-l pe hangiu, zise marinarul.

— Aş zice că-mi dai porunci. Tu n-ai zice că-mi dai porunci ?

— Fă ce-ţi spun ! îl îndemnă Salamanca. Rechinii sînt blînzi cît timp pătrunjelul e cules la vreme !

— În acest caz am să te ascult, zise Ben Năsosu.

Imediat după aceea hangiul îşi legănă pieptul de taur pe deasupra meselor.

— Domnul conte vrea să mă vadă ? clipi el, mai mult curios să-l vadă îndeaproape pe insul care-l făcuse K.O. pe nebunul de Ben, fără să ridice mîna.

— Conte de Salamanca.

— Exact. Şi eu am zis tot aşa.

— Să mi te adresezi cu titlul întreg. E o simplă rugăminte, zise Salamanca. Şi-l privi cîteva clipe. Nu ştiu dacă ai ghicit : Kraig îţi trimite prin mine primul avertisment.

— Asta ce înseamnă ?

— Poţi să pleci.

În capul hangiului avură loc o serie de reacţii. Chimice poate, sau dracu ştie. Gîndul se înfipse adînc. Peste cîtva timp el reveni nechemat la masa lui Salamanca.

— Doriţi o cameră bună ?

— Întrebarea trebuie pusă în felul următor, hangiule : Domnul amiral conte de Salamanca binevoieşte să dorească o cameră ? Firește că binevoieşte...

Cîteva ceasuri mai tîrziu, după un somn bun, Salamanca ieşi din han. Se înserase. Mii de felinare, focuri, luminări aprinse în toate părţile puneau o aureolă romantică peste mizerabilul oraş al căutătorilor de cristale de cuarţ. Salamanca recepţionă o discuţie.

— Aţi auzit, băieţi ? Kraig pare interesat direct de terenurile astea...

— Pungaşul ! Să ştii că ne dă afară de aici !

— Ar fi în stare. A mai făcut el şi altele !

— Staţi puţin ! la urma urmei, cine e Kraig ?

— Mai bine taci. Pui nişte întrebări stupide...

— Sst ! Îl vezi pe ăla ? Care a ieşit acum de la „Foca"...

— Ce-i cu el ?

— Omul lui Kraig. El taie şi spînzură...

20

„Agenţia Kraig. Birourile centrale. Nu admitem amînări, Dumnezeu veghează în ceruri." Sub această firmă, în baraca ridicată sub coasta abruptă a dealului, lordul de East-Walthorne cîntărea săculeţii de cuarţ. În faţa ghişeului vreo cincisprezece oameni făceau coadă. Era zi de sfîrşit

de săptămînă, cînd agenţia Kraig primea cota de cuarţ pe cap de locuitor. Năduşit, Ben Năsosu, lordul de East-Walthorne, cîntărea săculeţii şi însemna într-un registru numele plătitorului. Doi angajaţi ai agenţiei, înarmaţi pînă-n dinţi, se plimbau prin faţa barăcii.

Trist, în umbra unei uriaşe umbrele, Salamanca îşi privea opera. Exact la amiază Ben închise ghişeul şi zăvorî cuferele în care săculeţii se adunaseră într-o cantitate care-l îngrozea pe Salamanca. Zăpăcit de căldură, Ben îi dădu cheile şi zise că merge la „Foca" să se răcorească, pînă la ora cinci, cînd agenţia îşi relua activitatea.

Lucrurile merseseră de la sine. Fără ca Salamanca să fi spus o vorbă, alte două sucursale ale agenţiei Kraig luaseră fiinţă în urmă cu cîteva zile. Acolo se făceau afaceri complicate, pe care Salamanca nu prea le înţelegea. Evenimentele îl depăşiseră. Tot felul de oameni veneau la el să se angajeze. În numele bătrînului Kraig, care le patrona pe toate din umbră, o reţea invizibilă, dar apăsătoare, acoperise dintr-o dată aşezarea aceea de vînători ai norocului. Ar mai fi un lucru interesant de observat. De cînd se ştiau sub puterea lui Kraig, toţi aventurierii aceia, toţi disperaţii care debarcaseră acolo încercîndu-şi ultima şansă păreau într-un fel mulţumiţi, cu toate că trebuiau să-i plătească o cotă săptămînală, fiindcă acuma se simţeau ocrotiţi de un mare patron. Într-un timp foarte scurt legenda se transformase într-o forţă care acum era mult mai puternică decît contele de Salamanca. El însuşi trebuia să i se supună.

În primele zile, văzîndu-i pe oamenii care asudau în gropile mizerabile, Salamanca îşi spunea: „M-am înşelat! Bătrînul lup urla spre ţinicheaua de pe gard crezînd că e luna... N-am să mă apuc să scormonesc pămîntul, eu sînt marinar!... Amiral!..." Iar mai tîrziu, privind cuferele agenţiei, în care se adunau săculeţii: „Degeaba, degeaba! Tot nu ţi-e scris să te îmbogăţeşti, bătrîne Salamanca!"

Se ridică, făcu doi paşi şi se opri. O adiere proaspătă, cum nu mai simţise de mult, îi răcori pieptul. Inspiră adînc vîntul acela care venea din larg ca o chemare.

— Vînt de aventură! Vînt de aventură... Ştiu ce-mi spui... De data aceasta trebuie să te ascult...

Descuie baraca și se pomeni singur în fața cuferelor cu cristale de cuarț. Își îndesă repede buzunarele cu săculeți, vru să plece, dar n-o făcu înainte de a trage cîteva înghițituri adînci dintr-o sticlă de *Whyte Horse*; cînd să părăsească definitiv baraca, amiralul constată că săculeții din buzunare îi stînjenesc mișcările și renunță la cîțiva. Îi aruncă înapoi. Îndesă în locul lor sticla. Apoi mai aruncă doi săculeți. Rămase cu unul singur, ieși, încuie baraca și, profitînd de un moment cînd cei doi paznici priveau în altă direcție, zvîrli cheile pe acoperiș.

Cu pas elastic, cu un zîmbet ciudat, Salamanca trecu printre șirurile nesuferite de gropi, printre corturi și bordeie... Ieși din rețeaua lor și urcă o colină înaltă și verde pe deasupra căreia bătea și mai tare vîntul acela proaspăt. Salamanca se opri, mai trase un gît de whisky și scoase săculețul. Săculețul ăsta îi stînjenea grozav mișcările. La drept vorbind, nu. Altceva era. Dezlegă șiretul și scoase cel mai mare cristal pe care-l ascunse în buzunar, legă la loc punga aceea plină cu lacrimi ale pămîntului și o azvîrli departe în vale, cu putere, spre gropile căutătorilor. Apoi își continuă drumul, coborî colina și merse pieziș spre malul mării. Se mai opri doar o clipă pentru a scoate ultimul cristal ce-i mai rămăsese. Îl aruncă tot în direcția orașului.

— Descurcați-vă singuri, cretini! Amiralul conte de Salamanca vă spune adio!

Și ușor, simțindu-se tînăr și liber, își continuă drumul cu sticla în buzunar...

În spatele lui Salamanca se rînduiseră cîteva gînduri care-l urmau, făcînd salturi mici. Un gînd semăna perfect cu o maimuță. Nu dintre cele mai arătoase, dacă am admite că există și maimuțe prezentabile. Alt gînd semăna cu un ied, și mergea în dreapta maimuței, poate ceva-ceva în spatele ei. Avea cornițele abia mijite, nici nu putea să înțepe cu ele, și picioarele, de la genunchi în jos, negre. În urma iedului venea un gînd sub formă de leu, iar în urma leului, alt gînd, ca o gorilă. Gorila asta avea un par, și la fiecare trei pași, îl otînjea pe leu chiar în moalele capului. Nu lipseau din cortegiul gîndurilor un lup, o panteră și altele, nedefinite ca formă, ca niște mingi de ceață, ce se rostogoleau pe urmele lui Salamanca... În spate de tot venea un gînd izolat. Era ca o luminiță ce plutea pe

deasupra pămîntului, aprinzîndu-se și stingîndu-se. Ca un far...

Salamanca ajunse la țărmul oceanului. Departe în dreapta se vedea adunătura de catarge din dreptul orașului căutătorilor de cristale... Încercă să distingă printre ele catargul strîmb al „Vijeliei", dar nu-l văzu. Probabil ridicase ancora.

Aici valurile se spărgeau de țărm cu vechea lor încăpățînare. Salamanca privi cu ură și dragoste orizontul străpuns de scăpărări înghețate și porni mai departe. Merse fără grijă, gustînd pe îndelete pacea dimprejur. Nu se gîndi nici o clipă la ce lăsase în urmă, cînd, puțin înaintea amurgului, văzu un om care-i venea din față. Era un bărbat cam de aceeași vîrstă cu el, deci de vreo patruzeci de ani, dar cu chipul mai inteligent, cu mult mai inteligent decît propriul său chip. Așa gîndi el, Salamanca, despre necunoscutul care răsărise în față, purtînd pe spate un rucsac destul de greu. Cînd ajunseră unul în dreptul celuilalt, omul se opri, aruncă jos povara, ridică de pe frunte pălăria cu boruri largi și-și făcu vînt.

— Trebuie să fie al dracului de greu, zise Salamanca, arătînd rucsacul. Mă întreb la ce naiba ți-o fi folosind să cari atîta mizerie după tine.

Avea și dreptul să se mire, tot bagajul său reducîndu-se la o sticlă, și aia pe jumătate golită.

— Eu sînt Kraig, zise necunoscutul, tot făcîndu-și vînt.

— Chiar ? tresări Salamanca.

— De ce te miri ? Ai auzit de mine, sau te așteptai să fiu altcineva ? întrebă celălalt cu asprime, cu fața lui latră și neprietenoasă.

— Pe cinstea mea, ești primul om din cîți am întîlnit care să poarte numele ăsta.

— Nu e nimic deosebit. Mai există un Kraig la Melbourne după cîte știu, și doi în Alaska, dintre care cred că unul a crăpat. N-ai de ce să te miri.

Salamanca îi întinse sticla cu melancolie.

— Vrei o înghițitură ?

— Nimic nu mi-a reușit pînă acum, zise Kraig, deși încerc mereu din ziua cînd mi-a fost separat buricul. Am încercat tot felul de lucruri. Am impresia însă că acolo —

arătă în direcția orașului căutătorilor — e sfîrșitul necazurilor mele.

— Poți fi sigur de asta, aprobă repede amiralul. Va fi de-ajuns să intri la „Foca" și să le spui ticăloșilor cine ești.

— Crezi ? Îți închipui că au auzit de mine ?

— Numai de dumneata se vorbește de dimineață pînă seara. Eu dintr-acolo vin, așa că știu.

— Totdeauna am fost convins că situația mea trebuie să se schimbe. Ce ai în sticla aia ?

— Bea, îl îndemnă Salamanca.

— Dacă te îndoiești că mă cheamă Kraig, n-ai decît să scrii la Amsterdam, unchiului meu. Are același nume. E catolic.

— Se vede cît de colo că ești Kraig din creștet pînă în tălpi.

— Unchiul meu mănîncă în fiecare dimineață omletă din trei ouă. Fiindcă e catolic și creștin. Dar în sticla aceea ce este ?

— Trage o înghițitură, ca să prinzi puteri pînă ajungi în oraș. Acolo n-ai decît să spui cine ești, și toate îți vor merge din plin.

— Te duci departe ? îl întrebă Kraig pe Salamanca.

— Tot înainte, de-a lungul țărmului.

— Să nu adormi în timp ce mergi. Ai putea să cazi în mare.

— Mersi de sfat. Drum bun.

— Ascultă, zise Kraig, cam nehotărît. S-ar putea să întîlnești mai încolo un nebun care mă urmărește. Unul Lucien Dwang, hoț independent de profesie. N-ai fi atît de drăguț să-l ții de vorbă pînă ce ajung în oraș ?

— De ce nu ?... Ia stai, cum ai spus că-l cheamă ?

— Lucien Dwang. E protestant.

— Mergi fără teamă, mă ocup eu de el !

Salamanca n-avea nici un chef să-l întîlnească pe Lucien Dwang. Nu voia să întîlnească pe nimeni. Se simțea foarte obosit și-i pria singurătatea. Se opri o clipă și îngropă sub o piatră diploma de conte. Și aceasta îi părea o povară prea mare ca s-o ducă mai departe cu el. Urmări amurgul stînd pe nisip, la doi pași de respirația oceanului. Soarele mai rînji încă o dată spre biata omenire, și trecu de partea cealaltă. Salamanca dormi acolo fericit. Un vis

totuși îi tulbură pacea. Se făcea că se apropie Ben Năsosu, lordul de East-Walthorne și-i zice : „Am auzit că ai șters putina... N-ai zice că ai șters putina ?...“ Dar după ce alungă acest vis neplăcut, amiralul dormi dulce și adînc, pe malul oceanului nesfîrșit. Alături aţipiseră și gîndurile. Numai urangutanul, cînd și cînd, îl atingea în vis, pe leu, în cap...

A doua zi Salamanca își urmă drumul și după o lungă plimbare văzu în față culorile șterse ale acoperișurilor orașului Orengo. Curînd mergea alene pe străzile liniștite. Dincolo de garduri, sau la cîte o fereastră apăreau fețe negre, cafenii, galbene uneori, care-l priveau fără curiozitate. Prima tavernă pe care o întîlni se numea „Șchiopul plictisit“. Proprietarul era într-adevăr șchiop, și părea foarte plictisit.

— Patroane, îi zise Salamanca, îți fac o propunere : angajează-mă ca om de ordine. Am să-i scot afară pe beţivii scandalagii.

— Care beţivi, omule ? se miră șchiopul, arătînd taverna complet pustie.

— Hm, medită Salamanca, ai dreptate. Nici urmă de beţivi. Trist !

— În orașul nostru nu s-a mai îmbătat nimeni de șaptezeci și trei de ani, explică patronul.

— Ce oraș trist și mizerabil !...

— Îți fac o contrapropunere : te angajez ca beţiv.

— Nu pricep.

— Nu vei avea altceva de făcut decît să bei, să mănînci și să petreci la mine. Numai la mine, nu la vreun concurent !

— De acord ! Scoate fripturile și băutura !

În fața unei mese încărcată cu de toate, Salamanca se așează, singur, să chefuiască. Curînd, bine dispus după masa îmbelșugată și băuturile tari, amiralul începu să fredoneze bătrînul tangou : „Mai trage-mi un glonte în tîmplă, Mary !“

Foarte repede, în tot orașul se răspîndi zvonul că la „Șchiopul plictisit“ e un beţiv care chefuiește din plin și petrece de minune. Proprietarii celorlalte taverne din oraș își rodeau unghiile de ciudă. Lumea veni să vadă, se con-

vinse și, convingîndu-se, ceru băutură, ca să petreacă alături de Salamanca. A doua zi firma tavernei se schimbă : „Șchiopul înveselit"... Lumea știa acum că acesta e singurul loc unde te poți distra cu adevărat și localul prosperă. Salamanca însă, pe măsură ce zilele treceau, se întuneca la față. O tristețe fără leac puse stăpînire pe el. Își dădu demisia din postul de bețiv și se duse în port să privească oceanul. Nici un vapor nu venea și nici măcar o scîndură nu părăsea debarcaderul. Salamanca se întoarse în oraș, trecu nepăsător prin fața „Șchiopului înveselit", refuzînd invitațiile chefliilor de a li se alătura, și colindă pe străzi pînă seara. Dormi pe o bancă, dormi rău, nu fiindcă ar fi fost lemnul tare, dar nu se lega somnul de el. Somnul adînc de altădată ! Așa trecură cîteva zile anemice. Dinspre țărm bătea un vînticel călduț de contraaventură...

Într-o dimineață Salamanca se trezi simțind o schimbare în aer. Vîntul bătea dinspre larg și cam răcoros. Fugi în port și cu un oftat de fericire văzu la capătul zării fumul negru al unui vapor. „Căpitan Drake" acostă pe înserate și cîțiva marinari coborîră gălăgioși, întrebîndu-se pe unde o fi vreun pension de fete... Salamanca le explică bucuros, întrebîndu-i cu ce prilej veniseră la Orengo. Aduseseră băutură pentru o tavernă... Pentru taverna „Șchiopul înveselit".

— Dar vreun ziar nu aveți ? întrebă Salamanca. Vreun ziar din lumea largă ?

— Ține, frățioare, zise unul din mateloți, aruncîndu-i o foaie mototolită și fugi în urma celorlalți, care se grăbeau.

Strîngînd la piept ziarul căpătat, Salamanca descinse la una din tavernele pustii din port, și ceru, spre marea fericire a proprietarului, un whisky dublu. Îl supse, simțind că renaște, și desfășură cu un calm voit ziarul. La început nu dădu atenție titlului : *„În portul Bocanowa, pe coasta Malvairului, a fost arestat Hitler, cu acoliții săi !"*, așa suna titlul cu litere majuscule, puțin strîmbe, probabil din cauza grabei în care a fost cules acel număr de ziar.

— Mai arde-mi unul dublu, șefule ! comandă Salamanca.

Ştirea despre arestarea lui Hitler nu era dintre cele mai de lepădat. „Parcă ştiam că ăsta se otrăvise sau îşi dăduse foc, sau cam aşa ceva", îşi spuse amiralul, ducînd sub nas al doilea „dublu", şi ochii îi coborîră pe fotografiile celor arestaţi.

El nu făcea parte dintre oamenii care varsă paharul de emoţie. Nici o picătură nu se pierdu, totuşi Salamanca rămase niţel mirat.

Vedea oare bine ? Fotografia mărită a lui Vinoacă în mijlocul paginii acelui ziar, iar sub fotografie scria : «*Aşa arăta Führerul în momentul cînd cunoscutul detectiv brazilian José Flamengo, care-l urmărea de cîteva săptămîni, i-a pus mîna pe umăr, zicînd : „In numele legii, domnule Adolf Hitler, eşti arestat !" Observaţi,* continua comentariul, *că pentru a-i deruta pe eventualii urmăritori, monstrul berlinez şi-a smuls urechea stîngă.*»

Alături de fotografia lui Vinoacă se răsfăţa, la fel de mare, poza — ghiciţi a cui ? — poza micului imbecil care le persecutase somnul de atîtea ori. Şi dedesubt explicaţia : „*Eminentul detectiv José Flamengo, care s-a acoperit cu o faimă mondială. Domnia-sa declară că, pentru a-l descoperi pe marele criminal, a folosit mijloace proprii, cu totul originale.*" („Exact, gîndi Salamanca. Ne trezea noaptea, zicînd : Îmi face cu ochiul ! Teribile mijloace !")

Ceva mai mică, spre dreapta, poza lui Lardea era ştearsă, cam nereuşită. Şi sub poză, textul : „*Un personaj enigmatic care tace tot timpul. Specialiştii consideră că ar putea fi colaboratorul intim al lui Hitler, generalul Möring.*"

Dedesubt, mare de tot, fotografia Necunoscutei Misterioase. Textul de sub ea : „*Un alt personaj nu mai puţin enigmatic, care caută să inducă în eroare pe anchetatori exprimîndu-se în limba română şi într-o altă limbă necunoscută. O fi Eva Braun, amanta lui Hitler, sau fiica acesteia ?*"

Şi, în fine, poza lui Manuel. Textul : „*Acest copil clăpăug pare a fi rodul iubirii dintre Eva Braun cu Führerul ei, cu care de altfel seamănă ca două picături de apă.*"

Salamanca izbucni în rîs. Deci, părerea lor era că Manuel seamănă cu Vinoacă ! Ambii, şi Vinoacă, şi Manuel, aveau dreptul să se simtă jigniţi !

Amiralul hohotea cu poftă pe seama „eminentului detectiv brazilian“ José Flamengo, gata să se răstoarne de pe scaun. Situaţia părea caraghioasă, dar cînd se mai linişti puţin se gîndi că nu tot aşa gîndeau şi prietenii lui, vîrîţi în temniţă din cauza tîmpeniei micului imbecil. Firește că trebuia să facă ceva pentru ei !

„Sfinte arhiereu al Madagascarului ! Iată-mă înhămat la o treabă blestemată ! . . .“

Salamanca se lăsă către port şi-i strigă unui marinar de pe bordul „Căpitanului Drake“ :

— Bă maţafoiule ! Ia întoarce-ţi figura inteligentă spre mine !

— Ce-ţi trebuie, înfometatule ?

— Încotro pleacă de aici butoiul vostru ?

— Înainte, şi pe urmă niţel la stînga

— Ar fi o treabă şi pentru mine ?

— Să mă gîdili la fund, poate...

— Căpitanul unde e ?

— Citeşte Biblia în cabina lui.

— Anunţă-l că vin din partea lui Kraig...

— Asta ce e ?

— Spune-i doar aşa : omul lui Kraig vrea să urce pe punte !...

«Na, că iarăşi l-am dezgropat de Kraig... Dar trebuie să plec cumva de aici... Trebuie să ajung la Bocanowa... Trebuie să-l întîlnesc pe José Flamengo şi să-i spun : „Mă, da' prost mai eşti !...“ Şi pe urmă trebuie să pun mîna pe Beebs...»

27

Salamanca aplecă urechea, dar se convinse iar că se înşală. Altceva era. Altceva. Oceanul nu începuse Cîntecul Frumoaselor Dezastre, aşa cum mi se păruse la început.

Oceanul era foarte liniștit în dimineața aceea, dimineața cînd „Căpitanul Drake" părăsea portul Orengo. Avea culoarea lui, care nu era nici chiar verde, nici de tot albastră... Culoarea lui proprie, pe care și-o alesese demult, în ziua întîia, cînd lucrurile se înghesuiau la Marea Tarabă să-și aleagă forma și culorile. Culoarea de la început, care va rămîne la fel pînă la sfîrșit.

Prin urmare oceanul nu începuse Cîntecele Frumoaselor Dezastre, ci era altceva : bătea un vînt de contraaventură...

„Căpitanul Drake" trecu printre epavele ce eșuaseră pe stîncile din dreptul orașului Orengo. Le ocoli cu grijă, păstrînd și oarecare distanță, ca și cum s-ar fi temut să nu se contamineze de boala lor. Boala lor pesemne că se numește odihna, dar „Căpitanul Drake" nu tînjea după repaus, dimpotrivă. Se smucea ca o iapă de rasă în hățuri. Era un vas iute și zvelt. Cînd pornea la drum, cu nările fornăind, drumul știa că acum i s-a înfundat, știa că se termină în cele din urmă.

Nu trecu mult și pe punte răsună fluierul șefului de echipaj. Foarte repede marinarii se adunară în linie și din gură în gură trecu zvonul că se va petrece un lucru neobișnuit. Salamanca intră și el în șir, cu toate că se simțea încă străin pe puntea „Căpitanului Drake". În cele din urmă urcă pe punte bătrînul căpitan Flivero, mîncînd un morcov proaspăt curățat. În spatele lui venea un *muss* aducînd o farfurie întreagă de morcovi curățați. *Muss*-ul se postă în spatele lui Flivero, puțin în stînga. Căpitanul era un moș impozant. Purta o veche și demodată uniformă, care poate că aparținuse și lui Erik cel Roșu, dar în mod sigur făcuse parte din garderoba lui Magellan. Barba căpitanului Flivero ar merita ea singură un capitol separat ca să poată fi cuprinsă în toată măreția ei. Vînturile tuturor meridianelor se încîlciseră în firele aspre. Și chiar meridianele, cînd se încurcau din greșeală în barba aceasta, trebuiau tăiate și înnodate la loc.

Pistolul căpitanului Flivero, purtat cu mîndrie pe soldul stîng, era prima mostră din timpurile cînd omenirea, veselă, abroga arcul, în favoarea ierbii de pușcă... Și acest căpitan, căruia nu i-ar fi stat rău într-un sarcofag alături de Tutmes al III-lea, acest căpitan demodat co-

manda un vaporaș iute și dat dracului, cunoscut și suspectat în multe porturi... Și comenzile folosite de Flivero erau de pe timpul cînd piraţii pîndeau cu brigantinele lor intrările vechilor porturi. Astfel căpitanul putea fi auzit: „Sus terţorolele!... Strîngeţi vela mare!... Sus flocurile! Fiecare din aceste comenzi avînd corespondent ca: Porniţi maşinile! Cîrma banda! Înainte cu toată viteza, şi aşa mai departe.

Distracţiile căpitanului Flivero — fiindcă se şi distra — erau dintre cele neobişnuite, iar unele chiar sinistre. Cîteodată, cînd vaporul se afla departe în larg, în zile senine şi calme, căpitanul ieşea pe punte cu chef de joacă, şi după ce ronţăia doi-trei morcovi îl anunţa pe secund:

— Astăzi spînzurăm guvernatorul!

Asta însemna că pavilionul era dat jos în grabă şi în locul lui se ridica la jumătate înălţime un steag negru, cu craniu şi oase, o flamură de pirat. După aceea era adus pe punte sub escortă armată manechinul care-l reprezenta pe guvernator. Doi mateloţi, dintre cei mai spătoşi, îşi puneau glugă de călău şi-l ridicau în aer, cu solemnitate, pe guvernator, care rămînea în streang pînă la apusul soarelui, cînd era dat jos o dată cu steagul negru.

După ceremonia spînzurării, Flivero mai mînca un morcov şi cobora în cabină, unde cînta dintr-un instrument asemănător cu o guslă şi tot atît de vechi ca uniforma sa. Toată ziua sunetele tînguitoare învăluiau punţile, în timp ce guvernatorul se legăna sub catarg, în timp ce drapelul negru fîlfîia ca un avertisment. Marinarilor nu prea le plăceau chestiile astea. Şi Flivero mai avea şi alte distracţii...

În ziua cînd „Căpitan Drake“ părăsise Orengo, Flivero avea o deosebită poftă de morcovi. Înghiţi trei bucăţi, privindu-şi echipajul. Nu mînca niciodată morcovul în întregime. Ultima bucăţică, cea de care se atinseseră degetele, o azvîrlea peste umăr.

— A sosit unul... începu Flivero, şi făcu o pauză mare. A sosit unul care pretinde că vine din partea lui Kraig. Ha, ha!

— Ha, ha, ha! hohoti întreg echipajul, cu excepţia lui Salamanca.

— Aşa pretinde, că e omul lui Kraig. Ha!...

— Ha, ha!

— Pe memoria lui Nelson, mi-a spus în față că-i trimisul lui Kraig...

— Ha!...

— Sînt un om drept. Foarte drept! zise Flivero. Guvernatorul știe că nu degeaba l-am spînzurat... Mateloți! Aduceți cușca pe punte! Așezați-o, uite acolo, la tribord...

Cîțiva marinari ridicară, opintindu-se, cușca grea în care trăiau o panteră și un lup.

— Azvîrliți înăuntru pe cel care zice că vine din partea lui Kraig.

Ordinele erau ascultate orbește pe puntea „Căpitanului Drake".

Trebuiră șapte oameni voinici ca să-l îndese pe Salamanca pe ușa strîmtă a cuștii.

— Bine! zise Flivero. Ridicați trinchetul! Gabia jos! Deviați bompresul!

În acest timp, pantera și lupul, retrași în cealaltă parte a cuștii, îl priveau pe Salamanca, cîntărindu-l cu un ochi critic.

— Auzi ce-a făcut? A spus că vine din partea lui Kraig! se indignă pantera.

— Huîm!!! făcu lupul. Ce obrăznicie! Nu-mi place că e păros pe mîini.

— Hm! Dacă n-ai nimic împotrivă, mîinile le mănînc eu.

— Ba pe dracu! protestă Salamanca. Prefer să le trageți la sorți!

Amiralul ridică degetul. Continua să bată același vînt fleșcăit de contraaventură, trecînd de-a latul cuștii printre gratiile de metal.

— Ah, vă recunosc, zise el. Voi m-ați urmărit acum cîteva zile, cînd am șters-o din orașul căutătorilor de cristale.

— Poate da, poate nu, răspunse rece pantera. Asta nu te privește.

— Nu știu ce-o să se întîmple cu nefericiții ăia de Vinoacă și Lardea... Cu Manuel și cu Necunoscuta Misteroasă... Cine dracu o să-i mai scoată din încurcătură, dacă nu eu?

— Și cine-l mai prinde pe Beebs ? rînji pantera.

— Ai dreptate, văd că știi... Cine-l mai prinde pe Beebs ?

— Prea multă vorbărie, huîm, zise lupul.

— Haide, haide, îl dojeni pantera, și o sclipire de înțelegere îi trecu prin ochi. La urma-urmei nu sîntem șacali, și nici măcar oameni... Trebuie să ne purtăm frumos cu el înainte de a-l mînca.

— Ești o *lady* desăvîrșită, făcu lupul. Eu n-am trecut prin pensioane ca tine. Totuși, nu e bine să-i bîrfești pe șacali. În fine, ce facem, tragem la sorți cum a propus el ?

— N-ar trebui să-l omorîm înainte de a-l judeca. Așa cred eu, zise pantera.

— Iarăși interogatoriul ăla plictisitor ?

— Așa e legal. De ce să nu moară omul liniștit, împăcat, convins că așa trebuie, că așa merită.

— Fie, oftă lupul. Ne constituim în tribunal.

— Prima întrebare : cum o cheamă pe fata cu trei nume și o liniuță ?

— Am uitat. Oho, de mult am uitat.

— Aici e porcăria, zise pantera, întorcîndu-se către lup. Observi ? Tuturor le spune că a uitat, dar n-a uitat, încearcă, se forțează să uite, și nu reușește ! Haide, cum o cheamă ?

— Tina, răspunse amărît Salamanca.

— Și al doilea nume ?

— Mariana.

— Și al treilea ?

— Al treilea nu e obligatoriu să-l spună, interveni lupul.

— Așa e, am uitat. Și liniuța ? reveni pantera.

— Liniuța o punea între Tina și Mariana.

— Prin urmare, n-ai uitat ?

— N-am uitat, nu.

— Nu-i pot suferi pe cei care se prefac ! zise pantera. Mă întreb are rost să-l mai judecăm pe omul ăsta care zice că a uitat ceea ce n-a uitat de loc ? Beebs e un înger pe lîngă el !

— Aici nu te băga, pantero ! protestă Salamanca. Am eu socotelile mele cu Beebs, și nu-i permit nimănui să se amestece !

— La urma urmei — huîm ! — despre cine e vorba, despre el, sau despre Beebs ?

— Eu refuz să-l mănînc pe acest om ! zise pantera.

— Gîndeşte-te bine, vorbi lupul.

— M-aş îmbolnăvi... Părerea mea e formată... Îl vom transmite judecăţii rechinilor...

— Nu te pripi, pantero ! Oare nu ne-ar fi mai cu folos să-l mîncăm noi şi nu rechinii ?

— Nu-l mai suport în cuşcă, lîngă noi !

— Bine, se supuse lupul. Fie ! Iscăleşte procesul-verbal, omule, zise, întinzîndu-i hîrtia lui Salamanca. Vei fi transmis judecăţii rechinilor. Dacă te iartă ei, bine, dacă nu...

Se lăsase noaptea. Pantera se îndreptă spre un colţ al cuştii şi cu ajutorul lupului lărgi spaţiul crăpăturii dintre cei doi pereţi metalici. Salamanca se strecură afară. Asudat, se rezemă de bastingaj.

— Sări ! strigă pantera.

— Huîm, sări ! mormăi lupul.

Cu braţele întinse, Salamanca plonjă în oceanul negru...

28

Înotînd sub stelele veşnice, în aşteptarea judecăţii rechinilor, Salamanca îşi punea iarăşi întrebările panterei şi alte întrebări, pe care pantera ar fi trebuit să i le pună dacă nu s-ar fi plictisit de el... Îşi mişca braţele foarte încet, numai cît să se menţină la suprafaţă. Cîtva timp mai văzu luminile „Căpitanului Drake“ şi se menţinu pe direcţia lor, apoi nu se mai îngriji de direcţie, îi era totuna încotro se îndreaptă. Şi aşteptă judecata.

Cum aceasta era fără îndoială ultima lui noapte, îşi propuse să regrete cîteva lucruri, dar după ce scotoci bine în sac, nu dădu decît de regretul de a nu fi pus mîna pe

ticălosul de Beebs... Își propuse apoi să aibă cîteva ultime dorințe, însă după ce căută cu atenție, nu descoperi decît dorința mîrșavă de a bea cîteva înghițituri de *whisky-gin*, cîteva înghițituri zdravene, așa ca să se amețească și să fie beat turtă cînd îl vor sfîșia rechinii, sau cînd se va îneca.

Mai exista o dorință pe care însă o bruftuluise atîta, încît nu mai îndrăznea să se arate. Era o foarte ciudată și veche dorință a sa : ar fi vrut să se afle într-un cîmp cu iarbă înaltă deasupra căreia planează fluturii, iar el să scormonească puțin pămîntul și să dea drumul unui izvor... Și să vină de pe drum cîțiva nenorociți însetați, care, bînd, să laude apa aceea rece și pură. Era o dorință absurdă, ca multe altele, așa că o pocnise bine, să nu se mai ridice la suprafață... Tot tîrguindu-se astfel cu sine, aștepta să vină rechinii. Înotă un timp pe spate, privind în sus, cu un rînjet prea vesel pentru starea lui. Își zise că nici o stea n-are să se clintească din loc după ce-l vor înghiți rechinii. Care dintre ele, care din stelele acelea strălucitoare s-ar deranja să se stingă în cinstea unui pierde-vară sfîșiat în largul oceanului ?

Era plăcut să înoate așa pe spate, și dacă n-ar fi fost rechinii, și gîndul că cel mai apropiat țărm e la sute de kilometri, nici nu s-ar fi deranjat. Nici așa nu se simțea din cale-afară de trist. Orice marinar e obișnuit cu gîndul de a se sfîrși undeva, la mama dracului, pe ocean. Într-un colțișor al iadului, bătrînii Duke și Sam și Pylle au început o partidă de cărți ; și-l așteaptă să fie al patrulea. Pe masă se vede sticla cu băuturică pregătită din cazanele lui Satan... și tot rumegînd aceste gînduri, Salamanca simți cum se mișcă apa sub el și știu că apăruseră rechinii. Oare-l vor apuca așa, pe nepregătite ? Crant ! și s-au dus picioarele. Crant, și gata ! ... Îi fu frică. Da, sincer vorbind, îi fu frică. Măcar de-ar ieși la suprafață ticăloșii, să-l prevină, eventual să aranjeze o judecată la fel de elegantă cum fusese cea a panterei și a lupului. Rechinii însă se foiau pe dedesubtul său ... simțea cum geme apa tăiată de torpilele puternice, și-i venea să urle de groază. Mușcătura fatală însă întîrzia. Apoi o mare bolboroseală de apă se produse în fața lui, la cîțiva metri, și capul unui rechin apăru.

— Noroc, Salamanca ! Eu sînt rechinul *Poate-că*...

— Sper că nu te aştepţi să-ţi ţin un discurs de bun sosit !

— Sînt un rechin foarte cunoscut, poţi fi sigur. Întreabă oriunde despre *Poate-că*, şi ţi se va spune...

— Eşti un rechin înţelept, *Poate-că* ! Nici n-ar trebui să-ţi strici stomacul cu unul ca mine...

— Vorbele tale mieroase nu-mi ating inima, Salamanca. Te linguşeşti degeaba.

— Uite ce este, *Poate-că*, n-ai decît să mă rontăi, dar nu mă insulta. Nu-ţi permit să mă faci linguşitor !

— Numai nu-ţi pierde cumpătul. Carnea de om furios e şi mai rea...

— Sînt foarte furios, află !

— Simţi ? Oceanul urcă, zise rechinul.

— Lasă-l să urce... Salamanca începea să simtă oboseala în braţe. Erau ca de plumb.

— Cînd oceanul urcă, e semn pentru noi, rechinii, că se apropie . . . se apropie . . .

— Oooh...

— Se apropie...

— Rechinule... Ascultă, dragă *Poate-că*, dragă rechinule, eu...

— Trebuie să înţelegi... Să înţeleagă toţi... Toţi...

Oceanul se prăbuşea spre cer. Mîna pescarului îl susţinu şi veni al doilea pescar şi-l răsturnă în fundul bărcii. La cîrmă se mai afla un bătrîn, cu pielea şi mai închisă decît a celorlalţi doi.

Salamanca încă nu-şi reveni cînd barca pescarilor se apropie de insula Suharga, oprindu-se în dreptul unei mici localităţi, şi, din întîmplare, chiar lîngă zveltul vapor „Căpitan Drake". Pe bordul acestuia indigenii transportau cantităţi de peşte. Marinarul leşinat fu întins pe ţărm şi arătat căpitanului Flivero, care tocmai se despărţea cu urări de bine de căpetenia locală, trăgîndu-se amîndoi, din răsputeri, de urechi.

— Dar ăsta e marinarul nostru ! Omul venit din partea bătrînului Kraig . . . Duceţi-l pe punte ! În cuşca fiarelor cu el !...

Cînd deschise ochii, Salamanca văzu mutra panterei, care-l examina cu o curiozitate destul de anemică.

— Ce naiba, nu mai putem scăpa de tine ? întrebă în cele din urmă uriașa pisică, scîrbită.

— Huîm ! rezonă lupul. Ce om plictisitor !...

— Să mă-nghită rechinii ! Să nu mai pun pe limbă picătură de alcool ! Să nu-l mai prind pe Beebs, dacă pricep ce s-a întîmplat, se dezvinovăți Salamanca.

— Oh, scutește-ne de explicațiile tale ! făcură lupul și pantera, și-i întoarseră spatele.

Puțin mai tîrziu pe punte răsunară comenzile demodate ale căpitanului Flivero. „Căpitan Drake" părăsi insula Suharga, cu toată viteza.

Cușca fu coborîtă într-un portuleț neutru din arhipelagul Golomon. Căpitanul Flivero vîndu pantera, lupul și omul, adică-l vîndu și pe Salamanca, proprietarului unui bar mizerabil, un individ scund, lat, cu figură de ucigaș. Acesta îi dădu drumul lui Salamanca din cușcă, și-l plesni cu biciul peste față. Marinarul, drept răspuns, îl cotonogi bine și zvîntă în bătăi și banda de lachei care sărise în ajutorul ucigașului. De partea lui Salamanca fu un palid pierde-vară, care se nimerise să treacă prin partea locului ; Pack îl chema pe acest palid flăcău.

— Ai bani ? îl întrebă Pack pe Salamanca.

— Tot atîția cît are o ploșniță, răspunse fostul conte, amintindu-și, fără regret însă, de lăzile cu cristale de cuarț pe care scuipase nu cu multe zile în urmă.

— Nici eu, zise Pack.

— Trebuie să ajung neapărat pe coasta Malvairului, zise Salamanca.

— Și eu trebuie să ajung la Hollywood, unde a încetat producția de filme din cauza dispariției mele...

— Ești de mult pe-aici ? întrebă Salamanca, fără să ia în seamă spusele sale.

— Aș, abia am picat... De fapt, cam de patru săptămîni trag mîța de coadă...

— Și de unde dracu ai venit ?

— Nu ți-am spus ? De la Hollywood...

Salamanca scuipă subțire, între picioarele lui Pack.

— Cunosc, zise acesta, aranjîndu-şi pletele inelate şi privindu-l pe Salamanca drept în faţă, cu nişte ochi mari şi albaştri, cunosc două mijloace de a face nişte bani.

— Primul ?

— Iată primul : mergem la cinematograful din orăşel, unde rulează un film în care joc eu, şi ne înţelegem cu patronul. Tu mă prezinţi înaintea fiecărui spectacol. Publicului îi plac prostii dintr-astea...

— Eşti nebun ? Ce mă tot pisezi cu Hollywoodul, cu filmele ?

— Ai auzit de Bill Pack ?

— Te cred. Asta-i un grangure care învîrteşte cîte trei milioane pe fiecare deget. Joacă în filme cu fetişcane frumoase, pistoale, cai şi... pac, pac !

— Exact. Eu sînt Bill Pack.

— Măi ţîncule, bătrînul amiral Salamanca nu-nghite apă chioară. Ai glumit, destul !

— Omule, dacă-ţi spun că eu sînt Bill Pack !

Salamanca răsuflă adînc, ca un om scos din pepeni, dar care vrea să se calmeze.

— Să zicem ! Şi cum ai ajuns aici ?

— Dintr-o sminteală ! După un chef, nişte prieteni m-au îmbrăcat în zdrenţe şi m-au dus pe puntea unui vapor... M-au ascuns în cală, beat ca Huck Sydnei, cînd i s-a tăiat capul... A doua zi, cînd am urcat năuc pe punte, căpitanul m-a luat la rost, cine sînt, ce vreau acolo. Cînd le-am spus că-s Bill Pack, m-au luat la bătaie. Mă crezi că am făcut pe ajutorul de fochist toată călătoria ?

— Bătrîne, jur că povestea ta mă plictiseşte ! Ceva mai vesel nu ştii ? Care-i celălalt mijloc de a face nişte parale ? Nu vreau să-mi las ciolanele pe uscătura asta de pămînt... Să mă ia toţi dracii dacă prezenţa mea nu e de o mie de ori mai necesară pe coasta Malvairului, la Bocanowa, unde cunosc nişte nenorociţi care ar fi tare bucuroşi să-mi vadă barba... Şi — murmură Salamanca — mai e şi Beebs...

Pack îl privea dintr-o parte, cam chiorîş. Acesta observă :

— Pe limba panterei, care-i mai înţeleaptă ca tine, copilule, nu te strîmba, că nu-mi place ! Dacă m-ai ajutat

să-i pun pe brînci pe nemernicii ăia, crezi că-s obligat să cred toate izmenelile tale ?

— Nu te agita, răspunse Bill Pack, rece.

— Fie, poftim, te cred. Eşti marele grangur, artistul milionar, şi povestea ta-i adevărată ! Te cred. Ţi-e mai cald la stomac ?

— Eşti un bătrîn caraghios, ripostă cu îndrăzneală Pack.

Salamanca ridică degetul în aer şi simţi cu uimire adierea răcoroasă a vîntului de aventură.

— Pentru vorbele astea, ţi-aş fi tras o chelfăneală zdravănă, dacă s-ar fi întîmplat să nu bată vîntul care-mi place mie !

— Ştiu că te pricepi la asta ! Bill Pack îşi supse buzele. Povestea nu ţi-am spus-o ca să mă laud... Credeam că ai să înţelegi mai uşor primul procedeu. Al doilea e destul de nasol, poţi fi sigur. Trăieşte aici, la capătul oraşului, o babă mai mult nebună decît în toate minţile, şi bogată al dracului. Mai bogată decît bătrînul Douglas. Dacă te-ai da drept fiul ei, care a fost răpit acum vreo treizeci de ani, iar eu aş zice că te-am găsit, n-ar fi rău...

— O cunoşti ?

— Pe văduva Caburro ? Am fost de cîteva ori la ea, făgăduindu-i să te găsesc. Mi-a dat bani de cheltuială, altfel crăpam de mult. I-am spus că sînt detectiv. Marele detectiv Bill Pack ! Dacă-i spuneam că sînt detectivul Sofocle, tot aia era ! Dar nu e asta chestiunea. De trei săptămîni caut pe coasta asta sălbatică o figură pe care să i-o prezint drept fiu...

— Crezi că moaca mea e potrivită pentru o asemenea învîrteală ?

— ...Aş ! Moaca ta e cea mai sinistră din cîte-am văzut vreodată ! Dar ai norocul că nu te cunoaşte nimeni pe-aici... Pe scurt, să mergem la văduva Caburro să-i prezentăm pe fiul regăsit.

— Grozav mă plictiseşte scorneala asta !

— Dar pe mine ! La Hollywood, unde crezi că...

— Fleanca ! Auzi ? Cum te mai aud vorbind de Hollywood, te şi cîrpesc !

— O.K. ! Să mergem.

Totuşi, trecînd prin oraşul vîrît în ţărînă de căldură, Pack îl opri pe Salamanca lîngă baraca dărăpănată, unde se dădeau filmele, seara. Îi arătă nişte fotografii din filmul „Aripa de bronz".

— Vrei să spui că ăla eşti tu ? întrebă Salamanca, apucîndu-l pe Pack de bărbie şi răsucindu-l în toate părţile. Să ştii că gluma ar putea să ţină, dacă ţi-ai găsi nişte proşti să te creadă...

— Bine, bine ! Văduva Caburro e nerăbdătoare să-şi revadă singurul fiu, răpit de mic copil de piraţi... de bandiţi... Trebuie s-o săruţi ! Şi să plîngi de fericire, auzi ? Nu ne putem juca ! Şi să-i spui că-ţi aminteşti o droaie de lucruri : cum te jucai cu pisica sau cum îţi ştergea năsucul... Porcării dintr-astea, cît mai multe. Fă-o să lăcrimeze... Gîndeşte-te de pe acuma cine te-a răpit, unde te-a dus, şi ce-ai făcut acolo... Să-i povesteşti pe urmă cum am apărut eu, cum i-am răpus pe ticăloşi, te-am luat de guler şi te-am adus acasă... Altfel nu vedem culoarea arginţilor...

Cînd Salamanca o văzu pe văduva Caburro, înlemni. Anii reduseseră din dimensiunile bătrînei. N-ar fi greşit afirmînd că ea nu exista... Abia se vedea printre straturile de flori. Mînuţele ciolănoase trebăluiau ceva acolo. Capul tremura, un cap minuscul, cu o faţă adunată împrejurul nasului, care, de fapt, abia se mai distingea.

— Vai mie, oftă Salamanca. Asta nu e văduva Caburro, ci Diana de Poitiers, amanta lui Henric al III-lea... Are peste opt mii de ani !

— Nu te opri, mergi înainte ! îl împinse Pack. Pregăteşte-ţi lacrimile !

El însuşi se repezi şi-şi desfăcu braţele teatral :

„Cretinul !" gîndi Salamanca.

— Ce zi minunată, doamnă ! Ce zi de sărbătoare pentru biata inimă a unei mame singuratice !

„Îi voi frînge gîtul..."

Şi la un semn al lui Pack, zicîndu-şi că e cel mai ticălos dintre pămîntenii de după naşterea lui Budda, amiralul Salamanca îngenunche în faţa Dianei de Poitiers, storcîndu-şi un geamăt :

— Mamă !

Fiul văduvei Caburro își stinse țigara și-l privi pe Bill Pack, care se apropia prin întuneric.

— Ce-ai acolo ? îl întrebă, arătînd un paner pe care Pack îl lăsase jos.

— Mîncare. Pînă la portul Salbatao avem cel puțin patru zile de mers...

— Bine. Dar buzunarele de ce ți-s atît de umflate ?

— Bani, zise Pack. Și scoase un tanc pe care i-l întinse. Asta e partea ta.

— De ce ai nevoie de bani ? îl interogă cumva ciudat Salamanca.

— Ești nebun ? Din Salbatao crezi că ne va lua vreun căpitan pe gratis ?

— Pune banii înapoi !

— Te-ai îndobitocit de tot ? Ce facem fără ?...

— Pune banii înapoi de unde i-ai luat !

— Nu te ascult ! Nu te ascult ! Nu faci decît să mă convingi definitiv că am de-a face cu un prost. Pentru văduva Caburro asta e floare la ureche... Iar noi...

Salamanca îl pocni. Pack se ridică încet.

— Băiețaș, eu, decît să fur, prefer să ucid... Pricepi ? Du banii înapoi. Pînă la ultimul cent.

Merseră pînă la ivirea zorilor, de-a lungul țărmului, spre nord. Apoi dormiră. În timpul somnului, o insectă, sau poate un șarpe, îl mușcă pe Pack de pulpă. Locul se înroși și se umflă puțin. Salamanca îl tamponă cu whisky, din sticlele aflate în paner, și merseră mai departe, pînă ce picioarele refuzară să mai asculte. La trezire, piciorul lui Pack se umflase bine. Nu prea se simțea în apele sale artistul. Veni și febra. În ziua următoare Pack abia mai mergea. Salamanca îl sprijini, îl duse mai mult pe sus... Pack delira... Înaintau foarte încet. Mîncarea se terminase. Se părea că Pack își va da sufletul. Trupul îi era acoperit cu pete purpurii... Nu-l mai recunoștea pe Salamanca. Marinarul îl tîrî mai departe... În dimineața zilei a șaptea Pack se simți ceva mai bine. Mai făcură o bucată de drum. La

amiază intrară în orașul Salbatao. Ajunseră în port. Ședeau pe niște maldăre de gunoi, prostiți de foame, epuizați. Pack se stingea. Privea clipind o procesiune elegantă ce coborîse de pe bordul unui pachebot alb. Deodată se ridică și, clătinîndu-se, cu o privire nebună, cu glasul străin, zbieră spre cei care treceau :

— Mary ! Mary !... Eu sînt ! Nu mă recunoști ?

Una din elegantele doamne se opri, căută înapoi să vadă cel care o strigase cu atîta disperare.

— Niște golani din port... Te-au recunoscut, o liniștiră ățitorii.

Dar... Mary ! zbiera cu ultimele puteri Pack.

Femeia se opri din nou.

— Eu !... Eu !... Eu !... strigă Pack, gesticulînd.

— Stați puțin... zise strălucitoarea zeiță, puțin intrigată, și se apropie.

— Eu... eu... se bîlbîia Pack, izbucnind în lacrimi.

Zeița făcu o figură speriată. Degetele albe ale mîinilor se răsuciră într-un gest de groază.

— Dragul meu ! Bill !... Dragul meu, tu aici !... Tu !... Și începu să verse lacrimi fierbinți.

— E Bill Pack ! Dispărutul ! strigă careva.

— Bill ! strigă întreaga procesiune.

Apoi femeile începură să plîngă. Și bărbații începură să plîngă. Portul începu să plîngă. Vapoarele, să lăcrimeze. Două străzi mai apropiate începură să hohotească. Întreg orașul începu să sughițe în lacrimi...

— Dînsul !... se bîlbîi Pack, arătîndu-l pe Salamanca. Prieten... E cu mine... El a... Și căzu leșinat.

— Îl cunoști pe actorul Bill Pack ? întrebă unul din domni, apropiindu-se.

— Da' de unde, *sir* ! L-am văzut că se simte rău, i-am adus un strop de apă...

Bărbatul scoase o bancnotă. Amiralul o refuză, clătinînd ușurel capul.

— Leul urlă mai cu poftă în deșert, murmură el.

— Poftim ?

— Nimic, *sir*. Vă doresc bună ziua !

Salamanca se îndepărtă, fredonînd bătrînul tangou : „Mai trage-mi un glonț în tîmplă, Mary...“

Îmbarcîndu-se ca ajutor de timonier pe o epavă care se hotărîse să facă tocmai atunci ultimul drum, Salamanca ajunse două săptămîni mai tîrziu la Bocanowa. Orașul era plin de viață. Și amiralul constată cu mirare și un fel de ciudă că cel mai comentat eveniment din localitate era proaspăta evadare din închisoare a lui „Hitler" și a acoliților lor săi...

Auzind că prietenii lui o luaseră din loc fără să-i aștepte ajutorul, Salamanca oftă. Aproape regreta. I-ar fi plăcut să se întîmple altfel. Acum sute de oameni vizitau închisoarea orașului. Celula lui Vinoacă, adică a presupusului Hitler, fu declarată muzeu. Vapoare din lumea întreagă se îndreptau spre Bocanowa, cu turiști. Ziarele europene își băteau însă joc de José Flamengo, detectivul brazilian, argumentînd că adevăratul Hitler crăpase de mult timp. Alte ziare le contraziceau. Aveau loc dispute aprige, verbale, pariuri, bătăi și dueluri...

Scîrbit de deșertăciunea oamenilor, Salamanca își petrecea zilele într-o tavernă din port. Aștepta să pice vreun căpitan care să-i facă o ofertă ! Într-o zi, apăru în acea tavernă și luă loc, amețit rău, micul imbecil, cunoscutul detectiv José Flamengo. Inima lui Salamanca zburdă de bucurie.

— *Hello*, polițistule ! Unde ți-e Hitlerul ?

— Ssst ! bolborosi celălalt.

— Te-ai îmbătat ? Ți-e ciudă ?

Flamengo ridică ochii negri, nițel sașii. Avea o față prea lungă și parcă strîmbă, convexă spre stînga, concavă la dreapta.

— Ți-a scăpat Hitler, zise Salamanca.

— Sst ! Nu ăla era Hitler, zise Flamengo.

— Aha, aha ! Cam tîrziu ți-ai dat seama !

— Hitler era... cel înalt... Cel care tăcea !...

— Lardea ? Ești complet nebun !

— N-am să-mi iert greșeala...

José Flamengo ricoșă cu nasul în masă. Calm, Salamanca se întrebă cam ce pedeapsă i s-ar cuveni. Să-l arunce în mare ? Să-l spînzure de mîini și să-l lase așa pînă dimineața ? Să-l oblige să înghită o porție de muște mari, argintii ?

Îngîndurat, Salamanca îl zvîrli pe umărul stîng pe marele detectiv și dădu să iasă.

— De ce-mi furi clientul ? strigă barmanul. Unde naiba-l duci ? Ce ai de gînd cu el ?

— Ce face ? Nu vezi că omul vrea să doarmă ?

— Ascultă, nu-mi place mutra ta... Nu-mi place să-mi iasă în felul ăsta clienții din local...

— Asta nu e local, ci o gaură blestemată ! Știi cine-i omul pe care-l car pe umăr ?

— Ți-o fi frate ? Nu cred... Nu prea semănați...

— E Kraig... Lasă vorbăria ! zise Salamanca.

Barmanul se îmblînzi :

— Asta e altceva... De ce n-ai zis de la început ?

Salamanca o porni pe străzi. Nu prea era greu marele detectiv. Fete oacheșe, în rochii decoltate, pîndeau pe la colțuri.

Toate fetele erau frumoase la Bocanowa. Și toate ieșiseră să ispitească noaptea. Bărbații erau rari. Ăștia doi sînt singurii. Ăștia doi care-l acostează acum pe Salamanca.

— Domnule, numai o clipă !

— Mă grăbesc, răspunse amiralul. Prietenul e beat, trebuie să-l duc iute acasă...

— Ai vrea să ne spui, domnule, care din noi doi e mai deștept ?

— Cum aș putea să știu ? Iertați-mă, sînt grăbit.

Cei doi se ținură scai.

— E o mică rugăminte, n-ai de ce să nu ne-o îndeplinești. Întrebarea e simplă la urma urmelor ! Care din noi ți se pare mai deștept ?

Salamanca îl azvîrli pe José Flamengo pe umărul drept și continuă să meargă, urmărit de cei doi. Nimeriră deodată într-o înghesuială, pe unul din bulevarde. Publicul lua cu asalt o sală de spectacol, unde cîntau la ghitară patru negrese goale. Mai erau și alte numere de atracție, dar ăsta părea să fie cel mai tare. Lumea se îmbrîncea, nimeni nu se supăra pe nimeni, toți se supărau pe toți și Salamanca abia reușea să-l mențină pe detectiv, care, bălăbănindu-se, îi lovea cu picioarele și cu capul pe ceilalți.

— Domnule ! Să nu crezi că ai să dispari pînă ce nu ne spui care dintre noi e mai deștept ! zbieră unul din cei doi

pisălogi, și anume pisălogul nervos. În urma zguduiturilor, José Flamengo păru că se trezește din beție.

— Ce rău se leagănă vaporul ăsta... și-mi face cu ochiul !...

— Ce vapor ! țipă cineva lîngă el. Să-ți fie rușine, puturosule, că nu poți călători decît ca paraziții, pe umerii altora ! Altfel nu poți umbla ? Hei, domnule ! i se adresă necunoscutul lui Salamanca. Vezi că s-a cocoțat cineva pe umărul dumitale. Ia aruncă-l jos să-l călcăm în picioare !

Mulțimea făcu un salt, icnind, și-l tîrî pe Salamanca în holul clădirii. Pisălogul, calm, zicea :

— Trebuie să-l convingem să vorbească. E omul cel mai potrivit care să ne spună...

— Îl vom amenința cu moartea, răcni pisălogul nervos.

O ușă trosni, niște geamuri se sparseră, se auziră țipete și mulțimea, trecînd peste ultimele obstacole, invadă scările, coridoarele. Eliberat o clipă din strînsoare, Salamanca se pomeni gonind între două șiruri de uși, cu micul imbecil foindu-se neliniștit pe umărul său.

— N-ai să ne scapi ! strigă pisălogul nervos, avîntîndu-se pe urmele sale.

— De ce nu ne spui, la urma urmelor, părerea dumitale ? întrebă din fugă pisălogul calm.

— Nu vă spun ! scrîșni Salamanca furios. Puteți să veniți după mine și-n iad.

O ușă se deschise.

— Domnule ! Domnule ! Fii gentil... Numai o clipă !...

Femeia se întoarse cu spatele, unde trebuia ridicat un fermoar.

— Desigur, Matilda, zise Salamanca politicos, intrînd în cabină.

— E aici, aici ! vociferă pisălogul nervos, și amîndoi năvăliră pe ușă.

— O, domnilor, un bărbat e suficient la un fermoar ! Și iată patru ! Prea mult pentru mine ! protestă oacheșa.

— Domnul trebuie să ne spună care dintre noi...

— Strengarule, rîse fata, întorcîndu-se spre Salamanca. Eu nu sînt Matilda, eu sînt Rhea. Matilda e la etajul de sus, însă eu sînt mai frumoasă.

— Am spus și eu la întîmplare... Fermoarul acesta... Oh !

— Rezistă, dragul meu ! Fiecare fermoar e cu particularităţile lui... şi e de obicei mai greu să-l desfaci ! Eşti de mult în echipa lui Bob ? Parcă nu te-am văzut pe aici ?...

— Domnul ne este dator cu o părere, zise pisălogul calm. Şi anume, să ne spună care din noi...

— Sînt asociaţii tăi ? întrebă fata.

— Nici eu nu ştiu ce să mai cred...

— Şi ăsta pe care nu-l laşi o clipă de pe umăr ?

— Mi se pare că e Kraig, dar asta rămîne între noi...

— A... făcu fata. Pricep.

— Pricepi, pe naiba !...

— Te-a enervat fermoarul ? Totdeauna am spus că cel mai mare meşter al fermoarelor a fost sărmanul Pablo Wilfred. Rar fermoar care să-i fi rezistat.

— Şi dacă ai şti ce grăbit sînt, zise Salamanca, simţind că asudă. Printre altele, trebuie să-l găsesc pe Beebs.

— Raul Beebs ? E în cabina Mylly-ei... Totdeauna îl poţi găsi în cabina Mylly-ei...

— Alt Beebs caut eu, oftă Salamanca, ridicînd fermoarul încă un centimetru.

— Aici a intrat ticălosul ? se auzi o voce pe coridor.

— Chiar aici. În mod sigur, am văzut eu, Rhea i-a deschis uşa. De fapt, erau doi, unul fiind beat sau mort.

— Vai de ei ! Mai bine de-ar fi morţi amîndoi ! Dacă ar şti ce-i aşteaptă, şi-ar chema singuri moartea.

În cabină intră dresorul Conovan, cu biciul în mînă. Sudoarea curgea de pe el în şiroaie. Un miros înţepător umplu spaţiul. În spatele dresorului stătea un individ în tricou negru, cu un cap de mort pe mijlocul pieptului.

— Eu îmi risc viaţa cu tigrii, şi tu, Rhea... Patru bărbaţi în cabină !

— Îi povesteam despre sărmanul Pablo Wilfred. Cine se mai pricepe la fermoare ca el !?

— Vrem ca domnul să ne spună care din noi e mai deştept, ziseră pisălogii.

— Totdeauna la ora asta îmi amintesc de Pablo, suspină fata.

— Era vorba că nu te mai gîndeşti la secătura aia spaniolă ! Mi-ai promis, Rhea !

— Dar nu era spaniol, observă omul cu tricou negru. Era german.

— Dragul meu, te înșeli. Pablo era spaniol, chiar el mi-a spus-o. Spaniol din Topazo.

— Tu ești cel care se înșală ! I-am văzut pașaportul. Era neamț, din Fritzburg.

— Ești un sărman imbecil, dacă poți susține una ca asta !

— Imbecil ești tu, și pe deasupra, triplu idiot !

În timp ce se încăierară, rostogolindu-se pe coridor, veni în goană spărgătorul de pietre al trupei.

— Cineva a pronunțat aici numele Matildei ! zise rotindu-și ochii bulbucați.

— Domnul o caută pe Matilda, zise Rhea, pipăindu-și fesele trandafirii. Tocmai i-am povestit despre Pablo Wilfred. Cînd voi mai cunoaște un om care să lucreze atît de bine cu fermoarele ?

Spărgătorul de pietre înaintă amenințător :

— Ce vrei cu Matilda ?

— Ține-ți gura ! El o caută pe Matilda, zise Salamanca, arătîndu-l pe José Flamengo.

— Stîrpitura asta ? E mort ?

— Fii atent, e Kraig, șopti Salamanca.

Uriașul plescăi din limbă.

— Se petrec niște lucruri !... Niște lucruri ! Cine le înțelege pe toate ?

— Într-adevăr, cine ?

Micul imbecil se mișcă și-l privi de jos pe spărgătorul de pietre.

— Îmi face cu ochiul...

— Cine ? Matilda ? răcni uriașul.

— Taci ! Nu pricepi ? E parola... încercă Salamanca.

Spărgătorul de pietre își șterse fruntea cu o figură aiurită.

— Trebuie să-i transmit ceva Matildei ?

— Nici un cuvînt ! Cunoști metodele lui Kraig ?

— Metodele ?

— Ma-af-im.

— Ma-af-im, repetă celălalt.

— Poți pleca. Și nici o vorbă ! Du-te ! Ma-af-im ! Marș afară, imbecilule...

Dresorul reveni în cabină împreună cu adversarul său. Cu toate că își stîlciseră mutrele cu destulă virtuozitate, nu ajunseră la o concluzie în privința lui Pablo Wilfred, marele expert al fermoarelor.

— Spune-mi tu, Rhea, ce era Pablo ?

— German ?

— Spaniol ?

— Bietul Pablo ! Cît de dulce știa să tragă fermoarul. Și ce moarte a avut !... Strangulat de o femeie, tot cu fermoarul... Era doar grec, sărmanul. Și numai pînă la coasta a treia. De acolo în sus, polonez.

Cu José Flamengo pe umăr, Salamanca o șterse iute prin niște holuri pustii, deschise o ușă, urcă iarăși scările și pe neașteptate ajunse la aer curat, pe o mică terasă. Îl azvîrli jos pe detectiv și respiră adînc. Deodată, adierea cunoscută, adîncă și răcoroasă îl învălui.

— Vînt de aventură ! șopti marinarul, ridicînd degetul. Proaspăt vînt de aventură !... Fii binevenit ! Amiralul Salamanca te salută !

Rămase cu fața spre adierea tînără care venea de la mari depărtări, încercînd să intercepteze vestea pe care părea că i-o aduce. După cîtva timp coborî, dar niște uși erau acum închise, altele se deschiseseră, și-n celе din urmă trebui să folosească o fereastră. Ajuns în stradă, își aminti de José Flamengo. Micul imbecil rămăsese sus, încă buimac. Ar fi putut să cadă dracului de acolo și să-și spargă craniul său concav într-o parte, convex în cealaltă. La intrarea în teatru forfota se potolise. Portarul fuma, căscînd la răstimpuri.

— Du-te imediat la director cu bilețelul acesta ! îi zise Salamanca, întinzîndu-i la întîmplare o hîrtie.

Portarul plecă, mormăind somnoros. Salamanca, avînd cale liberă, se avîntă pe scările și gangurile marii clădiri. Sala de spectacol, unde se înghesuiesc o treime din oraș în seara aceea, rămăsese undeva dedesubt, însă marinarul nu reușea de loc să descopere calea către locul unde-l părăsise pe detectiv. Se întoarse din drum, apucă pe alte coridoare, mai urcă niște etaje. Clădirea părea să fie foarte veche, cu unghere tainice populate cu umbre din bătrînele timpuri. Ca vrăjit, Salamanca se învîrtea prin labirintul acela, cînd se deschise o ușă. În pragul ei stă-

tea o babă cu fața mică și turtită. Fața aceea se străduia să zîmbească. Ea vorbi :

— Bătrîna Putta Dorri e oricînd gata să-i ajute pe cei urmăriți ! Intră, aici nu te va dibui nimeni !... Cei doi încă te mai pîndesc în stradă, să știi !

— Putta Dorri e numele tău, băbuță ? Aș fi jurat că ești Ninon de la Rachette, amanta lui Filip al IV-lea... Dar despre care *doi* vorbești ? Cine mă pîndește în stradă?

— Putta Dorri nu te va trăda, marinarule ! Ea de mult îi ocrotește pe cei urmăriți. Fiindcă și ea a fost ocrotită !... Vai, vai, marinarule, nu trebuie decît să arunci o privire...

Ea îl duse la capătul gangului.

Salamanca îi văzu jos pe cei doi pisălogi. Pesemne-l așteptau să iasă de la spectacol.

— Undeva aici, pe o verandă, înțelegi ce spun, Ninon de la Rachette, e un individ beat turtă. Trebuie să-l găsesc.

— Ce nume curios ai pronunțat ! Vorbești despre micul animal care sforăie acolo ? E prietenul tău ?

— Cam așa ceva...

— Putta Dorri o să-ți arate calea. Ea e foarte bătrînă și cunoaște toate cotloanele tainice din casa asta, care e și mai bătrînă.

Călăuzit de Ninon de la Rachette, Salamanca ajunse pe veranda cunoscută și îl apucă pe detectiv de guler.

— Adu-l aici pe micul animal, zise bătrîna amantă a lui Filip al IV-lea. Am să vă ascund pe amîndoi în hruba unde m-a găzduit acum cincizeci de ani Hedley banditul, care era frumos ca un înger... Fugisem din închisoare, și el m-a primit... Și voi tot din temniță ați evadat ?

Bătrîna arătă într-o anumită direcție și, privind într-acolo, Salamanca observă dincolo de copaci niște turnuri întunecate.

— Acolo e închisoarea ? întrebă Salamanca.

— Sigur că da, marinarule. De ce te prefaci ? Și tu vii de-acolo. Sînt sigură că ai evadat din închisoare și că omul meu te-a trimis la mine. La mine se ascund mulți evadați...

Salamanca ciuli urechea, auzind spusele doamnei de la Rachette.

— La mine nu-i poate găsi nimeni... Nimeni nu poate descoperi taina ascunzătorii construite de Hedley, marele bandit, marea mea dragoste din tinerețe !...

Salamanca nu fu atent și nu observă ce anume manevra bătrîna. Sub perete apăruse o deschizătură întunecoasă. Niște scări duceau în jos. Cu José Flamengo pe umăr, cu niște presupuneri ciudate pe celălalt umăr, Salamanca o urmă pe multiseculara iubită a lui Filip, care, în ciuda vîrstei, cobora cu o anumită vioiciune scările, ceea ce trăda un bogat antrenament... O ușă mică și grea, dintr-un lemn tare ca fierul, deschisă de mîna agilă a bătrînei, îi lăsă să intre în încăperea subpămînteană unde frumosul Hedley își ademenea iubitele. Covoarele scumpe rezistaseră timpului și umezelei. Pe fiecare perete se afla cîte o pendulă. Una singură continua să bată. Inimile celorlalte trei înghețaseră definitiv.

— Cînd o să tacă și asta — zise Ninon de la Rachette, arătînd pendula în viață — o să tacă pe veci și limba bătrînei Putta Dorri. Acesta e blestemul lui Hedley...

Salamanca luă din mîna bătrînei lumînarea și o lipi pe măsuța al cărei lemn, mai puțin rezistent, devenise sfărîmicios. Privi cu îndoială împrejur.

— Nu cred că e necesar să rămînem aici — zise. Nu sîntem chiar atît de... urmăriți.

— Șezi pe această blană de fiară, marinarule. Pe blana asta moale m-a iubit frumosul, scumpul meu Hedley... Și ascultă-mi, dacă vrei, povestea... Bătrînei Putta Dorri îi place să-și spună povestea... Și, ori de cîte ori o spune se întreabă dacă nu e pentru ultima oară — adăugă, întorcîndu-și privirea spre pendulă. Văd că vechiul mecanism încă mai ține, dar cît ? În care noapte se va opri ? Cînd s-a stricat a doua pendulă, am știut că jumătate din viață s-a dus. Iar cînd arcul celei de-a treia s-a sfărîmat într-o seară, singur, fără să se fi atins nimeni de el, Putta Dorri știa că mai are de trăit numai un sfert de viață. Și e cam mult de-atunci. Sfertul ăsta se poate istovi din clipă în clipă... Aruncă-l de pe umăr pe micul animal beat, marinarule. Și odihnește-te. Nimănui nu-i strică să se odihnească puțin, cînd viața e atît de obositoare. Frumosul meu Hedley spunea : „Să ne odihnim, cît timp n-am obosit prea tare !“ Înțelegi cuvintele astea, marinarule ?

Hedley nu era numai frumos, ci și înțelept. Cu mulți ani în urmă eu l-am împușcat pe Arthur Manuel Binarro, pentru că s-a jurat să mă ia cu sila de nevastă, și ar fi făcut-o dacă Putta Dorri nu i-ar fi țintit bine capul. Trei gloanțe, marinarule! N-a mai rămas nimic din capul lui Arthur Manuel Binarro, dar nici Putta Dorri n-a mai rămas liberă. Cînd Hedley a organizat evadarea frumoasei Putta Dorri, cînd omul lui Hedley a adus-o aici, noaptea, Putta Dorri s-a jurat, în brațele scumpului ei bandit, că va ocroti și ea pe toți urmăriții... Aici s-au ascuns colonei, generali, prim-miniștri, pirați, hoți, falsificatori, criminali... Și Hitler, cu ceata lui, tot aici s-a ascuns! Cum urlau ziarele! Și *ei* se aflau la mine, aici...

— Hitler? Ai pronunțat numele ăsta, Hitler? Am auzit bine?

— E dușmanul tău?

— Cînd s-a întîmplat asta?

— Nu de mult, marinarule! Acum cîteva zile. Dar de ce te uiți așa la mine? De ce ard ochii tăi?

— Și eu îi caut pe acești oameni.

— Îi urmărești? Vrei să pui mîna pe Hitler?

— Asta e o încurcătură provocată de un mic imbecil — zise Salamanca, privindu-l iritat pe José Flamengo, al cărui nas tresărea în somn. Erau doi bărbați, un copil și o femeie?

— O madonă, marinarule. Nici eu n-am fost atît de frumoasă, cu toate că Flynn Buke, un bărbat cum azi nu mai sînt, n-a ezitat nici o clipă să-și împlînte pumnalul în inimă cînd i-am răspuns „nu". Patru bărbați s-au sinucis pentru mine, zîmbind, alți doi s-au omorît, iar lui Arthur Manuel Binarro i-am zburat eu creierii, așa cum ți-am spus. Dar femeia care-i însoțea pe oamenii ăștia era atît de frumoasă, că părea să fie de pe o planetă mai fericită decît a noastră...

Ninon de la Rachette oftă.

— Ar trebui să știu cum au ajuns oamenii aceștia la tine, Putta Dorri, zise Salamanca.

— Cum au ajuns, cum au ajuns... Crezi că eu știu?

— Și unde au plecat?

— De ce vrei să-i întîlnești? îl iscodi bătrîna. Nu-mi place să vorbesc despre cei care-și află adăpostul aici,

în hruba lui Hedley. De unde să știu că nu vrei să-i vinzi pe oamenii aceia și pe preafrumoasa madonă ?

Amiralul dădu din cap, întristat.

— Te înțeleg, Ninon de la Rachette. Știu că n-am să capăt nici o informație de la tine. Oamenii aceia sînt prietenii mei, dar n-am cum să-ți dovedesc.

— Putta Dorri și așa nu știe nimic despre drumurile clienților ei. Putta Dorri nu întreabă niciodată. Ar mai fi ea o gazdă bună dacă și-ar chinui musafirii cu întrebări : De unde vii ? Unde pleci ?... Asta-i, unde pleci ? Care om urmărit o să-ți destăinuie încotro o ia ?

— Înțelepciunea ta e adîncă, Ninon de la Rachette. Nu mai am nimic de spus...

— Nici eu, marinarule. Putta Dorri urcă în camera ei să se odihnească. Voi rămîneți aici. Noaptea bărbații pot face numai două lucruri adevărate : mîngîie femei sau dorm. Femei n-aveți de mîngîiat, așa că dormiți !

Salamanca privi în urma ei cum iese, apoi se întoarse către pendula care mai mergea.

„Și dacă se oprește ?“ gîndi.

30

Nu prea dormi adînc. Se trezea deseori și ciulea urechea ; și el, ca toți marinarii, era superstițios. Dacă a patra pendulă s-ar fi oprit pe neașteptate, el și cu micul animal — cum se exprimase Putta Dorri — s-ar fi pomenit îngropați definitiv în hruba tainică a banditului. Amanta lui Filip nu părea conștientă de pericolul la care-și expunea oaspeții. Pendula însă nu se opri.

Noaptea fu lungă, și nici nu se sfîrși, pentru motivul că lumina n-avea pe unde să intre acolo. Salamanca deschise ochii în întuneric, convins că nu va mai adormi, convins că trecuseră multe zile de cînd se afla înmormîntat acolo. Pendula continua să ticăie. O foame ucigătoare

îl făcu să se miște neliniștit. Simți că alături detectivul e treaz.

— Flamengo, dormi ?

— Nu. Unde mă aflu ? Cine ești ?

— Nu-ți face nimeni cu ochiul ?

— Fii atît de amabil și explică-mi cum am ajuns aici ?

— Cum am ajuns aici pot să-ți spun, dar cum vom ieși...

Salamanca aprinse chibritul. Mai rămăsese o bucățică din lumînarea adusă de Putta Dorri. Micul imbecil se ridică și-și aranjă hainele. Figură și José Flamengo ăsta !

— Să fiu al dracului dacă știu cine ești, zise.

Se pieptăna meticulos în fața aceleiași mari oglinzi de argint, sub sclipirea căreia Ninon de la Rachette, în urmă cu vreo cincizeci de ani, renunțînd la veșmintele mincinoase își dăruia de bună voie căldura banditului Hedley. Salamanca îl urmărea dintr-o parte, cu o privire întunecată.

— Presimt că va fi o zi frumoasă, observă detectivul.

— Dacă va mai veni vreodată ziua...

— Cum adică ?

Flamengo își întoarse spre el partea convexă.

— După evadare, ți-ai continuat cercetările ? îl întrebă Salamanca. Detectivul deveni foarte atent ; îl examină cu un ochi lucid pe amiral.

— Reprezinți concurența ? *Bright-Service ? Plain-Association ? Agenția Smith ?*

— Sînt omul lui Kraig.

Flamengo plescăi din limbă.

— Asta e altceva !

— Metoda mea este *ma-af-im.* Marș afară, imbecilule ! Ce-ai aflat după evadarea *lor ?*

— În primul rînd că Hitler era cel înalt, cel care tăcea.

— Asta mi-ai spus-o.

— Cînd ?

— Ieri, ieri seară.

— Eram foarte beat ?

— Pesemne.

— Nu mi se întîmplă prea des. Am avut un acces de descurajare. Închipuiește-ți, după atîtea zile de cercetări, am reușit să descopăr doar un singur indiciu : că oamenii mei au cumpărat de la un bătrîn barcagiu din port un

șoarece alb, într-o colivie, și că cel cu urechea lipsă l-ar fi botezat Felician. Șoarecele Felician... Nu ți se pare caraghios ?

— În amintirea cobrei Felicia... a cățelului Felician... A papagalului Felician... A pisicii Felicia... Aceasta este voința lui Lardea, murmură Salamanca.

— Ce tot spui ?

— Rugăciunea de dimineață. Altceva ce-ai mai aflat ?

— Nimic. De ciudă, m-am apucat să beau... O destindere, pricepi ?

— Avem aceleași interese, zise amiralul. Și eu trebuie să dau de acești oameni. Neapărat.

— Mi-am dat seama din prima clipă... Te-am observat și pe vapor ; acolo făceai pe marinarul...

— Dumneata făceai, în schimb, pe nebunul. Fiecare cu posibilitățile sale !

— Pînă unde merge colaborarea noastră ? întrebă Flamengo, practic.

— Pînă la capăt. Scopul pe care-l urmăresc eu nu-l contrazice pe al dumitale, domnule detectiv !

— Domnule colega, vrei să zici...

— Nu sînt detectiv. Sînt omul lui Kraig, ceea ce-i altceva, precum ai zis singur. Stai puțin ! Nu ți se pare că...

— Cum ? Nu pricep ! Ce cauți ?

— Se întîmplă ceva... sau s-a întîmplat ceva... E ceva care mă deranjează de cîteva minute... Nu simți nimic ? Nu auzi nimic ? Nu ți se pare ?...

— Pentru numele lui Dumnezeu ! gemu micul imbecil, alb la față. Vorbește clar, sau voi înnebuni de groază !

— Se clatină ceva, bolborosi Salamanca. Nu ! Se mișcă ceva. Sau nu ! Se aude ceva ! Asta e ! Pricepi ?

Și privirile marinarului se opriră asupra uneia din cele trei pendule stricate. Pe neașteptate aceasta pornise, ca și cum o mînă nevăzută i-ar fi reparat mecanismul.

— Acum sînt două pendule care merg, șopti Salamanca. Ciudat !

Detectivul făcu un pas înapoi.

— Liniște !... Auzi ? În spatele ușii !...

— N-aud nimic. N-aud decît pendulele... Ah !

— Ce e ?

— Drace, drace, drace! Acum a pornit și a treia pendulă!

— Ce vezi anormal într-asta?

— Oho... Crezi că e normal ca pendulele stricate să se repare singure? Am impresia că ne aflăm într-o vizuină de unde...

— Auzi? Iarăși! În spatele ușii...

— A pornit și a patra! Acum toate patru pendulele merg...

Tic-tac-ul umplea încăperea. Limbile galbene se mișcau încet, înspăimîntător de sigure de ele, ca și cum noua lor viață s-ar fi datorat unei obscure hotărîri definitive. Vechi mecanisme, reanimate de o forță misterioasă, scandau cu perversitate clipele. Mișcarea lor lentă părea că degajă o uriașă forță hipnotică.

— Nu te simți... cumva... amețit? întrebă José Flamengo.

— Nu știu... Am impresia, în schimb, că mi s-a mărit capul...

— Da, da, ai dreptate... Capul... bolborosi detectivul, cuprinzîndu-și între palme scăfîrlia strîmbă.

Salamanca zîmbi straniu.

— Mi se pare că Ninon de la Rachette a fost mai isteață decît mine...

— Ninon de la Rachette?...

— Amanta lui Filip al IV-lea.

— Ce tot vorbești?... Mi se tulbură vederea... Limbile pendulelor!...

— Se mișcă, se mișcă!... strigă Salamanca apăsîndu-și tîmplele. Îți face cu ochiul!

— Cine? Cine îmi face cu ochiul?

— Moartea, detectiv nepriceput...

În mijlocul camerei stătea Salamanca, bolborosind, cu picioarele înfipte în blana catifelată pe care banditul Hedley o adusese anume pentru iubita lui Putta Dorri, în urmă cu atîția ani, și ochii lui, ochii lui Salamanca, alergau de la o pendulă la alta, urmărind mișcarea lor înspăimîntătoare, parcă din ce în ce mai apăsată, mai grăbită. Lumînarea era pe sfîrșite și, o dată cu ultima pilpîire, aveau să rămînă singuri cu pendulele, cu cele patru pendule care ritmau destinul.

— Nu se poate ! exclamă José Flamengo. Așa ceva nu se poate !

Cine știe la ce se gîndea ! Se repezi la ușa scundă, ușa aceea din lemn întunecat, traversată de bare ruginite de metal rece, o zgîlții, lovi în ea cu pumnii. I se păru, sau auzi într-adevăr rîsul cuiva, de partea cealaltă ?

— Rîde ! Auzi, rîde de noi ! strigă detectivul, repezindu-se la Salamanca într-un acces de isterie.

— Ești un netrebnic ! zise Salamanca, expediindu-l cu o mișcare a mîinii într-un colț al camerei.

Flamengo se rostogoli caraghios, cu picioarele în sus, și rămase așa, azvîrlit, în ungherul acela unde lumina nu ajungea mai de loc, iar bătăile pendulelor răsunau mai tare.

— Nu sînt vinovat ! șopti Flamengo.

— Ești vinovat ! surîse macabru Salamanca. Și vei plăti... Acum sau mai tîrziu...

— Despre ce vorbești ?

— Peste un minut vom fi în beznă... Iar ceasurile bat... bat... bat...

— Am să urlu... Am să urlu de groază, scînci ca un cățel detectivul. Ce înseamnă toate acestea ?

— Cînd mă gîndesc că ei au acuma un șoarece alb pe care-l cheamă Felician, îmi vine să mor de rîs.

— Astea-s niște cuvinte absurde... De ce vorbești așa despre ei ? Ce este între voi ?

— Lumînarea se stinge...

— S-a stins... Am să urlu... Să nu te apropii de mine !

— Eu n-am să mă apropii... Altcineva însă, altcineva...

— Cine ? Cine, altcineva ?

— Auzi ?

— Da !

— Cineva coboară scările ! Ba nu... S-a oprit. Ascultă la ușă, probabil. Fă-ți rugăciunile, José Flamengo !

— Fă-ți și tu rugăciunile, falsule marinar ! Fiindcă nu ești marinar. Cine știe ce urmărești cu mine !

— Una dintre pendule s-a oprit, zise după cîtva timp Salamanca. Cea de colo... Cea de deasupra capului tău...

— Asta ce-o fi însemnînd ? De ce s-a oprit chiar asta de deasupra mea ?

— Liniște... A mai tăcut una... Cea din stînga mea...

— Desigur că se vor opri și celelalte.

— Ce vor face cu noi ?

— Mare lucru nu pot să facă... Ce poți face dintr-un om ? Eu, oricum, nu mă las... Din mine nu poate să facă nimeni nimic decît ceea ce sînt. Și sînt ceea ce sînt, prin voia mea, și fiindcă așa-mi place, poți fi sigur de asta. Ha ! S-a mai oprit o pendulă...

— E sfîrșitul... Ce lucru absurd ! În starea lor să cumpere un șoarece, și încă să-l boteze... Să-i dea nume șoarecelui !

— Asta n-ai s-o pricepi și așa... Nu te chinui cu gîndurile. Acum a stat și ultima pendulă. Era mai bine cînd mergeau... Acum întunericul e gol. N-are nimic în el, e pustiu. Fără nici un sunet...

— Ai milă, Dumnezeule ! horcăi José Flamengo. Mă înăbuș...

— Da... Da... Pe undeva a început să intre mirosul ăsta dulceag... E un miros destul de plăcut... chiar dacă ucide, tot e plăcut, nimeni nu m-ar convinge să spun contrariul... Nu-mi dau seama precis dacă adorm sau dacă mor... Dacă adorm, noapte bună, și scuip pe toți... Iar dacă mor... dacă mor... nu mă gîndesc la nimic. Bărbații adevărați nu-și retrăiesc viața înainte de punctul final, pentru motivul că... pentru motivul că știu... Știu că toate-s prostii !... Parfumul ăsta ucigător îmi pătrunde-n plămîni, simt, simt foarte bine, și sînt foarte lucid încă, deși trupul mi se prăbușește... Să cumperi un șoarece atunci cînd totul se scufundă împrejur e frumos... dar nu oricine poate așa... un șoarece pe care să-l botezi Felician. În amintirea cobrei Felicia, a cățelușului Felician, a papagalului Felician, a pisicii Felicia... Aceasta este voia lui Lardea...

Cîteva minute mai tîrziu, dacă ar fi avut putința să vadă, Salamanca s-ar fi enervat îngrozitor. Doi oameni intrară.

— Acuma îi ducem direct acolo ? întrebă unul.

Vocea era a pisălogului nervos.

— Da, chiar acum ! răspunse celălalt. Este dispoziția lui Kraig.

Vocea era a pisălogului calm. Iată de ce ar fi avut motive Salamanca să se enerveze... Salamanca însă era țeapăn, căzut pe blana moale... Dormea ? Era mort ?

31

Caii mergeau la pas, unul după celălalt, resemnați. Acum convoiul trecea printr-un codru neasemuit de adînc și de trist, însă cel din față, călărețul din frunte, își conducea fără șovăire oamenii prin labirintul numai de el cunoscut. Țevile carabinelor străluceau cînd și cînd...

Nechezatul strident al unui cal rupse deodată cîntecul acela mut al așteptării. Pădurea, jungla tresăriră în profunzime. Zeci de glasuri s-au grăbit să răspundă acelei chemări neașteptate, păsările se zbătură pe deasupra cuiburilor și un trib întreg de maimuțe porni, pe tăcute, în urmărirea convoiului. Chemarea însă nu se repetă, și vocile tăcură în cele din urmă. Maimuțele, derutate, încremeniră, atît cît poate încremeni o maimuță, cu cozile lungi spînzurate în beznă, așteptînd ceva. Poate că așteaptă și acum.

La ceasul acela totul se transformase în minciună. Chiar și luminița ce se născuse sub copita unui cal mințea. Mințea că raza ei de o clipă poate aprinde și preface în cenușă împărăția întregi. Pretindea că n-ar fi pîlpîirea măruntă și rece, stîrnită de copita unui cal obosit, ci o stea albastră și singuratică, chemînd de la depărtări nemăsurate privirile ce vor s-o admire.

Și noaptea mințea. Și balaurii mințeau zicînd că-s balauri, cînd nu erau decît trunchiurile strîmbe ale arborilor seculari. De atîția ani înfipți definitiv în pămîntul fierbinte. Și pămîntul mințea. Că poartă cele mai frumoase și fericite creaturi pe spinare, între Alfa și Omega.

Pe urmă un om își plesni obrazul, încercînd să omoare o insectă lipicioasă care-l mușcase. Un cal sforăi zgomotos. Omul care-și plesnise obrazul privi în spate și rînji. În spatele său se clătina pe cal omul cu mîinile legate. Asta n-ar fi putut să-și plesnească obrazul, avea mîinile legate.

Copacii se răriră și convoiul urcă direct printre stînci palide. Copitele loviră ritmat piatra și cineva căscă prelung, dureros, atît de trist, că ai fi crezut că omul nu dor-

mise încă niciodată și jinduiește de mii de ani să pună capul jos, să aţipească o clipă. Apoi mai căscă o dată, enervîndu-l pe cel din faţă, care însă nu spuse nimic. Palidele stînci nu se clintiră la trecerea călăreţilor, deşi te-ai fi aşteptat să se încoloneze şi ele. Era multă resemnare şi jale în statornicia cu care-şi păstrau locurile dintru început, şi cuiva, cuiva din convoiul acela îi fu milă de bietele stînci. Pădurea, pe urmă, se făcu la fel de adîncă, stîncile rămaseră în urmă, nimeni nu zise nimic, şi călăreţul din faţă îşi conduse mai departe oamenii, cu aceeaşi siguranţă.

Pe urmă cineva şopti un cuvînt, nu se ştie ce anume, un cuvînt îndrăznet, un cuvînt riscant, care n-ar fi trebuit pronunţat în noaptea înăbuşitoare, lîngă balaurii nemişcaţi dimprejur, sau poate era un cuvînt de teamă, nu se mai ştie.

— Aşa a poruncit Kraig, fu răspunsul la acel cuvînt.

— Ordinul lui Kraig, transmise mai departe omul.

Şi asta a fost tot ce au discutat, mergînd la pas, în noaptea aceea. Cei cu mîinile legate, cei care nu ştiau nimic, n-au discutat, n-au avut cu cine, fiindcă înaintau cîte unul, izolaţi, între păzitorii lor. Însă numele lui Kraig tot l-au auzit. Şi pentru Salamanca a fost suficient atît. Numele îi era cunoscut. Doar el îl inventase ! Situaţia era perversă, noroc că noaptea se lăsase adîncă şi convoiul, tăcut, îşi continua drumul. Pentru că nici n-avea altceva de făcut decît să meargă pînă la capăt. Caii se opriră singuri pe malul lacului şi-i scuturară din şa pe călăreţi. Oamenii, cu mîinile legate — erau cinci la număr, printre care Salamanca şi José Flamengo — fură aruncaţi jos, şi-mprejurul lor se postară santinele. Pe luciul lacului constelaţiile călătoreau lin, spre nesfîrşit. Bărbaţii aprinseră focul aproape de apă. Unul din ei, luminat dintr-o parte, se apropie de prizonieri. Îl căută pe Salamanca.

— Acum vrei să ne spui ? zise. Acum vrei să ne spui care din noi e mai deştept ?

Era pisălogul calm. Pisălogul nervos în schimb n-avea vreme de glume. Gesticula în faţa bărbatului care conducea convoiul. Acesta îl privea liniştit, şi-n lumina flăcărilor, barba lui, de mărime mijlocie, părea şi mai

neagră. Ei doi se depărtară de foc, în pădure, și după cîtva timp se auziră două împușcături. Reveni în tabără numai bărbosul, șeful convoiului. Salamanca își zise că n-avea să-l mai vadă niciodată pe bietul pisălog nervos. În acest timp, bărbații frigeau deasupra focului proaspete felii de carne. Foamea era năprasnică. Prizonierii nu primiră mîncare, nu primiră nimic. Aveau fiecare, pus deoparte, cîte-un glonț, în carabinele celor care-i păzeau cu rîndul. Pe lac, departe, se auzi zgomot de motor. Un zgomot cu totul neașteptat. Barca apăru dintr-o dată, din întuneric, cu două mustăți albe, săltîndu-și prova pe deasupra apei. Cineva coborî alți bărbați dintre cei proaspăt veniți ; fu pronunțat numele lui Kraig, și imediat prizonierii primiră ordin să se ridice. Pe jos, nu călare, escortați, porniră să facă înconjurul lacului. Dimineața veni șchiopătînd, îi ajunse din urmă, după ce străbătu trei perdele de ceață și era să se înece în apele grele ale lacului. Pe partea cealaltă, oamenii tăiau pădurea cu securile. Vreo cîteva duzini de oameni, îngrozitori la vedere, ridicau securile și le lăsau să cadă. Lemnul era tare, trunchiurile groase, pădurea se împotrivea din toate puterile. Ceva mai departe, începea împărăția stîncilor, și printre ele, alte duzini de oameni, printre care și femei, săpau în pămînt o uriașă groapă rotundă. Bărbați puternici, cu caschete albe pe cap, cu pistolul într-o mînă și biciul în cealaltă mînă, conduceau lucrul. Se vedea un mic debarcader pe malul lacului, și două bărci cu motor, iar deasupra debarcaderului o clădire puternică, din bîrne groase. Deasupra, flutura un steag galben pe care era brodat un chip de paiață cu limba scoasă, cu fes argintiu pe cap și clopoțel. Spre malul lacului povîrnișul urca vertiginos spre culmea vechiului crater vulcanic Jamloo.

Salamanca primi o secure și fu trimis la trunchiul unui sicomor, sub care trudea un bătrîn uriaș. Apropiindu-se, constată că uriașul nu e bătrîn, impresia falsă fiind creată de barba lui lungă de cîțiva țoli. Paznicul care-l adusese pe Salamanca rămase alături. Amiralul azvîrli securea și se așeză. Celălalt rob care izbea la răstimpuri în copac îi spuse ceva repede, într-un dialect necunoscut. Apoi îi șopti pe englezește :

— Aici te împușcă fără avertisment...

Paznicul se îndepărtă cîțiva pași, abia după ce Salamanca puse mîna pe topor și lovi copacul. Dacă mai ezita două secunde, ar fi primit cîteva gloanțe în cap : omul își trăsese piedica armei.

Discuția ce urmă fu purtată pe intervalul multor ceasuri, cu mari întreruperi, pînă se făcu seară. Fu o discuție pe șoptite, cu înjurături și amenințări...

— Nu te mai gîndi și nu mai spera în nimic, vorbi uriașul bărbos. Nach-Împăratul ți-o spune : nu te gîndi și nu spera.

— Cine dracu e Nach-Împăratul ? întrebă ostil Salamanca, deși înțelegea prea bine ce vrea să zică celălalt.

— *Eu*. Ce, n-ai auzit de mine ?

— De loc ! Și mai izbi o dată cu securea. De loc ! Ai de gînd să te superi ? Tu ai auzit de amiralul Salamanca ? Asta-s eu, și cred că nu-s o persoană mai puțin importantă decît oricine altcineva.

— Se vede că ai stat multă vreme la pușcărie, sau că ești un hoț cu totul neînsemnat, dacă n-ai auzit de Nach-Împăratul... Sînt regele spărgătorilor de case de bani din tot Pacificul de sud.

Lucrară în tăcere cîtva timp. Arborele își apăra pielea, milimetru cu milimetru.

— Ce se construiește aici ? întrebă Salamanca.

— Hm... Asta n-o știe nimeni.

— Dar ce-i aici ? Colonie de muncă ?

— Poc ! Poc ! Poc !

— Ești un prost ! zise uriașul.

— Poc ! Poc ! Poc !

— Prietene, orice catîr știe să zbiere cînd e soarele la amiază !

— Ce-ai spus ?

— Că am frunzărit destule mutre ca tine, Nach !

— Poc ! Poc ! Poc !

— Mă amenințI ?

— N-are rost să ne batem, dar dacă va fi necesar, am să te snopesc, zise Salamanca.

— Ia te uită !

— Poc ! Poc !

— Eu te întreb frumos, ca omul civilizat. La naiba, n-am de gînd să rămîn multe zile aici !

— Iar eu îţi spun că eşti prost. De aici nu scapă nimeni. Au încercat cîţiva, nu demult... Vezi cele patru movile de colo ?

— Poc !

— I-au prins ?

— I-au lichidat înainte să fi mişcat bine un deget.

— La urma urmei, ce este aici ?

— Tocmai asta e îngrozitor : nu se ştie ce este aici !

— Pentru cine lucrează toţi oamenii ăştia ?

— Asta se ştie : pentru Kraig.

— Poc ! Poc !

— Şi Kraig cine e ?

— Asta nu se ştie.

— Dar toţi oameni de aici cine sînt ?

— Asta se ştie. Sînt evadaţi de prin închisori. Tu nu din închisoare vii ?

— Las' că-ţi spun... Dar de ce au spălat putina, ca să ajungă aici ?

— Mă apucă sila de-atîta pălăvrăgeală !

— Vezi-ţi de treabă ! Abia aşteptai să-ţi vină cineva să schimbi o vorbă-două ! Te fandoseşti !

— Păi, omule, văd că nu pricepi nimic. Aici e grozăvia ! Ne aflăm în mîna cuiva... A unei forţe... Ştii, stă omul liniştit în închisoare, are un an, doi, trei, opt... Şi vine cineva, un paznic să zicem, care te anunţă că peste o zi, două sau trei, la ora cutare ţi s-a aranjat evadarea... Îţi vine să crăpi de fericire, îi mulţumeşti cerului şi te întrebi care or fi prietenii ce s-au gîndit la tine, să-i săruţi în gînd de o mie de ori... Şi vine clipa evadării ; nişte oameni pe care nu i-ai văzut în viaţa ta te iau în primire, zic că-s trimişii prietenilor, şi pînă să te dezmeticeşti, ţi-au ars una la ceafă şi te-au adus aici... Se zice că alţii au fost trimişi la o bătrînă blestemată, Putta Dorri, care i-a adormit cu gaze otrăvitoare... Toţi cîţi îi vezi aici sînt puşcăriaşi cărora li s-a organizat evadarea ca să fie aduşi aici. Şi de aici nu scapă nimeni. Cum spuneai că te cheamă ?

— Poţi să-mi zici Salamanca.

— Afurisit nume ! Din care puşcărie vii ?

Salamanca îl privi. Ridică degetul în aer. Nu bătea decît un vînt anemic de contraaventură.

— Închisoarea militară Saint-Marth... Dar eu am evadat singur, și am ajuns aici din prostie...

Ochii lui Nach-Împăratul sclipiră de curiozitate.

— Ce-ai căutat la Saint-Marth ?

— Rebeliune pe vas militar... Aș fi ajuns amiral dacă n-aveam ghinion.

— Ești cineva ! Vezi șandramaua cu steagul galben deasupra ? Trei mitraliere se uită în direcția noastră, de acolo... Uneori băieții ăia apasă din distracție pe trăgaci și te curăță. Lucrează ritmic, ca mine, fără să pui forță în lovituri... Așa nu obosești... Dacă te vede că nu dai din topor, te ia la ochi...

— Ce e cu steagul galben ?

— Nu se știe... Aici nu se știe nimic...

— Poc ! Poc ! Poc ! Poc !

Salamanca se îndreptă de spate și privi în stînga ; la vreo două sute de metri, José Flamengo, singur, se lupta cu un trunchi de zece ori mai gros decît el.

— Și groapa ? întrebă Salamanca.

— Aici e totul... Eu am o părere. Nu i-am spus-o decît lui Mell Indianu, roșcovanul cu ochii holbați care lucrează de zor împreună cu profesorul, acolo... Mell, dacă vrei să știi, e țintaș strașnic, și a avut opt neveste. Știi care-i părerea mea ? Că groapa și tot ce facem noi aici nu servesc la *nimic*... Este cel mai grozav lucru din cîte-și poate închipui o scăfîrlie de om... Copacii pe care-i omorîm nu-i ridică *nimeni*... ceva mai încolo mai sînt trei gropi ca și asta, părăsite...

— Și atunci ? șopti Salamanca.

— Asta e o taină care-l va înnebuni pe Nach-Împăratul. Poți să mă crezi, măi... Cum ai zis că te cheamă ?

— Salamanca.

— Ce nume ! Ascultă... Poc ! Poc ! Poc ! Toți paznicii, toate figurile astea înarmate pînă-n dinți vorbesc în șoaptă, cu un fel de spaimă despre Kraig... În dosul tuturor întîmplărilor de aici se ascunde Kraig... Nici cînd trăia marele Luck Marullo, cel care a stăpînit bandele din Pacific vreme de douăzeci de ani, nu se vorbea cu atîtea

temenele despre el... Se zice că dincolo de pădurea asta e o fortăreață întărită, de unde Kraig conduce totul...

— Cînd te gîndești că eu sînt părintele lui, murmură Salamanca.

O dată cu venirea serii, robii fură adunați în fața barăcii cu steag galben, și aliniați într-un lung șir, cîte unul. Focuri mari fură aprinse în grabă! Nicicînd nu se formase o adunare mai glorioasă de hoți, ucigași, șantajiști, falsificatori, proxeneți, ca aici, sub geana înspăimîntătoarei păduri, sub umbra greoaie a vulcanului Jamloo. Săpăturile și lunile de muncă sub soarele arzător, hrana mizerabilă transformaseră crema lumii interlope într-o legiune de fantome flămînde, cu ochii arși, cu bărbile sure și murdare. În șir se aflau și cîteva femei. Zdrențele care abia le mai acopereau trupurile istovite atîrnau fără formă. Se aflau printre ele cîteva hoațe de elită, femei de o mare frumusețe, mlădioase ca niște pisici, care încă mai încercau să se țină drepte. Hrana o împărțea un bătrîn cocoșat care învîrtea linguroiul în cazanul cu o fiertură puturoasă. După aceea robii erau legați într-un dispozitiv ingenios care strîngea la un loc cîte trei glezne. Astfel oamenii rămîneau peste noapte imobilizați în mănunchiuri de cîte trei.

Trebuiră să treacă mai multe zile pentru ca Salamanca să priceapă de ce acești oameni, acești aventurieri îndrăzneți se gîndeau prea puțin la evadare, la posibilitatea de a scăpa de acolo. Truda de peste zi, hrana îngrozitoare, și nopțile petrecute în poziții chinuitoare, cu glezna lipită de alte două glezne, căldura înăbușitoare, atmosfera de taină ce înconjura locul și scopul muncii lor, șoaptele sinistre care circulau cu privire la Kraig, toate la un loc secătuiau complet voințele... Și mai erau și mormintele celor care încercaseră cîte ceva... Le vedeai în tot locul. Ultimele patru, proaspete de tot. Marinarul află cu totul din întîmplare, într-o seară, ale cui erau aceste patru morminte alăturate... Zăcea istovit la pămînt, cu glezna strîns înșurubată lîngă glezna lui Mell Indianu și cea a lui Ernst Smucker, un bătrînel care abia mai trăia; despre acesta Nach-Împăratul afirma că fusese cel mai mare specialist

în tăierea geamurilor, cu pietre prețioase, cu cuțitul și chiar numai cu unghia.

Mell și Smucker vorbeau despre frumusețea femeii. Închipuiți-vă, alt subiect nu găsiseră, cu toate că abia mai trăiau. Aveau amintiri comune, cutreieraseră împreună ținuturi, dăduseră în colaborare lovituri în tot felul de orașe, admiraseră aceleași femei. Smucker vorbea înflăcărat despre o actriță din Sydney... Mell îl aproba, adăugînd :

— Și totuși, cea mai curată frumusețe din cîte am văzut, cea mai superbă femeie din cîte au binevoit să gîdile pămîntul cu picioruşele lor, cea mai tainică în splendoarea ei a fost *asta*, zise, arătînd cu un gest al bărbiei într-o anumită direcție.

Sfîrșit de oboseală, flămînd, Salamanca abia dacă asculta vorbele lor. Totuși i se păru ciudată indicația lui Mell — deschise puțin ochii și privi — firește, acolo nu se afla nici o femeie, dar văzu, în lumina focului, cele patru morminte proaspete. Într-acolo arătase roșcovanul.

— Printre cei patru era și o femeie ? întrebă Salamanca. N-am știut.

— O femeie, da, și un copil, explică Smucker.

Marinarul recepționă cu întîrziere cuvintele.

— Avea niște urechi mari puștiul acela !...

Cum erau ferecați gleznă lîngă gleznă, putea face foarte puține mișcări și cu mare greutate, provocînd o durere insuportabilă și celorlalți doi.

— Astimpără-te, amirale ! gemu Smucker. Nu te învîrti atîta, îmi smulgi piciorul !

— Și ceilalți doi ? întrebă marinarul.

— Un vlăjgan lung, cu fața de piatră... Nu vorbea niciodată, cred că era mut...

— Iar celălalt, mititel, urît, fără o ureche...

— Cel lung avea un șoarece alb...

— E adevărat. Dar i-a dat drumul. N-avea cu ce să-l hrănească.

— Dar tot n-a scăpat șoarecele. Am văzut cu ochii mei cum Eliza, fata aceea slăbănoagă, a prins șoarecele și l-a înfulecat. Cu ochii mei am văzut...

— Pe urmă au fost împușcați... Nu știu cum s-a întîmplat, în timpul nopții parcă...

— Da... Erau împreună... O bandă nouă se vede că...
— Era frumoasă femeia.
— Da... Da...
— Iar băiatul avea urechi enorme...
— Să fi fost copilul ei ?
— Eşti nebun ?
— Îmi plăcea lunganul, avea o faţă deosebită...
— Mi-ar fi fost frică de el... În schimb, cel mic, cel fără ureche...
— Mie-mi plăcea...
— Şi mie... asta vreau să spun că...

Salamanca nu mai asculta bolboroseala lor. Tristeţea îi strînse inima : pricepuse ale cui erau cele patru morminte ! Întors către mormintele prietenilor,

Marinarul simţea cum buzele i se mişcă singure
îngînînd o străveche litanie, fără sens, fără cuvinte...

— Cînd apare pantera,
Humla, humlo, ooo !
Lianele junglei tremură uşor,
Humla, humlo, ooo !
Răspunse, în cele din urmă amiralul,
Uimindu-i pe tovarăşii săi de chinuri,
Care crezură că şi-o fi pierdut minţile...
Chiar atunci...

32

Tîrziu de tot, foarte tîrziu, cînd noaptea se făcuse mult mai neagră, cînd rădăcinile pomilor ieşiseră zvîrcolindu-se din pămînt, cînd oamenii treceau în visele lor către acea stare ciudată a pietrificării, tîrziu de tot, mult mai tîrziu decît îşi poate închipui cineva, un dangăt de bronz îl trezi pe amiralul Salamanca.

Văzu, în slaba lucire a propriilor săi ochi, paznicii înarmați cu arme grele, căzuți la pământ, pietrificați. Văzu chipurile pietrificate ale celor doi tovarăși *de gleznă*, privi mai departe, împrejur, cu urechea deschisă oricărui sunet, așteptînd să vadă ce fusese dangătul acela care-l trezise. Pe malul lacului, de jur împrejurul uriașei gropi, trupurile sclavilor, căzute la pământ, legate cîte trei prin glezne, păreau niște flori urîte, semănate la întîmplare de o mînă brutală și nepăsătoare.

Nu departe de el, zăceau la pământ, uniți prin aceeași *gleznieră*, Nach-Împăratul, cu barba lui înfricoșătoare, tînărul Dink, un spărgător începător, și fata ce ronțăise de viu șoarecele pe care Lardea îl eliberase... Dink strîngea în brațe trupul slab al fetei, slab și aproape dezgolit, și împietriseră în această rece îmbrățișare, el cu mîna pe sînul ei stîng, strîngîndu-l între degete cu o tristă lăcomie, cu buzele lipite de ceafa ei, printre șuvițele decolorate ; ea cu tîmpla dreaptă lipită la pămînt și mîna stîngă strecurată înapoi, de-a curmezișul trupului contorsionat al lui Dink, ca și cum ar fi vrut să răspundă îmbrățișării sale.

Salamanca văzu fața fetei, sau poate-și închipui că o vede. Nu era urîtă, nu, era o față melancolică, iar genele lungi și arcuite umbreau ochii aproape sfioși. Gura o avea mică, și cu greu ți-ai fi putut închipui această gură devorînd un șoarece, de viu.

Încet, încet, Salamanca simți cum somnul revine. Crîncena oboseală de peste zi circula leneș prin membrele lui, prin trup, sub forma unui lichid gros, cu mici sclipiri întunecate. Ochii i se închiseră, se prăbuși, cînd dangătul de bronz îl împinse iar la suprafață, cu inima zvîcnind nebunește în piept. Acum vedea și mai bine florile cu trei petale ale sclavilor pietrificați, prăbușiți în adîncimea cețoasă de unde-l trăsese afară sunetul acela despre care n-ar fi știut să spună dacă e vesel sau lugubru. O speranță nebunească îl făcea să ridice brațul în aer. Începuse oare să bată vîntul de aventură ?

Cînd ochii se obișnuiră tot mai mult cu întunericul, văzu în sfîrșit, în priveliștea aceea încremenită, ceva ce se mișca ...Un cîine ? Înțelese. Era o hienă jigărită care trecea șchiopătînd printre oamenii împietriți. Ce cadavre ciu-

date ! Nu se hotăra să-şi înfigă colţii ! Miasma plăcută a putreziciunii îi gîdila prea puţin nările. Hrana aceasta nu era încă suficient pregătită.

Se opri hiena nu departe de el, îl privi cu o vagă curiozitate şi se apropie încă puţin.

— Ha, mormăi jigăritul animal.

— Vezi-ţi de drum, o sfătui Salamanca.

— Bine aţi ajuns, rînji fiara. Dar încă n-aţi putrezit suficient. Nu sînteţi încă buni de mîncat.

— Eşti o hienă jalnică, eşti ca un palton vechi, cîrpit şi întors pe dos, încercă Salamanca s-o jignească.

— Tot ţinutul tremură de spaima lui Kraig, se plînse hiena, începînd brusc să lăcrimeze.

— Ce, şi pe voi vă controlează Kraig ?

— Kraig controlează totul... şi cadavrele cu care, îndeobşte, ne hrănim noi...

Salamanca privi în direcţia celor patru morminte.

— Ascultă, zise, ascultă, să nu-ţi treacă prin cap să scormoneşti acolo... Acolo zac prietenii mei.

— Unde ?

— Cele patru morminte de pe malul lacului... Să nu te prind, hieno, că le dai tîrcoale... Vai şi-amar de tine dacă încerci...

— Eşti un mare idiot, amirale !

— Cum ? Ce-ai îndrăznit să spui ? Ştii ce-a păţit Myke Slăbănogul, acum cinci ani, la Amsterdam, în cîrciuma lui Olle Hambrin, cînd m-a făcut idiot pe nepregătite, fără să fi băut per-tu cu el ?

Hiena ridică nasul şi inspiră adînc ; nările i se mişcară palpitînd.

— Acolo nu e nici urmă de cadavru, zise, convinsă.

— Lardea, Vinoacă, Misterioasa Necunoscută şi cu Manuel... Au fost uciși, şi îngropaţi acolo, suspină Salamanca.

— Nu-i cunosc pe oamenii de care vorbeşti, dar acolo sub cele patru movilițe nu zace nimeni. Crezi că n-am cercetat îndeaproape ?

— Să nu mai cercetezi, hieno ! se mînie Salamanca. Să-i laşi în pace pe prietenii mei !

Fiara se îndepărtă şchiopătînd şi Salamanca, după ce o urmări, să se convingă dacă nu cumva are de gînd să pro-

faneze mormintele, își puse pumnul sub cap și încercă să aţipească.

Simţi cum împietrește și el, încetul cu încetul.

De la gleznă suia în tot trupul răceala blestemată.

În cele din urmă împietri, fără să adoarmă. Ar fi vrut să deschidă ochii, dar nu mai putea. Iar clarul, sonorul dangăt de bronz îl chema din depărtare...

33

În noaptea următoare, o mîngiiere aspră îl deșteptă pe Salamanca. Era hiena șchioapă care-l pocnea cu laba ei profanatoare peste obraz, lăsîndu-i zgîrieturi adînci. Hiena orelor de piatră din noaptea trecută.

— Ce-nseamnă asta ? Cum îndrăznești ? se răsti amiralul. Iar ai venit ? Crezi că-s mort ?

În aceeași clipă auzi suavul dangăt, mai clar de astă dată, și o abia simţită adiere îi răcori fața. „Ești tu oare, vînt de aventură ?“ se întrebă Salamanca.

— Privește ce-ţi aduc, mormăi printre dinţi hiena și, descleștîndu-și fălcile, lăsă în iarbă un petic de hîrtie.

— La naiba, crezi că pot citi prin beznă ?

— Îţi voi citi eu, zise calmă fiara. Și citi : *„Nu sîntem morţi ! A fost cea mai superbă dintre scamatoriile lui Lardea. Trăim și vă vom elibera. La noapte să ai grijă să fii pus în aceeași gleznieră cu José Flamengo și bătrînul Smucker. Tîriţi-vă pînă sub cocotierul trăsnit. Ai încredere în hienă, la revedere, Vinoacă.“*

— Ce vis idiot, șopti trist Salamanca. Un vis dătător de speranţe... Tot ce poate fi mai rău...

— Rupe scrisoarea, zise hiena. Și să știi că nu visezi.

— Bine, făcu amiralul. Adu-mi bolovanul acela. Am să-l pun în buzunar și, dacă-l găsesc mîine în același loc, înseamnă că n-a fost vis și atunci voi ști ce e de făcut...

Hiena dispăru, Salamanca se culcă iar, mîngîind în buzunar bolovanul, și-n timp ce iar răsuna îndepărtatul dangăt de bronz, simți cum se pietrifică încetul cu încetul, începînd de la gleznă.

Se trezi sub mușcătura biciului. Un paznic descuia *gleznierele*. Amorțiți, oamenii se ridicau, întinzîndu-și brațele. Trupurile descărnate trosneau. Salamanca făcu primii pași și simți bolovanul atîrnîndu-i greu în buzunar.

„N-a fost vis ? Nu se poate, nu se poate", își zicea întunecat. Privi cu bănuială cele patru morminte. Apoi privi în jos, căutînd urmele hienei. *„Ei* trăiesc ? O scamatorie a lui Lardea ?"

Paznicii îi îmbrînceau cu paturile carabinelor. Bătrînul ghebos împărțea fiertura puturoasă, din cazanul murdar. În pragul barăcii de pe lac ieșise unul din șefi, și anume cel care-l lichidase pe pisălogul nervos. Lucrul începea o dată cu prima sclipire a zorilor. Ordinele se dădeau mai mult în șoaptă, mai mult cu biciul, mai mult cu pistolul, și peste toată această activitate stăpînea un cuvînt : Kraig, care avea în slujba lui alte două cuvinte : spaima și inexplicabilul.

Un negru, sluga șefului care avea insomnii, îngenunchease la picioarele acestuia și-i lustruia cizmele, îngînînd parcă un cîntec, ca o melopee, ridicînd tonul cînd ajungea la vîrfuri, și coborîndu-l la carîmbi. Acest șef avea o față lungă și slabă, cu obrajii scobiți adînc, sub ochii adînciți și tragici. Sclavii îi ziceau *Veselul* și se temeau mai puțin de el decît de *Micul Elefant* sau de *Gît Verde,* alți doi șefi neînchipuit de cruzi. *Gît Verde* se distra cu sclavele de trei ori pe săptămînă. *Micul Elefant* numai din cinci în cinci zile, iar *Veselul* niciodată. Pisălogul calm era și el șef, dar mai mic. El n-avea dreptul să se distreze cu sclavele.

Toată ziua Salamanca ciuli urechea așteptînd să audă dangătul îndepărtat, ca un semn că toate cele întîmplate în ultima noapte erau într-adevăr reale, fiindcă, deși se trezise cu bolovanul în buzunar, îl chinuia îndoiala. Nu auzi decît loviturile topoarelor, vaietele încete ale oamenilor și timpul trecînd cînd mai repede, cînd mai încet, prin spatele său. Nu auzi dangătul, nu regăsi urmele

hienei, nimic nu confirma speranţele sale. Privea spre cele patru morminte, încercînd să ghicească...

Îşi zise în cele din urmă că a avut halucinaţii, drept care fredonă : „Mai trage-mi un glonte în tîmplă, Mary“ şi se simţi ceva mai liniştit. Totuşi, către seară, manevră cu abilitate, în aşa fel, că se găsi gleznă lîngă gleznă cu Smucker şi José Flamengo. Detectivul, din care nu rămăsese mai nimic, se sili să zîmbească.

— Încep să mă desfiinţez, amirale...

— Multe greşeli ai săvîrşit în viaţă José Flamengo, îl căină marinarul.

— Dacă aş scăpa de aici !... Ticăloasa de Putta Dorri...

— Eşti mult mai vinovat decît amanta lui Filip, detectivule. Ninon de la Rachette e un înger pe lîngă tine...

— Azi împlinesc şaptezeci şi unu de ani, zise Smucker pe neaşteptate. Ce bine că mi-am amintit ! Mulţi ani înainte, dragul meu !

— Cum reuşeşti să ţii socoteala zilelor ? întrebă José Flamengo.

— Foarte simplu. În fiecare zi îmi smulg limba din gură şi o bag în buzunar. Cîte limbi se adună în buzunar, atîtea zile au trecut.

— Îţi creşte atît de repede limba ?

— Da. Peste noapte. Oricui i-ar creşte dacă şi-ar smulge-o.

— Să trăieşti, la mulţi ani, Smucker, îi ură Salamanca. Dacă hiena n-a mînţit, vei primi un cadou frumos de ziua ta.

— Eu aş fi un cadou frumos pentru hienă.

— Despre care hienă vorbiţi ? întrebă José Flamengo.

— *Ma-af-im !* zise Salamanca.

— Nu pricep...

— Este metoda mea de a lămuri lucrurile.

Salamanca nu închise ochii. Îl auzi pe José Flamengo aiurînd ; se certa în somn cu o femeie pe care o chema Falia, se dezvinovăţea în faţa ei, apoi tăcu, iar bătrînul Smucker la rîndul său începu să bolborosească — el însă cînta, cînta în somn, nişte cuvinte de neînţeles, pe o melodie asemănătoare cu Cîntecul Frumoaselor Dezastre. Salamanca nu mai avusese niciodată doi tovarăşi de *gleznieră*

atît de zbuciumați... Se părea însă că în noaptea aceea somnul îi ocolea pe mulți. Mult timp *Veselul* rămase treaz la fereastra barăcii, fumînd țigară după țigară. Ieșea, se plimba pînă la debarcader și înapoi... Pe urmă Salamanca urmări mișcarea, monotonă pînă la exasperare, mișcarea mîinii lui Tabaquerre, un falsificator din Paris, pe trupul dezgolit al femeii poreclite *Carameaua;* mîna lui Tabaquerre pornea de la umăr și cobora încet spre mijloc, apoi pe șold, aici *Carameaua* se apăra, îi azvîrlea mîna, și parizianul relua manevra de la capăt... Apoi Salamanca simți că sosesc orele de piatră și se împotrivi zadarnic. Întîi împietri lacul. Împietriră frunzele, oamenii, împietri mîna lui Tabaquerre pe șoldul femeii... José Flamengo împietri înaintea lui Smucker, iar acesta se pietrifică tot, cînd lui Salamanca trupul îi împietrise abia pînă la brîu... Pe urmă...

34

În întuneric, mîini nevăzute foloseau cu dibăcie pilele de oțel.

— Trage-ți încet piciorul, amirale! șopti Vinoacă. Așa... Acum ridică-te și dumneata, domnule Flamengo... Sper că n-ai de gînd să mă arestezi, acum... aici... După mine, repede!

Umbrele se mistuiră imediat în pădure. Conduși de Vinoacă, cei trei tovarăși de *gleznieră* făcură drum lung prin beznă, fără să aibă cea mai mică idee încotro se îndreptau. Nici nu observaseră la început cînd din întuneric se desprinse o umbră ce li se alătură.

— Lardea! tresări Salamanca.

Scamatorul duse degetul la gură.

Într-o poiană scăldată în lumina stelelor îi aștepta hiena.

— E tot acolo, zise fiara. Veghează. În fiecare noapte veghează. Cine ştie ce pune la cale!

Acum urcau povîrnişurile craterului Jamloo.

— Hiena Felicia, zise Vinoacă. În amintirea...

— Ştiu, îl întrerupse Salamanca. În amintirea cobrei Felicia, a căţelului Felician, a papagalului Felician, a pisicii Felicia, a şoarecelui Felician.

— Asta... începu Vinoacă.

— Şi mai departe ştiu: asta este voinţa lui Lardea. Unde e Manuel? Unde e Misterioasa Necunoscută?

— Sst! La peşteră, în ascunzătoarea principală... Trebuie să înaintăm în linişte.

În faţă se vedeau lumini. O veche clădire, cu ziduri masive, avînd formă de cetăţuie, străjuia colina rotundă de sub craterul Jamloo. Garduri de sîrmă ghimpată opreau trecerea. Cîteva mici construcţii, zidite în pămînt ca nişte cazemate, înconjurau clădirea principală.

O singură fereastră din cele care dominau faţada era luminată şi dincolo de perdelele translucide se vedea precis profilul unui om, aplecat peste masa de lucru.

O atmosferă sumbră, de groază, înconjura vechea clădire de sub crater, iar singura fereastră luminată şi profilul de dincolo de perdele sporeau senzaţia apăsătoare.

— Cine e? întrebă Salamanca.

— Nu ghiceşti?

— De loc. N-aş fi crezut că mai există ceva aici...

— E Kraig, şopti Vinoacă.

— Da, e Kraig, întări hiena.

Frunţile foştilor sclavi se zbîrciră de spaimă. Kraig! Iată-l! Singur în noapte, urzeşte, şi cine ştie ce gînduri îi trec acum prin cumplitu-i craniu!

— Kraig, murmură marinarul. Exişti într-adevăr!... N-aş fi crezut!... Dacă ştiam... dacă ştiam...

— Îl vom spulbera, zise Vinoacă.

— Ce-ai spus? întrebă detectivul.

— Noi să ne luptăm cu Kraig? îşi făcu Smucker trei cruci.

Vinoacă se întoarse către ei.

— Aceasta este voinţa lui Lardea, spuse grav.

Din depărtare răsună dangătul cald, dangătul de bronz, cel aducător de speranțe. Și deodată Salamanca își simți pieptul răcorit. O adiere înaltă trecea peste ei.

— Vînt de aventură !... De cînd, de cînd, de cînd te aștept !

Marinarul făcu mîinile căuș și bău din vîntul parfumat ce venea drept spre ei.

35

Asaltul împotriva fortăreței lui Kraig fu pregătit pe îndelete în peșterile de la Tegupiara, de cealaltă parte a craterului Jamloo. Ținutul era sălbatic și nebătut de picior de om. Hiena Felicia le arătă potecile cele mai ferite. În Peștera Albastră, cea mai tainică dintre toate, Salamanca, José Flamengo și cu bătrînul Smucker primiră hrană și fură lăsați să se odihnească. Complotiștii aveau trei carabine, însă nu se foloseau de ele, de teamă să nu atragă atenția iscoadelor lui Kraig. În schimb, capcanele lui Lardea atrăgeau mici sălbăticiuni cu carnea fragedă, iar hiena îi călăuzea spre ascunsele poieni ale pădurii unde fructele aromate rupeau crengile arborilor.

Felicia o însoțea peste tot pe Misterioasa Necunoscută, îndeplinindu-i poruncile și ocrotind-o, cînd era nevoie, de celelalte fiare ale desișurilor.

Într-una din nopți, Lardea făcu să coboare orele de piatră și complotiștii eliberară cu această ocazie încă trei oameni : aceștia erau Nach-Împăratul, francezul Tabaquerre și *Carameaua*. Fata fu imediat trimisă la Peștera Albastră, unde trebuia s-o ajute pe Misterioasa Necunoscută. În fiecare seară cîte doi dintre complotiști se furișau în preajma fortăreței lui Kraig, notînd mișcările paznicilor și întocmind harta punctelor principale de apărare. Cu

această ocazie în fereastra luminată vedeau totdeauna profilul sumbru al omului de spaima căruia tremura toată coasta Malvairului. Kraig nu dormea niciodată, își petrecea nopțile în fața mesei de lucru, urzind noi planuri. Nimeni nu putea să intre la el, în afara unui bătrîn slujitor credincios, care transmitea ordinele celorlalți colaboratori mai apropiați.

Altădată, pe timp de noapte, în timp ce complotiștii, la rîndul lor, își definitivau planul într-una din hrubele tainice ale Peșterii Albastre, în fața intrării se stîrni o vijelie înspăimîntătoare, din senin, cu atît mai ciudată cu cît afară domnea liniștea, sub un cer fără seamăn de înstelat. Vîntul șuieră încă o dată, și apoi în peșteră intră *Umbra*. Îngroziți, oamenii se lipiră de pereți, numai Lardea, ca o căpetenie ce era, rămase pe loc.

— Nu vă speriați, spuse *Umbra*. Nu vă doresc răul. Sînt una dintre victimele lui Kraig, și-s conducătorul detașamentului *Umbrelor ;* am venit să vă ofer ajutorul nostru în lupta ce veți da.

Din ziua aceea, în fortăreața de sub crater, în cabana de pe malul lacului și din tot locul unde se mișcau oamenii lui Kraig, începură să dispară arme. *Umbrele* puneau mîna pe orice armă părăsită pentru o clipă și o aduceau la Peștera Albastră. Tabaquerre și cu José Flamengo construiră un mare rastel, iar Nach-Împăratul își rase barba și se apucă să verifice carabinele și sortă muniția, pregătind-o. Fură eliberați apoi pe rînd Mell Indianu, tînărul Dink, Profesorul și încă vreo douăzeci de oameni. În tabăra de pe malul lacului domnea panica. Chipul *Veselului* devenise vinețiu, *Gît Verde* nu se mai distra cu femeile, iar *Micul Elefant* umbla cu trei revolvere la centură și nu ieșea decît însoțit de cîțiva oameni bine înarmați ! Numai pisălogul calm nu-și schimbase obiceiurile. El și acum bea cinci ceaiuri pe zi, la orele strict fixate o dată pentru totdeauna, nu fuma mai mult de șapte țigări și avea somnul bun.

Planul întocmit de complotiști indica locul exact al celor cinci cazemate ce înconjurau fortăreața. Dintr-o greșeală a constructorilor, sau poate dintr-un calcul necunoscut, între cazematele a doua și a treia, în partea dreaptă a fortăreței, se afla un spațiu mai larg, prielnic unui asalt

prin surprindere. Aici hotărî statul-major al complotiștilor să dea atacul principal. Dar, înainte de asta, trebuia lichidată tabăra de pe lac ; din nefericire, unul din paznici, chinuit de o durere groaznică de măsea, deci lucid ca niciodată, observă micul grup condus de Mell Indianu, care, conform planului, trebuia să se strecoare dinspre nord, printre trestiile de pe malul lacului, pentru a pătrunde prin surprindere în cabană, unde dormeau cei patru șefi.

Paznicul acesta începu să urle și deschise focul în direcția umbrelor ce se furișau spre cabană. Mell, împreună cu oamenii săi grăbiră pasul, dar pînă să ajungă la intrarea din spate, alți paznici săriră și începură să tragă, așa că Mell Indianu fu oprit acolo, pierzînd și un om. Începu un schimb violent de focuri. În acest timp Tabaquerre, care conducea un alt detașament de vreo zece oameni ce trebuiau să intervină abia după ce echipa lui Mell Indianu ar fi intrat în cabană, i-ar fi dezarmat pe șefi și ar fi deschis de acolo focul împotriva paznicilor, scrise la repezeală un bilețel și-l încredință hienei, care trebuia să-l dea lui Vinoacă. Bilețelul glăsuia : „Planul n-a reușit, băieții lui Mell blocați pe mal, intrăm și noi în luptă, trimiteți ajutoare !“

Vinoacă se afla la nord de Groapa Leilor cînd primi raportul lui Mell. Salamanca urmat de cîțiva oameni făcu un ocol prin pădure și deschise focul împotriva cabanei. În acest timp Lardea și cu Vinoacă se tîrau, acoperiți de focul prietenilor, încercînd să ajungă lîngă sclavii trîntiți la pămînt, prinși cîte trei în *glezniere*. Un alt mic detașament, sub ordinele lui Nach, ajunse la Groapa Leilor și sta în rezervă, veghind ca nu cumva vreunul din paznici să se strecoare neobservat în pădure. Cei din fortăreața lui Kraig nu trebuiau să afle că aici atacul începuse. Salamanca mirosi vîntul și așteptă pînă ce adierea răcoroasă îl învălui, răcorindu-i pieptul și abia atunci se ridică.

— Aruncați țigările și înainte ! Moarte lui Kraig, eu l-am inventat, eu îl desființez ! Alergară pînă lîngă trunchiurile doborîte, chiar în coasta cabanei. Cei cîțiva paznici care se cuibăriseră acolo fugiră spre lac, dar cîțiva nu mai ajunseră să-l vadă. În același timp Tabaquerre, încu-

rajat de înaintarea lui Salamanca, comandă și el asaltul. Cîștigă cinci sute de metri, dar pierdu doi oameni.

Deodată, din Groapa Leilor, zbură spre cabană o rădăcină uscată, aprinsă, trăgînd prin întuneric o linie roșie, o linie de flăcări. Nu ajunse la țintă, căzu în apropiere și se stinse.

Trei oameni se alăturară detașamentului condus de Salamanca : Lardea și cu Vinoacă reușiseră să sfărîme o *gleznieră*. Unul din ei, împins de ura feroce care-l mistuia, porni în goană, zbierînd, spre cabana șefilor, și zece gloanțe-l ciuruiră în aceeași clipă.

— Săracul George, îl prohodi Tabaquerre. N-am cunoscut un om mai fin, mai blînd. Femeile se îndrăgosteau nebunește de el... Iar George își cruța amantele. Nu le lua niciodată toți banii, ci numai jumătate. Frățește, ăsta era principiul său... Trageți în plin, băieți !

— Și te-mprumuta oricînd, dacă-i cereai, îți dădea jumătate din cît avea în buzunar... comenta un hoț bătrîn, încărcîndu-și arma.

— Da, principiul lui ăsta era : juma-juma cu toată lumea. Astăzi, rareori mai găsești oameni cu principii atît de ferme...

Printre trunchiurile doborîte în istovitoarele zile de lucru, sclavii prinși încă în *glezniere* așteptau îngroziți rezultatul bătăliei, lipindu-se de pămînt, de spaima gloanțelor ce treceau pe deasupra. Mell Indianu mai pierdu un om și se retrase spre Groapa Leilor, iar paznicii cîștigară astfel o poziție bună, de-a lungul malului. Schimbul de focuri deveni anemic, părea că ambele tabere așteaptă ceva, astfel veni dimineața, brusc, luminînd cîmpul de bătălie. Cei cîțiva morți, semănați ici și colo în poziții diferite, caraghioase uneori, erau singura dovadă, nu îndeajuns de convingătoare pare-se, că timp de o noapte întreagă carabinele conversaseră cu spor.

Un steag alb se ridică încet deasupra cabanei. Din Groapa Leilor unde se stabilise pentru moment comandamentul răsculaților, Vinoacă agită, drept răspuns, o batistă albă.

Din cabană ieși *Gît Verde* care se apucă să țină următorul discurs :

— Hoţi, bandiţi, borfaşi, falsificatori, piraţi, răpitori de copii, spărgători, peşti ordinari, femei pierdute, asasini, vînători de zestre, pe scurt, cinstiţi oameni şi prieteni, vouă vă adresez cuvîntul meu, ascultaţi-l.

— Huaooooo ! ! ! răspunse corul bandiţilor înarmaţi.

— Moarteee ! ! ! ceru corul bandiţilor sclavi.

— E o nebunie ceea ce faceţi ! continuă *Gît Verde*. Nimeni din cîţi s-au ridicat împotriva voinţei lui Kraig n-a rămas nepedepsit. Priviţi cele patru morminte de pe malul lacului, ele sînt dovada cea mai...

— Ha-ha-ha ! răspunse corul bandiţilor înarmaţi.

— Moarteee ! cerură sclavii.

— Kraig v-a eliberat din închisori ! zbieră *Gît Verde*. Muncind pentru el, vă ispăşiţi păcatele...

— Vrem înapoi la închisoare ! răspunse primul cor.

— Moarteee ! zbierară sclavii.

— Depuneţi armele ! gesticulă *Gît Verde*.

— Niciodatăăăă !

— Moarteee ! ceru corul sclavilor.

Deodată un urlet cutremură pădurea. Oprită între copaci, hiena Felicia căscase o gură imensă, şi slobozea acel gîlgîit straniu care-i îngheţa pe oameni de groază. Hienele nu prea urlă, toţi ştiau. Glasul ei crescu în intensitate pînă ce oamenii îşi astupară urechile, iar *Gît Verde* se retrase iute în cabană. O jale milenară răzbătea din cumplita litanie a hienei. Se părea că primele animale ce împînziseră pămîntul, primele reptile, primele păsări cu aripile strîmbe şi neîndemînatice răsar de sub rădăcinile copacilor, măsurînd cu ochi primitivi acea adunare de oameni.

Şi-n urletul acela, bătălia reîncepu instantaneu. Spaima electrizase ambele tabere.

De astă dată încleştarea fu scurtă şi îngrozitoare. Trecînd peste orice precauţiune, bandiţii se repeziră spre cabană fredonînd melodia : „Pe bampor sînt o sută de cadavre...“

Muri tînărul Dink, jelit cu lacrimi de *Carameaua*, care acum regreta că-i respinsese mîngîierile, în nopţile cînd *glezniera* îi lipise unul de celălalt.

— Aş fi vrut să-i fiu logodnică, se tînguia femeia, rezemîndu-şi fruntea de pieptul însîngerat.

Pieri în chinuri, rănit la pîntec, Nach-Împăratul. Cu toată durerea, avu umorul să-l roage în ultimele clipe pe

Tabaquerre să-i fredoneze melancolica romanță a condamnaților la moarte : „În pămînt e cald și bine...“

Vitejește își dădu viața și Bumby-Urîciosul, un spărgător mediocru, fără viitor, cunoscut prin caracterul său laș și nesuferit. Bumby, plictisit de ezitările celorlalți, o luase înainte și dintr-un salt se agățase de pervazul ferestrei din față al cabanei. Un pumnal îi străpunse palma, și patul carabinei, mînuit dinăuntru, îi zdrobi craniul ; Urîciosul însă mai dădea încă din picioare, încercînd să urce, să pună mîna pe *Micul Elefant*, pe care-l ura cu deosebire.

Cincisprezece bandiți trecură în lumea drepților, ceea ce nu era o veste prea plăcută pentru poliția iadului, care trăi o zi grea, fără îndoială.

De partea cealaltă muriră douăzeci, printre care *Veselul* și *Micul Elefant*. Șapte inși s-au predat, printre dînșii aflîndu-se *Gît Verde* și pisălogul calm. Cu multă veselie foștii sclavi își puseră prizonierii în *glezniere*. Apoi își îngropară morții, și, spre cinstea lor, trebuie spus că niciînd nu s-au vărsat lacrimi mai sincere, niciînd nu s-au ținut adevărate discursuri funebre mai înălțătoare. Toți ticăloșii sînt puțin sentimentali și romantici, cine știe din ce motive. Maestrul de ceremonii, cu ocazia înhumării bandiților împușcați, fu parizianul Tabaquerre. Pe urmă și morții dușmani au fost transportați cu bărcile spre mijlocul lacului și scufundați acolo cu pietre legate de gît.

Mica armată a bandiților eliberați număra cam cincizeci de suflete, dintre care bărbați în stare să lupte cam treizeci și cinci. Celor proaspăt scoși din *glezniere*, li se impuse disciplina necesară, întrucît, însetați de libertate, unii ar fi vrut să înceapă o lungă petrecere.

Armata foștilor sclavi se apropie pe-nserate de fortăreața lui Kraig și acolo se împărți în detașamente, așa cum se hotărîse la început. Bătălia debută printr-o manevră de diversiune, care ar fi trebuit să atragă afară o parte din forțele inamicului ; planul nu izbuti însă nici aici, apărătorii lui Kraig fiind prea vicleni.

Tot timpul luptei, la fereastra luminată, în dosul perdelei, profilul ascuțit al lui Kraig fu vizibil, nu se clinti de la masa de lucru, în ciuda împușcăturilor.

— Ce curaj bestial ! zise Vinoacă.

Exista însă ordinul ce interzicea să se tragă în direcţia acestei ferestre. Kraig trebuia prins de viu ! Forţele principale înaintară pe intervalul dintre cazematele a doua şi a treia. Spre dimineaţă, apărătorii lui Kraig s-au retras în fortăreaţă, care fu zăvorîtă. Schimbul de focuri continuă pînă seara ; nu se vedea posibilitatea practică de a pătrunde înlăuntrul acelor ziduri ! O dată cu întunericul, veni oboseala. Storşi de puteri, bandiţii şovăiau. Dinspre zidurile castelului, răzbătu deodată o şoaptă :

— Domnule Lardea !

— Cine-i ? întrebă Vinoacă.

— Eu ! Manuel !

— Drace ! Eşti viu, sau e numai spiritul tău ? Unde eşti ?

— La douăzeci de paşi de locul unde vă aflaţi... Spre dreapta... E intrarea în pivniţele de vinuri... Am deschis-o eu ! Pe acolo puteţi ajunge în castel ! Vă aştept !

Spre a-i distrage inamicului atenţia, Vinoacă trimise în partea opusă un grup care simulă un nou atac. În acest timp ceilalţi se strecurară în gaura descoperită de Manuel. Acesta, cu urechile înroşite de emoţie, îi conduse prin subterane, luminînd drumul cu felinarul.

— Cum ai reuşit să te strecori în castel ?

— De cinci zile sînt aici, domnule Vinoacă ! De cînd a sosit caravana de căruţe... din Bocanowa. M-am strecurat sub coviltirul ultimei dintre ele, printre lăzi...

Fie că oamenii lui Kraig simţiseră în cele din urmă manevra, fie că un sistem secret de alarmare le dăduse de veste, că, în galeria centrală a pivniţei, apărătorii castelului apărură ca din pămînt. Gloanţele începură să ţiuie muzical. Din butoaiele imense porneau şuvoaie subţiri de vin vechi, parfumat. „Sfinte... sfinte... sfinte Wolfgang !“ gîndi Tabaquerre, lipind gura pe un astfel de orificiu deschis de glonte, şi bău în neştire, uitînd totul.

El încă nu-şi dezlipise buzele de înmiresmatul izvor, cînd moartea începu să se amestece în trupul său cu vinul. La început era mult vin, şi moarte puţină, vin alb, cu reflexe gălbui şi roşietice, revărsat în labirintul fără început, gîlgîind victorios în corpul bărbatului, şi o bucăţică de moarte argintie, orbitor de argintie, pierdută printre valurile de vin, aproape înecîndu-se, dar sfîrşind prin a

se agăța cu încăpățînare într-un loc mai prielnic, începînd acolo să crească.

Tabaquerre continua să bea uitînd unde se află, uitînd de Kraig și de bătălia începută, bea fără să simtă nimic, fiindcă el era prea tare și moartea prea slabă, însă el deja începuse să moară, și murea încet, sorbind vinul cu înghițituri lacome.

Cînd se prăbuși la pămînt, era și mort, și beat. În spatele său, unul din ostașii lui Kraig își șterse pumnalul de sînge și alergă mai departe...

36

Lupta continuă pe scările și coridoarele castelului. Oamenii lui Kraig apărau fiecare metru. Ei știau ce-i așteaptă în caz că vor cădea vii în mîinile bandiților. Între etajele unu și doi a murit bătrînul Smucker și, din cauza luptei înverșunate, nimeni nu avu timp să-i șoptească o vorbă bună, de consolare că părăsea paradisul ăsta terestru. Peste cadavrul lui se repeziră banditii, conduși de Salamanca, respingînd o încercare de a înainta a celorlalți. În rînd cu bărbații, fecioara poreclită *Caramcaua* dădea dovadă de multă nepăsare și curaj, țintea bine și din cînd în cînd striga cu vocea ei ascuțită înjurîndu-i pe zbirii lui Kraig, care-l lichidaseră pe tînărul Dink. Asta dură pînă ce începu asaltul etajului doi, cînd un glonte ghici pieptul fetei. Ea căzu, frumoasă și după moarte, se rostogoli pe trepte, și brațele subțiri i se îndoiau moi în timp ce luneca tot mai jos.

Muriseră mulți de o parte și de cealaltă ! Ultimii apărători ai lui Kraig se retraseră în fața unei uși, pe unde se pătrundea spre camera de lucru a stăpînului lor. Mobile răsturnate formau reduta ultimă pe care mai rezistară

cîtva timp. În cele din urmă azvîrliră armele și se predară ; rămaseseră doar patru inși. Dintre banditi mai trăiau vreo douăzeci, unii grav răniți, gemînd, întinși prin colțuri.

Vinoacă, Salamanca și Lardea, împreună cu cinci dintre banditi, forțară ușa apărată de oamenii lui Kraig. În încăperea aceea dădură de bătrînul valet, omul cu fața palidă și zbîrcită, singurul care avea acces la Marele Stăpîn. El se postă cu mîinile desfăcute în fața ultimei uși, dincolo de care se afla Kraig.

— Pentru ca să intrați, trebuie întîi să mă ucideți ! horcăi el, cu spaima în priviri.

Dar îl dădură la o parte, fără milă, iar ușa fu smulsă din țîțîni, într-o clipă.

Oamenii se opriră, așteptîndu-se la o primire demnă de Kraig. Credeau că Marele Stăpîn, rămas singur, se va apăra cu arma în mînă, renunțînd măcar pentru cîteva minute la planurile pe care le rumega fără încetare.

Cînd colo, banditii văzură
În fața perdelelor vaste, de culoare argintie,
O simplă siluetă de carton
Ce stătea aplecată asupra unei mese de lucru.

— Kraig a fugit ! zbieră unul din ei,
Să-l urmărim, să-l prindem, haideți !
Dar Vinoacă observă un zîmbet ciudat pe fața lui Lardea.
— Opriți-vă ! zise acrobatul. Fiți calmi !
Ceea ce vreau să vă spun poate o să vă mire :
Kraig nu există, și n-a existat niciodată,
Cartonul acesta mucegăit este Kraig, marele, fiorosul stăpîn.
— Firește, mormăi Salamanca,
Ar fi trebuit să-mi dau seama, fiindcă eu
L-am inventat pe Kraig — și cu o mișcare iute
Decapită cu pumnalul mumia de carton.

Banditii izbucniră în urale...

Banditii rămași în viață își oblojiră rănile, se spălară, își raseră bărbile și, astfel puși la punct, făcură o mare consfătuire, la sfîrșitul căreia Mell Indianu, cu brațul stîng în eșarfă, veni să se închine pînă la pămînt în fața lui Lardea. Se înclină de patru ori, potrivit sfîntului ritual al alegerii șefului de bandă, și rosti o străveche formulă tradițională, despre care nimeni nu mai știa precis ce înseamnă, apoi se înclină iar de patru ori și tăcu vreme de un minut, urmărit cu solemnă emoție de ceilalți banditi.

Era pe-nserate și lacul își pierdea ultimele sclipiri, chiar în acele clipe. Spre Groapa Leilor, prinși în *glezniere*, oamenii lui Kraig așteptau să li se decidă soarta, în vreme ce departe, spre craterul Jamloo, deasupra pădurii, se putea bănui o pălălaie de flăcări, o trombă neagră de fum. Acolo încă mai ardea fortăreața blestemată a lui Kraig.

Minutul de tăcere se scurse și Mell Indianu vorbi cu glasul răsunător :

— Marele Consiliu Secret a hotărît ca tu, Lardea, să fii căpetenia noastră ! Vom înființa cea mai puternică bandă din cîte au existat...

— Uraaa ! Vivat Lardea ! aclamară banditii.

— Aici, continuă Mell Indianu, se află crema specialiștilor !

Gestul lui cuprinse chipurile încordate din umbră, care se destinseră din nou, aprobînd :

— Așa e ! Uraaa !

— Cei care au murit în luptele date sub conducerea lui Lardea sînt alături de noi, aici, în clipa formării acestei măreție bande ! Vom stăpîni orașe și țări, vom controla miniștrii și șefii de state, vom stăpîni pămîntul. Marele Lardea este omul care ne va conduce. Nicicînd n-a existat un șef atît de faimos și de iscusit.

— Oprește-te, Mell ! interveni Vinoacă.

— Lasă-l să vorbească, protestară banditii, îmbătați de cuvintele Indianului.

— Voi vorbi ! zise Mell Indianu. Mă jur pe sufletul morților că niciodată n-am trăit clipe mai frumoase.

— Lardea nu acceptă propunerea voastră ! strigă Vinoacă.

— De ce, de ce ? protestă adunarea bandiților, posomorîndu-se.

— Lardea nu e hoț, Lardea n-a furat, și n-a ucis !

— Vorbe ! strigară bandiții. Nu credem !

— Liniște ! tună Salamanca. Cine îndrăznește să spună un cuvînt împotriva lui Lardea va pieri ! Dacă nu era el, cine vă scotea de sub blestemul lui Kraig ?

— Dacă nu sînteți hoți și nici criminali, atunci ce puteți fi ? întrebă Mell.

— Poate copoi ? ! strigară niște voci.

La cuvintele acestea José Flamengo se făcu și mai mic, craniul i se strîmbă, i se curbă dintr-o dată.

Consiliul bandiților se retrase în pădure, într-o sumbră deliberare. În ceasul ce urmă, Lardea, Vinoacă, Salamanca, José Flamengo, Misterioasa Necunoscută și cu Manuel fură înconjurați prin surprindere. Bandiții îi legară de copaci, bombănind că cine nu e cu ei e împotriva lor ; ziceau că jignire mai mare nu îndură seră, șeful care refuză să fie șef nu poate fi decît polițist, sau și mai rău, deși ceva mai rău nu-și puteau închipui.

— Ce aveți de gînd cu noi ? întrebă Salamanca.

Nu răspunseră. Se retraseră spre lac, lăsînd trei oameni înarmați, ca pază. După cîtva timp, din direcția lacului se auziră voci care se certau, apoi împușcături. Cei trei care făceau de pază fugiră iute să vadă ce se întîmplă. În clipa aceea apăru hiena Felicia, care pîndise ascunsă, și se apucă să roadă legăturile lui Lardea, cu dinții ei subțiri și ascuțiți. Reuși, destul de repede. Lardea îi eliberă pe ceilalți. Din direcția lacului împușcăturile se înteteau.

— Repede, repede ! zise hiena Felicia. Bandiții s-au luat la harță, s-au împărțit în tabere și au început războiul. Nici unul nu va scăpa viu !

Merseră toată noaptea, prin pădure, călăuziți de Felicia. Trecură de craterul Jamloo, de peșterile de la Tegupiare, apoi se lumină de ziuă.

După ce se odihniră, merseră mai departe, mereu mai departe, pînă ce pădurea se sfîrși.

— Luați-o pe acolo, îi povățui hiena. Veți ajunge la ocean și veți găsi și un oraș cu oameni...

— Nu vii cu noi, Felicia ?

— Nu, Vinoacă, eu aparțin acestui ținut. N-am voie să trec mai departe...

Așa se despărțiră ei de hiena Felicia, care se grăbea să se întoarcă înapoi : o așteptau stîrvurile banditilor. În clipa aceea mai trăia doar Mell Indianu, dar și el avea două gloanțe în trup și stînd întins la umbră, printre ceilalți morți, se mira că înserarea vine atît de repede...

38

Dincolo de marginile purpurii ale orizontului, în dreptul unei neclintite păduri de arbori seculari, un călăreț le aținu calea, și după ce liniști cu mîngîieri focosul animal alb ce-l purta întrebă :

— E adevărat ce se zvonește, călătorilor ?

— Ce anume se zvonește, tinere ? îl întrebă Salamanca.

— Se zvonește că puterea lui Kraig s-a sfîrșit...

— E adevărat, întări marinarul.

— Mă duc să port vestea aceasta spre nord ! îi salută călărețul, pornind într-un galop nebun.

După ce trecură de izvoarele fierbinți ale rîului Tyabarra, acoperite întotdeauna cu cețuri argintii prin care se zice că n-ar fi trecut nimeni, după ce lăsară în urmă cîteva ridicături roase și prăfuite, rămășițele semeților munți Haibumbo ce se ridicaseră cîndva pînă la cer, un vuiet de galop îi făcu pe călători să se oprească.

— Alerg pe drumuri, în căutarea adevărului ! salută călărețul, strunindu-și cu măiestrie bidiviul șarg. M-au trimis frații mei și surorile să aflu !

— Ce vrei să afli, omule ? îl întrebă Vînoacă.
— Despre Kraig !
— S-a terminat cu Kraig !
— Slavă constelaţiilor de sud, căci dintr-acolo vin eu. Mă întorc să le duc vestea cea bună ! Şi omul acesta care era tînăr, dar nu chiar atît de tînăr, fiindcă împrejurul ochilor se putea bănui reţeaua subţire a gîndurilor, îşi întoarse calul şi porni în goană spre miazăzi.

Pînă-n seară alţi doi călăreţi, dinspre răsărit şi dinspre apus, ieşiră în drumul călătorilor şi plecară înapoi fericiţi, să ducă vestea cea mare.

Urmară zile foarte grele, cînd arşiţa şi lipsa de hrană aproape-i doborî pe călători. Într-o seară fierbinte, cînd zăceau istoviţi, convinşi că nu se vor mai urni de acolo, cînd minţile li se înnegurau din pricina slăbiciunii, deodată Misterioasa Necunoscută se ridică, subţire cum era, şi-i arătă lui Vinoacă sclipirea unui far ce începuse să pulseze în zare, prin întunericul străveziu.

— Oceanul ! strigă Vinoacă. Sîntem aproape !

Apoi nu mai scoase nici un cuvînt şi privi îndelung farul acela care le făcea semne prietenos.

— Trebuie să ne grăbim, şopti Misterioasa Necunoscută. Timpul trece ! Iar pe voi moartea vă aşteaptă, dacă...

A doua zi, cu ultimele puteri, au ajuns în portul Mykong, punct însemnat pe drumurile mărilor.

Aici Lardea făcu o scamatorie : sustrase fulgerător din buzunarul unui ins cu barbişon portmoneul bine garnisit şi-l strecură în haina lui José Flamengo. După aceea Vinoacă îl ajunse din urmă pe omul cu barbişon şi-i atrase atenţia că fusese victima unui pungaş ; din fericire pungaşul a fost observat şi prins. Poliţistul ce fu chemat în grabă descoperi portmoneul în buzunarul lui José Flamengo.

— Nu te supăra, îi şopti Vinoacă lui José Flamengo, înainte de a se îndepărta. Asta e mica noastră răzbunare... Acum sîntem chit şi, dacă vrei, prieteni... Adio, detectivule ! Şi vezi să nu-ţi mai facă nimeni cu ochiul...

Puţin după aceea un ins bărbos şi cam beat se năpusti urlînd de fericire spre Salamanca.

— Tu, amirale, tu ?
— Tu, Nicolay ?

Se îmbrățișară cam o jumătate de ceas. Apoi Salamanca reveni pentru o clipă.

— Vă spun adio, zise el. Bătrînul Nicolay îmi aduce vestea că Beebs s-ar fi îmbarcat pe iahtul „Isadora"... Pornesc pe urmele sale, ne îmbarcăm chiar acum pe „Cape Horn".

— Bine, adio, Salamanca, salută Vinoacă.

39

Orașul se albăstrise spre nord și se făcuse galben spre sud. Marele dresor Sake Yaktawama bătea străzile, în fruntea mîndrei sale haite de cîini care-l urma disciplinată, într-o aliniere aproape perfectă. Patru cîini mari, formînd un dreptunghi, purtau pe spatele lor un fel de clădire de carton cu afișele multicolore ce anunțau reprezentația.

Zîmbind ușor, Lardea se înclină în fața lui Sake. Vinoacă făcu pe interpretul :

— *Omul Marii Tăceri* vă salută, maestre Yaktawama !

Apoi dresorul se aplecă în fața Misterioasei Necunoscute ; ochii lui de oriental subtil se îngustară, prețuindu-i într-o clipă frumusețea. Dar nu întrebă nimic.

— Iar urechilă ăsta e Manuel, sfîrși Vinoacă prezentările.

În acest timp cîinii se opriseră, așezîndu-se. Tot felul de gură-cască alergau să admire haita maestrului Yaktawama. Cocktail, un doberman mare, zvelt, subțire, favoritul lui Sake, ieși din rîndul celorlalți cîini, veni spre oameni și lătră amical :

— Ham, ham, ham !

— Cocktail vă salută în numele haitei, explică dresorul.

— Ultima dată soarele ne-a luminat împreună în Mexic, mi se pare, vorbi ceva mai tîrziu Sake. Am dat cinci

reprezentații glorioase, la a șasea sala a luat foc, îmi amintesc, îmi amintesc... De atunci mulți dintre cîinii mei s-au prăpădit, glasul mi s-a subțiat și mai mult, iar mîna îmi tremură cînd ridic biciul. Asta e semn că trebuie să evit biciul cît mai mult, nu ?

— Salamanca ar zice că degeaba biciuiești vulturii, iepurii, oricum tremură în vizuini...

— Nu-l cunosc pe cel al cărui nume l-ai rostit, Vinoha, zise Sake.

— E un vînător ce aleargă după Beebs, dar n-ar fi exclus să-l întîlnim iar !

— Dar voi ? întrebă Sake, privindu-l mai tot timpul pe Lardea și întorcînd cîteodată un ochi spre Misterioasa Necunoscută. Ați luat frumusețea drept pavăză împotriva urîciunilor acestei lumi — Sake zîmbi șiret — și vă continuați drumul împrejurul pămîntului, și cine știe unde și cînd veți coborî ancora ! Cînd îți pui pe drapel insemne glorioase, cum sînt cele pe care le purtați, nepăsarea e regina pașilor noștri, și poate că aceasta e și fericirea, nu ?

— Limba ta înțeleaptă, Sake, vorbește zadarnic urechilor mele nepricepute, grăi Vinoacă. Nu facem înconjurul lumii, nu, adevărul e că sîntem în drum spre casă. Dacă se încheie anul de cînd am pornit la drum și nu vom atinge ținta, vom pieri cu toții...

— Înțeleg, zise dresorul. Înțeleg și nu prea... Dar văd, Vinoha, că nu te-ai schimbat de loc... Deși nu ți-a crescut la loc urechea lipsă, ești frumos și ager ca puiul de caribu !

Vinoacă primi cu plăcere complimentul și regretă că Misterioasa Necunoscută nu înțelege cuvintele dresorului.

— Ce zice ? întrebă Misterioasa Necunoscută pe românește. Ce zice acest bătrîn *șef peste cîini ?*

— *Dresor*, o corectă Vinoacă. Un cuvînt pe care nu-l cunoști încă. Zice că sînt frumos ; minte, desigur că minte, fiindcă eu sînt urît ca dracul, totuși nu mă supăr pe el...

— Pe ce limbă vorbiți ? se interesă Sake, aplecînd urechia. Și apoi : Din ce țară, din ce continent îndepărtat și legendar poate fi Cîntăreața Dimineților Liniștite ?

— De unde e Misterioasa Necunoscută ? ridică Vinoacă din umeri. Asta n-o știe nimeni, maestre Yaktawama... Cîntăreața Dimineților Liniștite, cum îi spui, pretinde că a coborît de pe altă planetă ; așa glumește ea cu noi...

— Mi-e foame ; zbieră dintr-o dată Manuel, punînd capăt amabilităților.

Peste cîteva ore afișele de pe castelul de carton purtat de cîini se modificară. Ele anunțau prezența în reprezentație a lui Lardea, *Omul Marii Tăceri,* celebrul iluzionist care dă viață lucrurilor moarte, și a iluștrilor săi asistenți : Misterioasa Necunoscută, *Pierre Vinoha,* neasemuitul acrobat și învățăcelul într-ale scamatoriei, Manuel da Urdaxelles.

Maestrul Sake Yaktawama, a cărui faimă se lățăia în anii de după război în mai toate capitalele, închiriase sala crisalidelor din Palatul celor Șapte Tigri și, în prima seară de spectacol, guvernatorul olandez veni cu soția, însoțit de guvernatorul englez și de cel american, ca invitați. În primele rînduri, se așezară, sub cupola de marmură vînătă a Sălii Crisalidelor, oameni importanți și femei frumoase, atît de frumoase, că urlau mătăsurile subțiri de pe ele, iar mai încolo se înghesuiră negustori și funcționari, mateloți, tîrfe, borfași și alți oameni albi, negri, mulatri, metiși, galbeni, vorbind toate limbile, suspectîndu-se reciproc, iubindu-se și urîndu-se.

Și Lardea, care privea sala printr-un ochi al cortinei, simți în vîrful degetelor vibrația necontenită a mulțimii și tensiunea și văzu ciudatele fulgere ce dănțuie prin aerul supraîncălzit, totdeauna înainte de începutul oricărui spectacol, și-l trase pe Vinoacă mai aproape, să-i arate și lui, dar acrobatul, în maiou negru, cu mușchii fremătînd, cunoștea toate acestea și dădu numai din cap plecînd de acolo.

Sake Yaktawama își îmbrăca artiștii, cîinii deci, în fracurile, în costumele lor sclipitoare, le punea joben unora, papion celor mai voinici, tricouri colorate dogilor, barzoilor, dobermanilor, pălăriuțe cochete cățelușelor din rasa King Charles, ceasuri de labă buldogilor și samoyezilor, plastroane scrobite mastiffilor și mănuși boxerilor...

Sake își îmbrăca personal ciinii, nu lăsa treaba aceasta în seama servitorilor, stătea în fața vastei garderobe și striga pe nume fiecare javră, care venea cu plăcere la înțolit, dînd din coadă, cele care aveau cozi. Sake avea o putere diabolică asupra ciinilor, pe care-i iubea în secret, și avea un dar aproape magic de a se înțelege cu ei, de a se face înțeles mai cu seamă, de a-și impune voința.

Din sală se auzeau pocnituri: spectatorii își arătau astfel nerăbdarea făcînd să explodeze fructele uscate de *tyanya;* apoi cîteva femei care veniseră în oraș tocmai de pe fluviul Pethinhao, cîteva femei din vechiul trib Pirabu începură să cînte tărăgănat, legănîndu-se, în timp ce tîrfele mai frumușele dintre rînduri își agitau umbrelele colorate:

„Yapam, yapam, yapam, inima mea,
Bărbatul mi s-a dus la pescuit".

Așa ziceau femeile de pe îndepărtatul fluviu Pethinhao, legănîndu-se, și umerii lor aruncau un fel de scăpărări negre, umerii celor tinere dintre ele aveau rotunjimea mătăsoasă a mărului biblic, și oricui i-ar fi plăcut să-și apese palma pe un astfel de umăr; cu toate că în cîntec nu se vorbea decît despre un pescar care a ieșit în larg și nu exista vreo aluzie tristă cu privire la soarta sa, melodia era încărcată de jale și te gîndeai, fără să vrei, la un uriaș fluviu negru pe care alunecă niște ambarcațiuni îndoliate, fără oameni, fără stăpîn, și vedeai valurile negre ale acestei ape, mai ales la „yapam, yapam"... și sumbrele corăbii îndoliate, pătrunzînd în vînăta sală a crisalidelor, spre uimirea publicului care venise să vadă ciinii lui Sake Yaktawama.

Cînd femeile tăcură, împușcăturile de *tyanya* dovediră că publicul era atițat; în acest timp Misterioasa Necunoscută îl urmărea cu atenție pe Sake, acesta dovedind mare grijă în echiparea unui măreț Terra-Nova, negru, lucios, cu ochi triști, încărcați de nostalgii după ținuturi îndepărtate.

Fața asiaticului, ușor schimonosită de plăcere, rînjea uneori către Misterioasa Necunoscută. Fata se întoarse

apoi spre Vinoacă şi-l privi. Vinoacă mai tremura de emoţie, aşa păţea totdeauna, totuşi îi vorbi :

— Îţi plac ciinii ?

— Da... ciinii, răspunse ea. Mai ales acesta... îmi aminteşte de unele animale care trăiesc şi pe la noi.

— Pe *la voi ?*

— Da, acolo, zise ea ridicînd mîna, arătînd probabil în direcţia cerului înstelat.

— Iarăşi cu glumele tale ciudate, zîmbi nu prea vesel Vinoacă.

— Cu cît te apropii de soare, cu atît e mai cald, Vinoha, strigă Sake.

— Niciodată n-am să te pot pricepe, maestre, zise acrobatul.

Printre împuşcăturile de *tyanya,* uriaşul fluviu negru se umflă iar şi ciudatele corăbii îndoliate se văzură cîrmind încet, ocolind şirurile cenuşii ale stîncilor ; se întorceau toate în acelaşi timp, urmîndu-şi drumul.

— Yapam, yapam, yapam, inima mea !
Bărbatul mi s-a dus la pescuit,
Un peşte mare, yapam, yapam,
Cu botul negru, yapam, să prindă...

Acum, în vuietul mulţimii enervate, glasurile femeilor nu se mai auzeau clar, numai umerii lor, legănîndu-se mereu, crescuseră, aruncînd străluciri perfide bărbaţilor încălziţi... Candelabrele se clătinau fără motiv, sus, în vasta şi vînăta sală a crisalidelor, sub bolţile căruia creştea ca o mare agitaţia oamenilor, o agitaţie de neînţeles, în timp ce lumina pălea încet ; un om fu văzut făcîndu-şi loc în sală, trecînd repede, ţinînd braţele întinse ca un orb, cu toate că nu era orb, şi după ce dispăru toată lumea, de data aceasta, se întoarse în direcţia de unde uriaşul fluviu negru se apropia greu, ameninţător. Fu un ţipăt general de groază : peretele dat în lături, ca o jucărie, şi negrele corăbii pătrunseră în sala crisalidelor, aceste sumbre corăbii fără echipaj. Dar o forţă irezistibilă azvîrlea oamenii pe puntea acestor fantome ale mării, care, dezlănţuindu-se iar, treceau prin peretele opus, pe valurile fluviului negru, pierzîndu-se în ocean... Nişte naufragiaţi

deveniră toți spectatorii din seara aceea, duși departe, într-o întindere fără arhipelaguri, fără speranță. Pe puntea corăbiilor negre se iviră căpitani cu ochii de foc, înarmați cu bice, și mulțimea de sclavi căzu în genunchi, cerșind îndurare. Guvernatorul olandez fu văzut sărutîndu-i mîna, umil, căpitanului său, care însă cu ochii pe nevastă-sa ridică biciul... Vîrtejul înghiți dintr-o dată caravana corăbiilor negre.

Un pește mare, yapam, yapam,
Cu botul negru, yapam, să prindă...

Umerii femeilor de pe fluviul Pethinhao străluciră iar, legănîndu-se ritmic, și așa se sfîrși primul număr de iluzionism al lui Lardea, *Omul Marii Tăceri.*

40

Pe un ocean calm „Matadorul" își urma drumul cu acea ostentativă nepăsare a marilor pacheboturi de lux... Rotocoalele de fum ale pipei căpitanului, înșurubîndu-se regulat în văzduh, păreau o garanție : nimic și nimeni nu poate împiedica agreabila cursă lungă a „Matadorului". Și totuși Vinoacă, rezemat de bastingaj, își ciulea urechea, cea întreagă, încercînd parcă să prindă ceva.

— Ce asculți, Petre ? îl întrebă Misterioasa Necunoscută.

— Trag și eu cu urechea... E bine întotdeauna să știi...

— Ce să știi, dragul meu ?

Misterioasa Necunoscută pronunța cuvinte ca „dragul meu" cu o stranie intonație și Vinoacă tresărea totdeauna, ca și cum o voce de demult, cunoscută lui încă de la început, ar fi repetat un gînd al său, o dorință... O tulbure stîngăcie îi teroriza cîteodată mișcările și cuvintele.

— Ascult dacă nu cumva plutește pe ape Cîntecul Frumoaselor Dezastre...

Misterioasa Necunoscută rămase cu ochii în depărtare, atentă.

— Acum nu, zise într-un tîrziu. Nu se aude așa ceva...

— Tu n-ai de unde să știi cum e Cîntecul Frumoaselor Dezastre... Trebuie să fii un bătrîn călător ca mine, ca Lardea, ca să poți deslușì din șoapta confuză a valurilor, pe flancurile vaporului, primele silabe, primele semne... Înțelegi ce-ți spun?

— Înțeleg totul, Petre...

— Sigur că înțelegi... Acum vorbești românește aproape tot atît de bine ca noi... Poate că ar trebui să te învăț și alt grai...

— E prea greu pentru mine, spuse Misterioasa Necunoscută.

— Ce anume e greu?

— Nu înțeleg de ce oamenii de la voi vorbesc în mai multe feluri... mai multe limbi...

Vinoacă simți fiorul înghețat ce-l încerca ori de cîte ori Misterioasa Necunoscută trecea cu discuția hotarul ăsta periculos.

— Vrei să spui că *la voi* e altfel? Există o singură limbă?

— Bineînțeles, Petre.

— De ce nu mă înveți și pe mine graiul ăsta misterios?

— Nu se poate, Petre, ți-am spus... Oamenii de pe pămînt nu vor reuși să învețe niciodată limba noastră... E pe alt principiu; la noi oamenii nu se înțeleg prin cuvinte, ci direct prin voce...

— Nu-mi place, Misterioasă Necunoscută, cînd vorbești despre lumea ta fantezistă... Eu sînt prea pămîntean ca să pot pricepe închipuirile tale...

— Cred că înțeleg, Petre, voi, oamenii de pe pămînt, aveți obsesii care vă paralizează... Paralizează, așa se spune, nu? Timpul, spațiul... Pe cînd eu...

— Uite, uite! zise Vinoacă, arătîndu-i, ca să schimbe discuția, un stol de pești zburători.

Pe urma stolului apăru o doradă, cu ceafa enormă, și botul urît ca de buldog: făcu mai multe salturi, urmărind o mică sepie...

Se auzi țăcănitul cadențat al unor gheare pe puntea albă, și-și făcu apariția grifonul dăruit de Sake lui Lardea, și botezat Felician în amintirea cobrei Felicia, cățelului Felician, pisicii Felicia, șoarecelui alb Felician, hienei Felicia... În sala cristalidelor din Palatul celor Șapte Tigri, Lardea îl făcea pe griffonul Felician să dispară sub ochii publicului, și-l regăsea în poșeta vreunei cucoane din primele rînduri.

Toate reprezentațiile fură un mare triumf pînă ce sosi o telegramă din Managua. Directorul circului „Bix" îi acuza pe Vinoacă și Lardea că-i furaseră unicul fiu. Manuel da Urdaxelles, cum figura urechеatul pe afișe, ca scamator ucenic, declară poliției că plecase de-acasă de bună voie. Urmă un schimb violent de telegrame cu poliția din Managua ; Manuel da Urdaxelles, la rîndul său, zbiera din toate puterile pe coridoarele poliției că nu vrea acasă. În cele din urmă, la cererea expresă a tatălui său, poliția îl reținu, dar nu putu face același lucru cu Pierre Vinoha și Lardea, ținînd cont pe de o parte de declarațiile copilului cu privire la nevinovăția lor, și apoi de faima ce și-o cîștigaseră în oraș cei doi artiști. Așa se face că pe bordul „Matadorului" se îmbarcaseră numai Lardea, Vinoacă și, firește, Misterioasa Necunoscută. Amiralul Salamanca dispăruse, în urmărirea fatidicului Beebs, iar Manuel rămăsese în camerele cu ferestre zăbrelite ale poliției, în așteptarea tatălui său, care urma să vină personal spre a-l lua în primire. Niciodată nu mai avusese poliția un client atît de dificil : Manuel zbiera ziua întreagă, înjurînd, îmbrîncindu-i pe agenții care-i aduceau mîncarea, azvîrlindu-le în cap castronul cu supă și bombardînd de la fereastră cu bucăți de carne și legume trecătorii. În cele din urmă încercă să incendieze localul poliției și șeful acestei onorabile instituții, cunoscut prin calmul său, avu o criză de nervi...

În acest timp Lardea stătea la barul pachebotului și juca bambus cu Ron da Bixias, un tînăr de o mare frumusețe, cîntăreț de meserie, care fusese angajat de Societatea de Navigație pentru întreg sezonul...

Cu toate că Lardea nu vorbea de loc, conversația nu încetează datorită unui chibiț nelipsit din preajma lor, un bătrîn colonel în retragere, care participase — așa zicea

— la șaptezeci și nouă de războaie, slujind, pe rînd, sub steagul a trei imperii, șase regate și șapte republici; Don Clincho Clinchia, colonelul, bine aprovizionat totdeauna cu sticluțe de coniac fin, din care sorbea constant, slobozind la intervale cugetări adînci...

— De data aceasta, zise Ron da Bixias, te-am prins definitiv, mister Lardea! Ce zici?

— Mister Lardea nu se dă bătut cu una, cu două, răspunse Clinchia, în locul scamatorului.

— Încă două cărți! Iată! Aștept contralovitura...

— Iată și contralovitura! Și acum ce mai cînți? comentă colonelul.

— Nu prevăzusem, dar asta nu e nimic...

— Astăzi cineva are ghinion, chicoti bătrînul războinic, sorbind cu finețe.

Ron da Bixias își privi ceasul. În fiecare seară, el cînta în salonul aurit al restaurantului, acompaniat de o orchestră de negri; era suplu și înalt, și se îmbrăca seara în negru, cămașă neagră și pantalon strîns pe corp; și să nu vă închipuiți că avea o voce gîituită de tenoraș siropos, nu, Ron da Bixias te cucerea prin vocea sa cu rezonanțe adînci, voalată și posedînd cum s-ar zice un al doilea ton, umbrit, enigmatic; în seara cînd „Matadorul" ridicase ancora, Ron cîntase „Mai trage-mi un glonte în tîmplă, Mary", cu o patimă tragică, și-l cucerise din prima clipă pe Vinoacă. Se împrieteniseră și astfel acrobatul află despre cîntăreț că se născuse în urmă cu un sfert de veac, tot pe puntea unui vapor; maică-sa, o emigrantă despre care nu se știa de unde vine și încotro merge, murise la naștere și Ron, o dată cu primul țipăt pe care-l scosese, anunțase pămîntul că e o planetă meschină, vrednică de orice dispreț.

Văzuse atîtea țări, dar mai ales cunoștea mările și oceanele și de cîtva timp simțea undeva, în trup, dar poate că nu în trup, ci chiar în inimă, sau poate în suflet, ori în ceea ce ține loc de suflet, o durere neclară, un dor greu care-l apleca dintr-o dată spre pămînt. Era poate o jale ce izvora din amintiri, sau de dincolo de amintiri, și atunci vocea i se termina dintr-o dată și zadarnic încerca să-și lumineze gîndurile.

Femeile îl aplaudau în marele salon auriu al restaurantului, femeile cu ochii lor magnetici, înceţoşaţi de alcooluri fine şi Ron da Bixias cînta mai departe în seara aceea, prelungit în melancolica-i voce, adîncă şi bărbătească lui voce care fermeca atît de uşor ; sta singur pe estrada neagră înconjurat la distanţă de instrumentiştii negri, cu trompetistul în dreapta, singur cu toate melodiile sale fascinante, culese de pe toate oceanele, din toate porturile şi speluncile, şi femeile-l aplaudau, pentru că mai ales dragostea o cînta, ridicat acolo, singur pe estrada neagră, el, Ron da Bixias, marele cîntăreţ, ros încetul cu încetul pe dinăuntru de o boală ascunsă.

Într-o seară, Misterioasa Necunoscută, ai cărei ochi vedeau uneori mult mai mult decît văd în general ochii unei femei, le povesti, lui Vinoacă şi lui Lardea, despre o umbră întunecată care străbătuse chiar atunci fastuoasa încăpere în care petreceau oamenii, cu ochii ei de gheaţă aţintiţi asupra cîntăreţului ; în acele momente chiar şi Ron da Bixias se oprise din cîntat şi părea că urmăreşte cu privirile îngrozite drumul cuiva care trece pe lîngă el, drumul cuiva nevăzut de bună seamă de toţi ceilalţi, în afară de el şi Misterioasa Necunoscută.

Pe urmă bateristul făcu tobele să bubuie şi nimeni nu observă nimic.

Mai trage-mi un glonte în tîmplă, Mary,
Vreau să mor pentru a doua oară în braţele tale,
Şi, dacă se poate, şi pentru a treia oară !...

— Prietenul nostru Ron este grav ameninţat, zise Vinoacă.

Pe urmă, în pauză, cîntăreţul veni la masa lor ; părea trist şi absent, prea trist pentru frumuseţea lui tînără, pentru vocea lui neasemuită, prea absent pentru femeile dimprejur care l-ar fi dorit...

— Începe să se termine, zise Ron, şi nimeni nu înţelese prea bine ce vrea să spună, nici măcar colonelul Clincho Clînchia, care după ce străbătuse atîtea cîmpuri de luptă ar fi trebuit să fie foarte înţelept. Bixias bău repede două pahare şi mîna îi tremura uşor, în timp ce şi-o apropia de buze. Dar Vinoacă îi spuse pe neaşteptate :

— Ar trebui și tu să te întorci acasă !... Acasă, Ron !

Cîntărețul îl privi lung.

— Știi bine că pentru mine nu există *acasă*, Vinoha.

— Știu, Ron. Tocmai de asta am zis că ar trebui și nu că trebuie.

— Pentru mine nu există scăpare, zise da Bixias.

— Nu știu, Ron, vorbi Vinoacă. Poate scapi. Poate e numai o părere.

— M-am născut pe puntea vaporului „Esperanza", care transporta emigranți, zise Ron. Și mi-e teamă că voi întîlni sfîrșitul tot pe puntea unui vapor !...

— Poate că ar trebui să fugi, să fugi, să fugi, zise Misterioasa Necunoscută.

Iar Vinoacă traduse :

— Misterioasa Necunoscută zice să fugi, să fugi, să fugi...

— Nu, clătină Bixias din cap. Nu se poate. Mă simt încătușat...

Cînd Vinoacă traduse cuvintele lui Ron, Misterioasa Necunoscută clătină din cap.

— Eu nu sînt încătușată, zîmbi ea.

Vinoacă traduse spusele fetei.

— Tu nu ești încătușată, zise el, fiindcă tu poate vii *într-adevăr* de pe altă planetă. Dar noi, uite, parcă așteptăm dintr-un moment într-altul un proiectil care să cadă aici, pe masă, să ne prefacă în bucăți... I-am spus Misterioasei Necunoscute, se întoarse acrobatul spre da Bixias, că uneori ne stăpînește spaima de ceva ce se poate, sau nu se poate întîmpla... Un proiectil parcă ar fi în drum spre noi...

— Înțeleg, înțeleg prea bine ce spui despre proiectil, zise Ron, însuflețindu-se. Cunosc asta ! E ca și cum undeva în depărtare s-ar afla un tun ce se întoarce încet spre tine, și bubuitura poate izbucni oricînd... Ceva care șuieră înspăimîntător, apropiindu-se tot mai mult... Chiar acum plafonul acesta șubred se poate deschide deasupra noastră și bulgărele de foc va poposi aici ! Dar nu se va opri, va trece mai departe, va străbate prin pereții de oțel, va trece prin sala mașinilor, înnebunind mecanicii și omorînd fochiștii, și apoi își va continua drumul mai adînc, va sparge cala, va trece în ocean, va străbate apa, pînă va da de pămînt și va străpunge bulgărele de foc, pămîntul,

ieşind prin partea cealaltă, şi va veni iar, încă o dată, să plesnească în faţa cadavrelor noastre.

Doi marinari tropăiră repede prin sala restaurantului şi, înainte de a dispare, unul din ei şopti ceva chelnerului-şef. Se produse curent şi pălăria foarte uşoară a unei cucoane zbură, aterizînd pe platoul de dans. Pe urmă doi mateloţi fugiră înapoi, urmaţi de un omuleţ aproape gol, plin de cicatrici pe umeri şi bărbie. Se auzi de pe punte clopotul, iar un bărbat voinic şi cherchelit zbieră peste întreaga sală :

— Dubonet ! Ce mama dracului !

— Ssst ! Ssst ! încercă să-l liniştească dama de lîngă el.

Orchestra începu o melodie lentă care stîrnea gelozia bărbaţilor, cînd, pe neaşteptate, intră secundul.

— Domnilor ! Fără panică ! strigă el. Nu s-a întîmplat nimic !

Şi ieşi grăbit, lăsînd lumea foarte nedumerită.

Chiar atunci fu observat în sala restaurantului un bărbat în smoching, cu barbă neagră şi extrem de palid. Cine-l văzu, remarcă frămîntarea nervoasă a mîinilor sale, pe care le ţinea în faţă, în dreptul sternului, pocnindu-şi degetele lungi, sucindu-le şi răsucindu-le. Se opri printre mese, buimac, privind împrejur, ca zăpăcit de lumină.

Pe punte sună iar clopotul, undeva pe aproape se auziră tropăituri şi glasul căpitanului. Căpitanul răcnea :

— Eu de cînd v-am spus ! Porci, canalii, trădători, degeneraţi !... De cînd...

Orchestra acoperi vocea căpitanului, iar în sală se stîrni rumoare. Cîţiva bărbaţi se ridicară, dar secundul apăru iar :

— Fără panică, domnilor ! Ce naiba, nu s-a întîmplat nimic !

— Dubonet, Dubonet ! răcni beţivul din margine.

— Ssst !

— Dar ce trebuia să se întîmple ?

Orchestra interveni iar, în timp ce secundul se repezea afară. Oamenii se aşezară la loc, comentînd. Două perechi ieşiră la dans. Bărbatul în smoching rătăcea printre mese, pînă ce văzu un scaun neocupat, lîngă Vinoacă. Se aşeză, mai bine zis căzu pe el, scoase o batistă şi începu să-şi şteargă faţa leoarcă de sudoare, apoi încercă să se pieptene, dar mîna îi tremura în aşa hal, că mai mult îşi răvăşi părul rar şi sur. Era greu de spus dacă era beat sau nu. Ron da

Bixias tocmai se ridicase și se pregătea să-l scoată de guler pe nepoliticosul care se răsturnase la masa lor, fără să ceară voie, cînd bărbatul palid, după ce privi împrejur, vorbi cu ochii ațintiți spre Lardea :

— Și dumneavoastră credeți că sînt vinovat ?

— Căutați-l în restaurant ! zbieră o voce pe punte.

— Nu poate fi acolo...

Domnul în smoching tresări, se ridică puțin de pe scaun, dar căzu iar, întinse doar mîna peste masă, apucîndu-l de mînecă pe *Omul Marii Tăceri.*

— Vorbiți ! sînt vinovat, sau nu ?

Firește că Lardea nu-i răspunse. Vinoacă ridică ușurel mîna necunoscutului, trimițînd-o la locul ei, omul nu se apără, nici nu observă parcă intenția acrobatului, dar pe frunte i se iviră dintr-o dată broboane mari, înghețate probabil.

— Sînt căpitanul Schermer, șopti el. Dar asta încă nu înseamnă nimic ! Și barba lui lungă, pe bărbia subțire, vibră ciudat, barba aceea neagră, despre care ai fi zis că e falsă. Ați auzit de căpitanul Schermer ? întrebă deodată, violent. Eu sînt cel care am scufundat douăzeci și patru de nave ! Dar asta încă nu înseamnă nimic ! Și, aplecîndu-se, șopti, cumva confidențial, pe un ton ce se voia mucalit : Și am să mai scufund...

— E nebun, zise Ron da Bixias.

— Nimeni nu trece ! zbieră o voce, undeva pe un coridor.

Apoi un om cu părul vîlvoi năvăli în sala restaurantului. Era în indispensabili, cu cămașă și cravată, dar nimeni nu rîse. El zbieră :

— Sîntem pierduți ! Pierduți ! Pachebotul va sări în aer ! E chestie de cîteva minute...

— Prindeți omul cu barbă ! Prindeți-l pe căpitanul Schermer ! urlă cineva care intrase chiar atunci.

Se auzi o mică pocnitură, lumina se stinse, lumea crezu că deja vasul sărise în aer, domni o clipă de tăcere îngrozitoare, apoi întunericul se făcu verzui, străpuns de țipete. Mesele se răsturnară, zăngăneau tacîmurile, oamenii se loveau în neștire, orbi și nebuni, se izbeau de pereți, căzînd unul peste celălalt. Cîțiva se credeau deja morți și profitau de ultima ocazie pentru a înjura zdravăn pămîntul,

nevasta, stelele, strămoșii, toți urmașii, și-n vacarmul acesta plin de flăcări și vînătăi, bateristul lovea din răsputeri toba cea mare :

— Bum, bum, bum, bum, bum, bum, bum, bum !... Bum !...

Cînd lumina se aprinse, din priveliștea de apocalips în care ajunsese într-un singur minut salonul cel mare și luxos, lipsea cel mai important personaj : căpitanul Schermer.

Coridoarele, cotloanele misterioase și nesfîrșite ale pachebotului fură năpădite de bărbații care-l căutau pe Schermer. Vinoacă se pomeni gonind printr-un fel de gang întortocheat, în fața lui alerga un moșulică burtos, iar în spate se auzea răsuflarea unui englez spilcuit, declarat regele dansatorilor de pe navă. Aceștia doi o cotiră, și acrobatul se pomeni alergînd singur. Se opri o clipă, își scoase capul printr-un fel de hublou, respiră adînc și privi întinderea neagră a oceanului. Apoi își continuă drumul, dar avu impresia că se învîrtește pe loc prin coridoarele acelea. Se rătăcise. Mina pe care o instalase căpitanul Schermer n-avea cum să fie pe aici, ar fi trebuit să se întoarcă pe punte să se alăture celorlalți, dar habar n-avea pe unde să urce, își pierduse orientarea. Ce-l mira mai ales erau murdăria și mizeria ce domnea acolo, sub punțile strălucitorului pachebot. Firele de păianjen atîrnau vibrînd în curent și se întreba chiar dacă nu cumva vor fi trăind și lilieci pe acolo. Deodată se deschise o ușă chiar în dreptul său. Lumina palidă răzbătu pe coridor și Vinoacă văzu fața murdară a unui om în vîrstă, pe care atîrnau haine soioase.

— Hei ! Ce cauți aici ?

— Caut mina, zise Vinoacă, simțind că e ridicol.

Salahorul din fața sa n-avea de unde să știe ceea ce se întîmplă sus.

— Ce-i, Krick, cine-i acolo ? se auzi o voce din încăperea sumbră.

— E unul, răspunse Krick.

— Ce dracu vrea ?

— Pretinde că ar căuta o mină...

— Adu-l aici, Krick. Să-l vedem la față ! Cine știe ce urmărește !

— Vedeți-vă de treabă ! făcu Vinoacă enervat.

— Auzi, Muke, spuse Krick. Zice să ne vedem de treabă. Hei, tu, poftește, poftește aici ! Să nu-ți spun încă o dată...

Vinoacă intră, hotărît să termine iute. Cine știe ce se mai întîmpla pe punte !

— Asta e un om *de sus* ? întrebă celălalt individ din încăpere, la fel de murdar și de zdrențăros ca primul. Auzi, *limbă*, vii de sus ?

— Dar de unde crezi ?

— Și cum e sus ? întrebă Muke.

— Dar ce, nu știi ?

— Aproape că am uitat, rînji zdrențărosul. Și cu toate acestea și eu sînt om ! Poate vrei să mă contrazici ? Poate ai să-mi azvîrli în față, aici, direct, că n-aș fi om ? !

Vinoacă se întristă grozav, ar fi voit să plece, dar privirile celor doi încă nu-l lăsau.

— De ce taci, *limbă* ? întrebă Muke.

În momentul acela două șuvițe de apă verzuie țîșniră prin peretele ce da în exterior ; abia atunci Vinoacă observă ce crăpat și vechi, ce mizerabil era peretele acela cîrpit și murdar ; mai multe găuri erau astupate de mîntuială cu bucăți de cîrpe, cîlți și chiar hîrtie sau noroi amestecat cu smoală ; Krick și cu Muke se repeziră la orificiile proaspăt deschise și încercară să oprească apa, lipindu-le cu substanța aceea urîtă și vîscoasă pe care o culegeau chiar de sub picioarele lor ; lucrară cu încordare și reușiră în cele din urmă să oprească, de bine, de rău, cele două țîșnituri, înfundîndu-le cu cîlți ; era de neînchipuit cum un pachebot de anvergura aceea putea să aibă un subsol atît de oropsit...

— Măi nătărăule, se întoarse Krick istovit către Vinoacă, măcar știi cum se numește partea vaporului de deasupra liniei de plutire ?

— Știu : *opera moartă*.

— Știe ! se minună Muke. Dar, să-mi spui, *limbă*, cum se numește partea de sub linia de plutire, cea în care ne aflăm noi.

— *Opera vie*, bolborosi Vinoacă.

— Știi și asta ; ești cretin numai pe trei sferturi. Da, asta e opera vie, aici unde noi astupăm fără încetare

găurile... Dacă n-am fi noi, butoiul ăsta afurisit s-ar duce la fund.

— Nu înțeleg de fel, zise Vinoacă. Un vas atît de modern... cel puțin ce se vede la suprafață... cum poate fi atît de ?...

— Auzi ? făcu posomorît Muke, *limba* are nedumeriri ! Nedumeriri, adăugă, supraveghind peretele, voind să știe dacă nu se ivise vreo nouă scurgere. Nedumeriri cum poate avea numai o *limbă de suprafață*... Ea n-are de unde să afle că numai partea de deasupra a vaporului e nouă, iar ceea ce e jos e făcut din galerele antice, din epavele putrede culese de prin mîluri, dintre moluște și caracatițe ! De unde să știe una ca asta o *limbă de suprafață* ?...

— De necrezut, șopti Vinoacă.

— Auzi, Muke, ce zice ? Că e de necrezut !

— Nu mă luați așa, făcu Vinoacă amărît. Și eu sînt un trădător, la fel ca și voi ! Nici voi nu cunoașteți mizeria și murdăria de sub cupola circului. Respirația morții o auzi și acolo, la fel de bine ca și aici... Ceea ce știu eu nu știți voi. Și ce știți voi nu știu eu, asta e...

Cei doi tăcură, supraveghind vechiul perete de galeră, mustind de apă. Vinoacă ieși încet. Merse împleticindu-se prin semiîntuneric, izbindu-se de grinzi umede, printre care chițcăiau animale mici și lipicioase, poate șobolani, pînă ajunse într-o încăpere ale cărei margini se pierdeau în umbră. Trecu peste trupurile unor oameni care dormeau pe jos în poziții chinuite, cu pumnii sub cap ; dincolo se afla o roată imensă, orizontală, cu spițele ieșite în afară, la care se opinteau vreo treizeci de oameni. Roata se învîrtea încet, scîrțiind și gemînd. Băltoace de apă neagră licăreau peste tot. Cîțiva se treziră la trecerea lui.

— Ce vrei ? îl întrebă un ins cu barba albă, lungă, cu ochii roșii, holbați.

— Unde mă aflu ? Ce-i aici ? întrebă Vinoacă.

— Sala mașinilor, răspunse altul. Dar tu ce vrei ? Vii de sus ? Cum e sus ?

— Vasul a fost dinamitat. Probabil vom sări în aer...

— Să dea Dumnezeu ! Era și timpul.

— Voi puneți în mișcare elicele vaporului ?

— Dar cine ?

— Credeam că mașinile, aburii, electricitatea...

— Pe galere nu existau mașini... Bărbosul cu ochii holbați se apropie : La drept vorbind cine ești că ai venit aici să ne spui basme cu mașini ? Mașini nu există ! Am uitat de ele ! Ce urmărești, ce vrei ?

Cîțiva dintre cei treziți îl înconjurară pe acrobat. Se părea că situația lui devenise nesigură. Chipurile scheletice ale truditorilor de jos se apropiau amenințătoare.

— Poate că a fost trimis cu biciul ! zise unul.

— Poate că vrea să ne mîne mai repede...

— Poate că e supraveghetor de sclavi...

— La o parte ! strigă un omuleț cărunt, care se trezise chiar atunci. Eu îl cunosc ! E Pierre Vinoha, acrobatul, prietenul lui Lardea. El zboară sub cupola circului, el cunoaște moartea mai bine decît noi, lăsați-l în pace !...

— Pe Lucifer ! tresări Vinoacă, Pasquale, clovnul de la Bix ! Tu ești, bătrîne ? Cum ai ajuns aici ?

— E clovn ? Nu știam ! strigară ceilalți, cam nemulțumiți.

— Să facă o tumbă dacă e clovn.

— Iar ăstălalt, dacă e acrobat, să facă un salt mortal. Unul triplu !

— Cum ai ajuns aici ? insistă Vinoacă.

— Într-o zi n-am mai putut rîde, zise Pasquale, cu fața ca o mască. Nici acum nu pot rîde. Nu mai pot rîde de loc, niciodată... Și am venit aici, n-am avut ce face.

— Să facă o tumbă, dacă e clovn !

— Neapărat !

— Și celălalt, un salt mortal !

— Imediat !

— Chiar acum !

— Dar triple !

— Bine, zise Pasquale, și începu să facă tumbe.

Făcu foarte multe. Apoi Vinoacă începu cu salturile mortale, pînă-și pierdu respirația, iar picioarele nu-l mai ținură. Tremura tare de tot și cîtva timp rămase prăbușit printre cei care nu se treziseră. Interesul pentru tumbe și salturi mortale scăzu.

— Și tu ? întrebă Pasquale.

— Mă întorc acasă. Cu Lardea și cu Misterioasa Necunoscută...

— Bine de voi.

— Dar vom sări în aer. Nimeni nu va ajunge acasă... Și-n plus este un tînăr cîntăreț, Ron da Bixias, care va muri foarte curînd. Și mai există pe pămîntul ăsta un compatriot de-al meu, Salamanca... Acum a plecat după Beebs...

— L-am cunoscut pe Beebs, interveni unul din bărbații scheletici. Și el îl caută pe Salamanca, să-l omoare...

— Da ? Probabil că se caută amîndoi... Dar Salamanca zice că Beebs fuge de el...

— Beebs zice că Salamanca fuge de el.

— Ciudat !...

— Vom sări în aer, repetă Vinoacă. Să ieșim de aici !

— Eu, nu... făcu fostul clovn.

— Trebuie neapărat... Un pic de aer proaspăt n-are ce să-ți strice. De cînd n-ai mai ieșit sub cer ?

— Nu mai știu...

— Haide, urmează-mă...

— Nu, nu, nu...

Pasquale părea că adoarme. Vinoacă se ridică, picioarele îi mai tremurau puțin, totuși se simțea în stare să meargă.

— Pe acolo... șopti Pasquale, cu un ochi deschis, arătînd o scară... Probabil că pe acolo poți ajunge pe punte... Dar e atîta de urcat !... Și, obosit de efortul făcut, fostul clovn se prăbuși iar.

Vinoacă urcă pe umeda și întunecata scară cotită, făcînd mai multe popasuri, spre a se odihni. Cînd ajunse pe punte, se frecă la ochi : marele pachebot fusese părăsit ! Bărcile de salvare nu mai erau la locurile lor, dispăruseră în noapte. Pe punte nu se afla țipenie de om, dar luminile rămăseseră aprinse, și-n plus Vinoacă prinse cu urechea lui nevătămată un fel de sfîrîit. Ascultă cîteva minute și se convinse : era sfîrîitul fitilului care se apropia de mină ; dar, oricît căută, nu găsi nici fitilul, nici mina. Vinoacă se apropie de chepengul pe unde-l scosese afară scara.

— Hei, oameni ! zbieră el. Ieșiți afară ! Vaporul a fost părăsit ! Sînteți liberi ! Liberi pe un vas care sare în aer ! Mă auziți ? zbieră iar.

— Nu ieșim afară ! răspunse o voce.

— Doar sînteți liberi !

— Preaaaa tîrziiiiiiiiuuuuuuuu !

— Pasqualeee ! Vino tu ! Te aștept !

— Și așa nu mai pot rîdeeeeee ! răspunse fostul clovn.

Vinoacă alergă iar, înnebunit, căutînd fitilul ce sfîrîia tot mai aproape, tot mai insistent. Trecu prin sala devastată a restaurantului. Intră în cabina pe care o împărțise cu Lardea, apoi în cabina ce-o ocupase Misterioasa Necunoscută. Erau pustii. Desigur că în învălmășeală Lardea fusese convins că și Vinoacă e îmbarcat pe vreuna din șalupe. Altfel n-ar fi părăsit vasul. Intră și-n cabina lui Ron da Bixias, dar și acesta se îmbarcase, desigur.

Deodată auzi voci. Năvăli pe coridor, deschise ușa. Patru oameni jucau cărți.

— Domnilor ! Vaporul sare în aer !

— Ieși, nu ne deranja ! Pas.

— Deschid.

— Merg.

— Și eu.

— Două cărți.

— Servit.

— Auziți cum sfîrîie fitilul ? urlă Vinoacă.

— Domnule, lasă-ne sau te împușc, spuse unul din jucători, pregătindu-și revolverul. Plus o sută !

— Plătesc, plus două sute !

— Merg la plus...

Vinoacă fugi pe punte, căută cel puțin un colac de salvare, dar nu găsi nici unul. Sfîrîitul fitilului ajunse aici, undeva foarte aproape, pachebotul mai avea de trăit cel mult cîteva minute.

— O, tu, panteră ! strigă Vinoacă, cu fața schimonosită. M-ai înșelat de astă dată, tu care mi te arătai totdeauna... Blestemată fie-ți coada și labele din față, și măselele de sus, și ochiul tău stîng !

Și făcîndu-și vînt sări peste parapet, cu brațele întinse înainte. A fost un salt frumos, perfect, mlădios și acrobatic. Ajuns în apă se descălță, uitase să facă asta pe punte, își azvîrli haina și înotă repede... Acum sfîrîitul fitilului se auzea ca un șuierat. Nu se îndepărtase nici la două sute de metri, cînd o vîlvătaie extraordinară desfăcu pachebotul, răscolind oceanul pînă în adîncuri. Bubuitura mătură întinderile, valurile veniră uriașe și pe creasta unuia din ele se avîntă Vinoacă, îngînînd în minte străvechea litanie piratească: „Din cozile fecioarei streang mi-am împletit..."

Acesta era, desigur, sfîrșitul. Întîi simți cum îi înțepenește brațul stîng, începînd de la umăr. Cine știe cît timp trecuse ! Vinoacă înota foarte economic, să se mențină la suprafață cît mai mult, deși bănuia că nu prea are rost. Cînd pricepu că brațul stîng va deveni curînd nefolositor, Vinoacă sau Vinoha, care era un tradiționalist și-i plăcea să respecte bătrînele reguli și obiceiuri, simți că trebuie să facă, înainte de moarte, o mică recapitulare, și aduse din adîncimile beznei pînă la un metru de el chipul mamei sale, cel de acum douăzeci de ani. Vorbi cu ea cîtva timp, îi ascultă dojenile și se dezvinovăți cum putu, de fapt mai mult nu putu să se dezvinovățească, apoi se întoarse spre colțul celălalt al camerei unde ședea pe scaun, sub covorașul de pe perete pe care rînjea pantera, tatăl său, subțirel la cincizeci de ani ca la cincisprezece, cu față mică, proaspătă, sub pieptănătura într-o parte, cam azvîrlită, cam băiețească. În pragul bătrîneții tatăl său n-avea mutră de tată, ci de strengar. Era foarte ciudat să ai un astfel de tată !

Acest tată-strengar îi făcu semn cu ochiul, de sub pantera, și Vinoacă îi răspunse la fel.

Pe urmă Vinoacă ieși din casă și coborî o stradă lungă ce tăia în două orășelul moldovenesc. Pe nesimțite, în preajma lui apărură doi prieteni ; ajunseră pe malul fluviului liniștit, în apa căruia se oglindea o cetate cu nume sonor.

Vinoacă se întoarse pe spate și înotă așa cîtva timp. Asta schimbă unghiul cu multe grade, așa că se văzu dintr-o dată agățat de un trapez, copil cum era, dîrdîind de spaimă și plăcere. Plăcerea îi venea din larga legănare a trapezului căruia-i făcea vînt cineva fixat într-o parte a cupolei. Cineva... Cine ?

Cine este bărbatul cu nas turtit care-i face vînt, care rîde și-i face semne și din cînd în cînd bate din palme și iar rîde ? Nici numele lui nu vrea să iasă la suprafață, dar în amintirea nasului său turtit și a rîsului bun, Vinoacă îi închină douăzeci de aruncături de brațe. Unu, doi, trei,

patru... Şi, în sfîrşit, un nume : Mya. Cu y, nu cu i simplu. Dansatoarea de step de patrusprezece ani. Marea lui dragoste de copil...

Începu să înţepenească şi braţul drept şi Vinoacă socoti că e cazul să se grăbească, întrucît în afară de recapitulare mai avea de făcut şi altceva. Îşi schimbă iar poziţia de înot ; alături de el apăru Lardea. „Mai repede, mai repede ! gîndi Vinoacă. Dă-le naibii de porturi, oraşe, femei, succese — şi peste toate pantera — acum, voi înota în cinstea ta, acum... În cinstea Misterioasei Necunoscute... Şi acum în cinstea farului de la Mangalia, de care încă mă apropii, dacă nu mă înşală stelele !... Încă mă apropii, cît timp voi avea putere să înot... Voi muri înotînd spre ţărmul patriei... Destul !"

Printre fiinţele care-l urmăreau distinse — ciudat lucru — capul turtit al cobrei Felicia, de spaima căreia visase urît de atîtea ori ! Cobra Felicia care ajunsese o celebritate a manejului, căreia i se spunea şi „nevasta lui Lardea", cobra înţeleaptă care văzuse capitalele lumii şi care ştiuse să moară cu semeţie, osîndită de tribunalul condus de August Blin şi Zainer Poppi... Alături de cobră, Vinoacă observă capul bălai al unui copil de vreo zece ani. Înjură cam în şapte limbi pînă să-l recunoască pe vărul Andrei, prietenul său din copilărie, pe care dezordinea fantezistă a amintirilor îl aşezase alături de cobră ; ce bătăi îşi trăseseră cei doi veri, mai ales din cauza lubeniţelor. Andrei lăsa totdeauna pentru la urmă partea din mijloc, cea mai coaptă şi mai dulce, şi Vinoacă i-o şterpelea de sub ochi...

După o vreme, Vinoacă observă că-i este greu să mai înjure, şi înţelese ce se petrece, era simplu, şi se pregăti să moară. Fu mulţumit văzînd că întunericul începe să vibreze, să se ridice. Rezistase o noapte întreagă, era un rezultat frumos, şi, respectînd tradiţia, înainte de a muri, Vinoacă se gîndi iar la Misterioasa Necunoscută, la prietenul său Lardea, ceva mai puţin la Salamanca, şi-şi închipui cum pîlpiie încă în ceaţa dimineţii farul de la Mangalia, către care încă plutea. Îşi zise că murind ar trebui să cînte un cîntecel curajos, dar ştia că limba nu-l mai ascultă, şi deodată simţi ceva... Nu înţelese la început că plînge, n-avea cum să simtă lacrimile, ud cum era, dar ochii îi deveniseră grei şi tulburi... Plîngea, şi-i fu ruşine,

și de rușine se lăsă în voia valurilor, voind să termine mai iute. Oceanul însă părea elastic și nu voia să-l primească, iar cînd totuși începu să se scufunde, brațele singure începură să vîslească, deși el nu le ordonase așa ceva.

Brațele acelea erau încăpățînate și puternice, și parcă voiau să ia lucrurile pe cont propriu. Vinoacă le lăsă în pace, și încetul cu încetul simțea cum se pierde pe sine... Să fi fost moartea ? Nu, fiindcă simțea, da, mai mult simțea decît vedea că deasupra e lumină, soare, cer și păsări, însă toate acestea nu ajungeau chiar pînă la el, oprindu-se foarte aproape, dar cît de aproape ?

Brațele continuau să-l țină la suprafață, dar el nu mai știu ce se întîmplă, el se predase morții, cu excepția acelei părți încăpățînate a ființei sale care refuza să cedeze ; astfel Vinoacă, zbătîndu-se lent, între viață și moarte, nu văzu și nu simți nimic. Cînd se trezi pe puntea cargobotului „Pin-Pin" și-l văzu deasupra sa pe Salamanca, strîmbîndu-se amical, crezu că visează în moarte, ceea ce nici n-ar fi fost așa de rău...

— Dă-i bice cît poți, căpitane ! strigă Salamanca privind în zare. Astăzi bate cel mai crunt vînt de aventură din cîte am simțit pe obrajii mei proaspeți... Astăzi sau pun mîna pe Beebs, sau mor !

Și-și ațintì privirile spre orizont, unde se vedea parcă o dîră de fum. Acolo trebuia să fie „Picollo", un vaporaș nefericit, pe puntea căruia se afla Beebs. Alături de Salamanca stătea prietenul său, marchizul, cu un picior de lemn, cu o față de eschimos, al naibii de zbîrcit și cu un veșnic surîs satisfăcut între ochi și bărbie. Vestea că Beebs se află pe puntea lui „Picollo" marchizul o adusese.

— *Azi e o măreață zi, căci pe Beebs îl vom beli,* cînta timonierul, lansînd spre infinit un bas profund, de episcop care știe că va ajunge mitropolit.

Salamanca arăta bine : în vederea răfuielii apropiate cu Beebs îmbrăcase tot ce avea mai nou, își răsese obrajii, iar prietenul său, marchizul, încercase să-l învețe cîteva formule simandicoase pe care urma să le rostească în momentul întîlnirii cu dușmanul de moarte și, respectiv, în clipa cînd Beebs și-ar fi dat ultima suflare.

Vinoacă se apropie, clătinîndu-se. Picioarele îi erau străine, reci, ca niște sloiuri de gheață, și i se părea că se vor rupe sub el.

— Ce făceai în ocean ? întrebă Salamanca. Ai pornit-o spre casă înotînd ?

— Eram sigur că ne vom întîlni iar, zîmbi stors Vinoacă, cercetînd marea. Ce s-o fi întîmplat cu Lardea, cu Misterioasa Necunoscută ?...

— Sînt vii și se întreabă ce s-o fi întîmplat cu Vinoacă ?...

Salamanca își mîngîie bărbuța roșcovană, cam decolorată. Se simți trist, din creștet pînă în tălpi. Cine știe de unde venea tristețea, poate din capătul celălalt al orizontului unde se vedea fumul lui „Picollo", poate din altă parte. Îl sprijini pe Vinoacă și simți cum acrobatul tremură.

— Ești bolnav ? Nu prea te simți în apele tale ?

— Da...

— Un gît de rom, bătrîne...

— Nu, zise Vinoacă.

— Atunci ce ?

— Nu știu.

Începură se meargă încet, unul după celălalt, împrejurul punții. În spate venea marchizul. Salamanca îl rezemă pe Vinoacă, aproape-l ducea pe sus. Pe deasupra lui „Pin-Pin" se legănau doi albatroși.

— Și ce ? întrebă fără sens Salamanca.

— Cum mă dor toate ! oftă Vinoacă. Și ochii mă dor, și mîinile, și valurile, și zarea, și cuvintele, și tristețea, și mi-e frică...

— Te vei odihni după ce-l prindem pe Beebs, zise Salamanca.

Cele două coșuri ale vaporașului fumegau năprasnic.

— *Ne vom odihni după ce-l prindem pe Beebs* ! cîntară mateloții, privind în zare.

— Îmi place să șuier prin aer cu sabia, vorbi fără rost marchizul, în spatele lor.

— Îți amintești — întrebă Salamanca — de „Europe ?" Îți amintești cum nu voia să se scufunde ?

— Îmi amintesc... Și ce ?

— Nimic... Pămîntul uneori se învîrteşte fără nici un rost... Nu i-ar strica să se mai oprească din cînd în cînd, chiar să dea înapoi, o roată, două, trei...

— Uite, aici, deasupra cotului drept, simt explozia... Explozia... Ieri-seară, cînd s-a scufundat „Matadorul".

— Oceanele sînt pline cu locuri unde au naufragiat oamenii, fundul oceanului e pardosit cu epave.

— Nu peste tot, unele epave au fost recuperate, da, mai ales galerele...

— Împlîntă sabia drept, fără ca mîna să-ţi şovăie...

— Ei, şi ce ?

— Nu pot înţelege... începu Vinoacă. Şi tăcu.

„Pin-Pin" gonea ca un balaur, în urmărirea lui Beebs. Vinoacă nu mai putu merge şi amiralul îl întinse pe o prelată veche. Clopotul de cart sună — bang-bang-bing-bang-bang-bing — şi Salamanca se repezi iar la prova să vadă dacă distanţa se mai micşorase. Da, însă nu mult. Salamanca îşi închipui distanţa aceea, distanţa de la „Pin-Pin" pînă la „Picollo", ca o aţă subţire şi străvezie şi, apucînd aţa de capăt, începu s-o înfăşoare împrejurul degetului său arătător de la mîna stîngă. Înfăşura cu arătătorul, cu mijlociul, şi cu cel mare, de la mîna dreaptă. Spera să micşoreze în felul acesta şi mai repede distanţa.

— După ce dai lovitura, răsuceşte sabia în rană... Ce dracu faci ? întrebă marchizul.

— Răsucesc pe deget distanţa.

— De ce ?

— Să se micşoreze mai repede.

— Aşa da... Şi dacă ai timp, după ce ai scos sabia, mai trage-i o înţepătură, alături, puţin mai sus, şi mai răsuceşte fierul o dată !

Salamanca răsucea distanţa cu toată seriozitatea. Pe firul de aţă străvezie văzu întîi o broască moartă, cu burta despicată. Era una din broaştele pe care o disecase în copilărie cu fratele său, care voia să se facă medic. Amiralul Salamanca pe-atunci, firește, nu căpătase încă acest nume, nu voia să se facă medic, dar îl ajutase pe frate-său la disecţie, iar apoi vomitase. Desprinse broasca, o aruncă, şi trase mai departe firul, cu ochii spre „Picollo". Pe fir venea un bilețel, din partea lui Beebs : „Ha, Salamanca,

n-ai să mă ajungi!“ „Ha, Beebs, am să-ți frîng gîtul!“ răspunse amiralul.

— *Să-l prindem pe Beebs, să-l prindem pe Beebs!* cîntă echipajul.

Vinoacă aţipise şi-n somn i se făcu mai cald. Soarele îl bătea direct şi pe vechea prelată Vinoacă visa valuri albastre în care înota, alături de Misterioasa Necunoscută. Dar acum nu erau nişte naufragiaţi, ci doi îndrăgostiţi care se urmăresc într-un joc fierbinte.

„Lardea ar putea să ne facă nevăzuţi, pe amîndoi“, îşi zise acrobatul înotînd uşor. În faţa lui, în apa străvezie, trupul Misterioasei Necunoscute licărea alb, orbitor de alb — Vinoacă închise ochii, acum Lardea îi făcuse nevăzuţi, numai ei doi se puteau vedea reciproc, nimeni nu-i vedea, ei doi, singuri şi...

Medicul de pe „Pin-Pin“ luă o priză de tutun şi clătină din cap.

— Flăcăul ăsta e cu un picior pe lumea cealaltă... Cine l-a adus aici?

— Şi, dacă se poate, înţeapă-l şi pentru a treia oară! zise marchizul.

Vinoacă visa mai departe. Pantera se făcuse blîndă! Coborîse de pe perete cu un salt moale, un salt frumos şi elastic care merita toată admiraţia noastră. Nu se auzi nimic, sau cel mult se auzi cît foşnetul unei umbre ce lunecă sub fereastră şi acum venea încet, drept către el, pe puternicele-i labe pătate.

La prova marinarilor apăruse timonierul al treilea şi cu unul din mecanici, proaspăt treziţi din somn şi cu mare chef de toate. Ei începură să joace scena întîlnirii dintre amiralul Salamanca şi Beebs:

— Haa, Salamanca!

— Haa, Beebs!

— Ţineţi pe rînd cîte un discurs de provocare, îi dirija marchizul

— Haaa! îşi ţinu Salamanca discursul.

— Haaaa! îşi ţinu şi Beebs discursul.

— Foarte bine, aprobă marchizul. Mai departe!

— Astăzi bate un vînt de aventură, Beebs! N-ai să-mi scapi, haa!

— Dimpotrivă, Salamanca, haa ! Bate un vînt de contraaventură... Cadavrul tău pute de pe-acuma !

Cei doi dușmani de moarte se mișcau în cerc, cu pumnalele în mînă. Pe chipurile lor crispate de încordare, strălucea ura ce și-o purtau de atîta timp ! Beebs, puțin chel pe creștetul capului, era foarte voinic, avea niște brațe înspăimîntătoare, păroase, iar pe piept i se vedeau smocuri roșcovane. De centura sa lată atîrnau tot felul de scule și amulete. Printre acestea, un dinte de lup polar și o schijă ruginită care-l rănise cîndva. Prinzînd momentul favorabil, Salamanca azvîrli pumnalul. Arma trecu șuierînd pe lîngă gîtul lui Beebs, își greși cu numai doi-trei centimetri ținta și zbură mai departe, peste bord.

— Haa, Salamanca, rînji Beebs. Ești pierdut ! Amintește-ți în ultima clipă a vieții că *jocul nu se joacă oricum* !

— *Jocul nu se joacă acum*, scrîșni amiralul, căutînd un mijloc de salvare. Beebs îl prinse cu pieptul descoperit, azvîrli pumnalul cu o forță nemaipomenită, numai că Salamanca ridicase chiar atunci de jos o tablă de fier și lama se frînse.

Acum cei doi dușmani se aflau față-n față, cu mîinile goale. Degetele fremătau, simțind de pe acum gîtul celuilalt.

— Stop ! interveni marchizul. Începeți cu amenințările !

— Haaa ! amenință Beebs.

— Haaa ! amenință Salamanca.

— Excelent ! zise marchizul. Conform tuturor regulilor. Continuați !

— Jocul nu se joacă *oricum* ! strigă Beebs.

— Jocul nu se joacă *acum* ! răspunse Salamanca.

Și se năpustiră unul asupra celuilalt.

Panterei îi plăcea să iasă la plimbare împreună cu Vinoacă. Era unul din visurile ei, cînd stătea nemișcată în covorul de pe perete, să coboare împreună cu el pe strada aceea lungă ce despărțea exact în două orășelul moldovenesc și să ajungă la cetate, pe malul fluviului liniștit. Acolo, împreună cu prietenii, Vinoacă începea asaltul fortărețelor, spulberînd dușmanii de cîte trei ori ; în acest timp pantera se îmbăia cu multă plăcere, grăbindu-se să profite de orele ei libere ; în curînd trebuia să se întoarcă

în covor și nu mai avea zi de ieșire pînă în prima miercuri de după cei trei boababi.

— Opriți ! se repezi marchizul între cei doi adversari. Ce naiba ! Nu vă puteți frînge gîtițele, așa simplu, fără niște înjurături cavalerești...

— Haaa ! se înjurară cavalerește Salamanca și cu Beebs.

— Minunat ! Acum omorîți-vă !

Beebs îl pocni pe Salamanca peste fălci cu un butoiaș care i se ivi sub mînă. Amiralul zbură cîțiva metri dărîmînd în cădere trei mateloți și un *mus* care n-avuseseră timp să se ferească. Căpitanul aplaudă și-l felicită pe Beebs pentru măiastra-i lovitură. Salamanca se ridică greu, avu timp să se ferească totuși de a doua luare de contact cu butoiașul, care i-ar fi fost fatală. El se prefăcu viclean că n-are putere, că se clatină, se aplecă înainte ca și cum n-ar mai fi putut să-și țină echilibru. Beebs, hohotind, sigur de victorie, se apropie să-l otînjească la ceafă, cu pumnul său greu ca barosul, dar Salamanca țîșni ca un arc de oțel, înfigîndu-și craniul său tare în burta celuilalt. Beebs icni ca o balenă, rostogolindu-se de cîteva ori peste cap.

Pantera alerga pe nisipul cald de pe malul fluviului liniștit, zburdînd ca-n copilărie. Vinoacă împreună cu cei doi prieteni, obosiți după asaltul cetății, o priveau. Vinoacă era mîndru, știind că pantera e a lui. Știind de-asemenea că pantera-l ascultă numai pe el.

— Nimeni n-are o panteră frumoasă ca a mea !

— Eu am un cîine, zise unul din prieteni.

— Iar eu o pisică, făcu al doilea, umil.

— Un cîine plus o pisică nu valorează la un loc cît o panteră, făcu Vinoacă.

— Dar cîinele meu are nume : Butuză. Așa-i zice, acesta e numele lui, Butuză. Cîinele Butuză... Pe cînd pantera ta n-are nume. Nu poți să-i spui pantera panteră... Nu merge. Pantera ta n-are nume, asta e !

— Pe mîța mea o cheamă Pisu. Mîța Pisu sau pisica Pisu, pe cînd pantera ta n-are nume...

Vinoacă se întristă foarte mult. Amănuntul acesta îi scăpase. Privi salturile elastice ale panterei pe nisip, dar nu se mai simți mîndru ca la început.

Dar timonierul întoarse brusc timona și Vinoacă înotă pe partea stîngă și acum vedea via, și cărarea, și fetele ce coborau pe cărare, de pe puntea caravelei de argint și, încordîndu-și toate puterile, strigă :

— Mă întorc ! Mă întorc acasă ! Știu că altfel voi muuu... !

— Delirează, zise medicul.

Salamanca însă clătină din cap.

— Nu delirează... Își închipuie că e acasă...

Salamanca era palid și trist de tot și de cîteva minute uitase să privească în zare, spre „Picollo", spre puntea pe care se afla Beebs. Vinoacă, de pe puntea caravelei de argint, se aplecă tare, cît putu, și întinse mîna. Apucă un ciorchine din coșul plin pe care-l ducea fata, și-l aruncă lacom în gură, întreg. Ce parfumat și dulce era ! Doctorul urmări curios mișcarea fălcilor sale și remarcă expresia de fericire din ochii larg deschiși : „Mai ia un ciorchine, Vinoacă", zise fata, și acrobatul aruncă în gură al doilea ciorchine. Și fata adăugă : „Bine ai venit acasă ! Bine ai venit, bine ai..."

Beebs se ridică de jos, plin de sînge, cu fața desfigurată de ură.

— Ne-am jucat destul, amirale ! horcăi el. Acu' e acu', haide, vino !

— Vin, Beebs, zise Salamanca, și după ce se pîndiră cîteva secunde se azvîrliră unul în celălalt.

— Cavalerește ! Luptați-vă cavalerește ! strigă marchizul.

— Haaa ! răspunseră cei doi, tăvălindu-se pe punte, la prova.

În acest timp furtuna înainta, sărind în coadă. Mătură în drum un arhipelag, încercă să zgîlțîie trei cuirasate care înaintau șuierînd, dar nu reuși mare lucru cu ele, răsturnă o corabie, și clănțăni din fălcile-i negre, ridicîndu-se la orizont. Dar cei de pe „Pin-Pin", ocupați să privească și să comenteze bătălia dintre Salamanca și Beebs, încă n-o observară.

— Haaa ! zise furtuna. Ce observ acolo ? E „Pin-Pin", pe bordul căruia se află amiralul Salamanca, în urmărirea lui Beebs... Pe ei, că n-au cartușe !

— *Boss!* urlă marinarul din catarg, care privise și el bătaia de pe punte și doar din instinct simțise, cu ceafa, cu spatele, că se apropie ceva dintr-acolo. Furtunaaaa! Furtunaaaa!

— Uraganul „Mary"! tresări căpitanul. Știam că e pe aproape...

Șeful de echipaj își scoase fluierul...

Vîrtejul și negura izbiră la babord vasul și totul se făcu vînăt și ascuțit. Vinoacă mînca struguri proaspeți, culeși chiar atunci și, mîncînd, zbură peste bord. Salamanca observă.

— Stai, îl opri doctorul, în beznă.

Dar amiralul scăpă din mîinile sale. Nimeni nu văzu, sau poate unii văzură, cine mai știe exact ce s-a văzut și ce nu în clipele acelea? Cum lumea începuse să se scufunde în neant, limbile atîrnau între dinți, toată lumea tăcea urlînd, și Salamanca se rostogoli în vîltoare, peste bord, în căutarea lui Vinoacă. Fusese un gînd ciudat acela și anume că, dacă Vinoacă se îneacă acum, nu mai ajunge acasă la timp... Asta îl duruse, dar în ce consta asta, cine ar putea explica? „Pin-Pin" trosnind din toate încheieturile încerca să-și refacă echilibrul; marchizul, cu mîinile încleștate de o funie care atîrna liberă, luneca pe punte, încercînd să se prindă de ceva stabil...

Prin urletul negru răzbăteau limbi aprinse, ca și cum flăcările iadului ar fi trecut cînd și cînd prin miezul uraganului; bubuiau adîncimile și, desigur, în fundurile de neatins ale mărilor, epavele începeau să se zvîrcolească, tîrîndu-și morții și nălucile, trezindu-i pe bătrînii căpitani naufragiați, pe bătrînii cu bărbile netunse de sute de ani și cu ochii de foc; epavele își începeau dansul, vechiul dans macabru, încercînd să iasă la lumină, și poate că unele reușeau, poate că reușeau într-adevăr.

— Luptați-vă cavalerește! zbieră marchizul.

Care cui se adresa? Stihiilor?

Și deasupra acestui clocot mîna lui Salamanca se încleștă de părul lui Vinoacă și-l trase din vîrtej, dar veni alt vîrtej, și pe urmă altul...

Cîntecul Frumoaselor Dezastre...

Nimeni nu-l auzise de astă dată...

Pe cea mai înaltă stîncă de pe țărm, bătrînul Ascower, împreună cu cele două fiice ale sale, veghea focul. Ardea potolit, fluturîndu-și cu lenevie vîlvătăile și dîra de fum, fiindcă bătrînul Ascower era el însuși un foc potolit și nu-i mai plăceau focurile aprige, care l-ar fi întristat, aducîndu-i aminte de tinerețe... Deși potolit, era un foc cinstit și limpede, neviciat de perversitățile civilizației, un foc asemănător cu cel pe care l-a făcut Adam, ca să-i coacă Evei mărul...

Cele două fiice însă ale lui Ascower tremurau în așteptare ; cu ochii orbiți de lumină căutau într-una orizontul, fiindcă de multe luni nu călcase picior de bărbat străin pe insulă, și acum focul de lîngă ele, deși potolit, le răscolea. Pe una dintre ele o chema Fyana, iar cealaltă Dee ; ar fi fost greu de spus care dintre ele era cea mai mică, și care cea mare, poate că și tatăl lor nu mai știa precis, atît îl încurcaseră ele, tot mințind ba că una se născuse întîi, ba că cealaltă, și față de el, și față de străini, dintr-o pornire femeiască de a desființa hotarul vîrstei și anilor, cu toate că amîndouă erau foarte tinere.

S-ar fi putut spune că Fyana e mai frumoasă decît Dee, fiindcă avea niște plete negre care cădeau pînă mai jos de mijloc, plete întunecate care vorbeau între ele despre lucruri nebunești și desfrînate, sunînd uneori ca și cum ar fi fost metalice, împrejurul trupului ca arcul, abia învelit în țesătura străvezie a rochiei prea scurte care nu ascundea nimic din ce ar interesa ochii trecătorului.

S-ar fi putut spune, la fel de bine, că Dee este mai frumoasă decît Fyana, fiindcă la ea temperamentul avea altă culoare și alt glas, fiindcă-și strînsese pletele, mai puțin întunecate și mult mai arămii, împrejurul capului, fiindcă ochii ei erau mai mari și mai migdalați decît ai Fyanei, cețoși, cenușii și străvezii totodată ; fiindcă rochia ei cădea pînă mai jos de genunchi, fără a reuși să ascundă picioarele zvelte și lungi pe care ai fi vrut să le

vezi fugind, nu înainte de a le mîngîia de sus pînă jos, și de jos pînă sus.

Fetele acestea erau mușcate de vîntul sălbatic și lacom al pămîntului și se unduiau în preajma focului potolit, în preajma bătrînului Ascower, așteptînd bărbații. Se unduiau și se legănau ca niște petale roșii ale celei mai nebune flori...

— Aveți răbdare ! le spuse tatăl lor, pregătindu-și pipa. Dacă nu vor veni azi, desigur că vor veni mîine, sau poimîine.

— Vrem astăzi ! zise Fyana, mușcîndu-și buzele.

— Oh, Fyana, o dojeni visătoare Dee.

Bătrînul Ascower trase primele fumuri, năpădit de amintiri. Vedea umbrele corăbiilor cu pînze, primele care se apropiaseră demult de insulă, cu sfială, simțea ocheanele căpitanilor cercetînd țărmul, și cercetîndu-l pe el cu bănuială și cu dușmănie poate ; pe atunci fetele sale nu se născuseră încă, cu toate acestea femei existau, destule, chiar și aici, pe insulă, altfel Fyana și cu Dee n-ar fi avut ocazia de a se naște, fără prezența unei zeițe, răscolită de aceeași dorință sumbră și luminoasă...

Ascower întinse brațele, fără motiv și i se păru că la chemarea lor se ridică dintr-o dată din beznă toate catargele scufundate de jur-împrejur. „Ascower, Ascower, Ascower !", se auzeau glasurile, și bătrînul răspunse : „Aici sînt încă, aici, aici !..." „Le vrem pe fiicele tale", strigau mateloții înecați, echipajele scufundate, căpitanii înjunghiați, ridicîndu-și mîinile din valuri. „Apropiați-vă dacă puteți", răspunse rînjind bătrînul Ascower.

— Cu cine vorbești, tată, întrebă Fyana.

— Lasă-l, lasă-l pe tata, surioară, zise Dee. Știi că el în fiecare zi se ceartă cu foștii lui camarazi... Încă n-au discutat totul, încă n-au stabilit adevărul... Nu-l cunoști pe tata ? Lasă-l, nu-l tulbura...

— Mi se face teamă cînd îl văd așa, tremură Fyana.

— N-ai de ce... Prietenii tatii au fost oameni buni, cu inimă : pirați, negustori de capete, căpitani bețivi și fecioare călătoare, oameni dintr-o bucată, de ei nu trebuie să ne temem. Morții sînt buni, Fyana.

— Ah, Dee, termină ! Eu mă duc să înot.

— Ne lași, tată ? întrebă Dee.

— Feriți-vă de Umbra Tăcută, le spuse bătrînul Ascower, încuviințînd.

Valurile se repeziră să înhațe cele două rochii ușoare ce căzuseră pe nisip. Fluxul ridicase apele, ele își cîntau forța și veșnicia unduind printre șirurile de stînci negre ce apărau insula. Stîncile care înaintau cel mai mult în larg fuseseră scobite de valuri, căpătînd forme neașteptate ; cele mai multe se înclinau spre ocean, părînd de departe niște oameni care se pregătesc să bată o temenea adîncă. Cele mai mari dintre stînci fuseseră botezate de Ascower, în amintirea unor prieteni, și a cîtorva dintre dușmani. Exista astfel reciful „Detectiv Seepwell" și piatra „Copoiul Sam", doi dintre inamicii cei mai înrăiți ai lui Ascower, din tinerețe ; le supraviețuise și se gîndea cu nostalgie la zilele plăcute cînd așii poliției de altădată îl vînau prin marile porturi ; era o luptă cumplită, dar leală ; poliția de azi, gîndea cu scîrbă bătrînul Ascower, nu mai are oameni ca Seepwell ori Sam ; aceștia doi își continuau pesemne serviciul în cer : dezlegau enigma asasinării vreunui pîrdalnic de înger sau furtul unor mărgele de sticlă ; precis că în cer nu erau prețuiți la adevărata lor valoare, dar așa se întîmplă întotdeauna, și pe urmă, în rai, trebuie să fie o tristețe de iad, și de unde și-o fi procurînd Seepwell vinul de Madeira, iar Sam porția cotidiană de scoth ? Prin contrabandă, firește ! E imposibil să nu existe contrabandă și în cer ! La urma urmelor și cel mai sfînt trebuie să se mai destindă, măcar o dată pe veșnicie ! Pentru asta e nevoie de fecioare tinere, de sticluțe proaspete, de pipe cu extract de *papaver somniferum*, și de suflete îndrăznețe care să le urce pînă în slava cerească, deci tot bătrîna contrabandă, eterna contrabandă, organizată atît de bine pe pămînt ca și-n cer !

Bătrînul Ascower își urmări fiicele care înotau goale, îndepărtîndu-se de primul șir de stînci. „Instincte negre, gîndi bătrînul, dar cu un zîmbet, ca și cum gura ar fi spus una și mintea ar fi vorbit alta, și luă cele două trupuri în jurul cărora apa fluxului fierbea, le contopi, făurind imaginea Morenei, mama Fyanei și a Deei, strănepoata Pira-

tului-Gri, singura lui iubire, și înotă în larg, urmărind-o pe Morena, împrejurul căreia apa fierbea, ca și împrejurul fiicelor sale.

„Iartă-mă !“ zise tare Ascower, privind în sus, dar cine știe dacă i se adresa lui Dumnezeu !...

Fyana înotă pînă sub o stîncă fără nume, se prinse de un colț ridicîndu-se puțin : stătea pe un fel de treaptă subterană ; era și puțină umbră în locul acela ; la apropierea ei păsările ce țipau pe deasupra bolovanului sur se îndepărtară filfîind zgomotos ; Fyana o chemă pe soră-sa, dar Dee rămase în apă, înotînd încet, pe loc, prin unda tăiată de razele soarelui ; cîrduri de pești colorați treceau repede prin spatele ei ; Fyana își privi sînii, de pe sfîrcuri apa mai picura mărunt, îi privi și-i mîngîie, simțindu-i foarte mîndri sub degetele ei ; în același timp se juca mișcîndu-și piciorul, vîrîndu-l în adînc, sub umbra stîncii ; era acolo o creangă agățată sau poate altceva ce-i gîdila talpa piciorului ; Fyana se cutremura de o groază plăcută, închipuindu-și că ar putea fi vorba de mîna vreunui matelot înecat care încearcă să iasă la ea...

Dee înota mai departe și soră-sa o urmări.

— Feriți-vă de Umbra Tăcută ! strigă tare bătrînul Ascower, Nu vă apropiați de stînca lui Demosthene ! Fyana ! Dee ! Nu auziți ce vă spun ?

Ele nu voiau să audă și înotau chiar spre stînca lui Demosthene. Văzuseră ceva. Acum se întreceau care să ajungă mai repede. Pe niște scînduri îndoite, probabil resturile unei bărci, zăceau cadavrele a doi bărbați. Se apropiară, dar nu prea mult.

— Păcat, șopti Fyana.

— Păcat, da, zise Dee.

— Păcat că sînt morți... Bărbații ăștia !...

— Știi ceva ? zise Dee, dacă ăștia sînt *ei* ?

— Ar fi îngrozitor ! spuse Fyana, dînd numai din picioare, ușor, ca să stea la suprafață.

— I-a prins furtuna de alaltăieri... Poate au naufragiat...

— Dacă ăștia sînt *ei*, vom rămîne singure încă jumătate de an. Singure !

— Nu fi nerușinată, Fyana !... Fie-ți milă de sărmanii...

— Mi-e milă... Dar sînt morți, ce pot face cu ei ? Mi-ar fi plăcut ce-l căruia-i lipsește o jumătate din urechea stîngă. Nu e frumos... Dar presimt că avea glas plăcut.

— Mie mi-ar fi plăcut marinarul, șopti Dee, cutremurîndu-se. Ce ticăloase sîntem !

— Fyanaaa ! Deee ! răzbătu pînă la ele glasul bătrînului Ascower. Unde ați dispărut ?

— N-ai zice că-s morți, șopti Fyana. Mă duc la ei, fie ce-o fi !

— Mergem împreună...

Fetele înotară, apropiindu-se încet de resturile pe care zăceau cele două trupuri. Fyana scoase mîna din apă și-o puse repede pe fruntea lui Vinoacă. Țipă, ca străpunsă.

— Rece ? întrebă Dee.

— Caldă !

În momentul acela Salamanca făcu un salt din somnul vecin cu moartea, se trezi, tremurînd de o durere ce-i fulgera tot trupul înțepenit ; oamenii care au trecut prin multe se trezesc dintr-o dată și-ntr-o clipă sînt în picioare, gata de apărare și de atac ; Salamanca fu cît pe ce să răstoarne șubreda instalație care abia mai plutea pe apă ; fetele țipară.

— Salutare, fetelor ! Nu faceți gălăgie, fiindcă bietul Vinoha e trudit ca un cîine și bolnav...

— Voi sînteți ? întrebă Fyana.

— Pesemne că da, zise amiralul, pe un ton sceptic însă.

— De cînd vă așteptăm ! șopti Dee, amintindu-și că soră-sa îl preferase pe cel fără urechea stîngă, ăstălalt, deci, fiind al ei. Soră-sa era însă o desfrînată care nu s-ar fi dat în lături să petreacă și cu iubiții ei, dar pe acesta îl va apăra, cu demnitate însă. Înotă spre Salamanca și-i întinse mîna. Amiralul rămase o clipă cu ochii pe sînul ei drept care răsărise din apă. Dee se cutremură, văzîndu-i privirea, deveni timidă, cum i se întîmpla întotdeauna, dar marinarul îi luă mîna, o sărută. Fyana pricepu tactica surorii sale, și-l mîngîie pe frunte pe Vinoacă, îi răvăși părul...

— Fetele mele ! strigă Ascower, de departe.

— Venim ! Venim !

Salamanca își scuipă în sîn și sări în apă. Înotă repede împrejurul stîncii lui Demosthene, apoi, împreună cu cele

două sirene, împinse spre țărm sfărîmătura pe care bolea Vinoacă.

Legănat de valuri Vinoacă se trezi ; fetele rîseră văzîndu-i mutra și dădură de zor din picioruțe, grăbindu-se să ajungă mai repede la tatăl lor.

— Pantera, șopti Vinoacă.

— Da, încuviință Salamanca.

— Și ele cine sînt ? întrebă Vinoacă.

— Ne așteptau, explică Salamanca.

Bătrînul Ascower coborîse de pe stînca lui solitară.

— Ați întîrziat cu două săptămîni, zise el, drept orice salut.

— Oho ! Era să întîrziem definitiv, răspunse Salamanca.

— Vasul s-a scufundat ?

— Ca un pietroi ! Nu s-a oprit pînă la fund decît o clipă, pentru a trage cîțiva dumnezei...

— Ha, ha ! rîseră fetele goale.

— Îmbrăcați-vă ! le repezi Ascower, sever.

Vinoacă merse pe țărm, clătinîndu-se. Vuiau vînturile împrejurul său. Fyana se repezi să-l susțină.

— N-are importanță ! zise bătrînul. Și așa „Pitagora" era o vechitură, iar căpitanul Schmuul o lichea. „Micul Vrăjitor" vine să vă ia pe la sfîrșitul lunii, pînă atunci n-aveți ce face decît să vă odihniți și să...

Ascower își privi fetele și oftă.

— Îmbrăcați-vă, le zise. Măcar la început...

Fyana nu-l auzea. Vinoacă mergea amețit, simțind sprijinul moale și fierbinte al trupului gol. În acest timp Dee își ridică din nisip rochia, o trase încet pe trup.

— Vii ? îl întrebă pe amiral.

— Dar tatăl tău îți dă voie să vii cu mine ?

— Parcă *ea* merge cu tine ? *Tu* mergi cu ea... zise bătrînul. Care ți-e numele ?

— Salamanca.

— Aha. Și adevăratul nume ?

— Salamanca.

— Și-n realitate ce ești ?

— Marinar.

— Dar, de fapt ?

— Marinar.

Bătrînul Ascower rîse încet, foarte mulţumit de răspunsurile lui Salamanca.

— Numele tău, bătrîne ? întrebă amiralul.

— Ascower.

— Şi adevăratul nume ?

— Ascower.

— Şi ce faci ?

— Configurez...

Salamanca tresări.

— Şi ce faci, de fapt ?

— Configurez...

— Şi-n realitate, ce faci ?

— Tot aşa : configurez...

Ambii rîseră încîntaţi, privindu-i din urmă pe Vinoacă şi Fyana. Fata nu-şi pusese rochia.

— Vii, Salamanca ? întrebă Dee.

— Trebuie să merg cu ea ? întrebă marinarul.

— Mă tem că da, oftă bătrînul Ascower. Mi-ar fi plăcut să mai vorbim..

„Imi plac femeile care nu există", gîndi Salamanca. Şi o privi pe Dee ; ea se uita într-o parte, şi-n jos, cu mîna stîngă puţin ridicată spre el, ca şi cum ar fi aşteptat mîna lui. Apoi se întoarse spre Ascower, dar bătrînul se îndepărta, fără să privească înapoi, spre locul său, de umbră şi tăcere, unde poate că-l aştepta silueta ireală a Morenei.

Fyana culese o portocală şi i-o întinse lui Vinoacă.

— Ia-o... O să-ţi dea putere.

Acrobatul se lăsă într-un genunchi, descoji fructul, îl desfăcu în două şi-i întinse fetei jumătate.

— Prima felie e pentru noi, zise Fyana.

— Da, pentru noi...

— Mai mîncăm o felie ? Nu ? Pentru ocean !

— Pentru ocean, fie !

— Şi încă o felie pentru furtuni şi vînturi...

— Da, pentru furtuni... Şi felia asta pentru marile căderi de ape... pentru cascade !

— Şi încă o felie pentru bătrînii căpitani !...

Cîteva milioane de umbrele albastre și fumurii coborau din cer legănîndu-se ușor. Pe fiecare din ele licărea cîte un punct luminos. Dee stătea întinsă pe spate, rezemîndu-și capul de umărul lui Salamanca, și amîndoi priveau în sus.

— Vezi umbrelele ? întrebă fata. Vin încet către noi să ne acopere cu aripile lor străvezii... Asta înseamnă că toate apele s-au oprit și așteaptă...

— Asta înseamnă că sună stingerea, în curînd, zise Salamanca.

— Stingerea... Ce înseamnă asta ? Vorbește-mi despre stingere... Spune-mi o poveste despre asta... Vrei ?

— Habar n-am de povești. Nu știu nici una, mie nu mi-a spus povești nimeni, așa cred.

— Și stingerea ?

— Asta nu e o poveste.

— Vorbește-mi despre ea, chiar dacă nu e poveste.

— Pe pămînt trăiesc soldați... Destul de mulți...

— Cîți să fie ? Treizeci, patruzeci ?

— Poate chiar și mai mulți. Poate chiar o sută, zise Salamanca.

— Atît de mulți ?

— Da... Și pentru ei sună stingerea în fiecare seară din trompetă. Pentru cei cărora nu le-a sunat stingerea definitivă... Aștia nu mai au nevoie de nimic, nu mai aud trompetele, oricît de frumos ar cînta.

— Vorbește-mi despre cei care nu mai au nevoie de nimic, ceru Dee.

— Chiar nu mai au nevoie de nimic, nici măcar de vorbele mele.

— Dar trompetele ?

— Trompetele sună pentru soldații vii, pentru care n-a sunat stingerea definitivă.

— Ce se întîmplă cînd îți sună stingerea definitivă ?

— Începi să-ți aduni catrafusele, zise Salamanca.

— Aș vrea să nu fi trist !

— De obicei nu sînt trist. Acum mă roade ceva... de cîtva timp, dar sper să-mi revin!

— Şi după ce-ţi strîngi catrafusele?

— N-ai decît să asculţi pînă la sfîrşit melodia stingerii, altceva nu prea mai poţi face. Dacă ai noroc poţi, cu limbă de moarte, să dai ultimele dispoziţiuni cu privire la bocanci...

— Explică-mi...

— Da, în caz că bocancii sînt noi... Anunţi cui îi laşi, să îi poarte mai departe... Unul pentru care încă n-a sunat stingerea definitivă, unul pentru care sună stingerea în fiecare seară.

— De ce? Fără bocanci nu poate asculta stingerea?

— Nu prea... Trebuie să fie echipat complet, după regulament. Care e sever şi definitiv.

— Tu ai fost soldat?

— Nu. Am fost marinar, totdeauna. Mai bine zis, amiral.

— Asta e mai bine, sau mai rău?

— Nu ştiu dacă e mai bine sau mai rău, e cu totul altceva. Ca să fii soldat trebuie să ai o ţară...

— Tu n-ai? Tu nu te-ai născut nicăieri?

Salamanca oftă.

— Asta s-a întîmplat atît de demult şi atît de departe, că acum pot zice liniştit că nu m-am născut nicăieri. Cei care vîntură mările de obicei nu sînt născuţi nicăieri...

— E bine aşa?

— E bine — eşti liber şi poţi face tot ce vrei, deşi prietenul Vinoha, care e în partea cealaltă a insulei cu sora ta, zice că cei fără de ţară încep să moară de la un timp.

— N-aş vrea să mori, se întristă Dee. Îmi placi foarte mult, îmi place că nu iei nimic în serios, cu toate că acuma eşti trist, şi-mi place gura asta a ta care parcă se strîmbă tot timpul spre lume.

— Dar şi lumea se strîmbă spre mine.

— Eşti foarte obosit. Eu te-am obosit, ştiu, eu şi cu soră-mea. Prea sîntem singure. Marinarii sînt singuri?

— De obicei da, foarte singuri.

— Şi atunci ce faci cu libertatea?

— Nimic. O ai, şi atît.

— Dar soldaţii sînt singuri ?

— Cei pentru care a sunat stingerea definitivă sînt îngrozitori de singuri, chiar dacă au fost îngropaţi în grupuri... Singuri sînt şi cei pentru care sună stingerea în fiecare seară.

— Cine nu e singur pe lumea asta ?

— Toate păsările, surîse Salamanca.

— Eu vorbeam de oameni.

— Serios că nu ştiu... Sînt aproape bătrîn, dar pe oameni i-am întîlnit singuri totdeauna. Ca nişte cîini, mîrîind şi lătrîndu-se fără încetare. Oamenii sînt singuri, fiindcă se urăsc. Nu toţi... Eu n-am urît pe nimeni, nici măcar pe duşmanul meu de moarte, Beebs. Dar nici lipsa de ură nu-i o soluţie împotriva singurătăţii, nu e un leac, fiindcă şi fără să urăsc pe nimeni, tot am fost singur ca un cîine... Numai că n-am lătrat şi n-am mîrîit, mai mult am rîs şi am glumit, şi mi-am bătut joc, dar nici asta nu e o soluţie...

— Să mergem, zise Dee, şi plecară împreună spre interiorul insulei.

— Nimic nu e o soluţie... Nu există soluţii, zise Salamanca, şi de aceea am să rîd pînă la capăt... Pînă la stingerea definitivă...

— La tine vine moartea fără să sune din trompetă ? Salamanca o privi.

— Moartea se apropie de mine pe tăcute, strecurîndu-se între două umbre, între două clipe... N-am s-o pot vedea, n-o să am timp să rîd şi de ea... Şi atunci ce folos că am rîs de toate, cînd de ea nu mi-am putut bate joc ?

— Să mergem mai departe, zise Dee.

Pădurea de cocotieri creştea înspre stînga. Iar în dreapta şi în faţă tremura amurgul, murind încetul cu încetul în largi zbateri orizontale, între colinele insulei, între insulă şi ocean, şi mai departe, pe orizontul înroşit în care-şi înfigeau colţii balaurii călători ai zărilor biciuite de vînt...

Lui Salamanca i se păru că ei doi sînt singuri pe insulă, şi poate nu numai pe insula aceea, i se păru că o dată cu lumina zilei ceilalţi oameni dispăruseră, supţi de razele destinate pămîntului, care călătoreau acum, probabil, spre alte neguri, o dată cu oamenii, în afară de ei doi, şi asta

însemna spaimă. Spaima omului neînfricat. Dar Dee îl prinse iarăşi de mînă şi merseră mai departe. Largi şi feerice poiene îl aşteptau între două margini de pămînt, şi-ntr-una din ele Salamanca văzu un spectacol uluitor: o pereche dansa în lumina lunii, el era zvelt şi înalt, dar avea o barbă de moşneag, o barbă ce flutura, încurcîndu-se în pletele ei, lungi pînă la genunchi. Era o pereche minunată, stranie şi ireală.

— Cei mai celebri balerini, zise Dee. S-au ascuns aici de răutatea lumii, de mulţi ani.

— Ei sînt fericiţi? întrebă Salamanca.

— Nu ştiu. Dar dansează în fiecare seară, prin păduri, sau pe ţărm... Ia uită-te în partea cealaltă a poienei...

— Văd nişte umbre... Cine să fie?

— Cum cine? Sora mea, Fyana, cu Vinoha... Ei sînt. Au venit la spectacol, ca şi noi.

Balerinii traversau acum poiana cu pasul întins, cu mîinile ridicate. „Aş vrea să-i întreb", gîndi Salamanca, dar Dee îi ghici gîndul:

— Ei nu vorbesc cu nimeni, vorbesc numai între ei, şi într-o limbă pe care n-o poţi înţelege.

„Limba celor izolaţi, limba celor învinşi, a celor fără ţară. Eu o cunosc, gîndi Salamanca. Eu aş putea vorbi cu ei..."

Vinoacă şi cu Fyana se apropiară. O plasă subţire şi rară ţesută din fibre verzi acoperea pe alocuri goliciunea Fyanei. Ea avea în mînă o portocală proaspăt culeasă. Prin ochiurile mari ale veşmîntului vegetal izbucneau vîrfurile sînilor. Cele două surori se îmbrăţişară şi rîseră multă vreme. Cine ştie de ce rîdeau!

— Acum plecaţi, zise Vinoacă. Lăsaţi-ne singuri.

Surorile alergară ţinîndu-se de mînă. Fugeau către ţărm să facă baie, să înoate printre şirurile de stînci, care acum începuseră să strălucească...

— Omule! zise Salamanca, dar balerinul cu barba lui uriaşă nu-l auzi, sau nu voi să-l audă.

— Ce vrei cu el?

— Aş fi vrut să-l întreb ceva, răspunse marinarul.

— Lasă-i, zise Vinoacă, şi zîmbi, arătîndu-şi urechea ruptă. Ei trăiesc altă viaţă, dar noi va trebui să plecăm şi din insula asta.

— Nicăieri n-am fost mai liber și mai nepăsător, zise amiralul Salamanca.

— Oamenii trebuie să revină la pămîntul care i-a născut...

— Știu. Dar asta nu e valabil și pentru mine, Vinoha.

— Spune-mi, Vinoacă. Vinoha îmi spun străinii.

— Acum ai rămas singur, pe Lardea l-ai pierdut definitiv.

— Nu, amirale! Oricît de departe am fi noi unul de celălalt, există un magnetism care ne va apropia drumurile.

— Ce magnetism e ăsta, nătărăule?

— Prietenia, bătrîne pirat...

— Speri să-l mai găsești vreodată pe Lardea?

— Ascultă — Vinoacă îi puse mîna pe umăr — tu vrei să rămîi pe insula asta?

— La drept vorbind, nu.

— Atunci, ce vrei?

— Dar păsările ce vor?

— Păsările?

— Păsările, Vinoacă. Ele zboară cît zboară, pînă ce intră cu ciocul în ocean, definitiv.

— Tu n-ai aripi, nu ești pasăre, ești condamnat să fii om!

— Sigur, sigur! Fiindcă l-am lătrat pe Hristos... Pe atunci eram un cîine fericit.

— Dar acum ești om. Nu cîine, și nici pasăre.

— Da, nu sînt nici măcar pasăre, suspină Salamanca.

— Termină, termină, termină cu oftaturile astea false! La drept vorbind, ești cît se poate de mulțumit de tine... Acum, cel puțin.

— Acum sînt cît se poate de trist!...

Ajunseră la țărm pe stîncile înalte ce străjuiau golful. Dee și Fyana ieșiseră din apă și acum se jucau cu ceva alb și rotund.

— Veniți aici, sîntem zeițele nopții și vrem victime! strigă Fyana, aruncînd surorii sale obiectul acela rotund.

Apropiindu-se, văzură că e un craniu.

— Al cui o fi? întrebă Salamanca.

— Al vreunui călător, zise Dee, tremurînd ușor, cu toate că era cald.

— Spune, al cui ești? ciocăni Vinoacă fruntea albă.

— Al nopții, zise Fyana. Picăturile de apă îi străluceau între sîni. Al nopții e acest cap alb, fiindcă l-am găsit într-o noapte ca și asta pe stînca de colo. Stătea singur și privea în zare cu aceste orbite goale și triste.

— Poate aștepta pe cineva, zise Dee.

— Nu cred.. Cînd ajungi așa, nu mai aștepți pe nimeni, rîse Fyana.

— Cînd nu mai aștepți, înseamnă că te-ai apropiat de înțelepciune cu un pas.

— Prostii, Salamanca, zise Vinoacă. Spune măcar o prostie veselă !

Fyana se lipi de Vinoacă, goală și fierbinte cum era, cu stropi mici pe umeri, pe gît și pe șolduri. „Vino să culegem portocale", îi șopti la ureche. „Sub luna asta plină portocalele sînt minunate !..."

44

Bătrînul Ascower care veghea pe stîncă observă puțin după miezul nopții semnalele luminoase de pe puntea „Micului Vrăjitor". El trase cinci focuri de armă în văzduh, știind că atîta va fi suficient pentru urechile agere, și-n somn, ale fiicelor sale.

— Dragul meu, trezește-te, a sosit clipa ! suspină Fyana, în coliba ei din partea de sud a insulei.

— Ai auzit ? E semnalul... șopti Dee, în coliba din celălalt colț al insulei.

— Nu-mi plac călătoriile care încep noaptea, bolborosi Vinoacă.

— Sînt gata... oricînd gata de drum, spuse Salamanca.

— N-ai să mă uiți niciodată ? întrebă Fyana.

— Îți vei aminti uneori de mine ? Uneori cînd e liniște ca acum și se aud stelele cum trec una prin dreptul celeilalte ? întrebă Dee.

— Îmi voi aminti de tine totdeauna cînd am să văd portocale, răspunse Vinoacă.

— Am să cînt în cinstea ta vechea melodie : „Mi-am gîtuit amanta astă-seară“ în fiecare marți și vineri, răspunse Salamanca.

— Dar în țara către care te îndrepți acum, cresc portocali ? întrebă Fyana.

— Ce drăguț ești ! Eu, cînd o să am un băiat o să-i dau numele tău, bine ? zise Dee.

— La drept vorbind în țara mea nu prea cresc portocali, spuse Vinoacă.

— Ferească Dumnezeu ! protestă Salamanca. E destul un Salamanca pe lume ! Doi n-ar încăpea.

— Ce rău ești ! se supără Fyana. Dacă în țara ta nu cresc portocali, cum o să-ți mai amintești de mine ?

— Bine, te ascult, spuse Dee.

— Să nu ne certăm la despărțire, zise Vinoacă.

— Cît de blîndă ești tu, Dee, spuse Salamanca.

— Dar... începu Fyana.

— Eu... începu Dee.

Se auziră iarăși focuri de armă.

— Tata e nerăbdător, explică Fyana. „Micul Vrăjitor“ nu se oprește decît un sfert de ceas, cît să vă urcați voi pe bord...

— Să ne grăbim, spuse Dee. Tata ne roagă să ne grăbim...

Bătrînul Ascower îi aștepta în piroaga lui. În larg, dincolo de Stînca Mărgăritarelor abia se puteau bănui luminile mascate ale „Micului Vrăjitor“.

— Ați îmbrăcat pantofii noi pe care vi i-am pregătit ? întrebă tatăl Fyanei și al Deei.

— Desigur, răspunseră cei doi.

— În regulă atunci ! Pune mîna pe vîsle, amirale !

Pe puntea „Micului Vrăjitor“ se afla și o orchestră de jaz, ce călătorea spre un oraș depărtat, unde precis că avea să-i surîdă norocul. Se mai afla și un negustor de capete omenești, mumificate. Seara, cei din orchestră ieșeau pe punte și făceau repetiții intense ; negustorul își aducea de sub punte lada cu capete și le scotea afară, să se aerisească, zicea el. La drept vorbind își admira recolta proaspăt cu-

leasă. În lumea civilizată amatorii de capete omenești varsă dolarii fără să clipească, numai pentru a avea în colecția lor exemplare cît mai reușite.

Negustorul ăsta pe care-l chema Kroaten, și care avea, desigur, și alt nume, aștepta să iasă orchestra, apoi își alinia și el prada de „mamons" undeva pe puntea superioară, unde bătea vîntul mai tare. Pletele capetelor de femei se desfășurau moi împrejurul craniului sfărîmat, redus la dimensiunile unui pumn. Lui Kroaten îi plăcea grozav muzica, și nici nu ieșea pe punte pînă ce nu-și începea orchestra repetițiile. Nu mai era tînăr, dar puterile nu-l părăsiseră, nici curajul; coborîse pe Amazon și cunoștea multe din ciudățeniile sinistrului Matto Grosso, mai bine decît exploratorii.

— Cum îți cîștigi capetele ? îl întrebă Salamanca.

— Simplu, domnule, răspunse negustorul. Bag zîzania între triburile de sălbatici... De aici iese război. Din război ies morții. Din morți, capetele mele...

— Nu te temi că într-o zi ai să-ți lași și dumneata acolo capul ?

— Asta e Bill, zise Kroaten, mîngîind un cap. E favoritul meu... Hei, de ce v-ați oprit ? strigă spre cei din orchestră, care se odihneau.

Vinoacă și cu Salamanca observară că negustorul și capetele sale deveniseră spaima vasului. Ticălosul de Kroaten avea un fel de a vorbi despre Bill, favoritul său, despre ce fac capetele noaptea, capetele de bărbați și capetele de femei închise în lada aia a lui, și despre ce-i spun cîteodată cînd li se dezleagă limba, și mai avea un fel de a fixa interlocutorul, cu o privire șerpească, o privire a dracului de șerpească și de pătrunzătoare, că toată lumea fugea de el.

În echipaj exista un marinar tinerel, care se îmbolnăvea ori de cîte ori vedea capetele lui Kroaten. Într-o zi negustorul nu mai ieși pe punte. Îi găsiră trupul ciopîrțit în cabină. Capul, retezat complet, veghea pe lada cu „mamons". Marinarul tinerel fu descoperit în cală, spînzurat. Orchestra de jaz își continuă și după această întîmplare concertele de seară. Trompetistul, foarte simpatic, era gata să-ți povestească oricînd tot felul de povești de groază, față de care întîmplarea cu negustorul de capete e un nevinovat zîmbet de copil. Căpitanul „Micului Vrăjitor", un

vechi contrabandist, cu puşcăria făcută, avea un chip serafic de tată vîrstnic, tată pe cale de a deveni bunic; umbla chiar şi-n zilele cele mai călduroase înfofolit şi strănuta ca o mitralieră dimineaţa, la ivirea zorilor, şi imediat după apusul soarelui; cînd se întîlnea cu Vinoacă şi cu Salamanca le făcea nişte semne amicale dintre cele mai ciudate şi le examina cu o stăruinţă inexplicabilă *pantofii.*

În prima zi de marţi, seara, Salamanca îşi rase obrajii trăgînd cu multă îngrijire linia bărbii ce-i înconjura fălcile, îl sili şi pe Vinoacă să se spele şi să se bărbierească, apoi ieşiră amîndoi pe punte. Scăpat de sub teroarea negustorului de capete „Micul Vrăjitor", vaporaşul acela de trei parale, naviga senin şi cu fruntea sus, ca şi cum ar fi transportat o delegaţie a „Armatei salvării" şi nu cu totul altceva.

45

Ajunseră într-un deşert străjuit la miazănoapte de nişte munţi ce se zăreau tulburi şi vineţii, unde părea că totul se sfîrşeşte, şi totul începe. Ţinutul era presărat cu stînci aranjate într-o stranie caligrafie, lanţuri şerpuitoare de stînci care trăiau acolo de mii de ani, nevăzute pînă atunci de nimeni, şi gîndul acesta era îngrozitor. Dar mai îngrozitori păreau munţii tulburi şi vineţii de la miazănoapte, unde se sfîrşea totul şi începea totul. Deasupra deşertului, deasupra stîncilor, planau fără să filfîie din aripi mari păsări cu ciocurile întinse, în căutare de pradă. Alte păsări şi mai mari, cu ciocurile fosforescente, se abăteau cu iuţeala fulgerului din direcţia munţilor, răpind cîte una din păsările cu aripi negre care se roteau deasupra stîncilor. Uneori păsările cu aripi negre, fiind mai multe, se împotriveau şi se încingea o luptă tăcută de umbre iuţi, şi pene sîngerînde cădeau în jos, legănîndu-se.

Salamanca privi în urmă, punîndu-şi mîinile streaşină la ochi.

— Aia trei încă se ţin după noi, zise. Nu ne slăbesc de loc...

— Ce-or fi avînd cu noi ? se miră Vinoacă.

— Abia mai pot merge...

Vinoacă se ridică, în vîrful picioarelor şi urlă, rotindu-se, către toate orizonturile.

— Lardeaaaaaa ! Mă auzi ? Ridică-ţi mîna şi aruncă un fulger spre cer, ca să văd unde te afli ! ! !...

— Of, suspină Salamanca, scrutînd zadarnic orizonturile. Cum vrei să te audă ?

— Trebuie să mă audă !

— Să mergem mai departe... Să nu-i lăsăm pe cei trei să se apropie... Sînt înarmaţi, cine ştie ce gînduri au !

— Este prima dată cînd te aud vorbind aşa !

— Sînt obosit, Vinoacă, făcu amiralul. Uite, de atîtea zile ne învîrtim prin aceste coclauri blestemate, iar eu nu-s obişnuit să respir atîta aer uscat... Dar mai ales aici e ceva... ceva... adăugă, apăsîndu-şi inima.

— Te doare ?

— Mult mai rău, Vinoacă.

— Ce păsări îngrozitoare... Cum se rotesc, cum trec pe deasupra noastră, pîndindu-ne paşii !... Vinoacă se ridică iar în vîrfurile picioarelor, făcu mîinile pîlnie : Lardeaaaa !... Ridică-ţi mîna, *aruncă un fulger spre cer* !...

— Zadarnic strigi, Vinoacă !

— Haide, haide, gloabă bătrînă, ce, te predai ?

— Gloaba bătrînă s-a săturat de mers...

— Aia trei sînt pe urmele noastre, zise Vinoacă. Aia trei vin ca zmeii, să ne facă praf... N-ai făcut nimic rău nimănui, şi deodată te trezeşti din senin cu o groază de duşmani...

— Scorpionul e un înţelept, zise Salamanca.

— Nu pricep...

— Scorpionul se sinucide singur, se înţeapă cu coada, şi gata.

— Cînd anume ?

— Cînd are chef...

— Să lăsăm dracului scorpionul.

— Bine. Să vorbim despre rinoceri. Bine, Vinoacă, vrei

să vorbim despre rinoceri ?... Nu te strîmba către mine, n-ai de ce să te strîmbi așa de urît.

— Lasă în pace și rinocerii.

— Ascultă-mă, Vinoacă, tu știi că există niște păsări... niște păsări care în loc să zboare, așa cum îi stă bine unei păsări, fiindcă de-aia are aripi, în loc să zboare, își petrece toată viața stînd pe spatele rinocerului... Știi ce face ?

— Nu vorbi prostii, amirale ! Înțelepciunea ta mă obosește rău de tot ! Lasă-mă în pace cu rinocerii tăi care zboară !

— Ascultă-mă, ascultă-mă cu urechea ta cea întreagă !

— Lasă-mi urechile-n pace !

— Nu te înfuria. Voiam să-ți spun despre păsările care-și petrec viața ciugulind purecii și păduchii de pe spatele rinocerului. Asta fac, în loc să zboare ! Se plimbă de colo pînă colo pe spatele diavolului cu corn pe bot, și-i ciugulește paraziții. Crezi că din prietenie pentru rinocer face asta ? Pe dracu ! Pentru că găsește mîncare ieftină...

— Treaba ei !

— Dacă ar face-o din prietenie pentru rinocer, nu m-aș supăra. Însă pasărea aia, care e făcută să zboare, nu-și folosește aripile, ci se plimbă, se plimbă pe spatele blestematului cu corn, numai pentru că i-e lene să dea din aripi... Altfel sînt convins că urăște rinocerul, așa cum e firesc... Și cu toate că-l urăște...

— Lardeaaaaa ! strigă Vinoacă. *Aruncă un fulger !...*

Undeva, dincolo de îngrozitorii munți vineții, o scînteie albastră sui spre cer.

— Ai văzut ? ! tresări acrobatul. Ai văzut ? Lardea ne-a trimis semn ! Ai văzut ?

— Nu, eu n-am văzut nimic, răspunse Salamanca.

— Fiindcă te uitai în altă parte...

— Dimpotrivă, priveam ca și tine în direcția munților...

— Atunci trebuie să fi văzut și tu ! Recunoaște că ai văzut !

— Nu, zise Salamanca, trist. N-am văzut nimic.

— Dar eu am văzut ! protestă Vinoacă. Cu ochii aceștia ai mei !

— Poate că ochii aceștia ai tăi văd și ce nu e... Asta se întîmplă de multe ori, Vinoacă... Eu cînd muream de foame în tabăra de la Chubamba, unde mă aflam cu bătrînul Duke,

și cu alții, vedeam tot timpul pîine și fripturi și butelii cu vin alb și rece... Cînd mă tîram pînă la pîrîul de lîngă corturi să beau o înghițitură de apă, toți bolovanii din adînc se prefăceau în șunci și cîrnați și mă aruncam ca fiara după bucățile gustoase din fața mea... Măi băiatule, ochii înșală al dracului, tu n-ai văzut nici un fulger, nici o scînteie...

— Acolo! Acolo s-a ridicat fulgerul. Acolo e Lardea, și acolo e Misterioasa Necunoscută și ne așteaptă!

— Știi ce departe e pînă dincolo de munți? Știi că trebuie să trecem prin iad ca să ajungem pînă acolo?

Vinoacă se întinse iar și strigă:

— Mulțumesc, Lardeaaaa! Te-am văzut, venim, așteaptă-neeee!...

— Să mergem, deci, zise Salamanca. Mi-e totuna, oricum. Aștia trei care calcă pe urmele noastre... Oh! Măcar dacă aș ști că unul dintre ei este Beebs! Aș prinde puteri, uite așa mi s-ar umfla bicepșii, uite așa mi s-ar preface brațele în balauri... Să fiu al dracului dacă n-aș scoate flăcări pe gură, și l-aș aștepta pe Beebs să-l pîrjolesc nițel...

— Și Beebs te caută pe tine, zise Vinoacă.

— Ce? Beebs fuge de mine... Ca un șacal urmărit, știe ce pățește dacă ajung să-i pun mîna pe umăr... Știe el ce pățește, n-avea tu grijă!

— Beebs pretinde că tu fugi de el ca un șacal, și că știi tu ce pățești dacă ajunge el să-ți pună mîna pe umăr...

— Asta unde ai mai auzit-o?

— Nu mai știu, zise Vinoacă.

— E o minciună. Vezi bine că eu îl urmăresc pe Beebs.

— Deocamdată, ăștia trei ne urmăresc pe noi... Dacă unul din ei e chiar Beebs?

— Bine, zise Salamanca, oprindu-se. Bine! Și luă țărușul pe care-și ducea legăturica de bagaje și-l înfipse în dreptul unei stînci. Nu mă mișc de aici pînă nu sosesc și ăia, pînă ce nu mă conving dacă nu e Beebs printre dînșii... Adică eu fug din fața lui! De cînd fuge soarele urmărit de un vrăbioi jumulit?

— Îmi place! rîse Vinoacă. Îmi place că te compari cu soarele. Încep să te recunosc.

— Da, eu sînt soarele, zise amiralul. Iar Beebs e un vrăbioi fără pene. Și făcu o roată împrejurul țărușului, privind în zare spre cei trei care se apropiau. Haideți mai repede!

Vino, Beebs, Salamanca te așteaptă ! Haa ! Bate un vînt de contraaventură, ăsta e semn rău pentru tine, Beebs !...

— Nu răcni, că și așa nu te aude. Sau vrei să-ți faci curaj, amirale ?

Vinoacă se așezase și-i urmărea pe cei trei. Se apropiaseră destul de mult. Se aflau la mai puțin de un kilometru cînd, pe neașteptate, se opriră.

— Le e frică, vezi ? zise Salamanca.

— Aș fi preferat să se apropie. Să terminăm o dată...

Dorința lui Vinoacă se realiză. Cei trei, după o scurtă consfătuire, își continuară drumul. Merseră cîtva timp, apropiindu-se mereu, și se opriră iar, aproape de tot, la vreo sută de metri.

— E vreunul dintre ei Beebs ?

— Pe dracu ! Nu e nici un Beebs printre ei. Sînt niște afurisiți de coate-goale, și am să-i pun pe fugă răcnind o dată la ei. Mă, linge-blide ! urlă Salamanca. Ce vă tot țineți scai de noi ? Ia poftiți mai aproape ! Ce vă mai trebuie și vouă ?

Unul dintre necunoscuți răspunse ceva.

— Cum ? Ce-a mieunat șoarecele ăla ?

— De cînd miaună șoarecii ? se strîmbă Vinoacă. Nu știu dacă am înțeles bine...

— Dar ce-a spus ?

— Că le trebuie *pantofii* noștri...

— Să-i mai întreb o dată... Băăă ! ! ! N-am înțeles ! Ce-ți dorește inima ?

— Pantofii voștri ! Ne trebuiesc pantofii voștri !... răspunse cu voce subțire unul din cei trei.

— E clar, făcu amiralul. Sînt nebuni. Și strigă : Veniți aici și-i luați ! Numai să puteți...

— O fi înțelegînd altceva, gîndi Vinoacă. Poate e o expresie locală și înseamnă cu totul altceva... Poate vor capetele noastre și o spun indirect... Prin metafore, cum zic poeții.

— Chiar așa ! Există un trib undeva pe Zambezi ai cărui războinici cînd își amenință adversarii spun : dă-mi zîmbetul tău, neprețuitule prieten !

— Dar ce părere ai de vorbele de iubire pe care și le spun mirii în ziua nunții, în arhipelagul Taledive ? El o

întreabă: „Ești gata pentru marele drum, aleasă a gîndului meu?“ Și ea răspunde galeș: „Da, ți-am pregătit mormîntul, suflete scump!“

— Bandiții rătăcitori din deșertul Palahari întîmpină călătorii cu următoarea politețe: „Sînteți bun să-mi încredințați gîndurile cele mai prețioase pe care le aveți, ca să-mi împărtășesc și nepoții din înțelepciunea dumneavoastră?“

— Iar în Radagascar — zise Vinoacă — există o sectă religioasă care înainte de a-și extermina dușmanii îi salută cu...

Unul din cei trei urmăritori îi întrerupse:

— V-ați hotărît, hoți ticăloși care scîrbiți inimile noastre? Ne dați pantofii, sau nu?

— Aștia nu fac parte din tagma politicoșilor, cugetă Salamanca. Și răspunse: Aveți nevoie de pantofii de pe stîngul, sau de pe dreptul?

Cei trei tăcură. Unul din ei începu să cînte dintr-un instrument muzical, un fel de mandolină ce scotea sunete stridente, plăcute totuși; tristul deșert căpătă altă culoare sub povara acelei melodii.

Vinoacă și Salamanca își continuară drumul pînă noaptea tîrziu; merseră sub constelațiile acelea străine, încurajîndu-se, povestind întîmplări și filozofînd pe marginea formulelor de politețe și nepolitețe — adică înjurături — folosite de oameni. Cînd picioarele refuzară să-i ducă mai departe, își căutară adăpostul în scobitura unui perete înalt; curînd sunetul mandolinei îi vesti că cei trei urmăritori își așezaseră și ei tabăra în apropiere.

Înainte de răsăritul soarelui îi treziră scîncetele șacalilor. Se făcuse frig. Salamanca se încălzi trăgînd cîteva înjurături, după care o luară mai departe în direcția munților. Pe seară începură să urce primele povîrnișuri. Traversarea acelor munți vineții îi costă patru zile. Totul era înfricoșător acolo.

Cei trei urmăritori făcură față acelorași pericole, ținîndu-se de ei pas cu pas, dar fără să încerce o ciocnire definitivă. Unul dintre ei striga din cînd în cînd:

— Dați-ne pantofii, hoți ticăloși ce ne umpleți de otravă inimile!

Mai folosea și alte formule, toate ciudat de naive. Altul se oprea, la răstimpuri, cădea în genunchi și părea că se roagă, cu mîinile întinse spre cer a implorare. În fine, al treilea cînta la mandolina aia ciudată, ceea ce nu era lucru puțin. Salamanca nici nu mai putea ațipi seara, pînă ce nu auzea sunetele plîngărețe ce dădeau un freamăt neașteptat codrilor.

Dincolo de lanțul muntos începea un ținut falnic, cu multe lacuri bogate în pește, nesfîrșite plantații străbătute de călăreți albi, grăbiți, de băștinași mai puțin grăbiți și de Măria-Sa Timpul, care nu se grăbea de loc. Pescarii îi poftiră pe cei doi drumeți în bordeiele lor, unde Salamanca și cu Vinoacă mîncară pe săturate ; partea aceasta a drumului fu plăcută și presărată cu întîmplări hazlii ; un vaporaș de coastă îi transportă dincolo de canalul „Lacrimile celor cinci mirese", în marea insulă Archeo și de acolo mai făcură un drum de vreo cinci ore pînă la portul Manfrya-Fryamba. O dată cu ei sosiră și încăpățînații lor urmăritori.

— Aici trebuie să fie Lardea împreună cu Misterioasa Necunoscută, zise Vinoacă. Aici și nu în altă parte !

Salamanca nici nu-i răspunse, într-atît de absurde i se păreau aceste vorbe.

Se aflau în partea așa-zisă modernă a orașului, instalați într-o dugheană de lemn, cu acoperiș țuguiat, dar fără pereți ; în partea cealaltă a pieței, într-o dugheană asemănătoare se opriseră urmăritorii. Cel cu instrumentul muzical începu să cînte. Un metis care vorbea o limbă internațională le aduse băuturi ; pentru Vinoacă un pahar înalt cu *babantino*, un fel de suc extras din măduva unei plante tropicale, iar pentru Salamanca, *whisky-gin*, porție dublă.

— Hiene putrede ale pustiului ! strigă primul dintre urmăritori. Ne dați pantofii pe care i-ați furat ?

— Noroc, bădărane ! zise amiralul, ridicînd paharul.

— Ne dați pantofii sau nu ? repetă celălalt, înfuriat parcă de gestul marinarului. Spurcăciuni ale văzduhului limpede, ce sînteți, ne dați pantofii furați de la bătrînul Ascower ?

— Ai auzit ce spune ? făcu Vinoacă.

— Am auzit...

— De unde știe el de bătrînul Ascower ?

— Habar n-am, Vinoha. Și nici nu-mi pasă de ei. Mai bine arată-mi-l pe Lardea ! Dar ce-i cu tine, Vinoha ? De ce-ți rîd așa ochii ? Hai ! Dar vorbește odată ! Încotro privești ?

Într-adevăr, de cîteva clipe Vinoacă urmărea o siluetă mică ce apăruse în partea de sus a străzii, apropiindu-se din ce în ce. Acum intrase în piață.

— Manuel ! strigă Vinoacă. Urecheatule ! Manuel, aici sînt !

Băiatul ridică mîinile de bucurie, fugind spre ei, însoțit de cele mai sceptice priviri ale celor trei urmăritori.

— Monsieur Vinoha !... Domnule amiral Salamanca ! zbieră puștiul, dansînd de fericire. Veniți ! *Omul Marii Tăceri* vă așteaptă la palatul său !

— Ce tot cînți, Manuel da Urdaxelles ? ! Palatul lui Lardea ? Și cum se face că te afli aici, și nu la Managua, cu mama și cu tata ?

— Un palat cu o sută de camere, patruzeci de servitori, douăzeci de fîntîni arteziene, șaisprezece fazani minunați, și o pivniță cu vinuri alese ! Acolo vă așteaptă *Omul Marii Tăceri.*

În momentul acela unul dintre urmăritori, și anume cel bisericos, cel care pica în genunchi la fiece popas, îl pocni pe Salamanca în cap cu o sticlă. Se strecurase dracu știe cum prin spate, neobservat. Sticla se făcu praf. Salamanca își scuturâ capul, ușor, aruncă sfărîmăturile de pe umeri, se întoarse, îl înșfăcă de guler pe agresor și-l tîrî afară.

— Poliția ! Hei ! Să vină poliția ! strigă marinarul. Să vedem ce vor ăștia trei ! Să spună poliției ce vor, că se țin scai de noi de atîtea zile ! Hei ! Unde-i poliția ?

Ca mai totdeauna în asemenea ocazii, poliția se afla în altă parte, ocupată cu alte treburi...

— Domnule, sînt nevoit să te bat ! îl preveni amiralul.

Între timp se strînsese ceva lume, iar cei doi amici ai bisericosului se apropiaseră și ei, dar nu intervenirâ. Bisericosul încasă un toc de bătaie, încheiat prin cîteva zdravene lovituri cu piciorul aplicate cu măiestrie în locul potrivit. Aici, în partea finală a conflictului, cei doi din

tabăra adversă, care priviseră liniștiți pînă atunci, dădură semne de neliniște :

— De ce dai cu pantoful ? De ce ? Nu știi *că-l doare ?!*

— Nu-l doare chiar așa de rău, prietenul vostru are fund mare, zise calm Salamanca, pregătindu-se să-și vadă de treabă.

— Nu de fundul lui vorbeam ! Îl doare pe... pantof !

— Dar ce ai cu pantofii mei ? Ce mă tot pisezi cu pantofii ? De ce nu-ți tratezi mansarda ? De ce nu mergi la doctorul de nebuni ?

— La urma urmelor, domnul și-a manifestat compătimirea față de pantofii dumitale, nu e frumos să-l faci nebun pentru asta, se amestecă un englez foarte corect îmbrăcat, cu fața jovială ; urmărise cu brațele încrucișate conflictul, cu o seriozitate demnă de toate laudele.

— Desigur, reveni urmăritorul cu mandolina, niște pantofi atît de fini, atît de scumpi suferă cînd sînt folosiți în executarea unor lovituri brutale...

— *Sir !* îi explică Salamanca englezului jovial, aceste lepădături ne urmăresc de nu mai știu cîte zile ! Am străbătut deșerturi, munți și ape, avîndu-i mereu în spate și fiind mereu somați să le dăm pantofii noștri.

— Nu văd nimic anormal în asta, zise englezul cu seriozitate.

— Ba eu văd, zise Salamanca. Și, după întîmplarea cu sticla pe care mi-a spart-o în cap, cred că nici nu merită să discutăm pentru niște sărmane picioare trase în...

— Poate că domnii vor să cumpere pantofii dumneavoastră, zise englezul.

— Desigur ! întări cel cu mandolina.

— Poftim, am dreptate, spuse fiul Albionului, arătîndu-și dinții albi, într-un zîmbet scurt.

— Pantofii noștri ! strigă Salamanca. Rablele astea tocite de drumuri ! Dar trebuie să ai mulți gărgăuni în cap ca să umbli după așa ceva.

— Sînt niște pantofi minunați ! strigă unul din urmăritori. Pantofii pe care vi i-a dat bătrînul Ascower. Plătim orice preț pentru ei ! Auziți, *sir,* se adresă el englezului, spuneți-le acestor gentlemeni să ne vîndă pantofii lor.

— Asta nu pot, zise englezul. Nu-mi pot permite să mă amestec în afaceri care nu mă privesc!

— Sînteţi foarte înţelept, domnule, se destinse într-un rînjet Salamanca. Ar fi şi zadarnic să interveniţi în favoarea smintelii acestor caraghioşi, fiindcă nu ne vindem pantofii. Nu sînt de vînzare.

— Vedeţi? se plînse cel cu mandolina.

— Nu sînt de acord cu insultele, zise englezul.

— Dar cînd vorbesc de sminteală, încă sînt prea politicos! Auziţi, voi, ăştia trei! Nu mă interesează de unde ştiţi, de unde aţi aflat că pantofii ni i-a dat bătrînul Ascower. Aflaţi însă că am acceptat să încălţăm aceşti pantofi afurisiţi numai după multe rugăminţi, fiindcă nu voiam, nici eu, nici prietenul meu, marele acrobat Vinoha, să-i rămînem îndatoraţi... Să-i rămînem îndatoraţi bătrînului, fiindcă fiicele sale...

— Asta e altă poveste, interveni Vinoacă.

— Ai dreptate! Cu totul altceva. Cum spuneam, am fi putut să plecăm desculţi, aşa cum am rămas după furtuna blestemată care l-a azvîrlit peste bord pe Vinoha, însă bătrînul Ascower a insistat şi a tot insistat să primim pantofii, şi nu ştiu de cînd ne ruga să-i luăm, zîmbea atît de seducător, că n-am rezistat pînă la urmă.

— Povestea dumitale a fost extrem de instructivă, zise politicos englezul.

— Ce-i tîmpenia asta? zbieră Manuel. *Omul Marii Tăceri* şi cu Misterioara Necunoscută vă aşteaptă la palat, cu cincisprezece sorturi de vin, pe masa de marmură din sala de lemn albastru, şi voi vă pierdeţi timpul cu aceşti nătărăi!

— *Sir!* se întoarse Salamanca spre englez. Sîntem aşteptaţi la o masă importantă, aţi auzit? Dacă aţi binevoi să acceptaţi invitaţia pe care o facem în numele lui Lardea...

— Marele scamator?

— Întocmai! Sîntem prietenii lui.

— Primesc cu plăcere, zise englezul. E o mare cinste să-l cunosc pe ilustrul Lardea, *Omul Marii Tăceri.*

— Vrem pantooo-ooofii! se tînguiră lugubru cei trei urmăritori.

Prin piață trecu un detașament de mutilați, care purta o pancardă neagră : *Al doilea război mondial. Pe cînd al treilea ?*“ În primele rînduri mergeau cei ce suferiseră pierderi neînsemnate, o mînă, un picior, nasul, jumătate de falcă, fleacuri dintr-astea. Urmau cei fără mîini, sau fără picioare sau și fără mîini și fără picioare... pe urmă cei cărora le fusese retezat capul ; își duceau craniile în palmă, sau subsuoară, după chef, norocoșii care reușiseră să-l regăsească. Alții nu duceau nimic ; venea la rînd un lung convoi de cărucioare ale celor care pierduseră jumătate de trup, ori chiar trei sferturi ; vedeai cîte un sfert de om, mînîndu-și căruciorul singur, în caz că din acel sfert făceau parte și mîinile ; în caz contrar cărucioarele erau împinse de schilozi mai norocoși, cărora le lipsea numai capul, sau vreo mînă ; procesiunea era încheiată cu cei decimați total, cei care fuseseră adunați din tranșee cu linguriță ; aceștia nu se vedeau, n-avea ce să se vadă, totuși se aflau și ei acolo, negreșit.

— Tot pămîntul, zise Salamanca.

— Toți oamenii, adăugă Vinoacă.

Orașul Manfry-Fryamba suna ca o tobă spartă. Pașii oamenilor mai grei răsunau ca niște bubuituri, în timp ce pașii copiilor și ai femeilor mai subțirele erau ca un acompaniament. Palatul în care Lardea își aștepta prietenii și musafirii se afla într-un loc pitoresc, chiar sub păduri, și însuși *Omul Marii Tăcerii* îi aștepta acolo, pe scările de marmură vînătă, în fața intrărilor principale.

— Inimă, rosti Vinoacă, emoționat, cînd se găsi în fața Misterioasei Necunoscute.

— România, completă ea vechea parolă pe care o îndrăgiseră.

Fata îl sărută și Vinoacă făcu echilibristică pe o muchie de cuțit, purtînd pe cap patru tone de rușine, dar nu rezistă și se prăvăli în prăpastie. Acolo, firește, se afla și Fyana.

— Nu e așa cum crezi, zise frumoasa fiică a lui Ascower, goală ca totdeauna. Iubindu-mă, n-ai înșelat-o pe Misterioasa Necunoscută ; o să înțelegi asta mai tîrziu, mult mai tîrziu ...Vinoacă încercă să se ridice, dar Fyana îl reținu : Mai rămîi o clipă, Pierre ! Cine știe dacă ne vom mai vedea vreodată. Tu vei pleca departe, iar eu voi rămîne singură, totdeauna singură ; nu ți-e milă de singurătatea mea ?

— Ce-aș putea să-ți spun, îi răspunse Vinoacă, trist. Fiecare cu singurătatea lui. Nu trebuie să dai importanță zilelor cînd am fost împreună... Ah, nu asta voiam să spun... Eu cred că între noi, ce s-a întîmplat... Nu, nu e asta !...

— Du-te, Pierre... Deja fața ta a început să fie străină pentru mine...

— N-am vrut să te supăr, Fyana...

— Nu m-ai supărat... Și eu am vrut să spun altceva...

— Petre ! zise Misterioasa Necunoscută, punîndu-i mîna pe obraz. Trezește-te ! Unde ai călătorit în clipele astea ?

— E atît de frumos să te aud spunîndu-mi Petre, pe românește...

Salamanca îl prezentase pe englez. Lardea îi întinse mîna și acum ei trei mergeau în frunte urcînd somptuoasele scări. Misterioasa Necunoscută și cu Vinoacă veneau după ei. Misterioasa Necunoscută îl luase pe Vinoacă de mînă. Ea purta o rochie luminoasă, argintie-fosforescentă, și avea la gît șiraguri de scoici colorate, iar în părul negru străluceau ca niște diamante cîteva picături strălucitoare ce o atinseseră în timp ce treceau pe sub o fîntînă arteziană.

— *Sir*, vorbi Salamanca, adresîndu-se englezului, pămîntul nostru e o planetă minunată. Toți oamenii sînt fericiți, chiar și morții, deși, în general, e greu să faci o deosebire precisă între vii și morți ; oamenii sînt atît de buni, iar femeile atît de frumoase, că la ei răutatea și urîțenia au rămas numai la suprafață ; numai proștii mai văd răutatea, fiindcă, firește, fiind proști, văd doar la suprafață ; dumneavoastră păreți a fi un călător, prin urmare ați călătorit mult și n-ați văzut nimic, dar eu, care nu m-am

mișcat niciodată și nu vorbesc decît vreo zece limbi, știu că dreptatea se servește cu linguriță mică, în zilele de duminică, deși e vorba să se desființeze și duminicile și lingurile mici; asta pentru ca dreptatea să se servească zilnic, și în linguri mari, cele mici desființîndu-se...

— Apreciez, în special, logica spuselor dumneavoastră, zise englezul, răsfoind flegmatic ultimul număr al jurnalului „The Reawer". Vreți să vă citesc o știre interesantă?

— De ce nu?

— O știre din ziar, înainte de masă? se miră Vinoacă.

— Deci, să nu vă citesc, conchise englezul.

— Dimpotrivă, sîntem foarte curioși!

— Fie, vă ascultăm... aprobă Vinoacă, înțelegînd din atitudinea lui Lardea că fusese cam nepoliticos.

— Oh, oh! tuși englezul, dregîndu-și vocea. Încep: *«Corespondenții noștri din Orient ne informează despre zvonurile care circulă în ultima vreme cu privire la reapariția legendarului diamant „Ochiul lui Satan", a cărui stranie și sîngeroasă istorie a fost obiectul studiilor a numeroși savanți și cercetători iluștri, printre care domnii Fussa Ajdbi, de la universitatea din Bombay, Hag Adwerthale din Dublin sau sir Clarence Olwett, de la Oxford.*

Povestea „Ochiului lui Satan" începe (după Olwett) cu războiul ce a avut loc din cauza diabolicului diamant între Atoriți și Abilo-Schampieni, prin secolul X, iar după domnul Hagg Adwerthale și mai devreme, prin secolul VIII al erei noastre, cînd un navigator japonez l-ar fi adus dintr-o călătorie „la capătul pămîntului".

Domnul Fussa Ajbdi ne încredințează că moartea misterioasă a înțeleptului Șah Bahssad al III-lea al Uranului (1173?—1290?) s-ar datora aceluiași diamant — și în legătură cu această afirmație a avut loc un schimb violent de articole între savantul indian și domnul Hagg Adwerthale, dispută care continuă și azi în presa științifică, și nu numai în cea științifică. Printre argumente și contraargumente, ambii savanți strecoară unul la adresa celuilalt epitete academice. Astfel, Ajbdi l-a făcut pe Adwerthale „măgar". Acesta i-a răspuns cu „măgar încăpățînat". Ajbdi a ripostat cu „măgar caraghios". Adwerthale a revenit cu „măgar ignorant", Ajbdi l-a

făcut „măgar naiv". Adwerthale, violent, a zis; „Măgar tîmpit". Ajbdi, „măgar idiot". Adwerthale: „măgar cretinoid"... Cum am zis, disputa continuă zi cu zi, nu ştim care vor fi epitetele folosite în viitor de cei doi învăţaţi, se pare că nu vor părăsi terenul sigur şi solid pe care-l reprezintă spatele blîndului animal folosit ca mijloc de locomoţie şi de Hristos...

De istoria „Ochiului lui Satan" sînt legate numele unor vestite femei de spirit, regine, prinţese, actriţe, curtezane (quelle est la diference?) sau faptele unor preacinstiţi hoţi aventurieri, spadasini, piraţi, filozofi, cîrmuitori de state... Ca un stăpînitor al lumii „Ochiul lui Satan" a trecut din Asia în Europa, din Europa în America, Australia, Africa, presărînd în urma lui cadavre, prăbuşiri, războaie... Se pare că fericire n-a adus nimănui! Uneori marele diamant, a cărui frumuseţe şi lumină orbeşte privirile muritorilor, şi-a permis să dispară secole de-a rîndul, pentru a reveni iar, mai strălucitor, mai cuceritor, mai asasin. El a jucat un rol şi pe balanţa economică a cîtorva state, achitînd mari datorii sau garantînd credite; furat de mai multe ori din muzee, din safeuri considerate inviolabile, „Ochiul lui Satan" a fost văzut, se pare, ultima dată în ultimul an al secolului trecut.

Circulă o poveste potrivit căreia „Ochiul lui Satan" s-ar fi aflat în ultimul timp în posesia unui bătrîn contrabandist retras din afaceri, izolat într-o insulă pustie unde duce o viaţă de anahoret, căutînd — presupunem noi — îndurare cerului prin post şi rugăciuni.

Unul din corespondenţi ne scrie că, dimpotrivă, acest „bătrîn" (nimeni nu-i cunoaşte nici numele, nici locul unde stă ascuns) n-ar fi nici pe departe retras din afaceri, ci e căpetenia misterioasă a unei uriaşe organizaţii de contrabandişti... Cert este că circulă zvonul potrivit căruia acest părinte al contrabandei ar fi încredinţat recent diamantul unor oameni ai săi care să-l aducă pe continent. Dar pe care continent?

Unul din reputaţii detectivi internaţionali, domnul José Flamengo, amestecat recent în scandalul arestării

falsului Hitler, a preluat cercetările cu privire la „Ochiul lui Satan" și speră să pună mîna pe fatalul diamant.»

— Ha ! rîse Salamanca. Auziți ! Prietenul nostru José Flamengo s-a pus iarăși pe treabă !

Și cîntări în palmă o splendidă linguriță de aur ce făcea parte din tacîmul său, fiindcă se aflau deja în salonul de lemn albastru, și o echipă de lachei stilați începuse cu servitul antreurilor. Vinoacă se ridică să țină un discurs.

— Vorbesc în numele gazdei ! zise el. *Omul Marii Tăceri* mă roagă să urez musafirilor bun sosit și multă sănătate, ceea ce și fac, deși e cam ciudat ; aflîndu-mă și eu printre musafiri înseamnă că-mi urez mie însumi, dar ce-are a-face ! De cînd am aflat că marile pacheboturi de lux se întemeiază pe vechile galere scoase din fundul oceanelor unde putrezesc, de cînd l-am reîntîlnit pe clovnul Pasquale împingînd la una din spițele roții ce ține loc de mecanisme...

— Fii mai scurt, Vinoha ! protestă amiralul Salamanca. *Sir*, se întoarse el spre englez, azi toți vorbesc cam încîlcit și prea mult din cauza vîntului care bate oblic dinspre ocean către țărm. Așa e totdeauna cînd se schimbă direcția curenților contrarii, totul depinde de poziția lunii, dar mai ales de întoarcerea și de reîntoarcerea interpușilor care... Sper că am fost clar !

Lardea bătu din palme și menestrelii urcară la locul lor, așteptînd doar un semn al stăpînului ca să înceapă, însă *Omul Marii Tăceri* îi uită acolo, fiindcă veni un alchimist scamator care turnă apă în pahar și o prefăcu în vin, apoi vinul îl prefăcu în zăpadă, zăpada în lacrimi, dar nu știu să prefacă lacrimile în apă. Luă un iepure, dar nu reuși să-l facă nevăzut. Lardea se ridică arătîndu-i cum se face treaba asta. Intră o babă gîrbovită, care abia mai putea să-și mute picioarele. Salamanca se ridică înspăimîntat.

— Domnilor ! Iat-o pe Maria de Chantesue, amanta lui Carol cel Înțelept ; Dumnezeule, trebuie să aibă peste o mie șapte sute de ani !

Maria de Chantesue se opri și începu să se dezbrace, tremurînd din toate mădularele. Dar cu fiecare strai ce-l dădea jos părea că întinerește. Rămase, în cele din urmă,

o splendidă amazoană, aproape goală, care dansă pentru comeseni în ritmul destul de frigid al menestrelilor.

Pe la felul cinci, adică la mijlocul mesei, intendentul își ceru scuze anunțînd că s-au prezentat trei oameni care vor neapărat să intre.

— Dă-le drumul, zise Vinoacă, în numele lui Lardea.

— Vai mie! gemu Salamanca. Sînt cei trei cu pantofii...

— Domnilor, nu ne vindem pantofii, degeaba ne urmăriți, zise Vinoacă, păstrîndu-și calmul. Mai degrabă ne vindem sufletul. Mai degrabă *Omul Marii Tăceri* va vinde acest palat...

— Avem nevoie de pantofi, scînci omul cu mandolina.

— Ciudat! interveni englezul. Faceți parte dintr-o sectă?

— Noi?

— Vă asemănați foarte mult... Nu sînteți nici măcar frați?

— Frați? făcură cei trei, jigniți.

Salamanca oftă ridicîndu-se, luă o sticlă grea de pe masă și o întinse celui care-l mai otînjise o dată.

— Pocnește-mă, domnule! Dar mai tare, nu te juca!

— Foarte interesant, zise englezul. Niciodată nu mi-aș fi închipuit că voi petrece așa de bine. Vă rog, foarte mult continuați.

Manuel apăru tîrînd un scăunel, un șevalet, pensule și culori.

— Domnule, știi să pictezi? îl întrebă pe omul cu sticla.

— Nu știu să pictez, băiatule, răspunse acesta răsucind încurcat sticla, în timp ce Salamanca aștepta.

— Ei? zise marinarul, întorcîndu-se cu spatele. Atinge-mă!

— Pictează-mă, domnule! zbieră Manuel, împingînd șevaletul în brațele nenorocitului.

— Păstrați-vă calmul, zise Vinoacă. Nu s-a pierdut nimic...

— Adevărat? Nu s-a pierdut? se repezi bisericosul.

— Dar ce voiai *să se piardă?* întrebă Vinoacă.

— Ceea ce nu s-a pierdut... Pantofii bătrînului Ascower.

— Iar pantofii ! strigă Vinoacă. Dar, ce ! Pînă cînd ? !

— Precis că fac parte dintr-o sectă !

— Ia pensula și pictează, că te fac zob ! strigă Manuel.

— Pocnește-mă, că nu mai pot ! Ce mai aștepți ?

— Așa nu mai merge, zise Vinoacă. Dați-i afară pe domnii ! porunci el lacheilor.

La cafele veni un acrobat să-i înveselească pe comeseni cu vreo cîteva figuri. Vinoacă îi corectă poziția și-l învățâ două figuri noi, și acrobatul plecă încîntat.

A doua zi dimineață, trezindu-se singur într-un dormitor somptuos, Vinoacă observă că-i lipsește un pantof ; îl căută peste tot, dar nu-l mai găsi. Furios, acrobatul umblă încălțat într-un singur pantof, urlînd de ciudă, speriindu-i pe servitori. În dimineața următoare Salamanca avu și el o bucurie, constatînd că-i lipsesc amîndoi pantofii.

Amărît se duse în dormitorul lui Vinoacă, desculț.

— Am pățit-o și eu, zise, așezîndu-se pe-o margine a patului.

— Blestemați pantofi ! mormăi Vinoacă. Ce de încurcături din cauza lor ! Și luă pantoful care-i rămăsese și-l zvîrli cu toată puterea de perete. Rămaseră tăcuți. Vinoacă se plimba prin cameră. Deodată, ajungînd la fereastră, își scutură pumnii furios.

— Privește-i ! Privește-i pe cei trei imbecili ! Dau tîrcoale palatului ! Domnilor ! strigă deschizînd fereastra. Nu mai avem pantofii, ne-au fost furați !

— Mai aveți unul ! răspunse bisericosul.

— Plecați de aici ! urlă Vinoacă. Pantoful care mi-a rămas nu vi-l dau. Îl țin ca amintire ! Și închise fereastra.

— Ia te uită, zise Salamanca.

— Ce ?

— Pantoful...

— Ești nebun ! Și tu începi cu pantoful ?

— Dar am vrut să spun...

— Încetează, dragă amirale, gemu Vinoacă.

— Călcîiul...

— Cum ? Care călcîi ?

— Călcîiul pantofului tău... S-a dat într-o parte în urma izbiturii...

— Înseamnă că era prost lipit ! Un pantof mizerabil. Și incomod, dacă stau să mă gîndesc, cu tocurile prea înalte.

— Drăcie ! făcu Salamanca, ridicînd pantoful.

Și dintr-o mare scobitură a călcîiului desfăcut, scoase o cutiuță metalică.

O deschise, și-n fața ochilor lor străluci ca o văpaie din altă lume .uriașul diamant ; aveau în față fatidicul „Ochi al lui Satan" pe seama căruia circulau atîtea povești stranii ! Neprețuita lacrimă a pămîntului arunca împrejur o lumină tristă, puțin spectrală, totuși dulce în esența și-n profunzimea ei.

— Mi se pare că o văd pe Fyana, șopti, Vinoacă.

— Iar eu o văd pe Dee...

— Acum înțeleg totul... bătrînul Ascower...

— Da... zise Salamanca. Bătrînul Ascower, regele contrabandiștilor !...

— Ce întîmplare !... Iar noi n-am priceput nimic...

— Hm ! Pantofii noștri... Ții minte cum îi privea căpitanul „Micului Vrăjitor" ?... El știa totul...

— Dar ții minte cum ?...

— Bineînțeles...

— Și ?...

— Și...

— Atunci e bine, Salamanca...

— E bine, Vinoacă...

— Și diamantul, Salamanca ?

— „Ochiul lui Satan" ?... Știu eu, Vinoacă ? Ce faceam cu el ?

*

— Diamantul, zise Salamanca, ți se cuvine ție, Misterioasă Necunoscută. Cred că aceasta e voința lui Lardea.

— Așa e, adăugă Vinoacă. Diamantul este al Misterioasei Necunoscute.

— Frumusețea lui se potrivește cu frumusețea ei, comentă amiralul ; vocea lui suna grav, dar ochii îi rîdeau.

— Nu, zise Misterioasa Necunoscută. Vă mulțumesc, dar n-am să primesc acest dar. N-am să-l primesc.

— Atunci, zise Salamanca, „Ochiul lui Satan“ i se cuvine lui Lardea ! El a fost maimarele nostru. Al lui să fie !

— Într-adevăr, i se cuvine lui Lardea acest diamant, însă Lardea nu-l va primi. Aceasta este voința lui Lardea, zise Vinoacă.

— Și eu știu că nu-l va primi, spuse Misterioasa Necunoscută.

— Atunci al tău să fie diamantul, Vinoacă, propuse Salamanca. Ai putea să-ți ridici un castel de basme, nu ca bojdeuca asta căreia-i zicem palat, un castel în care vei trăi cu Misterioasa Necunoscută și ne vei chema și pe noi din cînd în cînd...

— Nu, clătină Vinoacă din cap, eu nu visez la castele. Nu, adaugă el, și toți văzură tristețea de pe chipul său aspru, scobit, întunecat. Cît privește pe Misterioasa Necunoscută, ea poate că nu va rămîne totdeauna cu noi, dar despre asta e mai bine să nu vorbim ! Vinoacă oftă, privi împrejur, privi iar drept înainte, încercînd să zîmbească.

— Al tău să fie diamantul, amirale ! se întoarse el spre Salamanca. Tu îl meriți cu adevărat !

Salamanca rîse.

— Bate un vînt de contraaventură, spuse el.

— Ai să-ți poți cumpăra un vapor ! Ai să fii căpitanul propriului tău vapor ! urmă Vinoacă. Ai să poți cumpăra o flotă întreagă...

— Și să fiu cu adevărat amiral ! hohoti Salamanca, privind cu aviditate sinistrul diamant.

— Sună frumos ! zise Misterioasa Necunoscută. Amiralul Salamanca !

— Foarte frumos ! Salamanca se scutură ca de o povară. Dar nu vreau. Nu e prima dată cînd sînt ispitit cu diamante, Vinoacă ! Ce rost a avut să dau cu piciorul diamantelor, de-atîtea ori pînă acum, dacă aș accepta astăzi ?

— Gîndește-te, gîndește-te ! Pentru un om fără patrie ca tine... De ce te încrunți așa ? Am spus ceva nepotrivit ?

— Nu ! Urmează ! Ce vrei să spui ? Pentru un om fără patrie ca mine ?...

Vinoacă ridică din umeri. Simţea că-l jignise grav pe amiral...

Salamanca întinse mîna :

— Dă încoace „Ochiul lui Satan, Vinoacă. Îl primesc, zise. Un om fără patrie ca mine...

Părăsiră în acea zi căsuţa mizerabilă căreia-i ziceau palat. Peste cîteva ceasuri un cargobot al Companiei T.U.M. pleca spre Beylon, unde sperau să găsească o ocazie pentru Europa.

— Adio palat al visurilor, zise Misterioasa Necunoscută.

Un om veni în fugă după ei ; era agentul proprietarului acelui cartier cu „palate" de închiriat ; el se înclină, bolborosind nişte cuvinte.

— Ce zice acest purtător de turban, Salamanca ?

— Ar reieşi că ne urează drum bun, aşa cred.

— Atinge-l cu un bacşiş, crezi că ne urează pe gratis ?

— N-am o para, zise amiralul. Ba am ! Ţine, şmechere ! Şi-i vîrî în mînă diamantul.

Omul îl înapoie, explicînd ceva iritat.

— E nebun, zise Salamanca. Pretinde că n-are ce face cu podoabe dintr-acestea muiereşti... Şi ascunse iar diamantul în buzunar.

Ceva mai departe le ţinu calea o bătrînă cerşetoare.

— Aşa-i că eşti Laura of Butlestone, amanta lui Eduard Veneticul ? o acostă Salamanca. Nu pari încă aşa de bătrînă, n-ai decît vreo şase mii de ani... Ţine acest diamant nepreţuit, Laura of Butlestone ! El te va ajuta să redai vechea strălucire ilustrei tale spiţe !...

— Venetic eşti tu, marinar cu picioarele crăcănate ! protestă dulcea amantă a lui Eduard. Nu ţi-e ruşine să-ţi baţi joc de o femeie bătrînă ! Ţine pentru tine bucata asta de sticlă colorată !

Şi-i aruncă în cap diamantul din pricina căruia doi iluştri savanţi se înjurau cu patos constant de peste două decenii...

— Ce lume sucită, medită amiralul.

În port îi acostă un *desperado*, care-i anunţă că le poate face orice serviciu, în schimbul unui mic *împrumut*.

— N-avem nevoie de nici un serviciu, prietene, spuse Salamanca. Îţi pot remite însă un mic împrumut, în urma căruia nu vei mai fi nevoit să faci servicii nimănui...

— Cunosc cele mai... fete din oraş, zise acel *desperado*.

— Dar n-avem nevoie de fete, bravule conquistador.

— Conquistadorii nu sînt aici, conquistadorii au debarcat în America, interveni Vinoacă. Pizzaro, Columb şi cu mine!

— Vreţi coca? Opium? Vreţi să vi se ghicească viitorul? Vreţi să vă piară în flăcări duşmanii?

— Dar încetează o dată, omule! Ţi-am spus că te voi ajuta! Îţi ofer o avere. Ţine!

Desperado privi diamantul, clătinînd din cap, înfuriindu-se din ce în ce, scrîşni din dinţi, apoi tot mai furios îşi făcu vînt şi-l aruncă departe în larg. Plecă blestemînd.

— Cine ştie, filozofă Salamanca. Poate că în clipa asta s-a încheiat cariera „Ochiului lui Satan". Poate că n-o să mai izbucnească războaie din cauza lui, poate că oamenii nu se vor mai ucide, nu se vor mai otrăvi şi înjunghia pentru el. Poate că şi savanţii vor înceta să se facă măgari, trecînd la alte insulte... Dar eu nu cred. Nu cred că acesta e sfîrşitul! Cineva o să-l scoată, negreşit, din fundul mării... Şi povestea va începe de la capăt... De la capăt!... Dar ce vină am eu? Poate ar fi trebuit să-l îngrop... Vax, l-ar fi găsit şi acolo. Poate ar fi trebuit să-l dau celor trei urmăritori... Dar dacă diamantul ar ajunge în mîna lor, dansul morţii ar începe imediat...

— Poate ar fi trebuit să-l păstrezi, Salamanca...

— Nici asta. Vreau să fiu liber! Cînd porţi la tine ceva ce te depăşeşte ca valoare, ceva faţă de care tu nu preţuieşti nimic, devii sclavul acestui ceva. Eu nu vreau să fiu sclavul nimănui, Vinoacă! Eu vreau ca din poverile pe care le poartă prin lume aceste două picioare, tot eu să fiu cel mai preţios... Nu ştiu ce ar fi trebuit să fac cu „Ochiul lui Satan"... Poate ar fi trebuit să-l păstrez... Să cumpăr, cum ziceai tu, un vapor, şi să-i fiu căpitan. Căpitan!... Haa! Beebs ar plesni de ciudă. I-aş azvîrli şi lui un post de şef de echipaj, să nu mai crape de foame prin toate porturile... Pe cinstea mea, parcă îmi pare rău...

— Îţi pare rău după diamant? întrebă Vinoacă.

— Parcă... Parcă începe să-mi...

Lardea întinse pumnul, îl desfăcu încet și văzură în palmă „Ochiul lui Satan". Era chiar diamantul pe care bietul *desperado* îl azvîrlise în ocean.

— Ai fost păcălit, Salamanca, zise Vinoacă. Diamantul e aici. Devreme ce te-ai răzgîndit, ia-l, stăpînește-l, fă cu el ce vrei, cumpără-ți un vapor, fă-te căpitan, amiral și toate celelalte.

Salamanca luă diamantul.

— Nu mă așteptam, zise. Strașnic. Frumoasă glumă. Minunat. Sînt cineva. Într-adevăr sînt cineva ! Căpitan. Amiral... Amiralul Salamanca. Haa !

Și rotindu-și brațul, Salamanca aruncă diamantul mai departe decît o făcuse bietul *desperado*. „Ochiul lui Satan" dispăru pentru totdeauna.

— Mai aveți vreunul ? întrebă Salamanca.

— Nu.

— Mi-e inima ușoară ca a pescărușilor, zise Salamanca. Nu vreau să am flotă, și nici măcar vapor nu vreau să am. Mă mulțumesc și cu o placă spartă de patefon. Dar nici aia nu-mi trebuie. Nu-mi trebuie nimic.

48

„Amintiți-vă de mine, prieteni ! De Salamanca cel risipit pe oceanele pămîntului. De Salamanca, marinarul, care și-a pierdut piciorul drept pe insulele Antipode, iar stîngul la Cayenne, mîna dreaptă la Tananarivo și stînga undeva lîngă El Ferrol. Capul i se rostogolește și acum pe drumul asfaltat din fundul golfului Guineei, iar inima... Unde ți-e inima, Salamanca ?

Undeva departe ! Să fiu undeva departe, și nu aici. Mereu undeva departe, și acest undeva departe să nu devină niciodată aici. Inima ?"

— Ascultă, Salamanca !

— Da, cine eşti ?
— Tot Salamanca.
— Pleacă de-aici, neghiob bătrîn !
— Inima ta...
— Lasă inima ! Sentimente dintr-astea... Nimeni nu şi-a permis să rîdă de bătrînul pirat Salamanca. Poate-n afară de Beebs, dar el va plăti pentru asta, va plăti zdravăn pentru toate.
— Voiam să zic că inima ta...
— Termină cu inima mea. La urma urmelor e a mea.
— Şi a mea...
— Dar diamantul ? „Ochiul lui Satan"...
— Era vorba de inimă ! Lasă diamantul.
— Înainte refuzai să vorbeşti despre inimă !
— Dacă vrei să ştii, nu-mi pare rău de diamant. Mult mai rău îmi pare de inimă. Şi acum dispari, lasă-mă singur, am nişte gînduri de gîndit...

Rămăsese toată noaptea pe punte, rezemat de parapet ; ca nişte ace, stelele îi treceau prin creier, incendiind fibre invizibile în care zăceau vechi amintiri, uitate de mult ; venise Vinoacă pe la miezul nopţii. „Nu te culci, Salamanca ?" „În astă seară nu sînt Salamanca." „Atunci, cine ?" „Sînt Columb." „Atunci, nu te culci, Columb ? „Nu sînt Columb, sînt Turnul Londrei." „Nu te culci, Turnul Londrei ?" „Nu sînt Turnul Londrei, sînt farul de la Mangalia." „Şi nu te culci ?" „Ce prostie, Vinoacă ! Să mă culc acum, noaptea ? Să se rătăcească pe mare căpitanii ?" „Ah, nu mai eşti şi altceva ? Eşti numai farul de la Mangalia ? Înţeleg ce te chinuieşte, bătrîn pirat !"

În urmă piereau ultimele focuri de pe insulele Hicobare. Oceanul se lumina din adîncuri. Epavele fosforescente, cu o tresărire, încercau iar să se ridice la suprafaţă. Asta o ştia Salamanca, şi o simţea, simţea efortul zadarnic şi deznădăjduit de a ieşi la lumină, de aceea îl apucase o durere de umeri în acea oră a dimineţii ; valurile se tînguiau prelung, îmbătrînind ; cargobotul „Halifax", pe bordul căruia călătorcau ei spre Beylon, trosni discret din toate încheieturile, de la prova spre pupa, în clipa cînd sună clopotul ; ofiţerul de cart ieşi din cabină, cu faţa cenuşie, aspră şi

ridată, se duse la bastingaj și privi în jos, fără nici un rost; cunoștea Salamanca ce înseamnă să te uiți așa în jos, fără nici un motiv, și fără să vezi nimic. Pe urmă năvăli pe punte Manuel. Salamanca n-avea chef de discuții. Urechilă îl asaltă cu întrebări neroade. Și totul era așa...

În ultima zi a călătoriei, „Halifax" se apropie tot mai mult, ajungînd din urmă un vas al companiei pan-indiene, „Scofîlcitul". Căpitanul Ciand, de pe „Scofîlcitul", înfuriindu-se, porunci viteza maximă. Voia să intre înaintea lui „Halifax" în portul Beylon. Dar nici căpitanul Riverra de pe „Halifax" n-avea de gînd să cedeze primul loc. Multă vreme cele două vapoare merseră umăr la umăr, cu cazanele duduind sub presiunea formidabilă. Cele două echipaje își făceau cu tifla. Salamanca își încordă privirea și deodată văzu roșu în fața ochilor... Nu se aștepta! Într-adevăr, de data aceasta nu se aștepta!

— Haaa, Beebs! răcni el.

— Haaa, Salamanca, răcni Beebs, de pe puntea „Scofîlcitului".

— Ha, ha, ha, Beebs, ha, ha, Salamanca!!! urlară cele două echipaje.

— Bate un vînt de aventură, Beebs!

— E un vînt de contraaventură, Salamanca!

— Aventură și contraaventură! urlară echipajele.

— De cînd încerc să pun laba pe tine, Beebs. Ai fugit ca un iepure din fața mea. Dar acum ești pierdut!

— Tu ai fugit din fața mea, Salamanca! Vai de tine!

Cele două echipaje își înarmau favoriții. Marinarii de pe „Halifax" îi aduseră lui Salamanca două pumnale strălucitoare, cîteva pistoale, trei pumnale chinezești de aruncat, un tub cu pastile de cianură și chiar un *tomahawk* original. Beebs, la rîndul său, căpătă pistoale, stilete, un arc cu săgeți otrăvite oferit de un etnograf ce se întorcea din Sumatra, un harpon...

— Ei, ce zici, Beebs? strigă Salamanca, agitîndu-și *tomahawk*-ul.

— Dar tu? răspunse Beebs, ridicînd harponul.

— Hoila, Salamanca! zbieră echipajul lui „Halifax".

— Hip, hip, Beebs! strigară oamenii de pe „Scofîlcitul".

— Beebs ! Îmi bat joc de mustățile și de chelia ta ! Îmi bat joc și de ale tale *cojones,* care au rămas în bordelurile de la Santa-Monica !

— Nu mai lătra în vînt, Salamanca ! Acuși-acuși ajungem la mal, și acolo vom vedea ! Dar pînă atunci îmi bat joc de bătaia ta de joc și de nasul tău borcănat și roșu, pompat cu *gin* și cu *whisky* în cîrciumile murdare din San Diego, Famagusta și Honolulu !

— N-ai să mai ajungi niciodată acolo unde te-ai pornit, Beebs ! Labele tale, care n-au mai fost spălate din clipa cînd Muma Pădurii ți-a legat buricul într-o cocină din Saint-Johns, vor putrezi printre gunoaiele din Beylon ! Asta ți-o spun eu, amiralul Salamanca !

— Dacă ai ști vreo rugăciune la viața ta, te-aș îndemna s-o spui, dar tu nici nu știi cum arată Biblia, marinar de epave ce ești !

După o așteptare în rada porturilor, în care timp Beebs și cu Salamanca făcură un plăcut schimb de complimente și urări, cele două nave ancorară la două cheiuri diferite și imediat echipajele debarcară, avîndu-i în frunte pe cei doi inamici. Întîlnirea avu loc în spatele căpităniei portului, între niște hangare întunecate, loc prielnic pentru răfuieli definitive.

Salamanca și cea mai mare parte a echipajului de pe „Halifax" se opri într-un colț al acestui platou, iar Beebs, înconjurat și el de echipajul „Scofîlcitului", apăru în colțul opus.

— A sosit ceasul răfuielilor, Beebs ! zise Salamanca. Acum n-o să-ți mai ajute nici cuvintele, nici înjurăturile, nici Dumnezeu ; te afli în fața mea, deci în fața dreptății ! Auzi, fiu al holerei ? !

— Tu ești dreptatea, Salamanca ? Haaa ! Deși zici că înjurăturile nu-și mai au rostul, eu tot îți voi trage cîteva binecuvîntări, fecior de tîrfă ce ești, spurcată limbă balcanică, cîine fricos și nerușinat !

— Am să-ți smulg ficatul, papagal spînzurat, intestin de sinucigaș fătat în luna a șasea pe-un maldăr de rahat împuțit ; moașă ți-au fost febra tifoidă și ciuma bubonică !

— Începeți treaba ! urlară echipajele. Destulă vorbărie !

Cei doi inamici se mai apropiară unul de celălalt, zăngănindu-și armamentul.

— Am să te suflu ca pe-o foiță, cum zicea bătrînul Bob Fleger, auzi, limbricule flămînd ! strigă Salamanca.

— Ce vorbești, mă, pată de sos pe-o cizmă ncacrisită, l-ai cunoscut tu pe bătrînul Bob Fleger din Paramaribo ?

— Am fost cel mai bun prieten al lui Bob Fleger.

— Tu ?

— Eu !

— Asta n-o cred ! spuse Beebs. Bătrînul Bob Fleger își alegea prietenii, nu se încurca el cu oricine, cu tine nici n-ar fi stat de vorbă ! Nu stătea el în compania cîinilor fricoși !

— Dar tu de unde știi de Bob ? Nu vrei să spui că bătrînul se uita măcar în direcția ta ?

— I-am fost prieten și confident !

— Tu ?

— Eu !

— Nu cred nici în ruptul capului !

— Parcă eu cred că tu l-ai cunoscut măcar ? ! Ia spune-mi, dacă i-ai fost prieten, unde e acum ?

— Bătrînul Bob Fleger ? întrebă Salamanca. Acuma e acolo unde ai să ajungi și tu imediat. E mort !

— A murit săracul ? Cînd ?

Cei doi dușmani se mai apropiară puțin.

— Să fie doi ani de-atunci. I-a căzut în cap o ladă cînd se descărca în port butoiul afurisit pe care l-a moștenit micul Francisco, fiul lui Romollo.

— Hei ! Drăcie ! Nu vă mai ciomăgiți odată ? zbieră al doilea mecanic de pe „Scofîlcitul". Cît o să mai așteptăm ? La dracu !

— Dar tu ce te amesteci ? întrebă calm șeful de macara de pe „Halifax". Lasă oamenii să se explice, înainte de a se omorî. Au tot dreptul.

— N-am vorbit cu tine, măi ajutor de cîrpaci ! răspunse al doilea mecanic.

— Cum ai zis ?

— Cum ai auzit : ajutor de cîrpaci ! Și dacă nu-ți place, îți mai spun o dată : ajutor de cîrpaci.

— Ia vino-ncoace, ca să-mi spui la ureche, spuse șeful de macara, înaintînd.

— Cu bucurie. Roy Nadji mă cheamă.

— Pe mine Nant Flagh...

— Degeaba te cheamă Nant Flagh. Tot ajutor de cîrpaci rămîi.

— Atinge-l, Nant ! urlară marinarii de pe „Halifax".

— Arde-l, Roy ! urlară ceilalți.

— Bietul Bob Fleger, zise Beebs. Era tare înțelept și inimos. Uite, în amintirea lui, am să-ți trag o bătaie soră cu moartea, Salamanca !

— Eu, în amintirea bătrînului Bob, am să te leg de picioare și-am să te spînzur de-un stîlp, pînă ce-ai să începi să chițăi, cerînd îndurare.

În partea cealaltă a pieții, mecanicul de pe „Scofîlcitul" și șeful de macara de pe „Halifax" se încăieraseră, încurajați de cele două echipaje. Salamanca și cu Beebs rămăseseră singuri.

— Dar micul Francesco cum se descurcă pe butoiul cel vechi pe care l-a moștenit ? întrebă Beebs.

— Destul de rău. A avut ghinion. Butoiul e vechi și găurit...

— Da, el n-a avut norocul lui Topy Frumosul, oftă Beebs.

— Dar Topy ce face ?

— S-a însurat.

— Și asta numești tu noroc ?

— Nevastă-sa a primit în ladă milionul. Are vilă la Santa Cruz și nici nu-i mai pasă de băieții care vîntură mările.

— Asta încă nu înseamnă nimic, ascultă ce-ți spun eu, Beebs ! Uite, vezi pumnul ăsta al meu ? Am avut aici, în acest pumn, pe această palmă, milioane, și le-am aruncat în mare.

— Ce vorbești ?

— Da. „Ochiul lui Satan" a fost al meu, și nu mi-a trebuit...

— Trebuie să-mi povestești mai pe larg... De fapt nici eu nu pun preț pe chestii de-astea...

— Dar înainte de povestea cu Kraig, n-am avut în stăpînire jumătate din cristalele de cuarț de pe coasta Malvairului ? Am renunțat și la asta !

— Dar tu ce treabă ai avut cu Kraig ? întrebă Beebs.

— Nici o treabă. L-am nimicit.

— Și eu am avut încurcături cu Kraig, zise Beebs.

— Ce vorbești ?
— Am mințit eu vreodată ?
— Ce-i drept, nu, zise Salamanca. Dar ar trebui să-mi povestești.
— Și tu să-mi povestești chestia cu diamantul. Dar nu aici. Ascultă, zise Beebs, nu-mi dai *tomahawk*-ul acela, ca amintire ?
— Ia-l, Beebs ! Tu ce-mi dai ?
— Harponul.
— E cam greu, dar merge. Îți dau un cuțit chinezesc. Tu ce-mi dai ?
— Un iatagan turcesc.
— Merge !
— Ce-ar fi să bem ceva ? întrebă Beebs.
— N-ar fi rău. Dar eu plătesc.
— Mă supăr, amirale ! Eu plătesc !
— Uite, las-o dracului ! Eu plătesc !
— Nici să n-aud. Eu plătesc.
— Mă Beebs, zise Salamanca, eu tot zic că plătesc, dar n-am o para.
— Drace, nici eu n-am, zise Beebs. Aveam de gînd să cedez, în ultimă instanță, și să te las pe tine să plătești...
— Cam așa cugetam și eu... la uită-te la ăia cum se bat ! Oare de ce ?
— Chiar așa, oare de ce ?
— N-ar strica, totuși să bem ceva...
— Ar fi grozav... Crezi că pentru toate cuțitele și pistoalele astea, nu ne dă un negustor cinstit măcar o sticluță ?
— Ai găsit soluția... Dar va trebui să punem la grămadă și harponul și *tomahawk*-ul...
— Le punem... Și așa sînt prea grele... Iar noi prea grăbiți... Și tot nu ne place să avem bagaje... La stînga-mprejur ! Înainte marș !
— După tine, amirale Salamanca !
— După tine, căpitane Beebs !
— Nu. Amîndoi deodată.
— Perfect !
— Hoila, Beebs !
— Hip, Salamanca.
— *A la votre !*
— Salut !

Restul n-am să vi-l mai povestesc.

— N-am să vă mai povestesc cum pe puntea lui „Flaxy" s-a urcat Paul Amanda, desfăşurîndu-şi cu multă veselie drapelul său de trubadur *globetrotter*.

— Băiete, i-a spus Salamanca, pune mîna pe ghitară şi cîntă-ne : „Mai trage-mi un glonte în tîmplă, Mary". Muzica e dulce, ca o linguriţă de sticlă pisată în fundul farfuriei cu ciorbă — cum ziceau bătrînii saxoni...

— Bătrînii saxofoni, domnule ?

— Bătrînii saxoni, puştiule !

— Cum adică saxofoni, domnule ?

— Eu am zis saxoni...

— Da, da, saxofoni... Ce înseamnă asta ?

— Eu am zis saxoni, nu saxofoni ! Ce le tot încurci, saxoni, saxofoni, saxofoni, saxoni...

— Nu e nici o încurcătură, zise Paul Amanda, am înţeles bine : saxofoni.

— De ce saxofoni ? urlă Salamanca. Cine vorbeşte de saxofoni ? Eu vorbeam de saxofoni... Ba nu ! De saxoni ! De saxoni, sau de saxofoni, oare ?

— Bătrînii saxofoni, da, da...

Salamanca îşi ciocăni fruntea.

— Ascultă, despre ce este vorba *de fapt ?* Cum am ajuns la... saxofoni ? Ba nu, la saxoni !

— La saxofoni, da, da ! aprobă Paul Amanda.

— Dar ce-i cu ei ? Cu saxofonii ? Vinoha ! Vino aici ! Nu cumva ştii despre ce discut eu cu domnul ?

— Despre saxofoni, pe cîte am auzit...

— Saxofoni, sau saxoni, cum e corect ?

— Saxofoni, firește, făcu Paul Amanda.

— Saxofoni, cred, zise Vinoacă.

— Bineînţeles, saxofoni, şi terminaţi cu asta ! se înfurie Manuel.

— Fie... Saxofoni, se dădu Salamanca învins.

„Flaxy“ făcu escală la Tombai şi, cîteva ore înainte de a ancora, Salamanca se pregăti minuţios, îşi rase fălcile, se lăsă tuns de frizerul de pe bord în acompaniamentul ghitarei lui Paul care intona marşul bătrînilor saxofoni, apoi Salamanca îşi încuie lădiţa, îşi luă rămas bun de la Misterioasa Necunoscută, Lardea, Vinoacă, Manuel, de la Paul Amanda şi de la căpitanul lui „Flaxy“ şi coborî pe pămîntul indian.

— Îl cauţi pe Beebs ? întrebă Vinoacă.

— Da. Avem întîlnire aici în taverna lui Heedy... Adio !

Pe înserate, cîteva clipe înainte ca „Flaxy“ să ridice ancora pentru a-şi continua drumul către strîmtoarea Mab-el-Bandeb, Salamanca reveni pe punte, cu lădiţa lui.

— Nu l-ai găsit pe Beebs ?

— Nu... Cine ştie unde a dispărut băiatul ăsta. Cine ştie cînd ne vom mai întîlni ! făcu Salamanca melancolic.

— Veniţi mai departe cu noi, domnule amiral ? se bucură Manuel.

— Da, însă nu prea mult... Am să debarc la Sort-Paid, după ce trecem Suezul. Poate-l găsesc acolo pe Beebs. Dacă nu, caut un vechi cunoscut, armator, şi mă angajez pe una din carapacele sale...

Salamanca într-adevăr coborî la Sort-Paid, însă reveni iute pe punte zicînd că-şi continuă călătoria pînă la Istambul ; de altfel nici „Flaxy“ nu mergea mai departe. La Istambul se despărţiră. Salamanca şi lădiţa sa dispărură în aglomeraţia din port, şi Vinoacă fu sigur că n-o să-l mai vadă niciodată.

— Dacă o întîlneşti pe fata cu trei nume şi o liniuţă... ştii... îl rugase Salamanca.

— Ştiu... Vinoacă îl prinse pe Salamanca de braţ. Amirale ! La despărţire îţi spun doar un singur cuvînt : inimă.

Salamanca îl privi lung ; în cele din urmă coborî şovăind pe ţărm...

Mai erau puţine zile şi se împlinea *termenul*. Vinoacă avu noroc şi dădu de un cargou italian ce pleca spre ţărmul românesc : căpitanul Flivero (poate fratele celuilalt Flivero) fu de acord să-i ia. „Malta“ ridică ancora avîndu-i

pe punte pe Misterioasa Necunoscută, Lardea, Vinoacă și Manuel.

— Ce rău îmi pare, spuse acesta în momentul cînd „Malta" părăsea țărmul otoman.

— De ce, Manuel ?

— Fiindcă amiralul nu se află cu noi...

Lardea îi auzi cuvintele și zîmbi ciudat. El poate bănui că Salamanca nu se află chiar atît de departe de ei pe cît își închipuia Manuel...

N-am să vă mai povestesc ultimele ore ale călătoriei. Căzuse o înserare adîncă și răcoroasă. În noaptea aceea, la miezul ei, se împlinea *termenul*, și-n zare încă nu se vedea nimic !

Călătorii, adunați în față, la babord, urmăreau în zare cea mai mică sclipire care le-ar fi dat de veste apropierea țărmului românesc. Vinoacă urmărea ceasornicul, potrivit după ora Bucureștiului.

Marea era puțin neliniștită, cum e la apropierea toamnei.

— Cînd credeți, îl întrebă Vinoacă pe căpitanul Flivero, că vom VEDEA luminile țărmului românesc ?

— Ce importanță are ?

— Foarte mare importanță, *signore capitano !*

— Știu eu ? POATE cu puțin înainte de miezul nopții, dar pe o mare ca asta, nu poți fi sigur !

Urmă tăcerea. Nici unul dintre călători nu scoase o vorbă. Abia după multă vreme Misterioasa Necunoscută șopti :

— Acolo... în întuneric... Văd o ființă întunecată care se ascunde. O femeie... Are și coasă.

— Ne așteaptă pe noi, îi răspunse la ureche Vinoacă. Dacă pînă la miezul nopții nu vedem...

— Știu... știu...

Și iarăși minutele se scurseră în tăcere...

Cîteva clipe înainte de miezul nopții, cînd orice speranță părea pierdută, la orizont apăru zvîcnind ca o inimă ce bătea pentru ei lumina subțire a unui far.

— Ce se vede acolo, căpitane ? răcni Vinoacă.

— Farul din Mangalia, *signore !*

— Acolo este casa voastră ? întrebă Misterioasa Necunoscută.

— Da, da !

— Acolo e pămîntul neasemuit despre care vorbeai tot timpul, Petre ? Acolo este România ?

— Da, Necunoscuta mea Misterioasă ! răspunse Vinoacă. Ceea ce se vede sclipind la orizont e pămîntul sfînt al patriei...

Şi, pe neaşteptate, acrobatul începu să plîngă.

— Acum aţi ajuns acasă ? Acum sînteţi fericiţi ?

— Sîntem acasă, răspunse Vinoacă. E tot ce am visat, să ajungem acasă.

— Şi sînteţi într-adevăr fericiţi ? stărui cu o intonaţie stranie Misterioasa Necunoscută.

— Altă fericire nu ne mai trebuie...

— Mă bucur... mă bucur foarte mult pentru voi ! şopti Misterioasa Necunoscută. Şi şopti primul cuvînt pe care-l învăţase de la Vinoacă : Inimă...

Iar Vinoacă răspunse :

— România !...

Acum apăruseră la orizont şi alte lumini. Ele ardeau ca o chemare căreia nu i te poţi împotrivi. Vinoacă plîngea cu hohote cu fruntea rezemată de bastingaj. Cîţiva marinari de pe „Malta" îi priveau pe călători, dar nici unul din ei nu-şi permitea să rîdă de lacrimile lor. Marinarii înţeleg aceste lucruri. Şi deodată se auzi glasul celui care tăcuse mereu pînă atunci :

— *Am ajuns într-adevăr acasă !*

Cel care vorbise era Lardea. Nu putea fi o iluzie, nu, nu, vorbise chiar Lardea ; o umbră masivă se desprinse din întuneric, apropiindu-se de scamator :

— Mă înşel oare ? Ţi-am auzit vocea ? Sau îmi vîjîie urechile ?

— Am ştiut că eşti aici, amirale, zise Lardea liniştit, întinzîndu-i mîna. Am ştiut că şi inima ta tînjeşte de dor... că te vei întoarce acasă împreună cu noi...

— Domnule amiral ! Domnule Salamanca ! se bucură Manuel sărind de gîtul marinarului. Cu noi ? Aici ?

— Totdeauna aceleaşi !... răspunse marinarul, ridicîndu-l uşor pe umăr.

Salamanca mințea. El își întoarse fața spre orizont, spre luminile care pîlpîiau chemîndu-l și pe el ; amiralul încerca astfel să ascundă două lacrimi ce se iviseră cine știe cum pe obrajii lui de pirat bătrîn, înăspriți de toate vînturile lumii.

Și nimeni nu observa că Necunoscuta Misterioasă
Nu se mai află printre ei !
Ea dispăruse, topindu-se ca un vis,
Fiindcă poate a fost un vis, dar poate nu...
Mă întreb iarăși : cine va reuși să dezlege
Toate aceste întrebări, pînă la capăt ? !...

Redactor responsabil: EUGENIA TUDOR
Tehnoredactor: ȘTEFANIA MIHAI

Dat la cules 4.7.1966. Bun de tipar 20.10.1966. Apărut 1966. Comanda nr. 7294. Tiraj 50.180. Broșate 48.100 + legate 2080. Hîrtie Ediții B mată de 63 g/m² 540×840/16. Coli editoriale 14,74. Coli de tipar 16. A.T. 9271. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R—3.

Tiparul executat sub comanda nr. 60 423 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

Lei 6,50